

ASTRID LINDGREN

Vi på Saltkråkan

Läs mer om Astrid Lindgren på
www.rabensjogren.se
www.astridlindgren.se

En dag i juni

Gå ner till Strandvägskajen i Stockholm en sommarmorgon och se om där ligger en liten vit skärgårdsbåt med namnet Saltkråkan I. Om det gör det, så är det den rätta båten och man har bara att gå ombord. Prick klockan tio kommer hon att klämta till avgång och backa från kajen, för nu ska hon ut på sin vanliga färd, den som slutar vid öarna ytterst i havsbandet. Saltkråkan I är en målmedveten och energisk liten båt, hon har gått den här traden i mer än trettio år och tre gånger i veckan, antagligen förstår hon inte att hon plöjer farvatten som inte liknar något annat på jorden. Över vida fjärdar och genom smala sund, förbi hundra gröna holmar och tusen gråa skär stävar hon fram helt oförtrutet, det går inte fort, och solen står redan lågt när hon kommer till sin sista brygga, den på Saltkråkan, ön som har gett henne sitt namn. Längre ut behöver hon inte gå. Bortom Saltkråkan är öppna havet med kala kobbar och skär, där ingen bor mer än ejder och mås och annan sjöfågel.

Rabén & Sjögren
Box 2052
103 12 Stockholm

© Text: Saltkråkan AB / Astrid Lindgren 1964
© Bild: Ilon Wikland
Sjunde upplagan. Femte tryckningen.
Tryckt hos Scangraphic, Polen 2011
ISBN 978- 91-29-65796-8

*Rabén & Sjögren ingår i
Norstedts Förlagsgrupp AB, grundad 1823*

Men på Saltkråkan bor det människor. Inte många. På sin höjd tjugo stycken. Det vill säga om vintern. Om sommaren kommer där sommargäster.

Just en sådan där sommargästfamilj fanns med på Saltkråkan I en dag i juni härom året. Det var en far och hans fyra barn, Melkerson hette de, stockholmare var de, ingen av dem hade varit på Saltkråkan förut. Därför var de nu mycket förvåningsfulla, i synnerhet Melker, pappan.

"Saltkråkan", sa han. "Jag tycker om namnet. Det är därför jag har hyrt där."

Malin, hans nittonåring, såg på honom och skakade på huvudet, å, att ha en sån lättsinnig far! Han skulle fylla femtio snart, men han var impulsiv som ett barn och mer pojktaktig och bekymmerslös än sina egna pojkar. Nu stod han där, ivrig som en unge på julafton, och väntade att alla skulle vara lyckliga över hans påhitt att hyra sommarnöje på Saltkråkan.

"Det är likt dej", sa Malin, "det är alldeles precis likt dej att gå och hyra sommarnöje på en ö som du aldrig har sett, bara för att du tycker att namnet låter bra."

"Så trodde jag att alla människor gjorde", försvarade sig Melker, men sedan teg han och tänkte efter. "Eller kanske man måste vara författare och mer eller mindre vansinnig för att göra en sån sak? Bara ett namn ... Saltkråkan, haha! Andra människor kanske far och tittar först."

"En del gör det, ja! Men inte du!"

"Nåja, jag är på väg *nu*", sa Melker obekymrat. "Jag far och tittar *nu*!"

Och han såg sig omkring med glada blå ögon. Han såg allt som var honom kärt, dessa bleka vatten, dessa öar och holmar, dessa gråa skär av hederligt svenskt urberg, stränderna med sina gamla hus och bryggor och sjöbodas ... han kände att han ville sträcka ut handen och klappa alltsammans. Istället tog han Johan och Niklas om nacken.

"Förstår ni att det är vackert? Förstår ni att ni är lyckliga som får bo mitt i det här hela sommaren?"

Johan och Niklas sa att de förstod det, Pelle sa att han också förstod det.

"Nå, men varför jublar ni inte då", sa Melker. "Får jag be om lite jubel!"

"Hur gör man", undrade Pelle. Han var bara sju år och kunde inte jubla på befallning.

"Man råmar", sa Melker och skrattade okynligt. Sedan försökte han själv råma lite, och hans barn fnissade tack-
samt.

"Du låter som en ko", sa Johan, och Malin invände:

"Ska vi inte för säkerhets skull vänta med att råma tills vi har sett huset du har hyrt?"

Det tyckte inte Melker.

"Huset, det är underbart, det sa agenten. Och man får ju tro folk på deras ord. Ett riktigt sånt där trivsamt gammalt sommarnöje, det försäkrade han."

”Å, om vi vore framme snart”, sa Pelle. ”Jag vill se det där sommarnöjet nu genast.”

Melker tittade på sin klocka.

”Om en timme, min lille gosse! Vid det laget kommer vi att vara ordentligt hungriga allihop, och kan ni gissa vad vi gör då?”

”Äter”, föreslog Niklas.

”Just det. Vi sätter oss ute på tomten i solskenet och äter den underbart goda lilla måltid som Malin har lagat åt oss. I gröngräset, förstår ni ... vi bara sitter där och känner att det är sommar!”

”Oj”, sa Pelle, ”nu råmar jag snart.”

Men sedan bestämde han sig för något annat. Det var en timme kvar hade hans far sagt, och än fanns det väl saker att göra på den här båten.

Det mesta hade han redan stökat undan. Han hade klättrat i alla trappor och kikat i alla spännande skrymslen och vrår. Han hade stuckit in näsan i styrmans hytt och blivit bortkörd därifrån. Han hade gjort en liten visit i matsalen och blivit bortkörd därifrån. Han hade försökt komma upp till kapten på kommandobryggan och blivit bortmotad. Han hade stått och kikat ner i maskinrummet på alla möjanger och vevstakar som dunkade och gick runt. Han hade hängt över relingen och spottat ner i det fräsande vita skum som båten rev upp. Han hade druckit sockerdricka och ätit bullar på akterdäck. Han hade kastat bullbitar åt hungriga

måsar. Han hade pratat med nästan alla människor ombord. Han hade provat hur fort han kunde springa från för till akter och han hade gått i vägen för besättningskarlarna varenda gång som båten la till vid en brygga och gods och bagage skulle langas i land. Ja, han hade gjort allt som en sju års pojke vanligtvis gör ombord på en skärgårdsbåt. Nu såg han sig omkring efter något nytt, och då upptäckte han ett par passagerare som han inte hade lagt märke till förut. Långt borta på akterdäck satt en gubbe med en liten flicka bredvid sig. Och på bänken bredvid flickan stod en fågelbur med en korp i. En livslevande korp! Det satte fart på Pelle. Ty han älskade alla slags djur, allt som levde och rörde sig, flög eller kröp under himmelens fäste, alla fåglar och fiskar och fyrfotingar. ’Små trevliga små djur’ kallade han dem allesammans, och dit räknade han också grodor och getingar, gräshoppor och skalbaggar och andra småkryp.

Men just nu fanns där alltså en korp, en livslevande korp!

Den lilla flickan log ett älskligt, tandlöst leende mot honom när han stannade framför buren.

”Är det din korp”, frågade han och stack in ett pekfinger mellan spjälorna för att om möjligt klappa korpen lite. Det skulle han inte ha gjort. Korpen högg efter honom och han drog kvickt tillbaka handen.

”Akta dej för Hoppiland-Kalle”, sa flickan. ”Ja, det är min korp ... det är det väl morfar?”

Gubben bredvid henne nickade.

"Visst! Visst är det Stinas korp", förklarade han för Pelle.
"När hon är hos mej på Saltkråkan åtminstone."

"Bor ni på Saltkråkan", sa Pelle förtjust. "Det ska jag också göra i sommar. Pappa och vi ska bo på Saltkråkan, menar jag."

Gubben tittade intresserat på honom.

"Jaså, minsann. Då är det väl ni som har hyrt i gamla Snickargården då?"

Pelle nickade ivrigt.

"Ja, det är vi. Är det trevligt där?"

Gubben la huvudet på sned och såg ut att tänka efter. Sedan gav han till ett litet lustigt skrockande skratt.

"Visst! Visst är det trevligt. Beror på hur man tycker förstås."

"Hur så", sa Pelle.

Gubben skrockade till igen.

"Ja, antingen tycker man om när det regnar in genom taket eller gör man det inte."

"Eller gör man det *inte*", kom det som ett eko från flickan. "Jag gör det *inte*."

Pelle blev lite fundersam. Det här måste han nog berätta för pappa. Men inte just nu. Just nu måste han titta på korpen, det var alldeles nödvändigt. Den där Stina ville gärna förevisa honom, det märktes. Det var nog roligt att ha en korp som folk kom och ville titta på, allra helst en stor pojke som han själv. Och visserligen var Stina bara en liten

jäntunge, högst fem år, men för korpens skull var Pelle villig att göra henne till sin lekkamrat för sommaren eller i varje fall tills han hade hittat någon bättre.

"Jag kan komma och hälsa på dej nån dag", sa han nådigt. "I vilket hus bor ni?"

"I ett rött", sa Stina, och det var ju alltid en ledtråd, men heller inte stort mer.

"Du kan fråga var gubben Söderman bor", sa hennes morfar, "för sir du, det vet varenda människa."

Korpen skrånade hest i sin bur och verkade orolig. Pelle försökte om igen sticka in ett finger till honom och om igen högg korpen efter honom.

"Han är klok, må du tro", sa Stina. "Klokast i världen säger morfar."

Det tyckte Pelle var skryt. Varken Stina eller hennes morfar kunde väl veta vilken fågel som var klokast i världen.

"Min farmor har en papegoja", sa Pelle. "Hon kan säga 'Far ända in i baljan!'"

"Vad är det för svårt med det", sa Stina. "Det kan väl min farmor också."

Då gapskrattade Pelle.

"Det är väl inte *farmor* som säger det heller. Det är papegojan vetja!"

Stina tyckte inte om att man skrattade åt henne. Nu blev hon förnärmad.

"Då ska du säga det då, så att man förstår det", sa hon

buttert. Sedan vände hon på huvudet och tittade ihärdigt ut över relingen, hon ville inte prata med den där dumma pojken mer.

”Hej då”, sa Pelle och stack iväg för att ta reda på sin egen kringsspridda familj. Han hittade Johan och Niklas uppe på övre däck, och så fort han såg dem visste han att något var på tok. Båda två verkade så bistra att Pelle blev ängslig – hade han gjort något som han borde ha dåligt samvete för?

”Vad är det”, frågade han oroligt.

”Titta där”, sa Niklas och pekade med tummen. Och då såg Pelle. Lutad mot relingen en bit längre bort stod Malin, och bredvid henne en lång ung man i ljusblå polotröja. De pratade och skrattade, och han med polotröjan tittade på Malin, *deras* Malin, som om han helt plötsligt hade hittat en liten fin guldklimp där han minst hade väntat det.

”Så nu är det färdigt igen”, sa Niklas. ”Jag trodde det skulle bli bättre när vi kom bort från stan.”

Johan skakade på huvudet.

”Jo, det kan du inbilla dej! Du kan sätta Malin på en liten kobbe mitt ute i Östersjön och inom fem minuter kommer det en kille simmande och ska nödvändigt upp på just den kobben.”

Niklas blängde på polotröjan.

”Tänk att man inte kan få ha sin egen syster i fred! Man borde sätta upp en sån där skylt bredvid henne ... ’Ankring förbjuden!’”

Sedan tittade han på Johan och de småskrattade båda. Det var ju inte riktig på allvar som de protesterade när någon kom och började uppvakta Malin, vilket enligt vad Johan påstod hände ungefär en gång i kvarten. Inte riktigt på allvar, ändå fanns där trots allt en liten hemlig ängslan hos dem – tänk om Malin en vacker dag gick och förälskade sig så pass att det slutade med förlovning och gifte och sånt där!

”Hur skulle vi klara oss utan Malin”, brukade Pelle säga, och det var vad de tänkte och kände allesammans. Ty Malin var familjens ankare och stöttsten. Ända sedan deras mor dog, när Pelle föddes, hade hon varit som en mamma för alla pojkarna Melkerson, Melker inberäknad. En späd och barnslig och ganska olycklig liten mamma de första åren, men undan för undan allt mer kapabel att ’snyta och tvätta och skälla och baka bullar’ – det var så hon själv beskrev vad hon höll på med.

”Men du skäller bara när det verkligen behövs”, försäkrade Pelle alltid. ”För det mesta är du len och god och snäll som en kanin.”

Tidigare hade Pelle inte förstått varför Johan och Niklas ogillade Malins kavaljerer. Han hade varit alldeles trygg och säker på att Malin var något som i all evighet skulle tillhöra familjen Melkerson, hur många polotröjor som än kretsade omkring henne. Det var Malin själv som utan att veta det gjorde slut på hans lugn. Och det hände en kväll när Pelle

låg i sin säng och försökte somna. Det gick inte, för Malin sjöng för full hals i badrummet strax intill. Hon sjöng en visa som Pelle aldrig hade hört förr, och några ord i den visan träffade honom likt ett klubbslag där han låg.

”Som just har tatt studenten och gift sej och fått barn ...”, sjöng Malin utan att ana vad hon ställde till.

”Som just har tatt studenten” ... ja, men det var ju det Malin hade gjort! Och sedan ... sedan var det förstås bara att vänta på resten! Pelle började svettas där han låg. Nu förstod han hur det skulle bli, tänk att han inte hade begripit det förut! Malin skulle gifta sig och försvinna, de skulle bli ensamma med bara tant Nilsson som kom fyra timmar om dagen och sedan gick sin väg.

Det var en outhärdlig tanke och Pelle rusade förtvivlad in till sin far.

”Pappa, när ska Malin gifta sig och få barn”, frågade han med darrande röst.

Melker höjde förvånad ögonbrynen. Han hade inte hört att Malin hade några planer i den vägen, och han förstod inte att det för Pelle var en fråga om liv och död.

”När ska det bli”, envisades Pelle.

”Om den dagen och den stunden veta vi intet”, sa Melker. ”Det är inget som du behöver grubbla på, min lille kille.”

Men grubblat hade Pelle gjort sedan dess, inte varje stund, inte ens varje dag, men med jämna mellanrum när

det fanns särskild anledning. Som just nu till exempel. Pelle glodde bort mot Malin och polotröjan. De höll visst på att säga adjö åt varann som tur var. Polotröjan skulle tydligen av vid nästa brygga.

”Hej då, Krister”, ropade Malin, och polotröjan ropade tillbaka:

”Jag tittar över med motorbåten nån dag och ser om jag kan hitta dej.”

”Det tycker jag du ska ta och låta bli”, mumlade Pelle argt. Och han bestämde sig för att be pappa sätta upp en sådan där skylt som Niklas hade talat om: ’Ankring förbjuden’ skulle det stå på Snickargårdens brygga, det skulle Pelle se till.

Det hade nog varit lättare att få ha Malin i fred om hon inte hade varit så söt, det förstod Pelle. Inte för att han hade tittat efter så noga, men han visste att hon var söt. Det sa alla människor, de tyckte det var vackert med ljust hår och gröna ögon, sådana som Malin hade. Det tyckte nog han med polotröjan också.

”Vad var det där för en vidring”, frågade Johan när Malin kom fram till dem.

Malin skrattade.

”Ingen vidring alls. En som jag träffade på Bosses studentskiva. Rätt så trevlig.”

”En specialvidring”, sa Johan hårdnackat. ”Honom ska du akta dej för, skriv opp det i din dagbok.”

Malin var inte för inte dotter till en författare. Hon skrev hon också, men bara i sin hemliga dagbok. Där förde hon in sitt hjärtas tankar och drömmar och dessutom alla poj-karna Melkersons bedrifter, även Melkers. Hon brukade hota dem med det där:

”Vänta bara tills jag låter trycka min hemliga dagbok. Då blir ni avslöjade allihop in på bara skinnet.”

”Haha, du blir nog avslöjad själv allra värst”, försäkrade Johan. ”För du är väl nog med att föra in alla dina schejker i tur och ordning?”

”Gör ett register, så du inte hoppar över nån i hastig-heten”, föreslog Niklas. ”Per XIV Olof, Karl XV Karlsson, Lennart XVII och Åke XVIII. Det kan bli en liten snygg regentlängd om du får hållas.”

Och just nu var både Johan och Niklas övertygade om att han i polotrójan skulle bli Krister XIX.

”Jag skulle bra gärna vilja veta hur hon beskriver honom i sin dagbok”, sa Niklas.

”Specialvidring med snaggat hår och egenkär uppsyn”, föreslog Johan. ”Allmänt lös och otrevlig.”

”Jo, det kan du inbilla dej att Malin tycker”, sa Niklas.

Men Malin skrev inte ett ord om Krister XIX i sin dagbok. Han hoppade av vid sin brygga utan att lämna några spår i hennes sinne. Och bara en kvart senare hade Malin ett mycket mer uppskakande möte som kom henne att glöm-

ma allt annat. Det var när båten stävade in mot nästa brygga och hon för första gången såg Saltkråkan. Om det mötet skrev hon i dagboken:

Malin, Malin, var har du varit så länge? Den här ön har legat och väntat på dig, lugnt och stilla har den legat här ute i havsbandet med sina rörande små sjöbodar, sin gamla bygata, sina gamla bryggor och fiskebåtar och med all sin hjärtslitande skönhet, och du har inte ens vetat det, är det inte hemskt? Jag undrar vad Gud tänkte när han gjorde den här ön? ’Jag vill ha lite blandning’ tänkte han nog. ’Kargt ska det vara, skrovliga grå klippor vill jag ha. Vänt ska det vara, gröna träd, ekar och björkar, blomsterängar och blomstersnår, jo, för jag vill att hela ön ska flyta av skära törnrosor och vit hagtorn i stora drivor den junidag om tusen millioner år, när Malin Melkerson kommer dit.’ Ja, kära Johan och Niklas, jag vet vad ni tänker om ni tjuvläser det här, men det låter ni bli: *Får* man vara så inbilsk? Nej, jag är inte inbilsk, jag är bara *glad*, förstår ni, för att Gud hittade på att göra Saltkråkan just så här och inte annorlunda och för att han sen hittade på att lägga ner den som en juvel längst ute i havsbandet, där den har fått vara i fred och förbli sig lik ungefär som han hade tänkt den och för att jag har fått komma hit.

Melker hade sagt:

”Ni ska få se att varenda kotte är nere på bryggan för att titta på oss. Vi kommer att göra sensation.”

Riktigt så blev det inte. Det hällregnade när båten la till, och på bryggan stod en enda liten människa och en hund. Människan var av kvinnokön och ungefär sju år. Hon stod stilla, liksom uppvuxen ur bryggan, regnet sköljde över henne men hon rörde sig inte. Man kunde tro att Gud gjorde henne på samma gång som ön, tänkte Malin, och ställde henne där, att vara öns härskarinna och väktare till evig tid.

Så liten har jag aldrig känt mig, skrev Malin i dagboken, som när jag inför det barnets ögon måste gå över landgången i strömmande regn och fullastad med prylar. Hon hade en blick som liksom såg *allt*. Jag tänkte, att det där måste vara Saltkråkan själv, och blir vi inte accepterade av den ungen, så blir vi aldrig accepterade här på ön. Därför sa jag inställsamt som man gör till små barn: ”Vad heter du?”

”Tjorven”, sa hon. Bara en sån sak! Kan man verkligen heta Tjorven och se så majestätisk ut?

”Och din hund”, sa jag.

Då tittade hon mig stadigt in i ögonen och frågade lugnt:

”Vill du veta om det är *min* hund eller vill du veta vad han heter?”

”Bägge sorterna”, sa jag.

”Det *är* min hund och han heter Båtsman”, sa hon, och det var som om en drottning nedlät sig att presentera sitt favoritdjur. Vilket djur förresten! Det var en S:t Bernhardshund, den största jag har sett i mitt liv. Han var majestätisk på samma sätt som sin matte och jag började tro att alla varelser på den här ön var av samma slag och skyhögt överlägsna oss små stackare från stan.

Men då kom där en vänlig själ ångande – det visade sig vara öns handelsman, och han var visst gjord efter vanliga mänskliga mått, för han hälsade så snällt på oss och önskade oss välkomna till Saltkråkan och talade om att han hette Nisse Grankvist utan att vi behövde fråga honom. Men sen yttrade han något förvånansvärt:

”Gå hem, Tjorven”, sa han till det majestätiska barnet, tänk att han tordes och tänk att han var *får* till ett sådant barn! Men det hjälpte inte mycket.

”Vem har sagt det”, frågade ungen strängt. ”Har mamma sagt det?”

”Nej, det är jag som säger det”, sa hennes far.

”Då gör jag det inte”, sa ungen. ”För nu ska jag ta emot båten.”

Och handelsmannen skulle ta emot varorna från stan och hade väl inte tid att ta itu med sin uppnosiga dotter, för hon stod kvar där i regnet medan vi samlade ihop allt vårt pick och pack. Vi var nog en ömklig syn just då, och inget undgick henne. Jag kände hennes ögon i ryggen när vi lufsade

iväg mot Snickargården.

Och där fanns fler ögon än Tjorvens. Bakom gardinerna i alla fönster i alla hus längs bygatan fanns det ögon som följde vår blöta karavan – kanske vi gjorde sensation i alla fall som pappa hade sagt. Han började bli lite betänksam nu, kunde jag se. Och bäst som vi gick där och när det forsade ner som allra värst, sa Pelle:

”Pappa, vet du om att det regnar in genom taket i Snickargården?”

Då tvärstannade pappa mitt i en vattenpöl.

”Vem säger det”, frågade han.

”Gubben Söderman”, sa Pelle, och det lät som om han talade om en gammal bekant.

Pappa försökte verka oberörd.

”Jaså, det säger gubben Söderman, vem nu denna förträffliga olyckskorp kan vara. Och det *vet* förstås gubben Söderman – tänk att inte agenten nämnde ett ord om det då!”

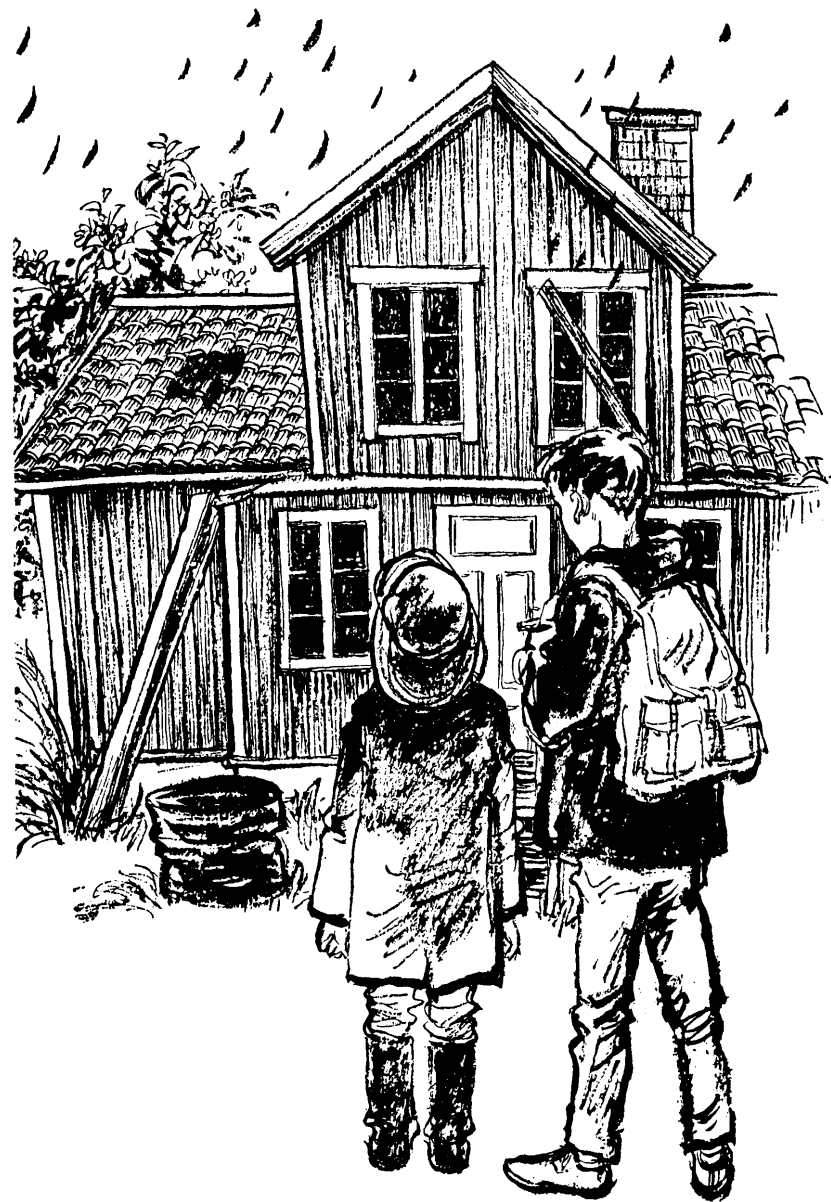
”Gjorde han inte det”, sa jag. ”Sa han inte att det var ett trivsamt gammalt sommarnöje, särskilt när det regnar, för då får man en sån liten tjugsig swimmingpool i storstugan.”

Pappa gav mig en lång blick och svarade inte.

Och sedan var vi framme.

”Goddag, Snickargården”, sa pappa. ”Får jag presentera familjen Melkerson – Melker och hans stackars små barn.

Det var ett rött tvåvåningshus, och när man såg det,

tvivlade man inte på att det kunde regna in genom taket. Men jag tyckte om det i alla fall. Jag tyckte om det från första början. Pappa däremot var livrädd nu, det märktes – jag vet ingen som svänger mellan olika humör så kvickt som han. Han stod stilla och glodde missmodigt på sommarnöjet som han hade hyrt åt sig och sina barn.

”Vad väntar du på”, sa jag. ”Det blir inte annorlunda.”

Då tog han mod till sig och så gick vi in.

Snickargården

Ingen i familjen glömde någonsin den där första kvällen i Snickargården.

”Fråga mej när ni vill”, sa Melker efteråt, ”och jag ska tala om precis hur det var. Däven stuglukt, iskalla sängkläder, Malin med lilla bekymmerrynkan mellan ögonen, den som hon tror att jag aldrig märker. Och jag med en klump av oro i bröstet, tänk, om jag hade gjort något alldeles tokigt! Men killarna var glada som ekorrar och rände ut och in, det minns jag ... ja, och så minns jag koltrasten som sjöng i oxeln utanför och det där lilla skvalpet av vågor mot bryggan och hur tyst det var och att jag plötsligt blev alldeles vild och tänkte att, nej du, Melker, du har inte gjort nåt tokigt den här gången utan nånting bra, nånting rent storartat, formidabelt, genomfinurligt bra ... men det var ju förstås den där stuglukten och ...”

” ... och så eldade du i köksspisen”, sa Malin. ”Minns du det?”

Det kom inte Melker ihåg. Sa han.

”Den där spisen ser inte ut som han tänkte ägna sej åt matlagning just”, sa Malin och släppte ifrån sig sina kappsäckar på köksgolvet. Spisen var det första hon såg när hon kom in. Den var rostig och verkade att ha varit i bruk sista gången ungefär vid sekelskiftet. Men Melker var förtröstansfull.

”Hå, såna här gamla järnspisar är fantastiska. Kräver bara lite handlag med eldningen, det ska jag fixa. Men först ska vi titta på resten.”

Något av sekelskifte var det över hela Snickargården, illa medfaret sekelskifte. Många somrars ovarsamma hyresgäster hade gått hårt åt det som en gång för länge sedan måste ha varit ett välskött och ganska välbärgat hantverkarehem. Men även i sitt förfall hade huset något förunderligt trivsamt som de kände allesammans.

”Det ska bli skojigt att bo i det här joxet”, försäkrade Pelle. Han gav Malin en hastig kram och rusade sedan efter Johan och Niklas för att utforska allt som kunde utforskas ända upp till vinden.

”Snickargården”, sa Malin, ”vad är det för en snickare som har bott här, tror du, pappa?”

”En ung glad snickare som gifte sig 1908 och flyttade in här med sin unga söta fru och gjorde skåp och stolar och bord och soffor åt henne precis som hon ville ha dom och kysste henne så att det smällde om det och sa att detta ska heta Snickargården och vara vårt hem på jorden ...”

Malin stirrade på honom.

”Vet du det där eller är det nånting som du smäcker ihop?”

Melker log lite generat.

”Hm ... ja ... det är något som jag smäcker ihop. Fast jag hade tyckt bättre om ifall du hade sagt ’diktar’.”

”Gärna för mej ’diktar’”, sa Malin. ”Men hur som helst, en gång för länge sen måste det i alla fall ha funnits någon som var lycklig över dom här möblerna och dammtorkade dom och polerade dom och hade fredagsstädning. Vem rår om huset förresten?”

Melker tänkte efter.

”Nån som heter fru Sjöberg eller fru Sjöblom eller nånting sånt. Gammal människa ...”

”Där har du kanske din snickarfru”, sa Malin skrattande.

”Hon bor i Norrtälje nu för tiden”, sa Melker. ”Det är en kille som heter Mattson som hyr ut stället åt henne om somrarna ... för det mesta till rövare med små hemiska klåfingriga barn, tycks det.”

Han såg sig omkring i det som väl en gång hade varit snickarfamiljens finrum. Nu var där inte fullt så fint, men Melker var belåten.

”Här”, sa han, ”här ska vi ha vårt vardagsrum.”

Han klappade förtjust den vitlimmade öppna spisen.

”Och här ska vi sitta framför stockelden om kvällarna och höra havet brusa där ute.”

”Medan öröna fladdrar i luftdraget”, sa Malin och

pekade på fönstret där en ruta var trasig.

Hon hade fortfarande en liten bekymmerrynka mellan ögonen, men Melker som redan hade slutit Snickargården till sitt hjärta ängslades inte för något så obetydligt som ett spräckt fönster.

”Var lugn, min flicka lilla. Din kunnige fader sätter i morron in en ny ruta, var alldeles lugn!”

Malin var inte alldeles lugn, för hon kände Melker, och hon tänkte med en blandning av otålighet och ömhet:

Han tror på det själv, det lilla livet, det gör han faktiskt, för han glömmer ju mellan gångerna. Men om *han* ska sätta in en ny fönsterruta, så betyder det att han spräcker tre andra. Jag måste fråga den där Nisse Grankvist om här finns nån som kan hjälpa mej.

Högt sa hon:

”Nu får vi nog kavla upp ärmarna, tror jag. Hur var det, pappa, skulle du elda köksspisn?”

Melker gnuggade händerna av verksamhetslust.

”Just det. Det kan man inte anförtro åt kvinnor och barn.”

”Då så”, sa Malin. ”Då går kvinnor och barn och letar reda på brunnen. För det finns väl en sån, hoppas jag.”

Hon hörde pojkarna klampa omkring i övervåningen och hon hojtade på dem:

”Kom, alla mina brorsor! Vi ska hämta vatten!”

Regnet hade upphört, för ögonblicket åtminstone.

Kvällssolen gjorde flera små tappra och misslyckade försök att bryta igenom molnen, ivrigt uppmuntrad av koltrasten i den gamla oxeln. Han drillade oförtrutet, ända tills han såg Melkersonbarnen komma klivande i det blöta gräset med sina vattenhinkar, då teg han.

”Är det inte roligt att Snickargården har sitt eget vårdträd”, sa Malin och smekte i förbifarten oxelns skrovliga stam.

”Vad har man vårdträd till”, frågade Pelle.

”Till att tycka om”, sa Malin.

”Till att klättra i, ser du väl”, sa Johan.

”Och det ska bli ungefär det första vi gör i morron bitti”, försäkrade Niklas. ”Jag undrar om pappa har fått betala extra för att här finns ett så bra klätterträd?”

Åt det skrattade Malin, men pojkarna fortsatte att tänka ut saker som de ansåg att Melker borde betala extra för. Bryggan och den gamla ekan som var förtöjd vid den. Den röda bodlängan som de skulle undersöka närmare när de fick tid. Vinden som de redan hade undersökt och som var så full med spännande saker.

”Och brunnen om där är någorlunda bra vatten”, föreslog Malin.

Men det tyckte inte Johan och Niklas var något att betala extra för.

”Däremot kunde man tänka sej en hacka åt den som ska känka in vattnet”, sa Johan och lyfte upp den första hinken.

Pelle skrek till av förtjusning.

”Titta, där är en liten groda på botten!”

Från Malin kom ett jämmerläte, och Pelle tittade förvånad på henne.

”Vad är det med dej? Tycker du inte om små söta grodor?”

”Inte i dricksvattnet”, sa Malin.

Men Pelle hoppade av iver.

”Å, jag kan väl få den till min?”

Sedan vände han sig till Johan.

”Tror du att pappa har fått betala extra för att det finns grodor i brunnen?”

”Beror på hur många där är”, sa Johan. ”Om det är större partier har han nog fått dom rätt billigt.”

Han tittade på Malin för att se hur mycket grodor hon tålde, men det verkade inte som om hon hörde på.

Malins tankar hade fladdrat iväg åt annat håll. Hon stod och tänkte på den glade snickaren och hans fru. Hade de levat lyckliga i sin snickargård? Hade de fått några barn som så småningom började klättra i oxeln och kanske trillade i sjön ibland? Blommade det lika många törnrosbuskar på tomten i juni månad den gången och var stigen till brunnen vit av nerfallen äppelblom då som nu?

Sedan kom hon plötsligt ihåg att den glade snickaren och hans fru var något som Melker hade fantiserat ihop. Men hon bestämde sig för att tro på dem i alla fall. Hon bestäm-

de sig för en sak till. Det fick vara grodor i brunnen hur många som helst och trasiga fönster hur många som helst, Snickargården fick vara aldrig så förfallen, ingenting skulle hindra henne från att sätta igång och vara lycklig just här och just nu. För nu var det sommar. Junikväll borde det vara jämt, tänkte hon. Drömsk och stilla som den här. Och tyst. Utanför bryggan kretsade måsarna, en av dem gav ifrån sig ett par vilsna skrik. Men annars bara denna obegripliga tystnad som liksom susade i öronen. Ett milt regndis låg över sjön, det var vackert på ett lite vemodigt sätt alltsammans. Från alla buskar och träd droppade det och i luften fanns en doft av mera regn som skulle komma, och av jord och saltvatten och vått gräs.

”Sitta ute på tomten i solskenet och äta och känna att det är sommar”, det var så Melker hade föreställt sig deras första kväll i Snickargården. Detta var något annat, men nog var det sommar, det kände Malin så att hon fick tårar i ögonen. Dessutom kände hon att hon var hungrig och hon undrade hur långt Melker hade kommit med köksspis.

Ganska långt hade han kommit.

”Malin, var är du”, skrek han, eftersom han brukade ropa på sin dotter så fort något gick på tok. Men Malin var utom hörhåll och han insåg motvilligt att han var ensam och måste klara sig själv.

”Ensam med min Gud och en järnspis som inom kort ska

hävas ut genom fönstret”, mumlade han förbittrad, men sedan måste han hosta igen och kunde inte yttra något mer. Han glodde på spisen som så ondskefullt blåste ut rök på honom, fastän han inget ont hade gjort den, bara eldat i den, ömt och varsamt. Han rörde runt med spiskroken, och ett nytt rökmoln bolmade ut över honom. Vilt hostande sprang han för att öppna alla fönster. Just när han hade gjort det gick dörren upp och någon kom in. Det var det majestätiska barnet som hade stått på bryggan nyss. Hon med det förunderliga namnet – Korven eller Tjorven eller vad det nu var. Som en liten välmatad korv såg hon ut också, tänkte Melker, rund och rar. Ansiktet som stack fram under sydvästen var, såvitt han kunde se genom röken, ett sällsynt rent och vackert barnansikte, brett, godmodigt och med ett par kloka, forskande ögon. Sin bjässe till hund hade hon med sig. Inomhus verkade han ännu mer kolossal, det var som om han uppfyllde hela köket.

Men Tjorven hade belevat stannat på tröskeln.

”Det ryker in”, sa hon.

”Gör det”, sa Melker. ”Det har jag inte märkt.”

Sedan hostade han så att ögonen höll på att sprängas.

”Jo, det gör det”, försäkrade Tjorven. ”Vet du vad? Det kanske ligger en dö’ uggla i skorstenen, det gjorde det hemma hos oss en gång.”

Sedan tittade hon forskande på Melker och log brett.

”Du är svart i ansiktet, du ser ut precis som en kannibal.”

Melker hostade.

”Kannibal, visst inte! Jag är en böckling, förstår du, en alldeles nyrökt böckling. Förresten tycker jag inte du ska säga du till mej. Du ska säga farbror Melker.”

”Heter du det då”, sa Tjorven.

Melker behövde inte svara, för nu kom lyckligtvis Malin och pojkarna också.

”Pappa, vi har hittat en groda i brunnen”, sa Pelle ivrigt. Men sedan glömde han alla grodor för den fantastiska hunden som han hade sett på bryggan nyss och som nu stod där i hans kök.

Melker såg förnärmad ut.

”En groda i brunnen ... verkligen? Trivsamt sommarnöje, sa han, den där agenten. Han sa inte att det var en djurpark med ugglor i skorstenen, grodor i brunnen och jättehundar i köket. Johan, gå och se om där ligger nån älg i sängkammarn!”

Hans barn skrattade så som det förväntades av dem. Melker skulle ha blivit sårad annars. Men Malin sa:

”Usch, vad här ryker in!”

”Undra på det”, sa Melker. Han pekade anklagande på järnspisen.

”Detta är en skamfläck på Ankarsrums bruk. Jag ska skriva och klaga ... ni levererade en järnspis i april 1908, vad farao gjorde ni det för?”

Ingen hörde på honom mer än Malin.

De andra trängdes omkring Tjorven och hennes hund och ansatte henne med frågor.

Och Tjorven berättade snällt att hon bodde i huset närmast Snickargården. Där hade pappa sin handelsbod, men huset var stort så att de fick plats allihop. ”Jag och Båtsman och mamma och pappa och Teddy och Freddy”, sa Tjorven.

”Hur gamla är Teddy och Freddy”, undrade Johan ivrigt.

”Teddy är tretton år och Freddy är tolv och jag är sex år och Båtsman är två. Jag kommer inte ihåg hur gamla mamma och pappa är, men jag kan gå hem och fråga”, sa hon tjänstvilligt.

Johan försäkrade att det behövde hon inte. Han och Niklas tittade belåtet på varann. Två pojkar precis i deras egen ålder alldeles i huset bredvid, det var nästan för bra att vara sant.

”Vad i all sin dar ska vi ta oss till om vi inte kan få någon ordning på spisen”, undrade Malin.

Melker rev sig i håret.

”Jag får väl ge mej upp på taket då och se om där ligger någon uggla i skorstenen, som ungen där påstår.”

”Oj”, sa Malin. ”Var försiktig! Kom ihåg att vi bara har en far.”

Men Melker var redan utom dörren. Han hade sett att det stod en steg vid gaveln, och för en någorlunda spänstig karl skulle det väl inte vara någon konst att ta sig upp på taket. Hans pojkar följde honom i hälarna, även Pelle. Inte

ens världens största hund kunde hålla honom kvar i köket när pappa skulle hämta ugglor ur skorstenen. Och Tjorven som redan hade utsett Pelle till vän och följeslagare fastän Pelle inte visste om det vandrade makligt ut på tomten hon också för att se om det här skulle bli något roligt.

Det artade sig bra, tyckte hon. Farbror Melker hade tagit med sig spiskroken till att rota fram ugglan med, och den måste han hålla i munnen medan han klättrade uppför stegen. Precis som Båtsman när han kom med ett ben, tänkte Tjorven. Mer roligt än så begärde hon inte. Hon skrattade tyst och innerligt för sig själv under äppelträdet där hon stod. Sedan gick en stegpinne av när farbror Melker klev på den, och han rasade ner en bra bit. Pelle blev rädd och skrek till, men Tjorven skrattade om igen tyst och innerligt.

Sedan skrattade hon inte mer. För nu hade farbror Melker kommit upp på taket och det såg farligt ut.

Det tyckte Melker också.

”Ett bra hus det här”, mumlade han. ”Men framför allt högt.”

Han började undra om det inte rentav var lite *för* högt att gå balansgång på när man snart skulle fylla femtio år.

”Om jag nu blir så gammal”, mumlade han och vacklade längs takåsen med ögonen stint fästa på skorstenen. Men så kastade han en blick ner mot jorden och höll på att ramla när han såg sina söners ängsliga uppåtvända ansikten så långt under sig.

"Håll i dej, pappa", skrek Johan.

Melker vacklade till och blev nästan arg. Över honom fanns bara vida rymden, vad skulle han hålla sig i? Då hörde han nerifrån Tjorvens genomträngande röst:

"Vet du vad? Håll dej i spiskroken, farbror Melker, gör det!"

Men nu var Melker lyckligtvis i trygghet vid skorstenen. Han kikade ner i den. Där fanns inget annat än ett svart mörker.

"Hör du, Tjorven, vad pratar du om döa ugglor", skrek han förebrående, "här finns ingen ugglor."

"Är det en kattuggla", skrek Niklas.

Då röt Melker i vredesmod:

"Här *finns* ingen ugglor, har jag sagt!"

Och han hörde om igen Tjorvens genomträngande röst:

"Vill du ha en? Jag vet var det finns. Fast ingen som är död."

Stämningen var lite tryckt inne i köket efteråt.

"Vi får leva på torrskaftning så länge", sa Malin.

De stirrade alla sorgset på järnspisen som inte ville bete sig som den skulle. Just nu fanns det ingenting de hellre ville ha än lite varm mat.

"Det är tungt att leva", sa Pelle, för det brukade hans far säga ibland.

Då knackade det på dörren och in kom en vilt främmande människa i röd regnkappa. Hon satte hastigt ifrån sig en

emaljerad gryta på spishällen och log ett stort, ljus leende mot dem allihop.

"Godafton! Jaså, det är här jag har Tjorven, det var väl det jag kunde tro. Usch, vad här ryker in", sa hon sen, och innan någon hann hålla med henne om det fortsatte hon:

"Tänk om jag skulle tala om vem jag är ... Märta Grankvist. Vi är närmsta grannar. Välkomna hit!"

Hon pratade fort och log hela tiden, och innan någon i familjen Melkerson hade yttrat ett ord var hon framme vid spisen och kikade upp under spiskåpan.

"Har ni öppnat spjället ... det går bättre då!"

Malin skrattade till, men Melker såg sårad ut.

"Jo, visst har jag öppnat spjället – det var det första jag gjorde", försäkrade han.

"Nu är det i alla fall stängt", sa Märta Grankvist. "Och nu är det öppet", sa hon och vred runt ett halvslag. "Antagligen stod det öppet när ni kom, och sen har herr Melkerson stängt det."

"Ordentlig som han är", sa Malin.

De skrattade allesammans, även Melker. Och allra mest Tjorven.

"Jag känner till den här spisen", sa Märta Grankvist, "och den är alldeles utmärkt."

Malin tittade tacksamt på henne. Allt kändes så mycket lättare sedan den här underbara människan hade kommit in i köket. Hon var så glattig och hon utstrålade trygghet och

vänlighet och energi. Vilken lycka att få just henne till granne, tänkte Malin.

"Jag gjorde lite kalops åt er till flyttgröt, om ni vill hålla till godo", sa Märta Grankvist och pekade på den emaljerade grytan.

Då fick Melker tårar i ögonen, det fick han gärna när folk var vänliga mot honom och hans barn.

"Tänk att det finns så snälla människor", stammade han.

"Ja, så snälla är vi här på Saltkråkan", skrattade Märta Grankvist. "Kom, Tjorven, nu ska vi gå hem."

I dörren vände hon på huvudet.

"Är det nånting mer ni behöver hjälp med, så säj till."

"Ja, det var ett trasigt fönster där inne", sa Malin blygt. "Men vi kan väl inte besvära hur mycket som helst."

"Jag skickar in Nisse när ni har ätit", sa Märta Grankvist.

"Ja, för det är han som sätter in alla fönsterrutor här på Saltkråkan", sa Tjorven. "Och det är jag och Stina som slår ut dom."

"Vad är det jag hör", sa hennes mor strängt.

"Fast inte med vilja", skyndade sig Tjorven att förklara. "Det bara blir så."

"Stina, henne känner jag", sa Pelle.

"Gör du", sa Tjorven, och av någon anledning lät hon inte riktigt nöjd.

Pelle hade varit märkvärdigt tyst en lång stund. Vad skulle man prata med folk för, när det fanns en hund som

Båtsman? Pelle hängde om hans hals och viskade i hans öra.

"Dej tycker jag om."

Och Båtsman lät honom hållas. Han bara såg på Pelle med vänligt frånvarande, lite sorgmodiga ögon, och det var en blick som avslöjade hela hans trogna hunds själ för var och en som ville se.

Men nu skulle Tjorven gå hem, och dit Tjorven gick, dit gick Båtsman.

"Kom, Båtsman", sa hon. Och så var de borta.

Men köksfönstret stod öppet, och de hörde alla Tjorvens röst när hon gick förbi därutanför.

"Mamma, vet du vad? När han gick på taket, den där farbror, då hållde han sej i spiskroken."

De hörde Märta Grankvists svar också.

"Det där är stadsbor, förstår du, Tjorven, och dom behöver nog hålla sej i spiskroken, skulle jag tro."

Melkersönerna tittade på varann.

"Hon tycker synd om oss", sa Johan. "Och det behövs då inte."

Men i fråga om spisen hade hon rätt. Den var utmärkt och brann så att den blev glödröd och spred den mest underbara värme i hela köket.

"Hemmets heliga eld", sa Melker. "Människan fick inget hem förrän hon kom på det där med elden."

"Och så när hon kom på det där med kalopsen", sa Niklas och stoppade in så mycket på en gång att han inte kunde

säga något mer.

De satt kring köksbordet och åt, och det var en stund av djup och varm hemtrevnad. Elden dånade i spisen och utanför dånade regnet.

Det regnade värre än någonsin när pojkarna skulle gå till sängs. Motvilligt hade de lämnat köksvärmen och dragit sig upp till sitt vindsrum som var kallt och fuktigt och riktigt otrevligt trots brasa i kakelugnen. Men Pelle sov där redan, inbyltad i ylletrojor av Malin och med yllemössa på huvudet.

Johan stod huttrande vid fönstret och försökte titta över till Grankvists, men regnet smattrade mot rutan så att han såg allt genom en tät ridå av strömmande vatten. Handelsbod – han såg skylten. Och huset – det var rött precis som Snickargården. Och tomten – den sluttade ner mot sjön, och där hade Grankvists en brygga likadan som Snickargårdens.

”I morron kanske vi kan få tag på dom där killarna som ...”, sa Johan men sedan tvärtystnade han. För det hände något inne på granntomten. En dörr öppnades och någon kom utspringande i regnet. Det var en flicka. Hon var klädd i baddräkt, och det ljusa håret fladdrade omkring henne när hon galopperade ner mot bryggan.

”Kom hit, Niklas, så ska du få se nånting intress...”, sa Johan men så tvärtystnade han igen. För nu öppnades dörren där borta på nytt och ut i regnet kom en flicka till,

också hon i baddräkt, också hon med ett hår som flög omkring henne, när hon galopperade ner mot bryggan. Den första hade redan hunnit dit. Nu dök hon, och när hon fick näsan över vattnet igen skrek hon:

”Freddy, tog du med dej tvålen?”

Johan och Niklas tittade tysta på varann.

”Där har du killarna du skulle ha tag på i morron”, sa Niklas till sist.

”Oj”, sa Johan.

De låg länge vakna den kvällen.

”Man kan inte somna förrän fötterna har tinat upp någotsånär”, försäkrade Niklas.

Det höll Johan med om. Sedan var de tysta en lång stund.

”Nu har det slutat regna i alla fall”, sa Johan till sist.

”Det har det ju inte”, sa Niklas. ”Här i min säng har det tvärtom börjat.

Antingen tycker man om när det regnar in genom taket eller gör man det inte ...

Niklas tyckte väl inte precis om att det droppade ner i hans säng, men det bekymrade honom inte mycket, för han var bara tolv år och bekymmerslös av naturen. Däremot insåg både han och Johan att Malin skulle få en sömnlös natt om de rapporterade eländet för henne just nu. Och eftersom de älskade sin syster och ville henne väl flyttade de helt stilla Niklas säng åt sidan och satte en hink under takdroppet.

”Det där lätet blir man sömnig av”, mumlade Johan när han hade krupit till kojs igen. ”Plopp, plopp!”

Men Malin satt ovetande om allt plopp nere i det varma köket och plitade i sin dagbok, för hon ville komma ihåg deras första dag på Saltkråkan.

Jag sitter här ensam, skrev hon till sist. Men det känns som om någon tittade på mig. Ingen människa! Utan huset ... Snickargården! Kära Snickargård, tyck om oss, är du snäll! Det är lika bra att du bestämmer dig för det, eftersom du ändå måste dras med oss. Vet du inte än vilka vi är, säger du? Det kan jag tala om. Den där långa åbakiga karln som ligger inne i lilla kökskammaren och deklamerar poesi högt för sig själv för att kunna somna, det är Melker. Honom ska du akta dig för, särskilt om du ser att han har hammare eller såg eller något annat verktyg i händerna. Annars är han egentligen snäll och ofarlig. De tre små slarviga killarna uppe i ena vindsrummet, om dom kan jag bara säga att ... ja, du är väl barnkär, hoppas jag? För du blir inte så arg då. Mer behöver jag kanske inte säga. Och du är van, antar jag, snickarungarna var väl inte så aktsamma jämt dom heller? Den som kommer att tvätta dina fönster och skura dina golv med kärlek och undan för undan alltmer nariga händer, det blir nog undertecknad, Malin. Fast du kan vara viss om att jag ska ha dom andra att hjälpa till! Jo då! Vi ska göra vårt bästa för att få ordning här. Godnatt, kära Snickargård, nu

ska vi kanske sova. Ett kallt litet vindsrum väntar på mig också ... men jag dröjer kvar så länge jag kan här nere i ditt lantliga kök och vid din glödande spis, för där känner jag mig sluten till ditt varma klappande hjärta.

Så skrev Malin, och sedan märkte hon plötsligt hur sent det hade blivit. En ny dag var redan på väg, en som skulle bli ljus och klar, det såg hon när hon sprang fram till fönstret. Där blev hon stående.

”Av alla köksfönster på jorden”, mumlade hon och visste att hon aldrig hade sett något som hon tyckte mera om än det hon såg där utanför. Det stilla vattnet i gryningsljuset, bryggan, strandens gråa stenar, alltsammans. Hon öppnade fönstret och hörde fågelsången som likt ett jubel flöt in över henne. Det kom från många små strupar men över dem alla hörde hon koltrasten i oxeln. Han hade nyss vaknat, kry och levnadsglad. Och stackars Melker i kökskammaren hade inte ens somnat än. Men han gäspade, kunde Malin höra, ändå deklamerade han oförtrutet och med hög röst:

*... du paradisets timma,
din dagg gjut i vår själ!
Än jublar fågelsången
kring gryningsljusa sund
så klar som första gången
i tidens första stund.*

”Ja, precis så är det”, sa Malin.

Ro, ro till fiskeskär

Det känns som om vi hade bott på Saltkråkan jämt, skrev Malin en vecka senare. Jag känner människorna som bor här. Jag vet ungefär vad de går för. Nisse och Märta, jag vet att de är världens snällaste – i synnerhet han – och världens duktigaste – i synnerhet hon. Han sköter affären. Hon sköter också affären men dessutom telefonväxeln, posten, barnen, hunden och hushållet, och så rycker hon ut var gång någon annan på ön behöver hjälp. Det är typiskt Märta att komma störtande med kalops till oss – ”bara för att ni såg så vilsekomna ut”, säger hon.

Vad vet jag mer? Att det ”kurrar rent oförsvarligt” i magen på gubben Söderman, det har han själv anförtrott mig, och han ska nog fara in till doktorn i Norrtälje endera dan och söka för det.

Vidare vet jag att Vesterman inte sköter sitt jordbruk som han skulle utan bara fiskar och jagar och ”har inget förstånd alls i det fulla hela”, det har fru Vesterman anförtrott mig.

Märta och Nisse, gubben Söderman, Vestermans, finns

här flera? Jo, Janssons förstås. De har också lantbruk, och där har vi mjölkställe. Det hör till våra lantliga nöjen att vandra iväg genom hagen om kvällarna och hämta mjölken hos Janssons.

Ön har en folkskollärare också, en ung en som heter Björn Sjöblom. Honom mötte jag när jag hämtade mjölken i onsdags kväll, och det föreföll som om han ... ja, det gör detsamma förresten men han var ingen "specialvidring", som Johan kallar det, utan verkade mycket hygglig och red-bar. Trohjärtad på något sätt.

Och så barnen här, tack och lov för dom. Pelle leker intensivt med Tjorven och Stina, framför allt med Tjorven. Jag tror att det pågår en liten maktkamp om honom, nånting i stil med "låt bli gullklampen, jag såg'en först", men Tjorven har nog övertagit. Och hur vore det möjligt annat? Hon är ett märkligt barn, ett sånt där som blir allas älskling utan att man riktigt vet varför. Det blir bara på något sätt ljusare var helst hon visar sin godmodiga nuna. Pappa påstår att hon har något av det evigt barnatrygga och varma och soliga som det egentligen var Guds mening att alla barn skulle ha, fast det tyvärr inte blev riktigt så i praktiken. Hon är hela Saltkråkans Tjorven som fritt strosar omkring på alla vägar och i alla stugor och som överallt hälsas med "nej, se där har vi Tjorven", precis som om hon var det roligaste som kunde hända just då. När hon blir arg – vilket minsann händer för hon är ingen ängel – då är det som om en

naturkraft kom lös, dunder och brak, oj oj oj! Men det går fort över.

Stina är en annan sort, en liten lustig och finurlig unge med en påfallande tandlös charm. Hur det har gått till vet jag inte, men hon har lyckats slå ut alla framtänderna i överkåken, och det ger henne ett vilt och pittoreskt utseende när hon skrattar. Hon är öns stora sagoberätterska, fenomenalt ihärdig. Till och med pappa som ändå är så där allmänt barnkär och brukar tycka om att prata även med andra ungar än sina egna, han har redan hunnit bli försiktig i fråga om Stina och går gärna en liten omväg när han ser henne. Fast det förnekar han.

"Tvärtom", sa han häromdan, "det är det bästa jag vet när Stina kommer och berättar sagor för mej ... jo, för det känns så skönt när hon slutar."

Johan och Niklas lever ett lyckligt och oordnat liv med Teddy och Freddy som är ett par verkliga små amasoner, riktigt söta förresten. Man ser inte mycket till sina bröder på det här sättet, i synnerhet inte när det ska diskas. Jag hör bara i förbifarten talas om att "vi ska ut och meta", "vi ska gå och bada", "vi ska bygga en koja", "vi ska göra en flotte", "vi ska ut till Skäret och lägga nät", det sista är vad de gör nu i kväll. I morron bitti ska de ut och ta upp dem, har jag hört. Klockan fem. Om de nu vaknar så tidigt.

Det gjorde de. De vaknade klockan fem och kom fort i

kläderna och lika fort ner till Grankvists brygga där Teddy och Freddy väntade med sin eka. Båtsman hade också vaknat tidigt. Nu stod han där på bryggan och tittade förbrående på Teddy och Freddy. Tänkte de verkligen ge sig ut på sjön utan att ta honom med?

"Nåja, kom då", sa Freddy. "Var ska en Båtsman vara om inte i en båt? Fast du vet att Tjorven blir arg så det bara brakar."

Det verkade som om Båtsman tvekade när han hörde Tjorvens namn. Men bara ett ögonblick. Sedan tog han ett mjukt hopp ner i ekan, och den darrade till under hans väldiga tyngd.

Freddy klappade honom.

"Du kanske tror att du ska hinna hem innan Tjorven vaknar, men där tar du fel, lilla Båtsman."

Så grep hon årorna och började ro.

"Inte kan hundar resonera så där", sa Johan. "Båtsman tror inget alls. Han hoppar i båten bara för att han ser dej och Teddy där."

Men både Teddy och Freddy försäkrade att Båtsman kunde tänka och känna som en människa.

"Fast bättre", sa Teddy. "Jag slår vad om att det aldrig har funnits en elak tanke i den här hundskallen", sa hon och smekte det jättelika huvudet.

"Hur är det med den här skallen då", frågade Johan och gav Teddys blonda hjässa en farbroderlig klapp.

"Där är pin fullt med små illacka tankar ibland", bekände Teddy. "Freddy är snällare. Hon brås nog på Båtsman."

De hade nästan en timmes rodd ut till Skäret, och de fördrev tiden med att tänka efter hur det stod till inne i deras olika skallar och vad där fanns för tankar.

"Vad tänker du Niklas till exempel, när du ser nånting sånt här", frågade Teddy och gjorde en gest som tog in hela den sköna, nyvakna morgonen med vita sommarskyar på himlen och solblänk i sjön.

"Då tänker jag på mat", sa Niklas.

Teddy och Freddy stirrade på honom.

"På mat? Varför då?"

"Jo, det tänker jag på för det mesta", sa Niklas med ett flin. Johan höll med honom.

"Och sen har han på sin höjd två tankar till som ligger och skvalpar här inne", sa han och knackade Niklas i pannan.

"Men i Johans skalle, där står tankarna tätt som ett löjstim", sa Niklas. "Ibland bolmar dom ut genom örona när det blir för trångt. Det är bara för att han läser så mycket böcker."

"Det gör jag också", sa Freddy. "Så vem vet, rätt som det är börjar det kanske bolma ut tankar ur mej med. Jag undrar hur det känns?"

"Jag tänker olika tankar när jag är Teodora och när jag är Teddy", sa Teddy.

Johan tittade förvånad på henne.

"Teodora?"

"Tänk, det visste du inte! Jag heter egentligen Teodora och Freddy heter Fredrika."

"Det är pappas vansinnespåhitt", förklarade Freddy. "Mamma har gjort om det till Teddy och Freddy."

"Mina Teodoratankar är som en dröm så vackra", sa Teddy. "När dom sätter åt mej, då skriver jag dikter och bestämmer mej för att fara till Afrika och arbeta bland dom spetälska eller också bli rymdforskare och komma först till månen eller nånting sånt."

Niklas tittade på Freddy som slet vid årorna.

"Och dina Fredrikatankar då?"

"Har inga", sa Freddy. "Jag är Freddy hela tiden. Men mina Freddytankar är rätt så finurliga. Vill ni höra den sista?"

Johan och Niklas blev nyfikna. De ville gärna höra den sista Freddytanken.

"Den låter så här", sa Freddy. "Kan ingen av dom där två lata killarna ro ett slag?"

Johan skyndade sig att avlösa henne vid årorna, men han ängslades lite för hur det skulle gå. De hade rott om kväl-larna, han och Niklas, i Snickargårdens gamla gistna eka. I all hemlighet hade de övat sig borta i Janssons vik för att inte vara alltför tafatta när de kom i båt tillsammans med Teddy och Freddy.

"Vi vet nog en del om båtar vi också, fast vi inte är några skärgårdsbor", hade Johan försäkrat när de första gången träffade Grankvistflickorna. Och Freddy hade sagt lite försmädligt:

"Täljt barkbåtar då förstås?"

Teddy och Freddy var barnfödda på Saltkråkan. De var skärgårdsflickor med liv och själ. De visste det mesta om båtar och vatten och väder och vindar och om hur man fiskar med nät och skötar och långrev och drag. De kunde rensa strömning och flå abborre, de kunde splitsa tågvirke och göra knopar och vricka ekan med en åra lika bra som de rodde den med två. De visste var abborrgrunden fanns och vassvikarna där man kunde få en gädda om man hade tur, de kände alla sjöfåglars ägg och läten och bättre än hemma i sin mammas kök hittade de i hela den förbryllande värld av holmar och skär och vikar och sund som var Saltkråkans skärgård.

De braverade inte med sina färdigheter. Antagligen trodde de att allt det där som de kunde så bra var något man föddes med om man var skärgårdsflicka, precis som ejdern föddes med simhud mellan tårna och abborrarna med gälar.

"Är ni inte rädda att det ska växa ut gälar på er också", brukade deras mor fråga, när hon behövde hjälp med telefonväxeln eller i affären och som vanligt måste hämta upp sina döttrar ur havet. Där hittade man dem i alla väder, och de rörde sig i vattnet lika lätt och självklart som de

hoppade omkring på bryggor och i båtar eller klättrade upp till mastkorgen på den gamla trälaren i Janssons vik.

Johan hade blåsor i händerna när de kom till Skäret. Det sved, men han var nöjd, hade han inte rott kanske och rott bra? Det var nog för att göra honom glad och uppspelt nästan i överkant.

”Stackars lille pojk, han blir som far sin”, brukade Melker säga. ”Upp och ner hela tiden.”

Just nu var Johan mycket ’upp’ och det var de förresten alla fyra. Om Båtsman var det, så dolde han det bra. Han hade samma orubbligt sorgsna uppsyn som alltid. Men kanske var han ändå belåten någonstans inne i sin hundsäl när han la sig tillrätta på klipphällen med ryggen mot Vestermans gamla sjöbod, vars grå vägg solen redan hade värmt. Här låg han bra och härifrån kunde han se barnen i ekan när de tog upp näten. De skrek och väsnades så att Båtsman blev orolig, var de i sjönöd och behövde hjälp? Det lät så, och Båtsman kunde ju inte veta att de skrek av fröjd över sin fiskelycka.

”Åtta torsk”, sa Niklas. ”Malin kommer att blekna. Hon sa att hon ville ha kokt torsk med senapssås till middag ... men inte varenda dag en hel vecka.”

Johan blev mer och mer upprymd.

”Det här är kul”, skrek han. ”Är det nån som inte tycker att torskfiske är kul, så bara säj ifrån!”

”Torskarna antagligen”, sa Freddy stillsamt.

En kort sekund tyckte Johan synd om torskarna, och han visste en som skulle ha tyckt ännu mer synd om dem om han hade varit där.

”Det är tur att vi inte har Pelle med oss”, sa Johan. ”Han skulle inte gilla det här.”

Båtsman uppe vid sjöboden kastade en sista forskande blick mot ekan och barnen, men när han förstod att de inte behövde hans hjälp gäspade han och lät sitt huvud sjunka ner mellan framtassarna. Nu skulle han sova.

Och var det sant som Teddy och Freddy påstod, att Båtsman kunde tänka och känna som en människa, så kanske han undrade innan han föll i sömn vad Tjorven gjorde därhemma och om hon var vaken än.

Det var hon. Mycket vaken. När hon upptäckte att Båtsman inte låg bredvid hennes säng som vanligt började hon undra. Och när hon hade undrat en stund förstod hon vad som hade hänt, och då blev hon arg precis som Freddy hade förutsett.

Tjorven klev ur sängen med rynkade ögonbryn. Båtsman var hennes egen hund, ingen hade rättighet att dra iväg med honom ut på sjön. Men Teddy och Freddy gjorde det jämt och utan att ens fråga. Så här kunde det inte få fortsätta – Tjorven gick raka vägen in i sängkammaren för att klaga. Hennes föräldrar sov, men Tjorven tågade utan förbarmande fram till sin fars säng och ruskade honom.

"Pappa, vet du vad", sa hon ilsket. "Teddy och Freddy har tagit Båtsman med sig ut till Skäret."

Nisse öppnade ett motvilligt öga och kikade på väckarklockan.

"Måste du komma klockan sex på morron och tala om det?"

"Ja, jag kunde inte komma förr", sa Tjorven. "Jag har ju inte märkt det förrän just nu."

Hennes mor rörde sig sömnigt i den andra sängen.

"Bråka inte, Tjorven", mumlade hon. Det var snart dags för Märta att stiga upp och börja en ny, strävsam dag. Den här sista halvtimmen innan väckarklockan ringde var henne dyr som guld, men det förstod inte Tjorven.

"Jag bråkar inte, jag är bara arg", sa hon.

Ingen utom möjligen en totalt stendöv person skulle kunna sova i ett rum där Tjorven var arg. Märta kände hur grymt klarvaken hon blev, och hon sa otåligt:

"Vad i all sin dar bråkar du för? Båtsman kan väl få ha lite roligt nån gång."

Då brast det löst.

"Än jag då", skrek Tjorven. "Ska inte jag ha nåt roligt nånsin? Fy, vad orättvist!"

Nisse stönade och borrhade ner huvudet i kudden.

"Gå härifrån, Tjorven! Gå nån annanstans om du ska vara arg, så vi slipper höra det."

Tjorven stod tyst. Hon teg i flera sekunder, och hennes

föräldrar började nästan hoppas att denna saliga tystnad skulle fortsätta. De förstod inte att Tjorven bara tog sats.

"Jo, det är fint", skrek hon till sist. "Men jag kan gå min väg. Jag kan gå och inte komma tillbaka nånsin. Fast jag vill inte höra nån jämmer sen, när ni inte har nån Tjorv mer."

Då förstod Märta att det här var en allvarsam historia, och hon sträckte försonligt ut handen mot Tjorven.

"Inte ska du väl försvinna helt och hållet, lilla humla?"

"Jo, det blir väl bäst", sa Tjorven. "Så att ni får sova och sova och sova."

Märta förklarade för henne att de i liv och död ville ha henne till sin egen lilla Tjorv, fast kanske inte precis i sängkammaren klockan sex på morgonen. Men Tjorven hörde inte på. Hon gick och smällde igen dörren efter sig.

I bara nattlinnet kom hon utklivande på tomten.

"Sova och sova", muttrade hon, och där stod tårar av förbittring i hennes ögon. Men så småningom började hon begripa att hon hade vaknat i otid. Den här dagen verkade så ny. Hon kunde känna det i luften och i det daggiga gräset som kylde hennes fötter, och hon kunde se det på solen som inte satt riktigt där den skulle. Bara måsarna var vakna och skränade som vanligt. En av dem satt i toppen på flaggstången och såg ut som om han ägde hela Saltkråkan.

Lika övermodig var inte Tjorven, inte just nu. Hon stod där tankfull och ryckte upp grässtrån med tårna. Det här var dystert. Det retade henne redan att hon hade varit så barns-

lig nyss. Ge sig iväg hemifrån, det var det ju bara småbarn som gjorde, och det visste mamma och pappa lika bra som hon själv. Men det skulle vara så försmädligt att gå tillbaka nu. Hon kunde inte göra det utan vidare. Det måste finnas något hedersamt sätt att komma ur knipan. Hon tänkte djupt och ryckte av många grässtrån innan hon plötsligt visste hur hon skulle göra. Då sprang hon fram till det öppna sängkamarfönstret och stack in huvudet. Hennes föräldrar höll på att klä sig därinne och var så vakna hon kunde begära.

”Jag ska bli hembiträde åt Söderman”, sa Tjorven, och hon tyckte själv att det var bra påhittat. Nu måste mamma och pappa förstå att det var det hon hade menat hela tiden och inte någon barnslighet.

Söderman bodde ensam i sin stuga nere vid sjön. Och han klagade jämt över hur svårt han hade det utan någon hjälp i huset.

”Kan inte du Tjorven bli hembiträde åt mej”, hade han sagt en gång. Men just då hade Tjorven inte haft tid. Så bra att hon kom ihåg det där nu. Hembiträde behövde man inte vara så särskilt länge. Sedan kunde man komma hem till mamma och pappa igen och vara deras Tjorv som om ingenting hade hänt.

Nisse sträckte ut sin faderliga hand genom fönstret och klappade Tjorven på kinden.

”Så då är du inte arg längre, lilla humla?”

Tjorven skakade generat på huvudet.

”Nää.”

”Det tycker jag var bra”, sa Nisse. ”Det tjänar ingenting till att bli arg, vet du Tjorven, för man blir ju bara så tvärilsken då.”

Det höll Tjorven med om.

”Tror du att Söderman vill ha dej till hembiträde”, frågade Märta. ”Han har ju Stina.”

Det hade inte Tjorven tänkt på. Det var i vintras Söderman hade frågat henne. Då fanns inte Stina, då bodde hon inne i stan med sin mamma. Tjorven funderade men inte länge.

”Hembiträden måste vara starka”, sa hon, ”och det är jag.”

Sedan satte hon av i språng för att låta Söderman få veta sin lycka så fort som möjligt. Men hennes mor ropade henne tillbaka.

”Hembiträden kan inte jobba i bara nattlinnet”, sa hon. Och det förstod Tjorven.

Söderman hölls bakom stugan och redde ut sina strömmingsskötar när Tjorven kom hoppande.

”Dom måste vara starka, tralala”, sjöng hon. ”Så infernaliskt starka, tralala ...”

Hon avbröt sig för hon fick syn på Söderman.

”Söderman, vet du vad”, sa Tjorven. ”Gissa vem som ska diska åt dej i dag?”

Innan Söderman hann börja gissa stack där ut ett rufsigt huvud genom det öppna fönstret bakom honom.

"Det ska jag", sa Stina.

"Nää", försäkrade Tjorven, "du är inte tillräckligt stark."

Det tog en stund att övertyga Stina om det, men till sist måste hon motvilligt ge med sig. Tjorven hade dimmiga föreställningar om hembiträden, något sådant hade aldrig satt sin fot på Saltkråkan, men hon hade för sig att det var starka, järnhårda varelser som gick fram ungefär som statsisbrytaren när den bröt upp ångbåtsrännan om vintrarna. Och med ungefär samma kraft satte Tjorven i gång med disken inne i Södermans kök.

"Lite *får* man slå sönder", försäkrade hon, när Stina vojade sig över ett par tallrikar som gick i golvet.

Tjorven hällde frikostigt med diskmedel i baljan så att alltihop blev ett enda härligt skum. Hon diskade med kläm och sjöng så att det hördes ända ut till Söderman, medan Stina, ganska sur, satt på en stol och tittade på. Det var hon som var frun i huset, "för dom behöver inte vara så starka", hade Tjorven förklarat.

"Inte så infernaliskt starka åtteminstonde", sjöng Tjorven, men sedan kom hon att tänka på något annat.

"Jag ska göra pannkakor också", sa hon.

"Hur gör man då", undrade Stina.

"Man bara vispar och vispar och vispar", sa Tjorven. Nu var hon färdig med disken, och hon tömde raskt ut disk-

vattnet genom fönstret. Men där nedanför låg Matilda, Södermans katta, och solade sig. Hon for upp med ett vett-skrämt jamande och kom sättande in genom köksdörren så att skummet yrde om henne.

”Man ska inte diska katter”, sa Stina strängt.

”Det var en olyckshändelse”, sa Tjorven. ”Men om man har diskat dom, så måste man torka dom också.”

Hon tog diskhandduken, och de hjälptes åt att torka Matilda och lugna henne. Det märktes att Matilda ansåg sig skamligt behandlad, för hon jamade argt då och då, och efteråt ville hon bara sova.

”Var har ni mjölet”, frågade Tjorven när hon äntligen kunde tänka på sina pannkakor igen. ”Ta fram det!”

Stina klättrade lydigt upp på en stol och drog ut mjölbådan ur köksskåpet. Det var svårt, man måste sträcka sig så för att nå den, tung var den också. Och sannerligen, Tjorven hade rätt, Stina var inte tillräckligt stark.

”Oj, jag tappar den”, skrek hon. Bådan vinglade till i hennes spåda händer så att det mesta av mjölet for ut. Och det for ut på Matilda som lagom hade somnat på golvet nedanför.

”Titta, det blev en helt annan katt”, sa Tjorven häpet.

Matilda var svart i vanliga fall, men det djur som nu med ett tjut flög ut genom dörren, det var vitt som ett spöke och hade vilda, uppspärrade ögon.

”Hon kommer att skrämman livet ur varenda katt på hela

Saltkråkan”, sa Tjorven. ”Stackars Matilda, hon har då en riktig olycksdag.”

Hoppiland-Kalle skränade i sin bur, det lät som om han skrattade åt Matildas olycka. Stina öppnade buren och lät korpen komma ut.

”Jag håller på att lära honom prata”, berättade hon för Tjorven. ”Jag ska lära honom att säga ’Far ända in i baljan’.”

”Varför det”, frågade Tjorven.

”Jo, för det kan Pelles farmor”, sa Stina. ”Och hennes papegoja också förresten.”

Då stod där någon i dörren, och det var ingen annan än Pelle själv.

”Vad gör ni”, frågade han.

”Pannkakor”, sa Tjorven. ”Fast Matilda har sprungit bort med nästan allt mjölet, så jag tror inte det blir nåra.”

Pelle klev in. Han trivdes hos Söderman, det gjorde alla barn. Mindre stuga fanns inte på ön, bara kök och en liten kammare, men mycket bråte, mycket saker att titta på. Inte bara Hoppiland-Kalle, fast för Pelle var han det viktigaste. Men där fanns en uppstoppad ejder också och ett par inbundna årgångar av gamla skämttidningar och en spännande tavla, där folk i svarta kläder körde likkistor på kälkar över en is. ”Choleraan rasar” stod det inunder. Och så hade Söderman en flaska med ett helt litet segelfartyg inbyggt i sig. Pelle tröttnade aldrig att titta på det och Stina tröttnade inte på att förevisa det.

"Hur har dom burit sej åt egentligen för att få in båten i flaskan", undrade Pelle.

"Jo, det du", sa Stina. "Det kan inte din farmor."

"Nä, för det är det som är det svåraste", sa Tjorven.

"Titta på mej", sa hon sen.

Och då glömde de skeppet i flaskan för att titta på Tjorven. Hon stod mitt på golvet, och på hennes huvud satt korpen. Det var en märkvärdig och sagoaktig syn som förstummade dem.

Tjorven kände fågelklorna klamra sig fast i hennes yviga kalufs, och hon log saligt.

"Tänk om han lägger ägg i mitt hår!"

Men det hoppet tog Pelle ifrån henne.

"Det kan han inte. Det måste vara en hona till det, förstår du väl."

"Åja", sa Tjorven, "kan han lära sej att säga 'Far ända in i baljan' så kan han lära sej att lägga ägg."

Pelle tittade längtansfullt på korpen och sa med en suck:

"Jag skulle vilja ha ett djur. Jag har bara några getingar."

"Var har du dom", frågade Stina.

"Hemma i Snickargården. Det sitter ett getingbo precis under taket. Pappa har redan blivit stucken."

Stina log ett belåtet, tandlöst leende.

"Jag, jag har många djur. En korp och en katt och två lammungar."

"Äsch, det är ju inte dina", sa Tjorven.

"Det är din morfars."

"Jag får i alla fall ha dom till mina, när jag är här hos honom", sa Stina. "Så det så."

Då förmörkades Tjorvens ansikte och hon sa dystert:

"Jag, jag har en hund. Om bara dom uslingarna ville komma hem med honom nån gång."

Hennes hund, ja! Båtsman! Just nu var han ute på en liten lustvandring runt Skäret alldeles på egen hand, och de där så kallade uslingarna märkte inte ens att han var borta.

De hade haft en härlig morgon, å, så härlig! "Vi badar först", hade Teddy sagt, och så gjorde de det. Vattnet var som det brukar vara i juni månad. Bara unga dårar på tolv, tretton år kastar sig frivilligt i något så bittert kallt. Men just sådana unga dårar var de ju, och de dog inte av det, tvärtom, de levde och blossade. Och det var med jubel som de störtade sig ner från klipporna och dök och simmade och lekte och spratt omkring i vattnet, tills de blev blå av köld. Då tände de sin lägereld på en skyddad klipphäll, och de satt omkring den och kände i sitt blod alla de indianer och nybyggare och pälsjägare och stenåldersmän som hade suttit kring lägereldar så länge människosläktet hade levat på jorden. De var fiskare och jägare och fångstmän nu, de levde vildmarkens fria liv och halstrade sitt byte över glöden, medan tärnor och måsar och trutar skrånande kretsade över dem och försökte tala om att all halstrad torsk på den här ön egentligen var deras.

Men inkräktarna satt ogenerat kvar och åt och åt sin delikata torsk och förde det mest motbjudande oväsen. ”Kra, kra, kra”, skrek de och lät som kråkor, jo, för de hade nyss bildat en hemlig klubb, vars hemliga namn skulle vara De Fyra Saltkråkorna och vara för evigt hemligt. Deras stridsrop var *inte* hemligt, alla tärnor och måsar och trutar hörde det och tyckte illa om det. ”Kra, kra, kra” ljöd det över kobbar och skär och fjärdar, men mer fick ingen höra, för allt annat var så hemligt så hemligt så hemligt.

Glöden från deras eld blev till aska, men de låg kvar på den solvarma klippan och pratade om allt hemligt de skulle göra, så fort de fick tid. Och timmarna gick, junisolen fortsatte att ösa sitt frikostiga solsken över dem, och de låg där och kände sommaren som något skönt och obeskrivligt och lättjefullt i hela kroppen.

Ända tills Freddy upptäckte en drivande eka ute på fjärden. Den var så långt borta att de knappt kunde urskilja den, men att den var tom, det såg de.

”Hur förtöjer folk sina båtar egentligen”, sa Johan.

Då for Teddy upp som om någon hemsk tanke hade drabbat henne.

”Ja, det kan man undra”, sa hon, när hon hade tittat efter. I klippskrevan där de hade dragit in ekan fanns ingen eka mer. Teddy såg strängt på Johan.

”Det kan man faktiskt undra ... hur förtöjer du egentligen?”

Det var Johan som hade sagt att han skulle sköta förtöjningen så att det blev ordentligt gjort.

”Är det inte konstigt att en unge kan bli så på pricken likadan som far sin”, brukade Malin säga om Johan. Och visst var det konstigt.

Långt ute i solstrimman kunde de fortfarande skymta ekan. Freddy stod på en sten och vinkade åt den med båda händerna.

”Ajö, ajö, lilla båten, hälsa till Finland!”

Men Johan hade blivit röd i ansiktet. Han tittade skamset på de andra.

”Det är mitt fel alltihop. Är ni arga på mej nu?”

”Äsch”, sa Teddy. ”Det är sånt där som händer.”

”Men hur ska vi komma härifrån”, undrade Niklas och försökte att inte låta lika ängslig som han kände sig.

Teddy ryckte på axlarna.

”Vi får väl vänta tills det kommer nån förbi. Fast det kan förstås dröja ett par veckor”, sa hon. Det var så frestande att skrämmas lite.

”Ja, då hinner åtminstone Båtsman svälta ihjäl”, sa Johan. Han visste vilka portioner Tjorvens hund kunde sätta i sig.

Det fick dem att tänka på Båtsman. Var fanns han egentligen? De hade inte sett honom på en lång stund, det minnes de nu.

Freddy ropade på honom men han kom inte. Då skrek de allihop så att alla måsar förskrämda flaxade bort, men

där kom ändå ingen hund.

"Ingen hund och ingen båt, säj nåt mera som vi inte har", sa Teddy.

"Ingen mat", sa Niklas.

Men då pekade Freddy triumferande på sin ryggsäck som hon hade ställt i en skreva.

"Tänk att vi har det! En hel ryggsäck full med smörgåsar! Och sju torskar!"

"Åtta", sa Johan.

"Nej, för vi har ätit upp en", påminde Freddy.

"Åtta i alla fall", sa Johan. "Mej inberäknad. Största torsk i norra skärgårn!"

De stod där villrådiga. Något av glansen över den här dagen höll på att blekna, och nu längtade de hem.

"Förresten", sa Teddy och såg plötsligt bekymrad ut, "förresten tror jag att det kommer dimma därute."

Men i samma stund hörde de det hemtrevliga dunket av en råoljemotor ute på fjärden, svagt först men undan för undan allt starkare.

"Titta, det är Björns båt", sa Freddy, och både hon och Teddy började hoppa och skrika som vildar. "Och titta, han har ekan på släp!"

"Vem är Björn", frågade Niklas, medan de stod där och väntade och såg motorbåten komma allt närmare.

Teddy vinkade åt honom i båten. Det var en solbränd ung karl med ett trevligt, grovhugget utseende. Han såg

närmast ut som en fiskare, båten han hade var också en sådan som riktiga fiskare brukade ha.

"Hej, Björn", skrek Teddy, "nu kom du allt lagom! Det är vår lärare", förklarade hon för Niklas.

"Säger ni Björn åt honom", sa Johan förvånad.

"Han heter det", försäkrade Teddy. "Vi känner ju honom, vetja."

Båten saktade farten och gick in mot klippan, där barnen stod.

"Här har ni er gamla eka", skrek Björn och slängde över fånglinan till Teddy. "Hur förtöjer ni egentligen?"

Teddy skrattade.

"Det är lite olika."

"Jaså", sa Björn. "Men det här sista sättet tycker jag att ni ska sluta med. För det är inte säkert att jag kommer och plockar upp era pinaler jämt."

Och sedan sa han en sak till.

"Ge er iväg hem ögonblickligen! Det kommer dimma, ni får skynda er om ni ska hinna före den."

"Och du själv då", frågade Freddy.

"Jag måste ut till Harskär", sa Björn, "annars skulle jag ha tagit er på släp."

Så for han, och de hörde motordunket försvinna bort åt Harskärshället.

Hade nu Båtsman funnits där så kunde de ha gett sig av genast, och då hade Melker aldrig behövt ta något lugnande

piller den kvällen. Men livet består av små och stora händelser, och de hänger ihop som ärtrev. En enda liten gädda kan åstadkomma mycket ofog och tvinga karlar som Melker att ta lugnande piller.

Så liten var hon förresten inte, den där gäddan. Det var en riktig otäck gammalgädda på närmare två kilo som Båtsman under sin lustvandring runt Skäret hade gjort bekantskap med. Bekantskapen inskränkte sig till att de stod och glodde på varandra i något över en timme. Båtsman på en klipphäll vid stranden, gäddan på grunt vatten strax intill. Båtsman hade aldrig mött en blick sådan som den ur de där kalla, gruvliga gäddögonen, han hade aldrig sett ett så förbryllande djur, och han kunde inte slita sig därifrån. Och gäddan såg ut som om hon tänkte. "Glo du, ditt stora åbäke, mej skrämmar du inte och här står jag så mycket jag vill!"

Men hos den gäddan gick många dyrbara minuter förlorade. Det dröjde alltför länge innan hund och barn och torsk och nät och baddräkter och ryggsäckar äntligen var hopsamlade och kom i båt. Under tiden rullade dimman närmare. Stora formlösa dimbankar vällde in från havet, och barnen hade inte kommit lång bit från Skäret förrän de satt där svepta i dimma som i en mjuk, grå, ullig famn.

"Det är som när man drömmer", sa Johan.

"Ingen sån dröm som jag tycker om i alla fall", försäkrade Niklas.

Någonstans långt borta hörde de en mistlurs dova

tutande, annars var allt tyst. Niklas fick tycka om det eller inte, men det var tyst precis som i en dröm.

Vilse i dimman

Hemma på Saltkråkan sken solen fortfarande och Melker höll på att måla trädgårdsmöblerna. Han hade inte fått måla något sedan han var barn och gjorde en liten arg gubbe i rödfärg på salongstapeten, klagade han för Malin. Det var en orättvisa som det skulle bli slut på nu genast.

Nu för tiden var det lätt att måla, förklarade han för henne. Man stod inte och slet med borstar och färgpytsar, numera behövde man bara en liten behändig spruta, fort gick det och bra blev det, bedyrade Melker.

”Du tror det”, sa Malin.

Hon hade förberett Nisse Grankvist på olika saker som Melker antagligen skulle komma sättande och vilja köpa men som han borde hindras från att lägga sig till med.

”Ingen lie, ingen yxa, inget järnspekt”, hade hon sagt.

”Järnspekt”, sa Nisse, ”inte kan han väl göra någon skada med ett järnspekt!”

”Det skulle du inte säga, om du hade bott ihop med

honom i nitton år”, försäkrade Malin. ”Nåja, ge honom ett järnspekt då, men se till att du har hyllorna fulla med första förband och smärtstillande medel, så är du snäll.”

Hon hade glömt att säga något om färgspruta, och därför stod Melker nu lycklig som ett barn och besprutade en trädgårdsstol som nog inte hade varit målad sedan den glade snickaren gjorde det sist.

Tjorven hade sagt upp sin hembiträdesplats efter två timmars långvarig och trogen tjänst. Nu hade de flockat sig omkring Melker, hon och Pelle och Stina. Det såg så roligt ut, det där att måla, de skulle alla tre så gärna ha velat hjälpa till.

”Försök inte”, sa Melker. ”Det här är min leksak, nu är det jag som ska ha roligt för en gångs skull.”

”Är du en sprutmålare, farbror Melker”, frågade Tjorven.

Melker lät en kaskad av färg flöda över stolen.

”Nej, det är jag inte. Men ser du, en händig karl måste kunna klara vad som helst.”

”Är du det då”, frågade Tjorven.

”Ja, det är han”, försäkrade Pelle.

”Det är jag”, sa Melker belåtet. ”En riktigt händig karl, om jag får säga det själv.”

I samma stund kom en av Pelles getingar surrande, och eftersom Melker redan förut hade fått ett stick fåktade han med sprutan för att värja sig. Hur han bar sig åt kunde inte

utredas efteråt. Melkers olyckor kunde nästan aldrig det utan förblev mysterier. Men Malin hörde skriken inne i köket och när hon rusade till fönstret såg hon Melker stå där utanför med hårt hopknipna ögon och igenmurat ansikte. Händig som han var hade han sprutmålat sig själv, och han var vit i synen som en gräddtårta.

”Eller som Matilda”, tänkte Tjorven och skrattade tyst och innerligt. Men Pelle grät.

Nu var det inte så farligt med Melker som Pelle trodde. Han hade haft förstånd att skydda ögonen genom att hastigt knipa ihop dem, och han höll dem fortfarande hopknipna när han vacklade iväg mot köksdörren för att komma in till Malin och få hjälp. Han famlade med händerna och ansiktet sträckte han fram så mycket han kunde, dels för att färgen inte skulle rinna ner på skjortan och dels för att Malin genast skulle få klart för sig vilken kroppsdel det var fråga om den här gången.

Då gick han mot ett träd.

Ett äppelträd som den glade snickaren antagligen hade planterat med kärlek och glädje just där. Melker älskade också äppelträd, men hans klagorop nu var de argaste och vildaste som Malin någonsin hade hört från sin far, ändå hade hon hört många.

Pelle grät värre än förut och Stina hade också börjat, men när Tjorven såg farbror Melkers gräddtårteansikte nu garnerat med små bitar av mossa och lav som andra tårtor med

mandelflarn, då var hon klok nog att springa bakom knuten, för hon kände att ett stort skratt var på väg ut och hon ville inte göra farbror Melker ledsnare än han redan var.

Efteråt – när Malin hade fått Melker rengjord och hade baddat hans ögon med borsyrelösning – då ville han hugga ner äppelträdet.

”Här är för många trän”, skrek han. ”Jag springer in till Nisse och köper en yxa!”

”Nej tack”, sa Malin, ”nu vill jag ha lite lugn och ro.”

Ack, om hon hade vetat hur föga lugn och ro de alla skulle få den här dagen!

Det började med att Melker plötsligt saknade Johan och Niklas.

”Var är killarna”, frågade han Malin.

”Ute vid Skäret, vet du väl”, sa Malin. ”Men jag tycker dom borde vara hemma nu.”

Tjorven hörde det, och hon trutade argt med munnen.

”Det tycker jag också. Dumma Teddy och Freddy, dom kunde komma hem med Båtsman, tycker jag. Men dom kan väl inte, bara för dimman.”

Melker hade bestämt sig för att vänta ett par dagar med trädgårdsmöbeln. Nu satt han på Snickargårdens trappa och blinkade oupphörligt med ögonen. Trots borsyran kändes det som grus i dem.

”Vad pratar du om dimma”, sa han till Tjorven. ”Solen

skiner ju så att det svider i ögonen.”

”Här, ja”, sa Tjorven. ”Men bortom Lillasken ligger det dimma så tjock som gröt.”

”Ja, det säger morfar”, upplyste Stina. ”Och morfar och jag, vi vet allting, för vi hör på radion.”

Det tog ungefär två timmar innan det som Malin kallade Stora Skälvan bröt ut hos Melker. Det var precis som det brukade vara och precis vad hon hade väntat.

Malin visste att hennes far var en modig människa. Hur modig var det nog bara hon som hade reda på, för hon hade sett honom i vissa avgörande stunder i livet. Andra såg kanske bara den veka och barnsliga, ibland löjligt barnsliga Melker, men under alla hans åthävor gömde sig en annan människa, en som var stark och dessutom totalt orädd, det vill säga i allt som rörde honom själv.

”Men så fort det gäller dina barn, då är du rent ut sagt fånig”, sa Malin.

Det var när han satt och grät över Johan och Niklas. Men innan det kom så långt hade han varit inne hos Nisse och Märta tre gånger.

”Det är inte det att jag är orolig”, hade han försäkrat med ett generat leende när han var där första gången.

”Era barn är ju vana vid sjön, så för dom är jag inte ett dugg orolig”, bedyrade han andra gången. ”Men Johan och Niklas ute i den här tjocka gröten”, sa han, för nu hade dimman nått Saltkråkan, och den skrämde honom.

”Mina barn är ute i precis samma gröt”, sa Nisse.

Tredje gången Melker kom instövlande i handelsboden skrattade Nisse och sa:

”Vad får det lov att vara i dag då? Jag har prima järnspekt som du kan dunka i stortån, så du får lite annat att jämra dej för.”

”Tack, inget järnspekt”, sa Melker. Sedan log han om igen sitt generade leende.

”Som sagt ... det är inte det att jag är orolig, men vore det inte ändå skäl att alarmera sjöräddningen?”

”Varför då”, frågade Nisse.

”Jo, för jag är så himla orolig”, sa Melker.

”Det är inget skäl”, sa Nisse. ”Sjöräddningen kan inte heller se nånting i den här tjockan. Och vad skulle kunna hända ungarna? Dimman lättar väl om en stund och sjön ligger ju kav lugn.”

”Ja, det är sjön det”, sa Melker. ”Jag önskar att det vore jag.”

Han gick missmodigt ner till bryggan, och när han såg det där gråa, formlösa som liksom i vågor rullade mot honom, då greps han av skräck, och han skrek så mycket han orkade:

”Johan! Niklas! Var är ni? Kom hem!”

Men Nisse som hade följt efter slog honom vänligt på axeln.

”Snälla Melker, man kan inte bo i skärgårn om man tar det så där. Och det blir inte ett dugg bättre för att du står

här och låter som en mistlur. Kom in till Märta och få lite kaffe och bullar, vetja.”

Men Melker var så fjärran från kaffe och bullar som någon människa kunde vara. Han såg på Nisse med ett par förtvirlade ögon.

”Dom kanske är kvar ute på Skäret, tror du inte det? Dom kanske sitter i Vestermans sjöbod och har det så varmt och skönt och trevligt, säj att du tror det”, bad han bevekande.

Nisse sa att han trodde det. Men just då kom en motorbåt töffande genom dimman och gled in vid bryggan. Det var Björn som kom från Harskär och han förstörde alltihop. Det fanns inga barn på Skäret, bedyrade han, för han hade själv tagit vägen där förbi alldeles nyss och sett efter.

Då gick Melker mumlande därifrån. Tala tordes han inte för att de inte skulle höra gråt i hans röst.

Han sa inget när han kom in till Malin heller. Hon satt med Pelle i vardagsrummet. Pelle ritade, Malin stickade. Och den gamla amerikaklockan på väggen tickade sakta, glöden från kvällsbrasan lyste i spisen, hela rummet var en enda stor frid.

Så lugnt, så rofyllt, så underbart kunde livet vara, tänkte Melker, om man bara inte hade två barn i sjönöd ute på havet.

Melker sjönk ner i soffan och suckade tungt. Malin gav honom ett forskande ögonkast. Hon visste precis hur det

var fatt, och tids nog skulle Stora Skälvan komma. Då behövde han henne, men till dess satt hon tyst och stickade.

Och Melker märkte henne inte längre. Varken henne eller Pelle, de angick honom inte. Just nu hade han bara två barn, och de kämpade för sina liv ute på havet. Han såg dem framför sig mycket tydligare än han såg Malin och Pelle. Men de betedde sig olika hela tiden. Ibland låg de halvdöda av hunger och köld på botten av ekan och ropade med svag röst på sin far. Men så kom där en jättestor våg – var den nu kom ifrån när det var kav lugnt? – men kom gjorde den och rev med sig hans barn, och de sjönk och deras hår flöt som sjögräs nere under vattnet, å, herregud, varför kunde inte ungar fortsätta att vara tre år jämt och sitta i sandhögen med hink och spade, så att man slapp såna här kval!

Han suckade tungt den ena gången efter den andra, men så kom han äntligen ihåg Malin och Pelle och förstod att han måste rycka upp sig.

Han tittade på Pelles ritning. Den föreställde en häst såg han, men det var en häst som hade råkat bli precis lik gubben Söderman i ansiktet. I vanliga fall skulle Melker ha skrattat, nu sa han bara:

”Du ritar du, lilla Pelle! Och du Malin då – vad är det du stickar?”

”En tröja till Niklas”, sa Malin.

”Den blir han nog glad åt”, sa Melker, men han svalde häftigt, för han visste ju att Niklas låg på sjöbotten och

aldrig skulle behöva någon tröja mer. Niklas, Niklas, hans egen pojke, tänk, den gången när han var två år och ramlade ut genom fönstret, redan då hade Melker förstått att han var ett sådant där himmelskt barn som inte skulle få leva länge! Äsch, det var ju Pelle, kom han plötsligt ihåg, och han kastade en ogillande blick på stackars Pelle, vars enda fel var att han inte låg på sjöbotten.

Men Pelle var ett klokt litet barn som förstod mer än Melker och Malin någonsin hade klart för sig. När han tillräckligt länge hade suttit där och hört de dova suckarna som med jämna mellanrum kom från hans far, då la han ifrån sig ritningen. Han visste att ibland behövde stora människor också tröst, och därför gick han utan ett ord fram till Melker och slog armarna om hans hals.

Då började Melker gråta. Han tryckte häftigt Pelle intill sig och grät tyst och förtvivlat och med bortvänt ansikte för att Pelle inte skulle märka det.

"Det ordnar sej", sa Pelle tröstande. "Nu ska jag gå ut och se om dimman har lättat."

Det hade den inte, snarare tvärtom. Men Pelle hittade en sten nere vid stranden, en liten fin brun en som var alldeles rund och len. Han visade den för Tjorven.

Hon var också ute i dimman. Det var ett spännande och dramatiskt väder som hon egentligen tyckte om, fast mindre när hon inte hade Båtsman vid sin sida utan någonstans inne i det där tjocka grå luddet.

"Det kanske är en önskesten", sa Pelle. "Man håller den i handen och önskar, och så blir det så."

"Det tror jag så mycket jag vill", sa Tjorven. "Önska att vi får två kilo karameller, så får du se."

Pelle fnyste.

"Man ska önska nånting riktigt om man ska önska."

Och han höll stenen i sin utsträckta hand och önskade så högtidligt och riktigt han kunde.

"Jag *önskar* att mina bröder ska komma hem snart från det villande havet!"

"Och Båtsman med", sa Tjorven. "Tja, förresten, Teddy och Freddy också. Men dom är ju i samma båt, så det behöver man inte önska särskilt om."

Det var kväll nu. Men inte som junikvällar är, inte ljus och glasklar och ett Guds underverk utan skum och onaturlig med dimma över alla fjärdar och över alla öar och alla skärgårdar, dimma över Söderöra och Kudoxa, dimma över Rödlöga och Svartlöga och Blidö och Möja, dimma över alla farleder och över alla båtar som kröp fram där så sakta och varnade med sina mistlurar. Och dimma över Grankvistens lilla eka som borde ha legat vid sin hembrygga för så länge sedan men som inte gjorde det.

*Byssan lull,
koka kittelen full,
där gingo tre skepp uppå havet,*

sjöng Freddy.

"Jag ser inte ett enda", sa Teddy och vilade på årorna. "Aldrig sett så lite skepp nån gång. Hur länge har vi rott, tror ni?"

"En vecka ungefär", sa Johan. "Det känns så åtminstone."

"Men det ska bli kul att komma till Ryssland", sa Niklas. "Vi är nog snart där."

"Det tror jag också", sa Teddy. "Så som vi har rott! Hade vi bara hållit rätt kurs, så skulle vi ha passerat bryggan därhemma i full fräs vid tvåtiden och suttit på grund i Janssons kohage nu."

Det skrattade de åt alla fyra. Skrattat hade de gjort ganska mycket de senaste fem timmarna. Rott och rott hade de gjort, frusit hade de gjort, grälat lite, slöat lite, ätit smörgåsar, sjungit, ropat på hjälp, rott och rott och hatat dimman och längtat hem men ändå hade de skrattat ganska mycket. Det var Melker som upplevde en stor sjöolycka just nu, inte ungarna.

Men nu kom kvällen, och då var det svårare att skratta. De frös värre än förut och blev allt hungrigare och såg inget slut på eländet. Den här dimman var onaturlig, en vanlig junidimma borde ha lättat för länge sen, men den här låg kvar och höll dem i sitt gråa spöklika grepp som om den aldrig tänkte släppa dem. För att hålla sig varma hade de turats om vid årorna, men det hjälpte inte längre och det kändes

också så trööstlöst att ro när man inte visste vart det bar. Kanske kom de med vart årtag bara längre ut i öppna havet, den tanken skrämde dem. Visserligen låg sjön alldeles stilla, men om den här dimman, som de nu hatade så att de ville riva den i stycken med bara händerna, om den någon skulle lätta, då behövdes det vind. Och om vind kom – tillräckligt hård – och de var långt ute till havs i en liten eka, då skulle där verkligen inte bli mycket att skratta åt.

”Hela den här skärgården är fullprickad med öar”, sa Freddy. ”Men tro inte att vi lyckas drumla på en enda.”

De längtade efter att känna fast mark under fötterna, tänk, att man kunde längta så efter det! En enda liten ö var allt vad de begärde. Den behövde inte vara särskilt stor eller vacker eller på något sätt märkvärdig, försäkrade Teddy, det fick gärna vara en liten ful, risig en men ändå så att man kunde gå i land och göra upp en eld och kanske få klart för sig var man var och kanske få någon sorts tak över huvudet, kanske rentav träffa människor, kanske rentav några onaturligt snälla som kom emot dem med het choklad och varma pannkakor i händerna.

”Nu börjar hon yra”, sa Johan.

Men det var skönt att yra om mat, kände de. De satte igång allesammans och hjälptes åt att yra ihop stora lass av köttbullar och kåldolmar och biffar och fläskkotletter och prinskorv.

”Och kanske en liten svampomelett”, föreslog Freddy.

De gick alla entusiastiskt med på svampomeletten. Båtsman också, tycktes det, för han gav ifrån sig ett litet gläfs. Mer hade han just inte sagt på hela tiden. Han ogillade det här företaget så som varje klok hund måste göra. Men han låg där på durken, tyst och tålig som en klok hund också måste göra, när de obegripliga människorna hittade på sådana här obegripliga förströelser.

”Stackars Båtsman”, sa Freddy, ”han är hungrigare än vi, för han har mycket större mage att vara hungrig med.”

De hade delat sina smörgåsar med honom, och när smörgåsarna var slut hade de erbjudit honom torsk, men den tackade han nej till.

”Det undrar jag inte på”, sa Johan. ”Hellre svälter jag ihjäl än jag äter rå torsk.”

”Finns det inget inget inget kvar i ryggsäcken”, frågade Teddy.

”En flaska vatten”, sa Freddy.

En flaska vatten! Efter alla deras ljuvliga drömmar om het choklad och biffar och pannkakor kändes det outhärdligt fattigt att bara ha en flaska vatten.

De satt tysta och modlösa en lång stund. Niklas undrade vilket som var värst, att frysa ihjäl eller att svälta ihjäl. Just nu plågades han mest av kylan. Den tjocka jackan hjälpte inte, han frös ända in i mörgen, och han mindes plötsligt deras lägereld ute på Skäret. Det måste ha varit en lägereld långt borta i ett annat liv, så fjärran kändes den nu. Men han

kom ihåg tändsticksasken som han hade i fickan, och han tog upp den. Med valna fingrar strök han eld på en sticka. Den brann med en klar, tröstande liten låga, och han höll sin hand omkring den för att ett ögonblick känna vad värme var.

"Leker du den lilla flickan med svavelstickorna", undrade Freddy.

"Hur kunde du gissa det", sa Niklas. Men i det ögonblicket fick han syn på något.

"Vad är det ni har under aktertoften? Är det inte ett spritkök?"

"Jo, minsann", sa Teddy. "Vem i all sin dar har glömt kvar det?"

"Pappa antagligen", sa Freddy. "När han och mamma var ute och la långrev i förrgår kväll. Han mutade mamma att följa med genom att lova henne kaffe i båten, minns du väl."

"Tänk om vi också ...", sa Niklas.

"Vi har inget kaffe", sa Freddy. "Bara vatten."

Niklas funderade. Varmt vatten skulle i alla fall värma, och just nu behövde de värme mer än något annat. Han sökte med ögonen, var fanns skopan de hade till öskar i den här båten? Det var en vanlig plåtskopa, den kunde användas som kastrull. Han talade om för de andra vad han tänkte göra, och de tittade intresserat på, när han tände spritköket och fyllde skopan med vatten från Freddys flaska.

"Byssan lull, koka kittelen full ...", sjöng Freddy, och då

fick Johan en idé.

"Vi kan koka torsk i den här", sa han.

Teddy tittade på honom med uppriktig beundran.

"Johan, du är ett snille", sa hon.

Nu fick de bråttom. De rensade och sköljde i rasande fart alla sina sju torskar och skar dem i skivor och hade en närapå lycklig timme medan de kokade fisk i skopan. Det var en procedur som tog lång tid, för där fick bara plats fyra skivor i taget. Men till sist var all fisk kokad och också med stor tillfredsställelse uppäten. Det mesta satte Båtsman i sig, men de fick alla fullt tillräckligt.

"Kan ni förstå", sa Freddy, "att man kan äta fyra skivor torsk utan det minsta salt till och så tycka att det är nästan det godaste man har ätit?"

"Varför inte", sa Johan. "När man kan dricka fiskbuljong och tycka att *det* är gott. Fast då är man väl inte riktigt frisk förstås."

Men det var som om livet återvände till dem när de drack det mustiga, rykande heta fiskspadet, å, det värmdes ända ner i tårna! Allting blev med ens lättare att uthärda. De började hoppas igen, på något vad som helst, på att dimman skulle lätta eller att det skulle komma en båt och plocka upp dem eller att de skulle vakna därhemma och ha drömt alltsammans.

Men timmarna gick och dimman låg kvar, det kom ingen båt, och det var ingen dröm, för man kunde inte frysa så

i drömmen. Fiskbuljongen hjälpte bara en kort stund, och spritköket hade slocknat för gott. Nu kom kylan krypande tillbaka och med den tröttheten och modlösheten. Det var ingen idé att hoppas mera. De skulle få sitta där som fångar i dimman hela natten och kanske i evigheters evighet.

Men plötsligt ryckte Freddy till och for upp.

”Hör”, sa hon, ”hör!”

Och de hörde. Någonstans långt borta i dimman dunkade en råoljemotor. De lyssnade som om livet berodde på det, och sedan skrek de. Det kunde vara Björns båt och det kunde vara någon annans, men vems den än var, så *måste* de få den att komma närmare.

Det gjorde den också. Den kom närmare. Allt närmare. Nu var den nära ... nära. Och de skrek sig hesa. I vilt jubel först ... men sedan i förtvivlan och ilska. Flämtande av förbittring satt de där och hörde motordunket bli svagare igen och långsamt dö bort. Och till sist ingenting. Inget alls mer än dimma. Då gav de upp och kröp tysta ihop på durken bredvid Båtsman för att han skulle ge dem lite av sin värme.

Nisse Grankvists handelsbod på Saltkråkan var nog en av jordens fredligaste platser. Inte så att där var tyst och dött, tvärtom. Hit samlades folk både från Saltkråkan och från öarna runt omkring. Hit kom de för att handla och för att prata och höra nyheter och för att hämta post och telefona. Här var Saltkråkans hjärtpunkt. Folk tyckte om

Nisse och Märta för att de var glada, renhåriga och hjälpsamma, och det var trivsamt i deras lilla trånga butik där det luktade så gott av kaffe och torkad frukt och sill och tvål och diverse andra ting. Där var ett surr och ett prat dagarna i ände och ibland väldiga diskussioner om öns angelägenheter. Men det gick alltid lugnt till, det var en fredlig plats, handelsboden.

Fast inte den här kvällen. Då var där jämmer och ångest och förtvivlan. För Melker Melkerson hade Stora Skälvan och förde mer oväsen än öns sammanlagda befolkning någonsin hade lyckats åstadkomma.

”Det måste göras något nu”, skrek han. ”Jag vill att alla tulljagare och lotsstationer och fyrpersonal och helikoptrar och flygambulanser i hela Norden ska sättas in *nu!* Just *nu!*!”

Han blängde på Nisse som om det var *hans* skyldighet att sätta in allt det där. Malin tog bevekande sin far i armen.

”Snälla pappa, lugna dej lite!”

”Hur ska jag kunna vara lugn när jag håller på att bli faderlös”, skrek Melker, ”Jag menar ... äsch, ni vet vad jag menar”, skrek han. ”Förresten är det nog för sent. Jag tror inte att dom lever nån av dom.”

De andra stod där tysta och betryckta och hörde på, Nisse och Märta och Malin och Björn Sjöblom. Till och med Nisse och Märta var ängsliga nu. De var inga onaturliga föräldrar. Vad som var onaturligt, det var den här täta dimman i juni månad, något liknande hade inte förekommit

i mannaminne.

”Jag var ett nöt, varför tog jag inte hand om ungarna när jag kom med deras eka”, sa Björn.

Han hade dåligt samvete för det där, och det höll honom kvar här i handelsboden på Saltkråkan hos de stackars föräldrarna, fastän han för länge sen borde ha gett sig iväg hem till Norrsund.

Förresten var det inte bara samvetet och de stackars föräldrarna som fick honom att stanna. Den där Malin som var så allvarsam nu och så olik den glada och glittriga han hade mött häromkvällen, henne hade han svårt att ta blicken ifrån. Tyst och hjälplös stod hon där och hörde på sin fars utbrott. Med en trött rörelse strök hon det ljusa håret ur pannan, och han såg hennes ögon, mörka och plågade. Det gjorde honom ont om henne. Varför kunde inte hennes far behärska sig lite, när *hon* kunde det?

Nisse hade alarmerat tullkryssaren i Furusund, inte för att han trodde på någon direkt livsfara, men det var illa nog om barnen skulle bli tvungna att övernatta ute i dimman.

”En enda tullkryssare, vad förslår det”, skrek Melker som ville att all sjöräddning i hela Norden skulle kommenderas till Saltkråkans skärgård denna dimmiga junikväll. Men när han länge hade skrikit och domderat var det som om ångan gick ur honom. Han sjönk ner på en säck potatis och satt där så blek och förstörd att Märta tyckte synd om honom.

”Vill du ha ett lugnande piller, Melker”, sa hon vänligt.

”Ja tack”, sa Melker, ”en hel burk!”

Han hade svårt att ta piller i vanliga fall och hade heller ingen tilltro till dem, men just nu var han beredd att försöka med rävgift, om det kunde ge honom en stunds lugn och ro.

Märta skaffade fram ett litet vitt piller åt honom och ett glas vatten. Och han gjorde som han brukade göra, la pillret på tungan, tog en klunk vatten och svalde häftigt. Mycket riktigt, vattnet rann ner och pillret låg kvar. Det förvånade honom inte, för det var så hans piller brukade göra. En gång till försökte han, men ändå låg det fördömda pillret kvar på tungan, beskt och vedervärdigt.

”Ta en jätteklunk”, sa Malin. Då gjorde Melker det. Han tog en jätteklunk och lyckades få alltihop i vrångstrupen. Pillret också, för den här gången följde det med.

”Ärrrsch”, sa Melker. Han frustade till som en säl, och då flög pillret upp och fastnade någonstans bakom näsan på honom. Där satt det troget kvar resten av kvällen, och man kunde inte märka att det gjorde Melker lugnare.

Malin hade behärskat sig hela dagen, men nu kände hon plötsligt att hon tänkte börja gråta. Inte precis över det lugnande pillret bakom näsan på Melker utan för att allting var så eländigt. Hon kunde inte visa det för sin far, och därför sprang hon ut. Tårarna kom så fort hon hade hunnit utom dörren, och nu fick de komma. Hon lutade huvudet mot väggen och grät tyst.

Där hittade Björn henne.

”Är det nånting jag kan göra”, sa han deltagande.

”Ja ... låta bli att vara vänlig mot mej”, mumlade Malin utan att titta upp, ”för annars gråter jag så att det blir över-svämning.”

”Då ska jag inte säga nånting då”, sa Björn. ”Bara att du är rätt så söt när du gråter.”

Han ämnade sig hem till Norrsund nu. Där låg skolan, dit ungar från alla öarna runt omkring kom för att han skulle pränta in lite vett i dem, och där hade han i skolhusets övervåning sin ensliga ungarlslya. Från Saltkråkan tog det honom inte mer än tio minuter att komma dit. Malin såg honom försvinna ner mot bryggan.

”Det blir bättre i morgon”, skrek han, ”tro mej!”

Strax efteråt hörde hon dunket av hans båt ute i sundet.

Och det var samma dunk som ungarna i ekan hörde ett par minuter senare och som så skändligt försvann.

”Nej, nu blir jag arg”, sa Johan och kravlade sig upp från durken där han hade suttit och tryckt bredvid Båtsman den sista halvtimmen.

”Tänker du hoppa i sjön”, frågade Niklas, och hans tänder skallrade så att han knappt kunde tala.

”Nej, jag ska bara ro till närmaste brygga och sätta av er”, sa Johan bistert.

Freddy stack upp sitt blåfrusna ansikte.

”Tack, det är bra. Och var ligger den lilla bryggan?”

Johan bet ihop tänderna.

”Det vet jag inte. Men jag ska hitta den nu eller dö på kuppen. Jag tänker inte låta nån gammal äcklig dimma bestämma hur länge jag ska vara på sjön.”

Han satte sig till årorna. Dimman låg fortfarande tjock som vadd, å, vad han avskydde den, varför gav den sig inte av till Nordsjön eller var det nu var den egentligen hörde hemma?

”Men jag ska visa dej”, mumlade han förbittrad. Det var som om dimman vore hans personliga fiende. Han tog fem kraftiga årtag. Då smällde ekan i en sten.

”Pang”, sa Teddy, ”där kom bryggan!”

Det var ingen brygga. Men det var land. De hade legat i åtminstone ett par timmar bara fem årtag från land.

”Det är sånt man blir galen av”, sa Teddy, och som galningar rusade de upp på stranden. De skrek och hoppade, och Båtsman skällde, de var alldeles vilda, tänk att ha fast mark under fötterna igen!

Vad det nu kunde vara för en fast mark. Var det en sådan där ö där folk kom med varma pannkakor eller var det en obebodd holme där de skulle få sova under en gran?

Teddy hade ju sagt att det gärna fick vara en liten ful och risig ö, och det stämde bra på den här. Risigt var det och stenigt så långt de kunde se i dimman och halvdunklet. Men innan de slog läger för natten ville de undersöka om där fanns något som liknade tak över huvudet.

Johan förtöjde ekan och svor på att aldrig mer sätta sin fot i den. Och så började de sin mödosamma vandring. De följde stranden så gott det gick trots alla stenar och risiga buskar som försökte hindra dem.

”Tänk om vi kunde hitta en gammal sjöbod”, sa Teddy.

”Har dom såna i Ryssland då”, frågade Johan. Han var uppspelt och övermodig nu. Var det inte han som hade satt dem i land kanske?

”Bara säj till, så ska jag nog hitta ett litet pörte också, där vi kan sova”, försäkrade han.

Han gick främst, och han började känna sig som ledare. Det här var en expedition genom en utforskad vildmark med okända faror lurande i varje krök. Det behövdes en ledare, och här gick han.

Före de andra kom han runt en udde, och då såg han något som kom honom att tvärstanna. Han såg ett hustak som stack upp över några träd alldeles framför honom.

”Det där pörtet till exempel”, sa han.

De andra hade hunnit ifatt honom, och han förevisade stolt sitt fynd.

”Varsågod, där har ni ert hus! Fullt med varma pannkakor antagligen!”

Då började Teddy och Freddy skratta. Hejdlöst och befriande. Det var ett skratt som liksom satte punkt för hela deras kusliga äventyr i dimman, och Johan och Niklas måste skratta med, fastän de inte visste åt vad.

”Jag undrar vad det är för ett hus”, sa Niklas, när de äntligen hade skrattat färdigt.

”Spärra upp örona ordentligt, så ska du få veta det”, sa Teddy. ”Det är vår skola.”

Ingen hos Grankvists, och ingen hos Melkersons kom i säng före midnatt den kvällen. Det vill säga Pelle och Tjorven hade somnat i vanlig tid, men de rycktes upp ur sina sängar för att vara med om det kalas som bröt ut i Grankvists kök för att fira det lyckliga slutet på denna oroliga dag.

Orolig hade den varit ända in i det sista. När Björn la till med sin båt vid Grankvists brygga och Melker såg sina förlorade söner sitta där välbehållna och insvepta i filter, då rann tårarna på honom och han gjorde ett språng för att komma ombord och sluta dem i sin faderliga famn. Men han satsade lite för friskt, efter en kort mellanlandning på aktertoften susade han vidare ner i vattnet på andra sidan, och då hjälpte det inte att han hade ett lugnande piller bakom näsan.

”Det här var droppen”, skrek han, ”det här var i alla fall droppen!”

Malin kved när hon såg honom ilsket plaska in mot bryggan. Det *kunde* bara vara Melker som råkade ut för så mycket på en enda dag.

Tjorven stod där och var inte riktigt vaken.

”Varför badar du med kläderna på, farbror Melker”,

mumlade hon.

Men sedan fick hon syn på Båtsman, och då glömde hon allt annat.

”Båtsman, kom, Båtsman!”

Hon kallade på honom med sin ömmaste röst, och han hoppade i land och rusade fram till henne och hon slog armarna om honom som om hon aldrig tänkte släppa honom.

”Ser du att det hjälpte med min önskesten”, sa Pelle. Det var när de hade bänkat sig omkring stora slagbordet i Grankvists kök.

Hela Pelle tindrade, å, vilken natt, vilket liv de levde här på Saltkråkan, vilka påhitt ... rycka folk ur sängen mitt i natten för att de skulle upp och äta fläskkottletter, vilket fantastiskt påhitt! Och så var Johan och Niklas hemma också!

”Tänk att man kan bli yr i huvudet av mat”, sa Teddy med munnen full.

Freddy satt med en fläskkottlett i var hand. Hon bet först i den ena och sedan i den andra.

”Det tycker jag är härligt”, sa hon. ”Jag *vill* vara yr i huvudet av mat.”

”*Riktig mat*”, sa Johan, ”inte nån som man sitter och dillar ihop när man är ute på sjön.”

”Fast den var rätt god den också”, sa Niklas.

De åt och njöt och började mer och mer tycka att det här nog ändå hade varit en bra dag.

”Huvudsaken är att man tar det lugnt”, sa Melker och la för sig en kotlett till. Han var omklädd nu och torr och lycklig så att det sken om honom.

”Jaså, du säger det”, sa Malin.

Melker nickade eftertryckligt.

”Ja, man kan inte bo i skärgården annars. Jag medger att jag höll på att bli lite orolig ett tag, men tack vare ditt lugnande piller, Märta ...”

”Så blev du lugn bakom näsan åtminstone”, sa Nisse. ”Men för övrigt ...!”

”För övrigt är jag tacksam”, sa Melker. Och i sanning, det var han. Sorlet steg kring bordet, för ungarna var rusiga av mat och värme och över att vara hemma igen från mardröm och dimma. Melker hörde sina barns röster, och därför var han tacksam. Han hade dem alla hos sig, ingen låg och flöt under vattnet med hår som vaggande sjögräs.

*Alla har lungor och ingen är stum
och ingen av dem fattas,*

läste han tyst för sig själv. Malin tittade på honom tvärs över bordet.

”Vad är det du sitter och mumlar, pappa?”

”Inget”, sa Melker.

Först när Malin vände sig mot Björn igen läste han tyst fortsättningen:

*Men dagen skrider mot nattens blund
och brasan sjunker och mattas.
Snart är försvunnen den korta stund
då ingen fattas.*

Och så blev det midsommar ...

Midsommar var det, blänkande klar midsommardag, och vad gick det åt Malin? Hela långa förmiddagen satt hon i gräset bakom syrenhäcken och skrev i sin dagbok, och när Johan inställsamt försökte närma sig henne sa hon kallt och utan att ens titta upp:

”Gå din väg!”

Varpå Johan moloket gick tillbaka till sina bröder och rapporterade:

”Hon är fortfarande arg.”

”Sss, hon skulle vara tacksam istället”, sa Niklas. ”Nu har hon ju fått nånting att skriva om. Det skulle inte bli nån dagbok alls, om hon inte hade oss.”

Men Pelle såg ångerfull ut.

”Då kanske hon skulle ha roligare saker att sätta dit. Sånt som hon tycker är roligare, menar jag.”

De tittade bekymrat bort mot Malins håll, och Johan sa:

”Den här gången får hon nog ihop några fruktansvärda sidor.”

Det var midsommarafton i går, skrev Malin. Och en midsommarafton som jag aldrig glömmer. Men för säkerhets skull ska jag pränta en liten minnesruna över den. Den kan vara bra att sätta i händerna på min unga dotter, om jag händelsevis får någon, och hon kanske kommer hem blossande av lycka en midsommarafton och frågar mig:

”Hade du lika roligt när du var ung, mamma?” Då pekar jag surt på ett par gulnade dagboksblad och säger:

”Här ser du hur din stackars mor fick ha det, bara för dina små hemska morbröders skull!”

Men i sanningens namn – världens hemskaste små morbröder kan inte ta bort den ljuva glansen över en midsommar på Saltkråkan. Glansen och fågningen och fröjden över den sommar som blommar omkring oss just nu, den kan ingen förstöra. Vi går omkring i en ånga av söta dofter från mandelblom och hundloka och älggräs och klöver, prästkragar vaggar vid varenda dikesren och smörblommor lyser i gräset, törnrosornas skära skum beslöjar våra fattiga grå bergknallar och styvmorsviolier spirar i skrevorna. Allt doftar, allt blommar, allt är sommar och alla gökar gal, alla fåglar kvittrar och sjunger, marken gläds och så gör även jag. Högt över mitt huvud flyger svalorna i snabba sving, medan jag sitter här och skriver. De bor under Snickargårdens takpannor och är nära grannar till Pelles getingar, fast jag tror inte de umgås något vidare. Svalornas sällskap tycker jag om och humlornas och fjärilarnas som flyger och fladdrar

omkring mig, men jag vore tacksam om du Johan lät bli att sticka fram näsan borta vid knuten, för jag är arg på er allihop och tänker fortsätta att vara det en liten stund till, om jag orkar. Åtminstone tills jag präntat färdigt minnesrunan över min första midsommarafton på Saltkråkan.

Jag väcktes av sång. Pappa var uppe tidigt och la sista hand vid trädgårdsmöbeln – med en vanlig målarborste den här gången, ingen sprutmoj. Han stod på tomten alldeles under mitt fönster, och jag vaknade vid att han sjöng riktigt vackert om ’Roslagens famn’ och ’blommande ö’ och allt det där. Och jag spratt upp och i kläderna och ut och såg att fjärden låg blå och blank och att mine älskelige bröder var vakna och sysslolösa, och jag kuvade dem med mig ut i Janssons kohage. Vi kom hem med famnen full av markens blomster och gröna blad och gjorde hela Snickargården till en lövhydda med sommardoft i varenda vrå.

Och när Saltkråkan I kom ångande ute på fjärden, då var hon som en flytande lövhydda hon också med unga björkar från för till akter. Det var dragspelsmusik ombord och sommarklädda människor som sjöng om ’Roslagens famn’ och ’blommande ö’ precis som pappa fast inte lika vackert.

Hela Saltkråkan var på bryggan, kära hjärtans, det är ju det roligaste vi har att ränna ner och ta emot båten – och nu *midsommarbåten* – ja, vi var alla där. Bara inte Björn!

Jag var fin, jag var väldigt fin i min ljusblåa som det svänger om. Både Johan och Niklas visslade när de såg mig,

längre kan man inte komma. Om ens bröder visslar åt en, då har man fått nånting att stötta sitt skrala självförtroende med. Så jag gick där och kände mig nöjd och sisådär lite förväntansfull.

Pelle var inte lika nöjd.

”Måste man ha såna här äckliga kläder bara för att det är midsommar”, sa han – ja, ja, det är väl inte rätt att plåga barn med söndagskavaj och vit skjorta och slips, men man tröttnar ju på alla lortiga jeans och vill se nåt annat nån gång.

”Ja, det måste man”, sa pappa, ”och det är då inte så farligt. Om du bara aktar dej för att lorta ner dej och för att blöta ner dej, så är du på den säkra sidan.”

”Säj att jag ska akta mej för allt som är roligt så är du och Malin på den säkra sidan”, sa Pelle.

Sedan fick han syn på Tjorven, denna samma Tjorv som ingen hittills har sett klädd i något annat än rutiga långbyxor och en liten byschig olle. Nu bar hon vit brodyrklänning med stråveck och finesser och hennes min var obeskrivlig. Det syntes lång väg vad hon tänkte: ”Nu fick ni så ni teg, va?” Och säkert är att till och med Båtsman verkade tillplattad av denna spritt nya matte. Även Pelle skyggade och teg. Då klev Tjorven ner från sin triumfs höjder och sa:

”Pelle, vet du vad? Vi kastar pinnar åt Båtsman, det är det enda man kan göra när man är så in i Norden fin.”

Möjligen hittade hon på det för att rädda Pelle undan Stina.

Stina och gubben Söderman var nämligen också på bryggan. Söderman berättade att det var bättre med magkurret nu, vilket gläder oss alla, för här på Saltkråkan deltar vi i varandras fröjder och bekymmer och krämpor.

”Jaha, nu kommer sommargästerna, håhåjaja”, sa Söderman, och när pappa frågade honom om han inte tyckte om sommargäster såg han förbluffad ut. Det var tydligen en tanke som aldrig hade fallit honom in.

”Tycker om, tja”, sa han. ”Men di flesta å dom är ju stockholmare, och resten är egentligen bara skräp dom också.”

Pappa skrattade och kände sig inte det minsta träffad. Han räknar sig redan som urinvånare det gör han vart han än kommer, och jag tror det är därför han får så många vänner överallt. Dessutom känner väl folk att han med all sin barnslighet och stollighet och hjälplöshet behöver värme och beskydd, ja, hur han bär sig åt vet jag inte, men alla tycker om honom. Jag har hört gubben Söderman säga inne i handelsboden en gång, när han inte märkte att jag var där:

”Den där Melkerson, han är inte riktigt klok, men det är egentligen det enda jag har imot’en.”

Nå, det hör inte hit, tillbaka till bryggan! Grankvist-amazonerna – det är vad pappa kallar Teddy och Freddy – Grankvistamazonerna var där i nya jeans och röda polo-tröjor. Tillsammans med Johan och Niklas satt de uppflugna på ett par tomma bensinfat och kraxade då och då som

kråkor. De har tydligen någon sorts hemlig klubb, de där fyra, och går omkring och är hemliga dagarna i ända, vilket retar livet ur småbarna som inte får vara med. Pelle hämnas genom att kalla sina bröder 'Hemliga Johan' och Hemliga Niklas' och le försmädligt när han säger det. Tjorven försäkrar att det är en fånig klubb, och efter klubbmedlemmarnas uppförande i går kväll tror jag henne helt och fullt.

När vi stod där och väntade på att båten skulle lägga till kom Johan och Niklas plötsligt rusande och högg tag i mig, en i var arm.

"Kom, Malin, nu går vi hem", sa Johan. Jag stretade emot förstås och undrade vad vi skulle göra hemma.

"Vi kan läsa en bra bok eller nånting", sa Niklas.

"Du tycker ju så mycket om högläsning", sa Johan.

Det gör jag visserligen men inte mitt på blanka midsommarafteon, och det sa jag åt dem.

Jag fick förklaringen nästan genast. Förklaringen kom i all sin härlighet nerför landgången, och det var ingen annan än Krister, han som var med på båten den dagen vi kom hit.

Jag är van vid att mina bröder ogillar var och en som 'kommer och fjädrar sig för Malin' – deras uttryck, inte mitt! Men den här stackars Krister har tydligen redan från början lyckats bli mer impopulär än någon annan. Jag tycker inte att det är något större fel på honom. Han är i självsäkraste laget, men det åtar jag mig att plocka ur honom ifall det behövs. Han ser bra ut och har vad pappa brukar kalla

'snygga gångkläder'. Så fort han kom av båten klev han direkt fram till mig, och när han log tyckte jag han såg riktigt rar ut, för han har snygga tänder också. Men Johan och Niklas glodde på honom som om han hade presterat ett varggrin – och här skulle inte komma någon varg och sluka deras syster, nej tack!

"Stackars lilla Malin", sa Krister, "står hon så ensam på midsommarafteon – kom så ska vi vända upp och ner på gamla Saltkråkan, du och jag."

Det där gjorde honom inte mer populär hos Johan och Niklas.

"Hon är inte ensam", sa Johan ilsket. "Hon är tillsammans med oss!"

Krister klappade honom på axeln.

"Ja, ja, men ta nu hink och spade med er och gå tillbaka till sandhögen, så tar jag hand om Malin."

Jag tror att det var i den stunden som de på allvar förklarade krig mot Krister. Jag kunde se att de gnisslade tänder, när de drog sig tillbaka till Teddy och Freddy, och strax efteråt kom ett fruktansvärt kråkrax borta från deras håll som ljud mycket hämndlystet och ödesdigert.

"Malin, i kväll ska vi dansa, det har jag bestämt", sa Krister, och när jag förklarade för honom att jag brukade bestämma själv vem jag ville dansa med, så sa han:

"Bestäm dej för mej då, så behöver vi inte bråka mer om den saken."

Björn syntes inte till och inte vet jag om han dansar heller. Och jag *ville* dansa i min ljusblåa, och midsommar och allting, så jag sa till Krister:

"Vi får väl se!"

Men det må vara midsommar aldrig så mycket, så är det av högre makter en gång för alla bestämt att jag ska vara som en mor för mina tre bröder, och den minste lille brodern, den skulle jag tydligen inte ha släppt ifrån mig till Tjorven, inte när han hade söndagskläderna på. Jag hörde plötsligt hur alla människor skrattade, och jag sa till Krister:

"Kom, jag vill se vad det är som är så roligt!"

Och det fick jag se. Vad jag såg var Pelle, han som inte skulle blöta ner sig. Nu stod han ute i sjön till midjan, det-samma gjorde Tjorven, och de öste vatten på varann så mycket de orkade. Sjövilda var de – det finns inget ord som passar bättre – och Tjorven skrek:

"Nu kan vi lika gärna bada!"

Det gjorde de också. De slängde sig i vattnet och kom upp och tjoade och skrek och stänkte ännu mer på varann. Precis sjövilda och så borta i sin egen fröjd att de totalt hade glömt omvärlden. Men de vaknade ur sin yrsel när Märta och jag kom störtande. Vaknade och såg att de var blöta, ungefär som Adam och Eva såg att de var nakna. Pelle och Tjorven var tyvärr inte nakna. De hade i hög grad kläderna på, och jag ha aldrig sett en fordom välstärkt brodyrklänning vara mer lik en liten blöt trasa.

”Vi kunde inte hjälpa det”, sa Tjorven, ”det bara blidde så.”

Hon försökte förklara för Märta hur det ’blidde’ så och som jag minns det lät det ungefär så här:

”Vi skulle bara bada fötterna, och vi aktade oss så väldigt, för vi var ju så fina. Men Pelle sa att så långt som till knäna, det kan vi gå ut, och då gjorde vi det, och sen gick Pelle ut lite till. ’Så här långt törs i alla fall *jag* gå”, sa han, och då gick jag ändå längre ut och sa: ’Så här långt törs i alla fall *jag* gå!’ Men då blev jag lite blöt om klänningen nertill, och då sa Pelle: ’Jag, jag är inte blöt!’ Och då stänkte jag lite vatten på honom för att han skulle bli det, och då stänkte han lite vatten på mej, och sen stänkte jag lite till på honom och då stänkte han lite till på mej, och sen stänkte vi värre och värre och värre och sen badade vi, det bara blidde så.”

”Men nu har ni badat färdigt för i dag”, sa Märta strängt.

Vi fick gå hem med var sin blöta unge. Bakom Snickargården har jag ett klädstreck mellan två äppelträd. Där hängde jag Pelles kläder och där dansade de sin midsommardans, den enda de skulle få, med sunnanvinden.

Men nästa midsommar, om vi lever då, ska jag se till att jag har ett dubbelt så långt klädstreck – för det är tydligt att det behövs. Mera därom sedan!

Märta och jag kom till Källängen med våra vanliga vardagsungar, och Märta sa:

”Det ska dröja, innan jag sätter nån brodyrklänning på Tjorven igen!”

”Skönt”, sa Tjorven.

Själv var Märta till den grad söt och fin i sin husmorsdräkt med veckad bomullskjol och vit snibbschal. Å, denna Märta! Vem ordnar så att det blir midsommarstång och midsommarlekar på Saltkråkan – Märta! Vem är ordförande i husmorsföreningen – Märta! Vem är ledare för sångkören – Märta! Och vem får hela Saltkråkan, varenda kotte, att springa runt midsommarstången och påstå att ’små grodorna, små grodorna är lustiga att se’ – Märta och ingen annan än Märta!

Vi har midsommarstången på Källängen bakom Södermans, och när vi kom dit, Märta och jag, hade det börjat regna, jo, för det var ju i alla fall midsommarafton, och vädret bestämmer inte Märta. Men hennes husmödrar samlades tappert under sina paraplyer och sjöng ändå så trovisst: ”Jag gungar på högsta grenen av Harjulas högsta ås”. Och å, vad jag kände att det gjorde jag också, jag gungade på högsta grenen och såg att jorden var ljuvlig och himmelen skön trots regnet, men å, hör lilla fogelens bön och låt det klarna till kvällen, för här är en liten fogel som gärna vill dansa på bryggan då!

Det fick jag också. Men innan det kom så långt hade det hänt en hel del, och klädstrecket mellan äppelträna höll på att säcka ihop. För då hängde där utom Pelles skjorta och

kavaj och byxor också en skjorta tillhörig Krister, dessutom pappas skjorta och byxor, dessutom Johans skjorta och byxor. Jag vet inte vad Niklas byxor hade gjort för ont som inte fick bada på hela dagen i går när alla andra byxor fick det, men livet är ju fullt av orättvisor.

Kristers skjorta hade inte badat. Den hade jag tvättat åt honom. Han trillade under ägglopningen och föll på magen i gräset just där pappa sekunden innan hade tappat sitt ägg.

”Man kan inte gå omkring med ett löskokt ägg i bringan hela midsommarafton”, sa pappa. Och snäll som han är gick han hem för att hämta en av sina egna skjortor åt Krister.

”Tack”, sa Krister, ”då går jag och badar under tiden.”

Johan och Niklas och Grankvistamasonerna stod där och flinade. Ingen kan påstå att de verkade särskilt olyckliga över Kristers missöde med ägget. Jag hörde Krister fråga dem var man kunde bada, och Teddy pekade.

”Är det långgrund där”, sa Krister.

”Ja, där är långgrund så du kan promenera över till Finland”, sa Johan med ett flin.

”Och det tycker jag du ska göra också”, sa Niklas. Men då hade Krister redan gått, så det hörde han inte.

Småbarnens säcklopning skulle just börja, och jag gick för att titta på den. Men rätt som det var kom Johan rusan-
de alldeles blek och högg mig i armen.

”Vet du om Krister kan simma”, sa han. ”Tänk om han

inte kan det! Det är ju bråddjupt där borta!”

Jag visste också att där var bråddjupt, men lika lite som Johan hade jag tänkt på att det faktiskt *finns* människor som inte kan simma, och jag hade ingen aning om ifall Krister hörde dit.

”Kom”, sa jag och så sprang vi så mycket vi orkade, Johan och Niklas och Teddy och Freddy och jag.

Vi kom lagom för att se Krister speta ut i sjön.

”Stopp”, skrek Johan.

Krister hörde tydligen inte. Han gick raskt som om han verkligen tänkte sig över till Finland, men efter ett par steg var han redan på djupt vatten och där bara försvann han, min gud, han bara försvann – och jag har inte hämtat mig än efter chocken.

Johan sparkade av sig skorna och dök rakt i, och jag skrek åt de andra: ”Spring och hämta folk!”

Niklas och Freddy sprang, Teddy och jag stod kvar, dar-
rande och kallsvettiga. Johan var under vattnet så länge och varje sekund var en pina. Jag höll på att kasta mig i själv, men då kom han äntligen upp. Fast utan Krister. Han skakade förtvivlat på huvudet.

”Jag kan inte hitta honom!”

”Du ska leta mera åt det hållet”, sa Teddy, ”det var där han sjönk.”

Då var det någon bakom mig som stack fram ett pek-
finger och sa:

”Visst inte! Det var *där* han sjönk. Och det var borta vid den där stenen som han kröp upp igen!”

Jag vände mig om, och där stod Krister. Drypande våt och mycket belåten med sitt fåniga skämt.

Men Teddy fortsatte att peka och bedyra:

”Nej, det var där han sjönk, jag såg det ju själv!”

”Det gjorde jag också”, försäkrade Krister, och då äntligen gick det upp för Teddy vem det var hon stod och käbblade med.

Hon blev rasande.

”Så där får man helt enkelt inte göra”, sa hon, och jag höll med henne.

”Nej”, sa Krister, ”och inte heller får man lura ut folk på djupt vatten innan man vet om dom kan simma.”

Johan hade varit nere och letat igen. Nu dök han upp och fick syn på Krister. Man kunde se hur lättad han blev och samtidigt hur snopen – hålla på och rädda en som redan står på torra land! Johan gjorde som han brukar göra med sådant som han tycker är lite obehagligt, vänder det med all makt i någon sorts lustighet. Nu gav han till ett tjut och lät sig sjunka baklänges under vattnet igen, ungefär som om han hade svimmat av lycka över att se Krister.

Det borde han inte ha gjort, för just i det ögonblicket kom hela Saltkråkans befolkning rusande med pappa i spetsen. De visste ju att någon höll på att drunkna, och pappa hann få en skymt av Johan innan han försvann.

”Johan”, skrek pappa och kastade sig i vattnet innan jag hann hejda honom. Det var som att stå och se en film. Först dök Johans huvud upp och sen kom pappas. De stirrade på varandra under tystnad.

”Vad vill du”, sa Johan till sist.

”Jag vill gå i land”, sa pappa argt, och det gjorde han.

”Farbror Melker, varför badar du alltid med kläderna på”, frågade Tjorven. Ingen kan hålla henne borta när det händer någonting.

”Det bara blidde så”, sa pappa, och då teg Tjorven.

Men pappa tog Freddy i örat.

”Sa du inte att det var nån som höll på att drunkna.”

Teddy kom till hennes hjälp.

”Det var ett missförstånd alltihop.”

Krister började förklara, men alla var förbittrade på honom, och jag hörde vad Niklas sa till Freddy.

”Den där karl är ett missförstånd så stor han är.”

Jag tror att Björn tyckte det också. Han hade kommit till rätta så småningom, men han gick omkring och såg bister ut och kom aldrig i närheten av mig.

Det blev i alla fall en vidunderligt skön midsommarkväll och det blev dans på bryggan precis som jag hade hoppats. Gubben Söderman spelade dragspel, och vi dansade, alla dansade, å, vad vi dansade, medan solen sjönk i fjärden och myggen sorlade omkring oss. Björn dansade inte – han kanske inte kan. Men det kunde Krister ... oj! Det svängde

verkligen om min ljusblåa där vi flög fram, och jag hade så roligt.

”Malin”, sa Söderman under en av sina små ölpauser, ”lova mej en sak! Bli aldrig gammal!”

Han skulle bara veta hur gammal jag är *ibland*.

Hemliga Johan och hans hemliga anhang stod och hängde vid räcket och bevakade mig. Varje gång vi dansade förbi, Krister och jag, skrek Johan:

”Håll i dej, Malin!”

Till sist tröttnade jag och fräste åt honom:

”Vad ska jag hålla mej i?”

”Skinnet”, sa han, och de andra tre fnittrade. Krister brydde sig inte om det, för honom fick de gärna skratta. Och sanna mina ord, den gossen kan sina saker! Alldeles ogenerat och utan att bry sig om att de där små banditerna hörde det, deklamerade han för mig under en av Södermans ölpauser:

*Det satt en ljusröd ros vid hennes hjässa
bland hårets gula, gammalsvenska lin ...*

Jo, för jag hade satt en törnros i hårspännet, och jag stod där och kände mig lingul och gammalsvensk som aldrig förr, ända tills Johan förstörde det.

”Jojo, det är olika med sånt där”, sa han. ”En del har borst som gammalsvenska svin.”

Och så tittade alla fyra banditungarna på Kristers stubbade hår och fnittrade länge. Var kommer allt fnitter ifrån som finns i trettonåringar?

Men ännu hade jag inte hunnit bli arg på dem. Det blev jag först när de förstörde min midsommarnattsdröm vid Janssons vik. Jag hade velat drömma den ensam, utan Krister och absolut utan banditungarna, men det fick jag inte.

Janssons vik, det är ett ensligt och underligt ställe. Dit gick vi, Krister och jag, när dansen var slut. Där ligger ett gammalt båthus med ett par ökstockar i och en förfallen brygga men annars ingenting som tyder på att det finns människor i världen. Allt är mystik där och skönhet och tystnad. Nu i natt simmade ett par svanor omkring på det mörka vattnet. De lyste överkligt vita som om de var sago-fåglar. Kanske de var det också, för allt var trolskt och överkligt och sagoaktigt och på något sätt uråldrigt, och när som helst kunde de där svanorna låta sina svanhamnar falla och bli hedniska gudar som dansade och blåste på flöjt. Vattnet låg svart under de höga strandklipporna på andra sidan viken men ute till havs var fjärdarna bleka och natten var ingen natt utan bara en stackars liten skymning som försökte.

Vi satt på en bergknalle, Krister och jag, och jag ville att han skulle vara tyst. Men det förstod han inte. Han trodde att allt måste gå efter hans vanliga ritningar, och därför började han med att se mig in i ögonen och undra om de var gröna eller grå, mina ögon alltså.

Då hördes en röst bakom bergknallen intill, följd av ett fnitter:

”Dom är alldeles gridilina.”

Nu blev jag äntligen arg, och jag skrek:

”Vad gör ni där? Kan ni svara mej på det!”

”Jaha då”, sa Niklas och stack fram huvudet. ”Vi sitter här och svärmar lite som annat folk.”

Åt det fnissade Teddy och Freddy i flera minuter, och jag blev ännu argare.

”Hör ni, nu är jag trött på det här”, sa jag, och då sa Johan:

”Ja, men gå hem då för all del! Inte ska du sitta och svärma så att du blir trött!”

Odjuren, de hade fått löfte av pappa att vara ute precis så länge de ville, eftersom det var midsommarafton.

”Jag tycker det är lite för ymnigt med bröder här”, sa Krister. ”Finns det ingen plats där man kan få vara ifred för dom?”

”Hemma kanske”, sa jag, ”för dit vill dom väl inte gå.”

Så vi drog oss tillbaka till Snickargården, och jag dukade fram en smörgås åt Krister i vardagsrummet som doftade av konvaljer och björklöv.

Pappa sov, Pelle sov, allt var tyst och fredligt. Vi satt i soffan med fönstret bakom oss öppet ut mot natten som snart skulle ljusna.

”Hur står du ut att ha dom där ungarna omkring dej

jämt”, frågade Krister. Och jag sa som sanningen var att jag stod ut mycket bra, eftersom jag älskade dem, hur fåniga de än var.

”Ja, ja, just nu älskar jag dom också alldeles kolossalt”, sa Krister, ”bara för att dom inte är här.”

Trodde han. Och trodde jag. Ända tills jag hörde det där välsignade fnittret igen, utanför fönstret den här gången. Där gick i sommarskymningen en liten procession av fnitterande ungar med världens hemskaste gamla hattskrällor på huvudet – det finns underbara ting på vår vind! Varje gång de passerade fönstret lyfte de artigt på hattskrällorna och fnittrade åt varandras kvickheter så att de måste luta sig mot äppelträna efteråt för att inte fara omkull.

”Goafton! Har ni hört att smöret har gått upp flera hekto”, sa de. Och ”Förlåt, är det här vägen till Gräskö”, och ”Det finns väl inte händelsevis nåt snus kvar åt farfar?”

När Johan sa det där sista, då fnissade Niklas så att han faktiskt *för* omkull och låg i gräset som en skalbagge och bara pep av skratt.

Men just då kom till all lycka Nisse för att hämta hem sina döttrar, och det verkade som om Johan och Niklas hade tröttnat också och tänkte gå och lägga sig. Jag hörde dem klampa uppför vindstrappan till sitt rum, och jag drog en suck av lättnad.

Krister hade börjat bli irriterad, och jag undrar inte på det. Jag bjöd honom en smörgås till och gav honom mera

te och försökte på allt sätt gottgöra mina bröders eländiga uppförande.

”Nedra massa bröder du har”, sa Krister. ”Din lillbrorsa, har du kloroformerat honom, eftersom han håller sej så lugn?”

”Han är gudskelov ett sånt där gulligt barn som sover om nätterna”, sa jag.

Då hörde jag plötsligt Pelles röst. ”Tror du ja!”

Pappa har monterat en brandlina i pojkarnas vindsrum. I denna brandlina dinglade nu utanför fönstret det gulliga barnet som sov om nätterna, och från vindsrummet ovanför hördes ett vilt fnitter. Då grät jag nästan.

”Pelle”, sa jag jämrande, ”varför hänger du där?”

”För att se efter att det går ’sjyst’ till här nere”, sa Pelle. ”Johan sa att jag skulle det.”

Då reste Krister sig och gick mot dörren. När det började dingla bröder i rep utanför fönstren, då var det färdigt, sa han, då gav han upp.

”Hej, Malin”, sa han och försvann ut i gryningsljuset. Och sen var det slut med min midsommarafton.

Håååjaja ... men det var en ganska bra midsommarafton i alla fall, tycker jag.

”Ja, Johan, jag vet att ni ligger bakom häcken”, sa Malin och la ifrån sig dagboken i gräset. ”Kom hit, så får vi göra upp det här nu! Om ni bär ved och vatten hela dan, kanske jag förlåter er.”

Denna dagen ett liv

Och sommaren gick sin gång, solen sken och regn föll i jämn omväxling. Ibland stormade det. Fjärden gick vit och öns alla hus och fönsterrutor skallrade, Tjorven måste gå dubbelvikt när hon skulle ner till bryggan och ta emot båten, och Stina höll på att blåsa i sjön, Södermans katta vägrade att gå ut och själv fick Söderman hålla på i tre dar för att rensa sina strömmingsskötar. Ibland åskade det. En hel natt satt Melkersons i Snickargårdens kök och såg blixterna fräsande fara ner i sjön och fjärden lysas upp som på ljusa dagen. Med dova, förskräckliga knallar rullade åskan fram över öarna ytterst i havet, det lät som domedagen, och vem tordes sova då?

”Jag börjar bli trött på det här nattlivet”, sa Pelle till sist.

Det var ingen ordning alls om nätterna här på Saltkråkan. Det gick väl an att vara vaken för att det var kalas eller midsommarafton men åskväder en hel lång natt, det var påfrestande, tyckte Pelle. Fast Nisse Grankvist hade för-

klarat för honom att alla väder var vackra väder, och Pelle trodde blint på farbror Nisse. Det var bara när det regnade in genom taket som han undrade lite. Men det blev slut med det också, för en vacker dag klättrade hans far upp och la tjärpapp och nya tegelpannor på det värsta stället. Malin hade sagt ifrån att hela familjen Melkerson skulle ha en tyst minut medan pappa var på taket. Och sannerligen, det hjälpte. Han klarade sig utan några missöden. Lika bra gick det inte dagen därpå när han skulle sätta upp fågelholken i oxeln, för knappt hade han klättrat upp, så kom han ner-brakande igen med fågelholken i näven. Hans barn skyndade ängsligt fram, men Melker försäkrade ganska kort i tonen att ingenting hade hänt. Han hade bara plötsligt kommit på att de här inte var rätta tiden att sätta upp fågelholkar.

”Fast så plötsligt behövde du väl inte komma på det, så du måste braka ner och slå sönder knäna”, sa Malin när hon satte plåster på honom efteråt.

Men för det mesta var allt bra och hela sommaren en enda lång ljuvlighet. Pelle hade redan börjat gruva sig för den hemska dag då de skulle tillbaka till stan. Han hade en gammal kam med lika många tänder på som sommaren hade dagar. Varje morgon bröt han bort en tand och han såg bekymrad hur tandgården undan för undan smalnade.

Melker fick se kammen en morgon när de satt och åt frukost, och han tog och slängde bort den. Det var fel, sa han,

att gruva sig för kommande dagar. Man skulle njuta av dagen som var. Soliga morgnar som den här, då var livet bara lycka, ansåg Melker. Tänk att gå i pyjamas direkt ut på tomten, känna gräs under fötterna, ta sig ett dopp vid bryggan och sedan sätta sig vid sitt egenhändigt målade trädgårdsbord, läsa sin bok eller sin tidning och dricka sitt kaffe, medan barnen sorlade omkring en, mer begärde han inte av livet. Och då skulle inte Pelle komma med någon gammal kam. Melker tog den i nypan och kastade den i soptunnan. Pelle lät det ske utan protester, och när det var gjort återgick hans far till sin bok och Johan och Niklas fortsatte att gny om vems tur det var att diska.

Båda två ansåg att deras diskdagar kom alldeles för tätt, men Malin försäkrade att var gång det skulle diskas där i huset så kunde man inte hitta ett par mer försvunna små killar än Johan och Niklas. Deras sällsynta diskdagar borde egentligen firas med allmän flaggning över hela Saltkråkan, påstod Malin.

”Nu är du väl orättvis i alla fall”, sa Niklas. ”Vem diskade i går till exempel?”

”Det gjorde undertecknad, Malin, vem annars?”

Det kunde inte Niklas förstå.

”Det var då konstigt. Jag tyckte precis att det var jag.”

”Märkte du inte det”, sa Pelle och bredde marmelad på sin veteskiva. ”Märkte du inte, när du stod och diskade, att det inte var du utan Malin?”

En av hans getingar kom surrande och ville också ha marmelad. Pelle sträckte vänligt fram sin veteskiva. Man måste ju mata sina husdjur. Pelle var säker på att getingarna vid det här laget visste vem som rådde om dem. Han brukade sitta i sitt vindsrumsfönster och vissla på dem och prata med dem, och han hade lovat dem att de skulle få bo kvar i Snickargården så länge de ville.

Han tittade intresserat på den lilla getingen som nu hade börjat kalasa på några korn utspillt socker, och han undrade vad den tänkte och hur det kändes att vara en geting. Var getingar ledsna eller rädda ibland så som människor var, ja, inte stora människor förstås men pojkar, såna som var sju år eller så omkring. Och hur mycket *visste* getingar egentligen?

"Pappa, tror du att getingarna vet att det är den artonde juli i dag", frågade Pelle. Men hans far var försjunken i sina egna tankar och svarade honom inte.

"Denna dagen ett liv", mumlade Melker. "Ja, men det är ju alldeles utmärkt!"

"Vad är det för utmärkt med det", frågade Johan.

"Det står här i boken", sa Melker entusiastiskt. "Denna dagen ett liv. Det är just därför jag har kastat bort Pelles kam."

"Står det i boken att du skulle slänga bort min kam", undrade Pelle förvånad.

"Här står 'Denna dagen ett liv' – det betyder att man ska leva just den här dan som om man hade bara den. Man ska

ta vara på vartenda ögonblick och känna att man verkligen lever."

"Och då tycker du att jag ska stå och diska", sa Niklas förebrående till Malin.

"Varför inte", sa Melker. "Känna att man uträttar nånting, göra nånting med sina egna händer, det är just sånt som höjer livskänslan."

"Då kanske du vill diska då", föreslog Niklas.

Men Melker sa att han hade en hel massa annat att göra, tillräckligt för att livskänslan skulle vara på toppen hela dan.

"Vad *är* livskänsla för nåt", frågade Pelle. "Är det nånting som sitter i händerna?"

Malin tittade ömt på sin lillebror.

"Hos dej tror jag det sitter i bena. När du säger att du har så mycket spring i bena, det är livskänsla det!"

"Är det", sa Pelle häpen, tänk, vad det fanns mycket man inte visste, fast man var en människa och ingen geting.

Getingarna förstod kanske inte att den här dagen var den artonde juli, men de hade fullt klart för sig att det serverades marmelad i en skål på ett bord vid Snickargårdens gavel, och de kom surrande i så stora mängder att Malin irriterat schasade bort dem. En av dem beslöt att hämnas, men i stället för att ge sig på Malin for han helt orättvist bort och gav stackars oskyldiga Melker ett stick i nacken. Melker for upp med ett rytande och försökte precis lika orättvist ta död på en liten geting som klev omkring på

bordet och inget ont hade gjort, men Pelle hejdade honom.

”Låt bli”, skrek han, ”låt bli mina getingar! Dom vill väl också leva så där som du sa.”

”Vad sa jag”, frågade Melker. Han kunde inte minnas att han hade yttrat sig om getingar.

”Denna dagen ett liv, eller hur det var”, sa Pelle.

Melker lät boken sjunka, den som han skulle slå ihjäl getingen med.

”Jo, det förstås, fast jag tycker inte dom skulle börja den dan med att sätta sina gaddar i nacken på mej.”

Men sedan klappade han kärleksfullt Pelle på kinden.

”Du är nog världens djurvänligaste lilla kille”, sa han. ”Och det är synd att du inte har lite snällare husdjur.”

Han tog sig åt nacken. Det sved, men han tänkte inte låta en geting förstöra hans morgon. Beslutsamt reste han sig från bordet. Denna dagen ett liv, just det, och han visste vad han skulle göra också!

I det ögonblicket kom en stor motorbåt fräsande in mot bryggan. När Johan och Niklas upptäckte vem som körde den tittade de mörkt på varann.

”Jag trodde vi tog knäcken på honom i midsomras”, sa Johan.

Men Krister hade tydligen glömt allting utom att Malin var den sötaste och blondaste som fanns inom räckhåll här i skärgården. Hade det funnits en sötare och blondare på någon annan ö, så hade han kanske styrt sin motorbåt dit.

Men nu var Melkersons brygga den bästa ankringsplats han kunde tänka ut.

”Hej, Malin”, skrek han, ”ska du följa med på sjön ett slag?”

Hennes tre bröder höll andan. Tänkte hon verkligen sticka ifrån dem i motorbåt, hur skulle de då kunna bevaka henne?

Malin såg upplivad ut. Det märktes att hon inte hade något emot en sjötur.

”Hur länge har du tänkt att vi skulle vara ute”, ropade hon.

”Hela dan”, skrek Krister. ”Ta med dej baddräkten, ifall vi hittar nån lämplig badkobbe.”

Johan skakade varnande på huvudet.

”Tänk dej för, Malin! Denna dagen ett liv – vill du verkligen vara ett helt liv med den där killen?”

Malin skrattade.

”Det är klart det är roligare att gå här hemma och diska och laga mat, men jag måste ju se till att ni också får lite roligt ibland.”

”Bussigt”, sa Niklas.

Malin tittade frågande på sin far.

”Tror du ni klarar er ensamma?”

”Om”, sa Melker. ”Lämna allt åt din kunnige fader. Vad finns det för mat?”

”Ingen”, bekände Malin. ”Men du kan väl köpa lite kött-

färs hos Märta och göra köttbullar, det höjer livskänslan flera meter.”

Melker nickade. Ibland hade han dåligt samvete för Malins skull. Hon fick kanske ha mer arbete och större ansvar än som var rimligt för en nittonåring. Han unnade henne allt roligt hon kunde få, dessutom passade det bra att hon inte var hemma just i dag, när han behövde vara ensam.

”Ge dej iväg, min flicka lilla”, sa han. ”Lägg lugnt hus hållet på mina axlar, det tycker jag bara är roligt.”

Men långt innan Malin hade hunnit samla ihop sig själv och sina badgrejor, stod Pelle nere på bryggan. Han knäppte sin flytväst och tittade surt på Krister.

”Hej”, sa Krister, ”varför tar du på dej flytväst?”

”Det ska man ha när man är på sjön”, sa Pelle kyligt.

”Jaså, ska du ut på sjön, vem då med?”

”Med dej och Malin”, sa Pelle. ”Så att det går ’sjyst’ till.”

Just då kom Malin och hon tittade vädjande på Krister.

”Ä, han kan väl få följa med?”

Det syntes på Krister att han lika gärna kunde tänka sig en liten arg huggorm i båten, och Malin sa ogillande:

”Du är visst inget vidare barnkär du!”

Då högg Krister tag i Pelle och slängde ner honom på durken.

”Jo”, försäkrade han, ”jag är visst barnkär, men det ska vara flickor och dom ska vara nitton år, annars kan det vara.”

Han sträckte ut handen för att hjälpa Malin ombord.

”Fast jag får ju vara tacksam att du inte tar med *alla* dina bröder.”

De två som hon inte tog med stod kvar uppe på backen och tittade efter båten tills den syntes bara som en liten prick ute på fjärden. Då satte de igång med det som skulle göras, rörde av bordet och bar in i köket, värmd vatten, diskade och ställde undan. De gjorde det fort och väl, eftersom de var vana att göra sådana saker fort och väl när de var tvungna, och dessutom satt Teddy och Freddy på en flotte utanför Grankvists brygga och väntade ivrigt på dem.

Och Melker väntade lika ivrigt på att de skulle försvinna. Han ville vara ensam, jo, för nu skulle han prova sin uppfinning, sin hemliga vattenränna, den som skulle befria honom ur slaveriet. Det fanns vissa saker som man måste göra med sina egna händer och som inte höjde livskänslan ett enda dugg. Dit hörde, ansåg Melker, det eviga vattenkånkandet. Gudarna visste vad Malin gjorde med allt vatten som hon fick inburet åt sig. Möjligen tog hon i all hemlighet kalla avrivningar ideligen ideligen. I varje fall stod vattenhinkarna alltid tomma och förebrående när man kom in i köket. Det var självklart att Malin med fyra manfolk i huset inte skulle behöva bära vatten. Johan och Niklas gjorde det, om de händelsevis fanns i närheten just när det behövdes och om man sa åt dem. Men alltför ofta fanns ingen mer än Melker till hands att fylla de tomma hinkarna.

Nu skulle här emellertid bli annat av. Från och med

denna dag, den artonde juli, skulle här inte kånkas några hinkar mer, detta tack vare att Melker Melkerson förstod vad man skulle ha en vattenränna till när han såg en. Han hade hittat den inne i boden, den här härliga gamla bodlängan som innehöll så mycket bråte, och i all tysthet hade han skurat rännan med sand för att få den ren. Nu skulle han bara montera den.

”Hur enkelt som helst”, försäkrade Melker sig själv och han redde också ut för sig själv hur det skulle gå till.

”Moment 1. Du sätter upp en ställning vid brunnen så att det blir rätt lutning på rännan. Moment 2. Du gör fast ställningen stadigt med ståltråd i en av oxelns nedersta grenar. Moment 3. Du monterar rännan i ställningen, likaledes stadigt och likaledes med ståltråd och riktar in den genom köksfönstret, jo, ty du haver gjort omsorgsfulla mätningar och kontrollerat att den räcker. Moment 4. Du ställer en stor präktig vattentunna under rännan inne i köket. Moment 5 och 6. Vattnet rinner glatt porlande in i köket och själv ligger du glatt porlande i gräset utanför och gör inte ett enda dugg.”

Det vill säga hinka upp vattnet måste man ju fortfarande göra med handkraft men att sköta brunnsspelet var inte ansträngande. Man kunde ta sig en stund varje morgon och veva upp femton, tjugo hinkar vatten på en gång så hade man fritt resten av dagen och Malin kunde ta kalla avrivningar en gång i kvarten om hon ville.

Melker satte i gång med friskt mod. Det var arbetsamare än han hade väntat men han talade milt och uppmuntrande till sig själv, medan han höll på.

”Två ting äro ljuvliga”, sa han när han hade fått rännan på plats, ”ja, tre ting vet jag som övergår allt förstånd, denna finurliga träränna, vattnets väg in i köket och Melker Melkersons väg till allt högre visdom.”

Det gick fint alltihop, det såg ut precis som han hade tänkt sig det, och det skulle också fungera precis så, det visste han. Någon vattentunna hade han inte hunnit skaffa än, vilket var skada. Nu måste han pröva med bara en hink men då behövde han någon att stå inne i köket och säga ifrån när hinken var full.

Som sänd från himlen kom just då Tjorven, och Melker skattade när han såg henne.

”Nu, Tjorven, kom du precis lagom.”

”Gjorde jag”, sa Tjorven förtjust. ”Har du längtat efter mej?”

Mellan Melker och Tjorven hade växt fram en vänskap av det sällsynta slag som ibland kan finnas mellan ett barn och en vuxen människa, en vänskap mellan två jämbördiga som är fullt uppriktiga mot varann och har samma rätt att säga vad de tänker. Melker hade tillräckligt mycket av barn i sig och Tjorven tillräckligt mycket av något annat, inte precis vuxenhet men en märklig inre styrka som gjorde att de faktiskt kunde umgås som jämlikar eller i varje fall

nästan som jämlikar. Tjorven serverade Melker beskare sanningar än någon annan, och visserligen hajade han till ibland och var färdig att ge henne en åthutning men han insåg snart att det var bortkastat på Tjorven. Hon var som hon var och sa vad hon tänkte rakt på sak. Oftast var hon ju förresten bara vänlig och tillgiven, för hon tyckte mycket om farbror Melker.

Han förklarade för henne vilket fint påhitt den här rännan var. Hädanefter skulle Malin få vattnet direkt in i köket.

"Det får mamma också", sa Tjorven. "Hon får också vattnet direkt in i köket."

"Det får hon väl inte alls det", sa Melker.

"Jo", sa Tjorven, "pappa bär in det."

Då skrattade Melker överlägset. Det här var något annat, och han hade tänkt ut det som en liten trevlig överraskning åt Malin, sa han.

Tjorven såg allvarsamt på honom.

"Och så för att du inte ska behöva jobba så mycket, va?"

Det svarade inte Melker på.

"Nu står du här vid hinken", förklarade han för Tjorven, "och så skriker du när det kommer vatten. Och när hinken är full, så skriker du också, förstått?"

"Ja, för jag är inte dum", sa Tjorven.

Melker löpte ut till brunnen ivrig som ett barn och lika ivrigt vevade han upp en hink vatten och hällde i rännan.

Han skrattade av fröjd när han såg hur det rann iväg in mot köket, och han hörde Tjorven skrika där inne, jojomensan, det hela fungerade som han hade tänkt sig.

Dock inte riktigt så ... tyvärr inte riktigt så! Rännan var gisten och otät, det mesta av vattnet rann ut på marken, det såg han till sin grämlse. Men sådant kunde ju botas. Tunnor som var otäta la man i sjön för att de skulle svälla. Det kunde han gör med sin träränna också, men så sannerligen om han orkade montera ner den igen! All den där välsignade ståltråden, det var väl ett par kilometer ungefär som han hade virat om, trodde han, och den tog man inte bort i en handvändning. Kunde det inte gå lika bra om han hällde en massa vatten genom rännan precis där den stod? Så småningom måste den ju tätna på det sättet också.

Han satte igång med all den iver och kraft som han alltid satsade på vad han gjorde, och när han hade hållt ungefär tio hinkar vatten genom rännan tyckte han nog att den hade tätat lite ... eller var det kanske bara inbillning? Han stod där och kliade sig i nacken och såg vattnet forsa ut på marken, då blev han plötsligt medveten om att Tjorven skrek och väsnades inne i köket. Han fick en känsla av att hon hade gjort det ganska länge utan att han hade märkt det, och han ropade ivrigt: "Är det fullt nu?"

Tjorven stack ut ett bistert ansikte genom fönstret. "Nä", sa hon, "inte hela köket! Bara till tröskeln!"

Och sedan sa hon:

"Hör du dåligt, farbror Melker?"

Det var alldeles tydligt att rännan fungerade bättre än Melker hade förmodat. Även om det mesta av vattnet rann ut på marken, så räckte återstoden bra att fylla både hinken och köksgolvet.

Johan och Niklas kom instövlande en stund senare och hittade sin far på golvet med en skurtrasa i näven, och de frågade förvånat:

"Ligger du och skurar?"

"Nä", sa Tjorven som satt uppkrupen på vedlåren och tittade på, "han har bara gjort en liten trevlig överraskning åt Malin. Nu har hon fått vattnet direkt in i köket."

"Ut", röt Melker, "ut allihop!"

Men fjärran från Melkers trevliga överraskningar njöt Malin sin sommardag så att hon kände det ända ner i tårna. Denna dagen ett liv – o, ja, då hade hon lyckats få med lite av det mest nödvändiga. Solen och vattnet och de lena sommarvindarna, den goda varma hårda klippan som hon låg på, blomdoften som kom svepande inne från grönskan bakom henne och som blandade sig med dofterna från havet, å, alla dessa små välsignade gröna holmar med sina nakna grå strandklippor, sina blommor och sina sjöfåglar, hur kunde man bättre föröda en dag och ett liv än på en av dem? Kunde något vara saligare än att ligga så här i solen och se fåglarna flyga och lyssna till dyningens skvalpande mot klip-

pan? Det förstås, det skulle kanske ha varit saligare utan Krister, för hans pladder överröstade det lätta vågskvalpet. Det där pladdret började irritera henne, inte mycket, bara lite, bara som en vag önskan att han skulle tiga snart, men hon visste att han inte skulle göra det. När de satt vid Jansons vik midsommarkvällen, hade hon berättat för honom hur mycket hon tyckte om att sitta alldeles tyst och vara alldeles ensam – ”Inte jämt, bevaremejväl, och inte just nu”, hade hon skyndat sig att försäkra, men i alla fall ... ibland kände hon att hon *måste* vara ensam, hade hon sagt.

”Jag kan också vara ensam”, hade Krister försäkrat, ”men det beror alldeles på med vem. Med dej skulle jag kunna vara ensam hur länge som helst.”

Stackars Krister, han fick inte vara ensam med Malin nu heller. Pelle ogillade visserligen också hans pladder men ändå hade han slagit sig ner så nära de två han kunde komma för att inte gå miste om ett enda ord. Han samlade stenar i strandkanten och tittade på små löjor i vattnet, men han höll hela tiden öronen vidöppna.

”Jag tänker sticka över till Åland på en vecka”, sa Krister. ”Med motorbåten. Ska du följa med?”

Pelle tittade upp.

”Menar du mej?”

Krister kunde sanningsenligt försäkra att han inte menade Pelle, men den som han menade log bara och svarade inget.

”Ja, men Malin, gör det, vetja”, sa Krister ivrigt. ”Du som ser så klok och förståndig ut, du ska väl ta din chans när du har den!”

”Nej, jag ska inte fara till Åland med dej”, sa Malin, ”nej, för ser du, jag *är* precis lika klok och förståndig som du tycker att jag ser ut.”

”Vilken blåsning, va”, sa Pelle och plockade upp en liten vacker vit sten.

”Det är roligt med bröder som hör allt vad man säger”, sa Krister. Han föreslog att Pelle skulle flytta sig lite längre bort på stranden. Det såg ut att finnas mycket finare stenar där, försäkrade Krister. Men Pelle skakade på huvudet.

”Nä, då hör jag inte allt vad du säger.”

”Varför vill du höra allt vad jag säger då”, frågade Krister. ”Tycker du att det är så intressant?”

Pelle skakade på huvudet igen.

”Nä, jag tycker det är dumt.”

Krister var van vid att folk gillade honom, inte barn förstås, för dem brydde han sig inte om. Men nu retade det honom i alla fall att den där lilla pojkbytingen inte uppskattade honom alls och han ville gärna veta varför.

”Jaså, du tycker jag är dum”, sa han och i en vänligare ton än han dittills hade använt mot Pelle ”Ja, men det har väl funnits dummare killar än jag som har varit ute med Malin?”

Pelle såg tyst och forskande på honom och svarade inte.

"Har det inte det kanske", sa Krister.

"Jag håller på och tänker efter", sa Pelle.

Malin skrattade, och det gjorde Krister också, fastän inte lika hjärtligt.

Pelle medgav efter en stunds funderande att det kanske ändå hade funnits en eller två som var dummare än Krister.

"Hur många har det funnits allt som allt", frågade Krister nyfiket. "Går det att räkna dom?"

"Ja, tänk att det gör det", sa Malin. Hon reste sig hastigt och hoppade på huvudet i sjön.

"Det får du förresten inte veta nånting om", sa hon när hon fick näsan över vattnet igen. Men Pelle hade inget emot att redogöra.

"Ett par dussin minst", sa han. "Dom ringer och ringer och ringer hela dagarna ... när vi är hemma i stan förstås. Så här säger pappa när han svarar i telefon. 'Detta är familjen Melkersons automatiska telefonsvarare, Malin är inte inne'."

Malin kupade handen och skickade iväg en vattenstråle mot Pelle.

"Nu tycker jag du ska vara tyst ett slag."

Sedan la hon sig på rygg och lät sig flyta, och medan hon låg där och såg upp mot den blå himlen försökte hon räkna ut vilka två det var som hade varit dummare än Krister. Men hon kunde inte komma på någon enda. Och då kände hon plötsligt hur mycket bättre den här dagen skulle vara utan

honom. Den här dagen och alla andra dagar. Och hon beslöt just då och just där att detta var sista gången hon var ute med Krister.

Sedan tänkte hon på Björn och suckade lite. Honom hade hon träffat rätt mycket sista tiden. Hos Grankvists var han som barn i huset, där vankade han in och ut precis som han ville och Snickargården låg bara ett stenkast därifrån. Numera kom han nästan varje dag. Under olika förevändningar och ibland utan någon förevändning alls. Han kom med nyfiskade abborrar eller nyplockade kantareller som han stillsamt la ifrån sig på köksbordet, han hjälpte Johan och Niklas att beta på långreven, han satt på Snickargårdens trappa och pratade med Melker, men Malin visste mer än väl för vems skull han kom, och säkert skulle han komma i kväll också. Malin suckade igen. Han var så snäll, Björn, och så bottenärlig och alldeles tydligt kär i henne. Hon försökte känna efter om hon inte också var lite kär i honom, hon ville så gärna vara det, men hon kunde omöjligt känna någon hjärklappning. Om den här dagen var ett liv, så fick hon leva det livet utan att vara förälskad alls, å, vad det var synd egentligen!

Det är nog något fel med mig, tänkte Malin och stirrade på sina tår som hon lät sticka upp ur vattnet. Vad bråkade hennes bröder om egentligen ... hon blev ju aldrig mer än på sin höjd lite småkär, de behövde verkligen inte vara oroliga.

Hon suckade, sedan tittade hon upp mot solen och såg att halva den här dagen, halva det här livet, redan var förbi. Och undrade hur långt hennes far hade kommit med köttbullarna.

Men Melker tänkte inte höja livskänslan den här dagen genom att trilla köttbullar.

”Inte när vi har mat vid vår egen brygga”, sa han till Johan och Niklas. ”Stuvad abborre är en delikatess som går utanpå alla köttbullar.”

Han skickade pojkarna att gräva mask, och sedan satt han på bryggan i två timmar utan att få så mycket som en mört. Johan och Niklas däremot drog upp den ena stora abborren efter den andra. Det var en fröjd som han unnade dem, men så småningom började han se betryckt ut. Det var ju det att han hade varnat pojkarna på förhand. De fick inte vänta sig alltför stor fiskelycka för egen del när han, Melker, var med. Han behövde bara vissla på abborrarna, så kom de, hade han försäkrat, och med den större teknik och vana som han hade i fråga om metning, så måste de förstå och inte bli ledsna, om han fick mera fisk än de.

Och nu satt de där och hivade upp abborrar mitt framför ögonen på honom, han unnade dem det, det *gjorde* han, men nog var det väl själva ... ja, nog var det väl ändå lite orättvist att inte han också kunde få ett napp.

”Denna dagen inte ett liv”, sa han och stirrade dystert på

sitt flöte.

Johan och Niklas tittade nästan skuldmedvetet på sin far var gång det nappade för dem. Pappa fick inte bli besviken, det var någonting som alla barnen Melkerson var rörande överens om. Ingen av dem stod ut med att se hans glada blå ögon plötsligt fördystras, och de fördystrades så lätt och av så barnsliga orsaker. De kunde märka nu hur hans humör sjönk. Han hade ett sätt att stryka sig med handen om hakan som de kände igen, och det var inga goda tecken. Till sist slängde han mycket riktigt ifrån sig metspöet.

”Nu får abborrarna klara det här själva”, sa han. ”Jag tänker inte sitta och hålla något metspö åt dem längre.”

Han la sig ner på bryggan och drog baskern över ögonen.

”Kommer det nån abborre och väsnas och vill bli uppdragen, så säj att jag sover. Han kan komma igen vid tre-tiden.”

Sedan somnade han omedelbart, och hans flöte fortsatte att ligga där och guppa. Trots hans söners innerliga förböner kom det ingen abborre och begärde att bli uppdragen. Då beslöt de att ordna saken själva. Ett napp åtminstone skulle deras far ha. De halade in Melkers rev och satte sin största abborre på hans krok. Sedan väckte de honom med höga rop.

”Pappa, du har fått napp!”

Melker for upp och slet tag i sitt metspö, ivrig så att han

höll på att trilla i sjön, och han jublade när han drog in abborren.

”Har ni sett en sån bjässe? Han är dubbelt så stor som nån av era.”

Men detta var i varje fall inte den sortens abborre som kom och väsnades. Onaturligt stilla och beskedlig hängde den i reven. Melker tittade länge på den under tystnad och hans söner iakttog honom ängsligt.

”Den stackarn verkar chockad”, sa Melker.

Han tog sig om hakan ett par gånger, men plötsligt log han, och det var som när solen oväntat bryter fram genom mörka moln. Han tittade kärleksfullt på sina söner, tänk att ha så snälla och omtänksamma barn, det var mera värt än alla abborrar i Östersjön!

”Nu går jag in och stuvar den här abborren och ett par till”, sa Melker. ”Efter mitt eget lilla goda recept. För den konsten kan jag i alla fall bättre än ni.”

Johan och Niklas lät honom förstå att han var världens bästa abborrstuvare, och Melker drog sig tillbaka till köket. Malin skulle ha ryst om hon hade sett honom få abborrarna. Melker och en stor kniv och en liten hal abborre, det var tre saker som sammanlagda borde ha resulterat i den gräsligaste blodsutgjutelse. Men det var det egendomliga med Melker att han ibland klarade sig helskinnad när det var som allra mest upplagt för katastrof och stora köttår och första förband.

Han var på ett ypperligt humör nu. Sakkunnigt varvade han ner abborrarna i en emaljerad gryta, och han sjöng sitt recept som om det vore en operaaria.

”Abborrgryta på Melkers vis ...”, sjöng han ”... fem fina fiskar ... och så smör ... rikligt med smö-ö-ör”, sjöng han och klickade dit det i takt med orden. ”Och persilja ... och dill ... tjockt med dilleridill ... och så en liten gnutta mjöl därtill ... och lite lite vatten ... bara vanligt vatten ... och salt efter behag ... efter behag ... efter be-ha-a-a-g ... efter be-ha-a-g!”

Det där sista lät så ljuvligt att han började undra om han inte egentligen borde ha blivit operasångare.

Ånej, hellre väg- och vattenbyggare! Då och då tittade han på sin rädda som stack in genom köksfönstret, och var gång log han belåtet. Den skulle bli något att visa Malin när hon kom hem.

Strax efteråt hörde han motorbåten komma in vid bryggan, och han rusade ut till brunnen för att stå där färdig att visa sitt verk.

Malin såg förresten ut att behöva muntras upp. Hon hängde sin baddräkt på klädstrecket med underligt betänksam min, men när hon kände att Melker tittade på henne log hon. Och så såg hon vattenrännan.

”Vad i all sin dar är det där”, sa hon och Melker förklarade för henne och för Krister och för Pelle vilken enkel och genial inrättning det var som hädanefter skulle göra deras

liv i Snickargården så mycket behagligare.

”Har du provat den”, frågade Malin.

”Hmmm ... hur har ni haft det då”, sa Melker, men så såg han Johan och Niklas stå där också, och de visste ju ett och annat. Därför klämde Melker fram med sanningen.

”Jo, jag har provat den ... och somt föll på hälleberget och somt kom på köksgolvet, men allt det där ordnar sig så fort jag har hunnit skaffa en vattentunna.”

Melker strålade över hela ansiktet. Han var så förtjust i sin ränna, så stolt över den, den var fin, han ville klappa den, och det gjorde han också. Men just där han la handen satt en av Pelles getingar, och när Melker kände smärtan av getingsticket blev han alldeles vild. Två gånger samma dag, det var för mycket! Han gav till ett rytande som fick Krister att hoppa högt, ovan som han var, ja, han röt som ett lejon och såg sig om efter ett mordvapen. I gräset låg en av pojkarnas krocketklubbor, den tog han, och när han såg getingen sitta kvar på rännan helt nöjd med sitt verk, då lyfte han klubban över huvudet och drämde till så hårt han orkade.

Sedan stod han där lamslagen och såg vad han hade gjort. Getingen hade han inte träffat, den satt nog redan storskrattande hemma i boet och skröt för de andra getingarna. Men rännan, hans fina vattenränna, den var krossad på mitten och bara en stump av den hängde kvar i ståltråden. Det var tydligt att den inte bara var otät, den var murken också.

Till sist vaknade Melker ur sin domning och då väste han:

”Gissa vad jag tänker göra nu?”

”Svära”, föreslog Pelle.

”Nej, det tänker jag inte göra, för det är fult och obildat. Men nu ska det förbaskade getingboet bort från Snickargården eller också jag!”

Han lyfte krocketklubban, men Pelle hängde fast vid hans arm och skrek:

”Nej, pappa, nej, pappa, rör inte mina getingar!”

Då slängde Melker argt klubban ifrån sig. Han vände på klacken och gick ner mot bryggan. Nog var det höjden att Pelle ville ha sin far perforerad med getingstick uppifrån och ner hellre än att offra de där usla getingarna! Pelle sprang efter honom för att förklara och trösta, och därför såg han inte Kristers nidingsdåd. Getingboet satt lagom högt för att man skulle kunna nå det med krocketklubban, om man ansträngde sig lite, och Krister ville gärna anstränga sig lite för något så roligt som att få safta till den där stora grå pladuskan som var full av getingar. Han tog krocketklubban och måttade ett förfärligt slag, men han missade och slaget tog i väggen alldeles intill boet. Ett sådant dun-der hade getingarna säkert inte hört i hela sitt liv och de tyckte inte om det. Hela styrkan for ut för att hämnas. Där kom ett moln av små arga getingar som ville se vem det var som hade understått sig att dundra så där. Den första de fick syn på var Melker, och de satte kamplystet efter honom. Melker

hörde surret när de kom.

”Nej, nu sannerligen ...”, sa han.

Sedan sprang han. I sicksock som en hare och hela tiden rytande av ilska.

”Spring, pappa, spring”, skrek Pelle.

”Jag trodde det var det jag gjorde”, röt Melker och rusade för livet ner mot bryggan. Krister och Malin och pojarna rusade efter, och Krister skrattade så att han nästan kiknade, utan att förstå hur innerligt Malin avskydde honom för det.

Melker fåktade vilt med armarna för att skydda sig mot sina plågoandar, men han hade redan fått ett par stick och i sin nöd såg han bara en utväg till räddning. Han tog ett språng rakt ut i sjön. Det hördes ett stort plask, och hans barn såg honom försvinna under ytan. Där tänkte han tydligen stanna ett bra tag. Getingarna surrade snopet omkring och letade, vart tog han vägen så hastigt, deras fiende? De såg sig omkring och då upptäckte de Krister. Han stod på bryggan och skrattade värre än någonsin, men det var märkvärdigt hur fort han blev allvarsam när hela getingklungan kom susande emot honom.

”Ge er iväg”, skrek han, ”låt bli, kom inte hit!”

Men getingarna lät inte bli. De bara kom, å, vad de kom! Och då gav han till ett sjönödsskrik och rände på huvudet i sjön.

Han var argare än någon geting när han dök upp igen.

Men Melker som stod och trampade vatten en bit längre ut hälsade honom vänligt.

”Goafton! Jaså, du är också ute och går!”

”Ja, men jag är på hemväg, skriv upp det”, sa Krister.

Med ett par simtag var han framme vid sin motorbåt.

”Hej, Malin”, skrek han, ”nu far jag. Den här ön är ju livsfarlig. Men vi kanske ses nån annan gång!”

”Jag skulle inte tro det”, mumlade Malin. Men det hörde inte Krister.

Melker mötte Tjorven när han kom klafsande upp mot Snickargården, och hon log förtjust när hon såg honom.

”Har du badat med kläderna på nu igen? Varför gör du det jämt? Har du inga badbyxor?”

”Jo, det har jag”, sa Melker.

”Fast det klafsar väl inte så bra om dom, kan jag tro?”

”Nej, det klafsar bättre så här”, medgav Melker.

Men sedan kom den härliga stund när han skulle servera sina barn abborrgryta på Melkers vis. Malin stod vid köksspisen och lyfte locket från grytan. Hon drog in den sago-
lika doften, å, vad det luktade gott och vad hon var hungrig!

”Pappa, du är fantastisk”, sa hon.

Melker hade klätt om sig och baddat sina getingstick. Nu satt han vid köksbordet, än en gång på strålande humör. Livet var ändå rikt. Han log blygsamt åt Malins beröm och sa:

”Tja, det påstås ju att när karlar verkligen ägnar sej åt matlagning, så kan inget kvinnfolk göra maken ... ja, ja, jag menar ju inte precis att *jag* ... men vi får väl se, nu ska vi i alla fall smaka!”

Han serverade dem alla i tur och ordning, och han sa ifrån att ingen fick börja förrän var och en hade fått sin portion. När han till sist serverade sig själv myste han och tittade hungrigt på den vita fisken som simmade bland dill och persilja i sitt smörspad. Han myste fortfarande när han förde den första biten till munnen, men sedan kom det ett litet hjälplöst gurglande läte från honom.

Malin och pojarna hade också hunnit smaka, och de satt som förlamade.

”Hur mycket har du saltat”, sa Malin och la ner gaffeln.

Melker såg på henne och suckade.

”Efter behag”, sa han tungt.

Sedan reste han sig och försvann till sina barns förfäran ut genom dörren, och genom fönstret såg de honom sjunka ner vid trädgårdsbordet där han hade börjat den här dagen med sådan förväntan. Deras hjärtan snördes samman av medlidande och utan ett ord rusade de allihop på dörren.

”Nämen, pappa, varför är du lessen”, sa Malin, när hon såg Melker sitta där med ansiktet gömt i händerna.

”För att jag är värdelös”, sa Melker och tittade upp på henne med ögonen fulla av tårar. ”Denna dagen ett liv ... och vad har jag gjort? Jag kan inte göra *nånting* ordentligt,

allt bara misslyckas. Jag skriver nog dåliga böcker också, det förstår jag nu, jo, säj inte emot mej, det gör jag! Stackars barn, ni har en värdelös far!”

Då kastade de sig över honom allihop. De trängde sig in på honom och omfamnade honom, och de försäkrade att det fanns inga barn som hade en så duktig och så snäll och så bra far som de, och de tyckte så mycket om honom, de älskade honom så gränslöst för att han var så snäll och så duktig och så bra, försäkrade de.

”Hmmm”, sa Melker. Han torkade sina tårar med avigsidan av handen och så log han lite.

”Är jag inte stark och vacker också, det nämnde ni inte!”

”Jo”, sa Malin, ”du är stark och vacker också, och då gör det inget om man saltar lite för mycket.”

Men Johan och Niklas hade gett bort resten av sina abborrar, och de hade ingen annan mat i huset, handelsboden var stängd, och de var hungriga.

”Finns det knäckebröd”, frågade Niklas.

Men innan någon hann svara kom Tjorven klivande igen med Båtsman i hämlarna, och hon sa:

”Pappa bjuder på böcklingkalas nere vid rökeriet. Är det nån som vill ha?”

Denna dagen ett liv – när det som bäst varit haver, har det varit gråt och tandagnisslan, tänkte Melker. Men nu kom kvällen med frid och klarhet, och han hade förlåtit sig själv

alla sina dumheter. Nog var väl livet en finurlig sak ändå med sin ständiga omväxling, ena stunden gråt och tandagnisslan, nästa stund den skäraste fröjd och allehanda ljuvligheter, såsom, tänkte Melker, nyrökt böckling, smör och färsk potatis.

De satt på strandstenarna bredvid Nisses rökeri, och solen sjönk ute i fjärden röd om kinderna av sommarvärme, Nisse gav dem böckling, guldbrun, doftande böckling, så mycket de orkade äta, Märta höll dem med smör och potatis och hembakat rågbröd och Melker höll tal. Det var en lovsång till vänskapen och till böcklingen, ty han kände tacksamheten stocka sig i bröstet. Visst var livet skönt, och tänk, hur mycket av det som rymdes inom en enda fattig sommardag!

”Ja, mina vänner”, sa Melker, ”det är precis så som jag alltid brukar säga – denna dagen ett liv!”

”Och ett sånt himla liv sen”, sa Pelle.

Ett litet djur åt Pelle

Melker älskade sina barn med en stormande kärlek, och då och då funderade han över dem. Visserligen var han författare, och när någon frågade honom vad han höll på med som bäst, så brukade han svara: ”Melker sysslar bara med Melker!” Men det stämde inte riktigt, ibland funderade han över sina barn också, och det var honom obegripligt hur just han hade kunnat få fyra så fina ungar. Och så olika. Det var inte bara det att Malin och Johan var ljushåriga och de andra två bruna, nej, de var olika tvärs igenom. Först Malin, hans tröst och hans läkeblad, hur hade hon kunnat bli så klok när hon var så söt? Söta flickor brukade annars vara så upptagna av sin egen söthet, de fick liksom ingen tid över att bli kloka på. Malin var annorlunda. Inte visste han väl så mycket om de tankar som rörde sig bakom hennes släta panna, men han visste att där fanns klokhet och värme och sunt förnuft. Och dessutom var hon ljuv, men omedveten om det som en blomma, åtminstone föreföll det så.

Och så var det Johan, den klyftigaste av ungarna, den som hade mest fantasi och den som var oroligast. Han skulle inte få det lätt, för han liknade ju sin far, stackars barn! Niklas däremot, han var lugn och trygg och livsduglig som han hade varit från den dag då han kom till jorden, den gladaste och den stabilaste i hela familjen Melkerson. Niklas skulle få det lätt i livet, det visste Melker.

Men så var det Pelle, hur skulle det gå för honom? Hur skulle livet bli för en som kunde ge sig till att gråta för att folk såg ledsna ut i spårvagnen eller för att han hade mött en katt som såg ut att inte ha någonstans att bo. Detta ständiga bekymmer för att någon människa eller någon katt eller någon hund eller någon geting inte var tillräckligt lycklig, hur skulle han orka med det i längden? Och alla andra besynnerligheter som han grubblade över! Varför det sjöng i telefonrådarna så att man ville gråta när man hörde det, och varför träden susade som om de sörjde över nånting och hur det kom sig att havet brusade så dystert, var det för alla döda sjömans skull, frågade Pelle med tårar i ögonen. Men han kunde vara glad på sitt eget besynnerliga vis också. Det fanns saker som gjorde honom lycklig, sitta ensam i sjöboden när det regnade och höra hur det smattrade mot taket eller krypa ihop i en vrå uppe på vinden när det stormade, helst i skymningen, och sitta där och höra hela huset knaka. Niklas försökte få ur honom varför han tyckte om något så besynnerligt, men Pelle sa bara att "Förstår du det inte

själv, så är det ingen idé att jag försöker förklara det heller." Dessutom var han en forskare och det var mycket en sådan måste göra. Ligga på magen i gräset och se vad alla småkryp hade för sig. Ligga på magen på bryggan och utforska den gröna, underliga värld där de små löjorna levde sitt lilla löjliv. Sitta på trappan under mörka augustikvällar och se stjärnorna spricka ut och försöka hitta Cassiopeia och Karlavagnen och Orion. Pelle upplevde hela tillvaron som en serie underverk, och han var ständigt sysselsatt med att försöka utforska dem, hängiven och tålmodig som en forskare måste vara. Melker kände ibland ett sting av avund när han såg sin yngste. Varför kunde man inte hela livet igenom bevara den där förmågan att uppleva jord och gräs och regn-sus och stjärnhimlar som saligheter?

Och så denna gränslösa kärlek till djur. Det var nästan grymt att han aldrig fått någon hund. Han hade börjat tjata om en så fort han blev stor nog att kunna säga 'vov-vov'. Guldfiskar hade han haft och sköldpaddor och vita möss men ingen hund.

Stackars Pelle, och så komma till Saltkråkan och hitta en hund sådan som Båtsman! Pelle ansåg att Tjorven måste vara jordens lyckligaste människa.

"Fast jag skulle vara nöjd om jag bara hade nåt djur", förklarade han för henne. "Ja, jag har ju mina getingar, men jag skulle vilja ha ett djur som gick att klappa."

Tjorven tyckte synd om Pelle, och hon var generös.

”Du kan få en liten bit av Båtsman till din. Ett par kilo kan du få!”

”Sss, ena bakbenet, va”, sa Pelle, och han gick till sin far och klagade.

”Några getingar och ena bakbenet på en hund, tycker du verkligen att man kan vara nöjd med det?”

Men Melker satt i lilla köskammaren och skrev och ville just då inte alls fundera över sina barn och deras behov.

”Hör du, vi ska tala om det en annan dag”, sa han och vinkade bort Pelle.

Pelle gick dyster därifrån. Men lutat mot Snickargårdens vägg stod hans metspö, det som han hade fått på sin namnsdag i förra veckan. Man kan uppleva också ett metspö som underverk, och det här var inte vilket metspö som helst. Det var hans livs första, därför skulle det aldrig mer finnas i världen ett metspö så fint som just detta. Pelle tog i det, bambun kändes len och god i hans hand och det spred sig som en lycka i hela hans lilla pojkkropp. Han beslöt att gå ner till bryggan och meta, å, vad pappa var snäll som hade gett honom det här spöet! Han hade gett Tjorven ett också, för hon råkade ha namnsdag i samma veva. Och Pelle som hade trott att hon hette bara Tjorven och inget annat! Det var ett stort misstag.

”Jag heter Karin Maria Eleonora Josefina”, sa Tjorven. ”Fast jag ser mera ut som Tjorven säger mamma.”

Sedan tittade hon uppfordrande på Pelle.

”Och du, vad heter du?”

”Per”, sa Pelle tungt. Det var typiskt att Tjorven hade fyra namnsdagar att få presenter på och han bara en.

”Snart sätter dom nog Tjorven i almanackan också, så att du får en till”, sa Pelle. Inte för att han var missunnsam, det var bara när det gällde Båtsman som det var svårt att inte bli åtminstone *lite* avundsjuk.

Men nu tog Pelle sitt metspö och gick ner till bryggan. Det var där Stina hittade honom, och hon kom sättande full av fröjd. Hon fick ju så sällan vara ensam med Pelle. Tjorven regerade och bestämde vem som skulle leka med vem. Hur hon bar sig åt visste ingen. Det var inte något som hon uttryckte i klara ord. Det blev ändå som hon ville. Hon själv, Saltkråkans Tjorven, kunde leka med vem hon behagade, antingen med Stina eller med Pelle precis som det föll henne in. Ibland, om hon var på det humöret, kunde de leka tillsammans alla tre. Men vad som aldrig fick lov att hända, det var att Pelle och Stina hade roligt tillsammans utan henne.

Och så kommer hon nu denna varma augustimorgon, inget ont anande, på väg mot Snickargården och upptäcker just dessa två sittande nere på bryggan. Då tvärstannar hon. Bland hundloka och mandelblom står hon alldeles stilla och ser på dem, och de vet det inte. De bara pratar med varann och Stina skrattar och gestikulerar så vidlyftigt med händerna, jojo, nu är hon i farten, men det får det nog bli ett slut på!

”Hör du, Stina”, skrek Tjorven argt, ”du får inte vara på bryggan, för småbarn får inte *vara* på bryggor, dom kan trilla i!”

Stina rycker till, men hon vänder inte på huvudet. Hon kan låtsas att hon inget hört. Om hon inte svarar, så finns kanske ingen Tjorv där eller om hon finns där, så kanske hon går sin väg, hoppas kan man alltid!

Stina kröp närmare Pelle och sa med låg röst:

”Snart nappar det nog, Pelle!”

Men innan Pelle hann svara, skrek Tjorven igen:

”Små barn får inte vara på bryggor, hör du dåligt?”

Nu förstår Stina att här måste bli strid, och kan man inte komma ifrån det som är obehagligt så är det lika bra att kasta sig rakt i.

”Då får väl inte du vara på bryggan heller då”, sa hon, för nu stod Tjorven alldeles bakom dem.

Tjorven fnös.

”Sss, det är väl skillnad på mej och dej!”

”Ja, särskilt på dej tycker jag”, sa Stina mörkt. Hon hade ju Pelle bredvid sig, då kunde man säga saker som man annars aldrig i livet skulle våga.

Men Pelle satt där och såg ut som om han mycket hellre hade velat vara någon annanstans, och Tjorven sa:

”Förresten är Pelle inte med dej, för han är med mej.”

”Pelle är *visst* med mej”, försäkrade Stina argt.

Då förstod Pelle att han måste säga ifrån.

”Sss, jag är med mej själv, ska jag be att få tala om!”

Han önskade både Tjorven och Stina dit pepparn växer, men nu hade Tjorven slagit sig ner på hans andra sida, och de satt där tysta alla tre och stirrade på flötet. Till sist sa Stina om igen:

”Snart nappar det nog, Pelle!”

Mer behövdes inte för att det skulle ta eld i Tjorven.

”Det behöver du väl inte bry dej om. Det är väl inte din Pelle heller.”

Stina böjde sig fram och såg henne frejdigt in i vitögonen.

”Och inte din heller, så det så!”

”Nä, för jag är min egen”, sa Pelle, ”tänk för att jag är det!”

Där fick Tjorven och Stina så att de teg båda två. Pelle var sin egen, och han satt där och kände hur bra det var. Ingen skulle få så mycket som ena bakbenet av honom!

Men Tjorven visste ju vem som egentligen rådde om Pelle, det ville hon på ett fint sätt göra klart för honom och därför sa hon inställsamt, precis som Stina:

”Snart nappar det nog, Pelle!”

Men det var tydligen inte det rätta att säga.

”Tänk för att det inte gör det”, sa Pelle otåligt. ”Sluta tjata om det! Det *kan* inte nappa, för jag har ingen mask på kroken.”

Tjorven stirrade på honom. Hon var skärgårdsflicka, och

en galenskap sådan som Pelles hade hon aldrig hört talas om.

”Varför har du inte det”, frågade hon.

Och då förklarade Pelle. Han hade försökt med en mask, men han kunde inte, för det var så synd om masken. Han hade sprattlat, sa Pelle och rös vid tanken. Förresten var det synd om fisken också som kanske skulle komma och få kroken i sig. Och därför så ...

”Men varför sitter du och *metar* då”, frågade Tjorven.

Pelle förklarade, ännu mer otåligt. Hade han inte fått ett metspö kanske? Och det var minsann inte bara han som satt och metade utan att få någon fisk. Han hade sett folk sitta dagarna i ände och inte få ett enda napp. Skillnaden var bara att de hela tiden plågade en stackars mask alldeles i onödan. Det gjorde inte han, men för övrigt metade han precis som alla andra, förstod hon nu då?

Tjorven sa att hon förstod. Och då bedyrade Stina att hon också förstod.

Sedan satt de där och stirrade länge på flötet, och Tjorven insåg att det var lögn när hon sa att hon förstod. Men solen sken och det var skönt på bryggan, kunde man dessutom få iväg Stina så skulle det bli ännu bättre.

”Stina, hon ska bli kallskänka när hon blir stor”, sa Pelle. Stina hade talat om det för honom alldeles nyss.

”Det ska inte jag”, sa Tjorven med eftertryck. Hon visste inte vad en kallskänka hade för sig, men det lät kylslaget

och otäckt och om så Stina skulle bli det! Stinas mamma var kallskänka. Hon bodde i Stockholm och ibland kom hon ut till Saltkråkan. Hon var den vackraste Tjorven hade sett näst efter Malin. Men kallskänkor fick vara hur vackra som helst, skulle Stina bli kallskänka så ville Tjorven inte bli det på några villkor.

”Vad ska du göra när du blir stor då”, frågade Pelle.

”Jag ska vara tjock och skriva böcker precis som farbror Melker.”

Pelle höjde förvånad ögonbrynen.

”Pappa är väl inte tjock?”

”Har jag sagt det då”, sa Tjorven.

”Jo, det sa du”, påstod Stina.

”Hör du dåligt”, frågade Tjorven. ”Jag sa att jag skulle skriva böcker som farbror Melker och att jag skulle vara tjock, men det var en sak för sej.”

Stina hade undan för undan blivit allt morskare. Hon levde i den falska tron att Pelle satt där och höll med henne, och nu sa hon ifrån att hon tyckte Tjorven var dum. Då försäkrade Tjorven att Stina var bra mycket dummare än Janssons gris.

”*Det* ska jag berätta för morfar att du har sagt”, skrek Stina, men Tjorven överröstade henne.

”Skvallerbytta bing bång ... går i alla gårdar ...”

Pelle stånkade av obehag.

”Om man kunde få vara i fred ändå”, muttrade han.

”Bråk och bråk hela tiden!”

Då teg de, både Tjorven och Stina. Ingen sa något på en lång stund men till sist tyckte Tjorven att det blev tråkigt.

”Vad ska du bli när du blir stor, Pelle”, frågade hon för att få i gång pratet igen.

”Jag ska inte bli nåt”, sa Pelle. ”Jag ska bara ha en massa djur.”

Tjorven stirrade på honom.

”Nånting måste du väl bli?”

”Nä, jag vill inte det.”

”Och då slipper du”, sa Stina inställsamt.

Nu var det färdigt igen. Tjorven blev arg.

”Det bestämmer väl inte du heller!”

”Har jag sagt det då”, frågade Stina.

”Gå hem med dej”, skrek Tjorven. ”Småungar får inte vara på bryggor, har jag just sagt!”

”Det bestämmer väl inte du heller”, sa Stina.

Då ruskade Pelle på sig som om han hade suttit i en myrstack.

”Nä, nu går jag”, sa han, ”för här kan man ju inte vara.”

I lilla köskammaren satt Melker fortfarande och skrev. Han hade fönstret öppet så att han kunde känna doften av gulmårorna utanför, och när han lyfte blicken från skrivmaskinen såg han en liten blå flik av fjärden, vilket var angenämt. Men det var inte ofta han hade tid att ta ögonen

från pappersarket. Han var i skrivtagen nu, och då var det bäst att ligga i.

Enda nackdelen med det öppna fönstret var att alltför många ljud utifrån trängde in i hans diktarvärld. Han hörde Malin resonera med Johan och Niklas. Hon ville att de skulle gå och hämta mjölken, men de tiggde och bad att få slippa. Kunde hon inte skicka Pelle istället, jo, för just nu skulle de ut och undersöka det gamla vraket vid Skatudden med Teddy och Freddy.

Tydligt lyckades de beveka Malin. Melker hörde deras glada tjoanden dö bort i fjärran, och han välsignade den sköna tystnad som uppstod när de försvann.

Tyvärr varade den inte länge, för plötsligt kom Tjorven och stack in näsan genom fönstret. Alldeles nyss hade hon skilts från Stina nere vid bryggan. När Pelle försvann fick Tjorven också bråttom att komma därifrån. Hon hade bara först gjort klart för Stina att i detta livet skulle hon inte mer hoppas på att få leka med Tjorven, och Stina hade sagt att det var det bästa hon hade hört på länge.

Nu hade Tjorven dragit sig upp mot Snickargården för att få tag i Pelle och tala reson med honom, men han syn-tes inte till. Istället upptäckte hon sin vän Melker i köskammarens fönster.

”Och du bara skriver och skriver”, sa hon. ”Vad är det du skriver egentligen?”

Melkers händer föll ner från tangenterna.

”Vet du, det är ingenting som du förstår”, sa han kort.

”Gör inte jag? Jag förstår all... allting”, försäkrade Tjorven.

”Inte det här i alla fall”, sa Melker.

”Förstår du det själv då”, undrade Tjorven.

Hon lutade sig mot fönsterblecket som om hon tänkte hänga där resten av dagen, och Melker stönade.

”Mår du inte riktigt bra”, frågade Tjorven.

Melker sa att han mådde bra men skulle må ändå bättre om hon ville försvinna därifrån. Och då gick Tjorven. Men efter ett par steg vände hon sig om och skrek:

”Farbror Melker, vet du vad? Om du inte kan skriva så att jag förstår det, då kan du lika gärna sluta upp.”

Melker stönade på nytt. Först en gång och sedan en gång till. För nu såg han Tjorven sjunka ner på en sten och slå sig till ro där.

”Om jag sitter här så är jag då inte i vägen”, skrek hon.

”Nej, men rycka upp gräs med tårna kan du väl lika gärna göra hemma på din egen tomt”, sa Melker. ”Det växer mer gräs där, har jag för mej.”

Visst var det en vacker sommarbild, tänkte Melker – trind unge på sten bland gulmåra och dallergräs – men han visste att han inte skulle kunna skriva ett ord så länge han hade den ungen i blickfältet var gång han tittade upp.

Då hörde han Pelle komma slamrande med mjölkflaskan, och han ropade vilt:

"Pelle, ta med dej Tjorven! Kom ... du ska få en krona, så kan ni gå och köpa er var sin glasspinne efteråt. Och ni behöver inte ha bråttom hem!"

Pelle hade egentligen tänkt sig en ensam, stilla promenad utan några kvinnfolk alls. Han behövde vila öronen efter det där på bryggan. Men glass var glass, och visst kunde han stå ut med Tjorven. Hon var hur lugn och snäll som helst när inte Stina var med.

Med innerligt välbehag såg Melker dem försvinna på stigen bort mot Janssons med Båtsman i hälarna. Han försökte samla sina tankar och hade nästan lyckats. Då hörde han ett pip utanför och Stina stack upp näsan över fönsterblecket.

"Skriver du sagor", sa hon. "Skriv en åt mej då!"

"Jag skriver inte sagor", röt Melker så att Malin hoppade till, fastän hon var halvvägs mot handelsboden.

Stina hoppade inte till. Hon bara blinkade lite. Visst hörde hon att farbror Melker inte lät riktigt glad, men det var nog för att han inte kunde några sagor, stackarn!

"Jag kan berätta en för dej", sa hon tröstande, "så kan du skriva den."

"Malin", skrek Melker, "Malin, kom och hjälp!"

Stina tittade intresserat på hans skrivmaskin.

"Det är väl svårt att skriva böcker? Särskilt pärmarna, va? Skriver Malin dom?"

"M-a-l-i-n ...", skrek Melker.

Ni behöver inte ha bråttom – det hade Melker särskilt påpekat för Pelle. Vilken fullkomligt onödig sak att säga! Man skulle tro att han inte visste någonting om barn och att han aldrig hade sett Janssons kohage! Det var genom den man gick när man skulle hämta mjölken, och där kom de traskande på den lilla stigen mellan björkarna, Tjorven och Pelle och Båtsman. Några kor fanns inte i hagen för tillfället, vilket grämde Pelle lite. Men där växte smultron och där växte blåbär, fjärilar fladdrade omkring där, myror hade sina myrstigar där och sina stackar, där fanns stora, mossiga stenar att klättra på och i en björk ett fågelbo som Tjorven visste om. Sannerligen, det behövdes ingen särskild uppmaning för att de skulle hålla på i två timmar med att ta sig genom hagen. Det fanns ett rävgryt också, där bodde räven och hans ungar, berättade Tjorven. Hon hade själv varit där med sin pappa en tidig morgon och sett rävungarna leka utanför.

Men nu när hon skulle visa Pelle kunde hon inte hitta dit. Det kunde däremot Båtsman. I det längsta trodde han att Tjorven och Pelle var på väg till sin hemliga koja, men så snart han förstod vad det var Tjorven egentligen letade efter tittade han på henne ungefär som om han tänkte: "Lilla humla, varför frågar du inte mej först?" Och så förde han dem raka vägen till grytet. Längst borta i hagen låg det, så undangömt som någon räv kunde önska. I ett stenrös. Pelle ryste av spänning. Där nere i de mörka gångarna fanns räven. Vad gjorde det att man inte fick se honom när man

ändå visste att han satt där inne med sin röda päls och sin långa svans och sina lysande ögon. För Pelle var det nog.

De gick en liten sväng till sin hemliga koja också, eftersom de ju absolut inte hade bråttom. Den var byggd som protest mot Teddy och Freddy och Johan och Niklas, de där fyra hemliga. De hade en hemlig koja någonstans, och de hade sagt att ingen i världen som inte var med i den hemliga klubben någonsin skulle få veta var den kojan fanns. Både Tjorven och Pelle hade genast erbjudit sig att bli med i den hemliga klubben, men det gick inte det heller, för de var för små, sa Teddy, och den hemliga kojan låg långt borta på en annan ö, en hemlig, obebodd ö, och dit fick ingen komma som inte hade fyllt tolv år, det stod i lagen, sa Freddy. Varje morgon i ett par veckors tid hade de fyra hemliga tagit ekan och rott iväg så att det sprutade om det, medan Tjorven och Pelle och Stina ilskna stod kvar på bryggan och kände att de var för små.

”Vi är visst inte för små”, sa Tjorven. ”Vi kan göra oss en egen hemlig koja.”

Och de hade byggt en i Janssons kohage, till och med Stina hade fått vara med.

Men efter två dagar när de satt där som bäst och var hemliga hade Niklas kommit och stuckit in näsan till dem. Det var en fin koja, sa han, och hemlig också ... ”fast man ser den var gång man går och hämtar mjölken.”

Han hade skrattat lite och utan att han menade det gjorde

de det deras koja till något litet uselt av ett par brädlappar och en gammal filt, där det inte var ett dugg roligt att vara.

Men den här dagen var det ingen ände på roligheter, för kan man tänka sig en sån tur – när de äntligen kom fram till bondgården, Tjorven och Pelle, då skulle farbror Jansson just frakta ett par av sina kor över till Storholmen. Han hade en beteshage där också.

Pelle blev vild när han såg korna och slängde utan betänkande ifrån sig mjölkflaskan vid lagårdsknuten.

”Snälla farbror Jansson, vi kan väl få följa med”, bad han.

Han hade inte sett en kofärja förr, aldrig i sitt liv hade han sett några kor åka båt. Det var bara på Saltkråkan man fick vara med om något så märkvärdigt. Tjorven hade för sig att hon mer eller mindre rådde om hela ön, och alltså var det hennes förtjänst både att där fanns rävgryt och kofärjor. Nu ackorderade hon med farbror Jansson, för det var ju bra att hon kunde skaffa Pelle en liten rolighet till bara genom att släppa ihop honom med ett par kor. Farbror Jansson var betänksam, eftersom Båtsman tog ungefär lika mycket plats som en halv ko, men Tjorven försäkrade att han kunde trycka ihop sig och bli så platt så, och sedan förde hon i triumf Pelle över på kofärjan.

Det var trångt, Pelle hade en kossa nästan uppe i ansiktet, men det var bara trevligt. Han klappade hennes fuktiga mule och hon slickade hans fingrar med sin sträva tunga. Då skrattade Pelle och såg innerligt belåten ut.

"Jag skulle vilja ha en ko", sa han. "Den här skulle jag vilja ha. För hon ser så trofast ut i ögonen."

Tjorven ryckte på axlarna.

"Det gör ju alla kor, vetja."

Pelle fick ingen ko, varken den här dagen eller någon annan dag. Men det hände honom ändå något sagolikt, och det började just på Storholmen. Vid en kaninbur bakom en fiskarstuga. Vid den kaninburen stod Knutte Österman, en rödhårig tretton års yngling, god vän till Tjorven och lycklig ägare till tre vita kaniner, vilkas åsyn bländade Pelle så att han knappt kunde tala.

"Om en timme går färjan tillbaka till Saltkråkan", hade farbror Jansson sagt innan han släppte Tjorven och Pelle lösa på ön. "Är ni inte vid bryggan då, så får ni simma över."

"Du kan vara alldeles lugn", sa Tjorven. Och så tog hon Pelle med sig till Knutte Österman, den lyckliga kaninägaren.

Världens lyckligaste, ansåg Pelle.

"Köp dej en själv då, för tjyvingen", sa Knutte när Pelle länge hade stått och tillbett hans kaniner. "Rulle på Lillasken har kaninungar som han säljer."

Det lät på Knutte som om det där var den enklaste sak i världen, något som man gjorde varenda dag när man händelsevis fick lust. Pelle flämtade till. Kunde man verkligen köpa sig en kanin så där utan vidare, tänk, om han kunde

göra det han också? Men vad skulle pappa säga och vad skulle Malin säga och var skulle han ha kaninen? Tankarna brusade genom hans huvud, men så kom han plötsligt ihåg, och ljuset i hans ögon slocknade lika fort som det hade tänts.

"Jag har ju inga pengar."

"Det har du visst det", sa Tjorven. "Du har en krona, och om *jag* säger åt Rulle på Lillasken att det räcker, så *räcker* det."

"Jamen ... jamen ...", stammade Pelle.

"Ta våran eka", sa Knutte. "Ni rör över på fem minuter."

Det var sådant som man inte fick göra. Varken Pelle eller Tjorven fick gå i båt ensamma.

"Men bara fem minuter", sa Tjorven. "Det är ju nästan ingenting!"

Hon ordnade alltihop. Pelle var lamslagen och gjorde inget motstånd. Hon drog honom med sig ner till Knuttes eka och innan Pelle riktigt hade fattat vad som höll på att hända, hade hon rott honom över det smala sundet till Lillasken och presenterat honom för Rulle såsom storpekulant på kaniner.

Och där *fanns* kaniner, långa rader av kaninburar bakom Rulles vedbod med svarta och vita och grå och fläckiga kaniner i alla storlekar. Pelle pressade näsan mot ståltrådstängslet och kände den ljuvliga lukten av kanin och hö och duvna maskrosblad. Han stod länge framför varenda bur och tittade varenda kanin in i ögonen. Men i en bur satt en

liten ensam, knubbig, vit- och brunfläckig kanin och åt maskrosblad så att nosen guppade.

"Den", sa Pelle. Sedan sa han inget mer, bara såg på kaninen och undrade hur det skulle kännas att hålla i den.

"Han är fulast av hela bunten", sa Tjorven.

Pelle tittade ömt på den brunfläckige.

"Är han? Men han ser så trofast ut i ögon, tycker jag."

Rulle på Lillasken var en gammal ungtjänst som bodde ensam på sin ö och livnärde sig med fiske och kaninuppfödning. En gång i veckan var han över till Grankvists handelsbod och köpte sitt snus och sitt kaffe och vad han för övrigt behövde, därför hade han inte kunnat undgå Tjorven, han lika lite som någon annan levande själ i Saltkråkans skärgård.

Och nu stod hon där framför honom med Pelles krona i näven.

"Du får en krona för den där", sa hon och pekade på den brunfläckige. "Ja eller nej?"

"Nja", sa Rulle, tveksam inför ett sådant skambud.

Då tryckte Tjorven enkronan i hans hand.

"Tack ska du ha, det var väl det jag visste."

Hon öppnade raskt kaninburen, drog ut kaninen och la den i famnen på Pelle.

"Där har du!"

Och Rulle gnäggade helt förnöjt.

"Jo, du kan göra affärer du, Tjorven! Men vänta bara tills

jag ska köpa snus nästa gång!”

Pelle höll kaninen. Han blundade och kände hur len den var, å, alldeles mjuk och len! Och plötsligt, nästan så att det gjorde ont, kom medvetandet om hans oerhörda lycka över honom. Detta var det saligaste som kunde hända någon människa, och det hade hänt honom.

”Jojo, den där blir det en bra stek av när han blir stor”, sa Rulle belåtet.

Pelle blev vit om näsan.

”Han ska *aldrig* bli nån stek, aldrig nånsin”, sa han häftigt.

”Vad ska du då ha honom till”, frågade Rulle.

Pelle tryckte kaninen intill sig.

”Till *min*! Jag ska bara ha honom till *min*!”

Och Rulle var inte hårdhärtad. Han medgav att man kunde ha en kanin på det sättet också, fast han själv aldrig hade kommit att tänka på det. Det var roligt att se en pojke så obegripligt glad över en liten usel kanin, Rulle blev riktigt ivrig. Han hämtade en trälåda åt Pelle att ha kaninen i och följde honom mysande ner till bryggan. Tjorven satt redan vid årorna.

”Det är varm och skönt i dag”, sa Rulle och torkade svetten ur panna. ”Det är tur för dej, Tjorven, att du inte ska ro så långt.”

Tjorven tittade sakkunnigt på molnen som tornade upp sig på himlen bakom Lillasken, och hon sa dystert:

”Det blir åska!”

Ja, nog var det bra att hon inte skulle ro så långt. Visserligen var hon tapper som en härförare, men där fanns en svag punkt hos henne. Hon var åskrädd, fastän hon hade svårt att medge det.

Och knappt hade hon börjat ro förrän de hörde det första svaga mullret.

Det vill säga Pelle hörde det väl inte. Han satt på akertoften med trälådan i knät och kikade in genom spjälorna på sin kanin. Sin egen kanin. Det skulle till starka åskskrällar för att väcka honom.

Men det kom en ordentlig knall som fick honom att titta upp. Då såg han Tjorven sitta där med en min som om hon tänkte börja gråta, och han frågade häpet:

”Är du rädd för åskan?”

Tjorven skruvade på sig.

”Nää, det är jag inte ... bara ibland ... bara när den går.”

”Äsch, det är väl inget farligt”, sa Pelle och kände med stolthet att han för en gångs skull var modigare än Tjorven. Visserligen tyckte han inte om att sitta i köket en hel natt och höra på åskan men rädd för den var han inte, fastän han annars var rädd för ganska mycket.

”Teddy säger också att åskan är inget farlig”, sa Tjorven. ”Men när åskan går, då hör jag att hon säger ’jag är *visst* farlig’ och då tror jag på åskan mer än på Teddy.”

Knappt hade hon sagt det, så kom där en ny knall, en som

verkligen lät farlig. Tjorven skrek till och slog händerna för ansiktet.

”Oj, årorna”, sa Pelle, ”titta på årorna!”

Och då gjorde Tjorven det. Hon tittade på årorna, de flöt helt stilla på vattnet båda två och var redan flera meter från ekan.

Tappa åror hade Tjorven gjort många gånger, det skrämde henne inte. Men nu var det åska. Då ville hon inte sitta på sjön i en eka och inte kunna komma i land. Därför skrek hon på Rulle, och Pelle hjälpte till. De kunde fortfarande se honom. Han var på väg uppför backen till sina kaninburar, men han vände sig inte om när de ropade på honom.

”Hör du dåligt”, skrek Tjorven, och det var tydligt att det var så det förhöll sig. Snart såg de honom inte längre.

Ekan gled sakta med ström och vågor.

Pelle undrade förskrämt om det var sådant här som kallades för skeppsbrott och om han verkligen skulle behöva dö nu när han just hade fått en kanin.

”Inte om du sitter kvar i ekan tills vi har drivit i land på Knorken”, sa Tjorven.

Omkring Storholmen och Lillasken låg holmarna tätt som russin i en russinkaka, en av dem var Knorken, och vem som helst kunde förstå att här inte skulle bli något skeppsbrott, eftersom ekan tydligen hade bestämt sig för att driva i land just där. I en lämplig liten vik också. Tjorven styrde den dit genom att plaska med öskaret.

De hann lagom dra upp ekan på stranden. Då såg de regnet komma bortifrån Storholmen. Det stod som en vägg över det blygråa vattnet och det närmade sig hastigt. Om ett par sekunder skulle det vara över dem som syndafloden.

”Spring”, sa Tjorven och själv sprang hon före över strandklipporna in mot de skyddande träden där bakom. Pelle rusade efter så fort han kunde med kaninlådan i famnen och med Båtsman buffande honom i knäveckan för att hjälpa till.

Då kom där ett tjut från Tjorven. Ett glädjetjut.

”Kojan”, skrek hon. ”Vi har hittat kojan!”

Och sannerligen, det hade de. Här låg den, den där väl-signade kojan som de hade hört talas om hela sommaren. Finare koja kunde inte finnas på någon ö i någon skärgård någonstans. Den låg gömd mellan yviga granar, den var byggd nästan som ett riktigt hus, tätat med mossor och med bräder och mossor till tak, sannerligen, så skulle en koja se ut! Och de kunde inte ha hittat den i en bättre stund. För nu smattrade en syndaflod lös över Knorken. De satt inne i kojan och såg mellan granarna hur regnet ursinnigt piskade vattnet och klipporna vid stranden.

”Och här sitter vi och är alldeles torra”, sa Tjorven belåtet. ”Jag ska verkligen tacka Teddy och Freddy när jag kommer hem.”

”Vi kommer aldrig hem”, sa Pelle, och underligt nog kunde han inte känna sig rädd när han sa det. Ty att sitta i

den här kojan med regnet smattrande utanför, det var till och med bättre än att sitta i sjöboden. Och dessutom hade han en kanin, det hjälpte för allting. Han öppnade lådan och klappade kaninen.

"Du är väl inte rädd", sa han. "Det behöver du inte vara, för jag är ju hos dej."

Tjorven satt där och tindrade av belåtenhet. Det skulle bli roligt att komma hem och tala med Teddy och Freddy om hemliga kojor, det glädde hon sig verkligen åt. Och hon ängslades inte alls för att de skulle behöva stanna på Knorren till döddagar. Inte för någonting ängslades hon längre, för nu hade åskan upphört och snart slutade det regna också. I den här kojan kunde man leka, tänkte Tjorven. Att man var i sjönöd och uppkastad på en öde ö som Robinson, honom hade Freddy berättat om. Och han hade nog just en sådan här koja. Pelle kunde vara Fredag, vem som skulle vara Robinson behövde man inte grubbla länge på, men hon tänkte vara en Robinson med ett vanligt trevligt litet hus-håll, en som åt smultron till efterrätt. Hon kunde se att det växte tjockt i gräset utanför. Hade nu Fredag varit som vanligt folk, så kunde han ha tagit Teddys gamla metspö som stod utanför kojan och gått ner till sjön och dragit upp ett par abborrar. "För när man är i sjönöd måste man äta hela tiden", sa Tjorven.

Men Pelle sa att han hellre ville svälta ihjäl än att plåga någon mera mask den här dagen eller någon annan dag.

"Det får bli bara smultron då", sa Tjorven och klev ut i det våta gräset.

Pelle tog sin kanin med sig och gick ner till sjön. Inte för att meta abborrar utan för att försöka komma ur sjönöden. Han hade hittat en gammal tidning i kojan. Om man ställde sig på stranden och viftade med den det värsta man kunde, så skulle kanske någon på Storholmen se det, farbror Jansson eller Knutte eller någon annan.

Pelle viftade tills armarna värkte men det hjälpte inte. Han var i sjönöd lika mycket som förut, och ingen syntes till borta på Storholmen.

Nu hade det nog gått mer än en timme och farbror Jansson hade väl tagit sin kofärja och farit hem till Saltkråkan igen. Säkert var han arg nu, och arga skulle de väl bli där hemma också när de fick veta att Tjorven och Pelle hade gett sig ut på sjön olovandes och kommit bort.

Det där var dystert att tänka på. Men han hade en kanin, det hjälpte för *nästan* allting.

Vattnet krusade sig, blått och glittrande, nu sken solen igen. Pelle satt på en sten vid stranden med kaninen i famnen. Då kom det för honom att han skulle döpa den.

"Du kan inte heta bara 'min kanin', du måste ha ett riktigt namn, förstår du väl."

Han funderade länge, sedan doppade han handen i vattnet och döpte kaninen.

"Du ska heta Jocke. Jocke Melkerson, så att du vet det!"

Det kändes ännu finare att ha en kanin som hade ett namn. Nu var det inte vilken liten knubbig kanin som helst utan en alldeles särskild en som hette Jocke. Pelle provade hur det lät.

”Jocke! Min lilla Jocke!”

Men då ropade Robinson på sin Fredag, och han kom lydigt. Robinson hade satt harklöver i en glasburk på sockerlådan som var kojans bord och dukat fram röda smultron på gröna blad, ty detta var en Robinson av det pyssliga slaget och en som delade alla smultron rättvist med sin slav.

När de hade ätit sa Tjorven:

”Det där var gott! Men nu tror jag vi tar och far hem.”

Pelle blev nästan arg. Varför sa Tjorven sådana där dumma saker när hon visste att de inte kunde komma därifrån?

”Vi kan visst komma härifrån”, sa Tjorven. ”Jag kan sätta motor på ekan. Kom, Båtsman!”

Det fanns ingen hund i världen som Båtsman, det visste Pelle. Han hade ju varit ihop med honom hela sommaren, lekt med honom varje dag, dyrkat honom och beundrat honom för allt märkvärdigt han kunde göra. Båtsman kunde leka kurragömma och han kunde gunga gungbräde, han kunde hitta saker och han kunde hämta saker, en gång hämtade han till och med upp Stina när hon hade trillat i sjön. Men märkvärdigare än allt annat var det som han nu gjorde, tyckte Pelle, å, om bara pappa och Malin hade varit där och fått se det! Tänk om de hade fått se när Båtsman kom

simmande med ekan efter sig! Fånglinan satt fast i hans halsband och han simmade lugnt och stadigt raka vägen mot Storholmen, medan Tjorven och Pelle satt där och åkte som prinsar utan att behöva röra en fena, å, en sådan hund! Tjorven tyckte visst inte att det var något märkvärdigt alls, men Pelle satt där i ekan och älskade Båtsman så att hans hjärta kunde brista.

”Han är klokare än en människa”, sa Pelle. Men i nästa sekund fick han syn på något som kom honom att ropa till.

”Titta, där är årorna!”

Och sannerligen, där låg de helt lugnt och skvalpade i dyningen invid en liten kobbe.

”Vilken tur”, sa Tjorven när hon hade bärgat dem.

”Knutte skulle bli bra arg om vi kom hem utan åror.”

Sedan mörknade plötsligt hennes uppsyn, man kunde tro att hon satt där och var rädd för åskan igen.

”Jag vet en till som nog är arg nu, och det är farbror Jansson.”

Han hade ett häftigt humör, det visste hon, för hon kände alla människor i den här skärgården ganska väl. Farbror Jansson kunde dundra som åskan han också när han blev arg, och Tjorven skulle helst ha velat slippa träffa honom just nu.

”Men han har nog farit hem till Saltkråkan för länge sen”, sa Pelle, ”och det är inte bättre det.”

De landade vid Storholmsbryggan. Tjorven befriade

Båtsman och förtöjde ekan. Och när Båtsman hade ruskat av sig vattnet såg han på Tjorven med sina kloka, lite sorgsna ögon som om han tänkte: ”Lilla humla, är det något mer du vill att jag ska göra?”

Då tog Tjorven hans stora huvud mellan sina händer och såg honom djupt in i ögonen.

”Båtsman, vet du vad”, sa hon. ”Du är min egen lilla lusehund.”

Ingen människa syntes till. Inte Knutte och inte farbror Jansson. Men kofärjan låg kvar där, det måste betyda att farbror Jansson också var kvar på ön och antagligen rände omkring som en rasande för att leta efter dem.

De stod där på bryggan och kände sig eländiga. Då såg de plötsligt någon komma ångande uppe i backen från Östermans. Det var farbror Jansson, å, med vilken fart han kom! Tjorven blundade ängsligt, nu var det bara att vänta på utskällningen.

Farbror Jansson flåsade när han kom ner till bryggan, så att han knappt kunde tala.

”Stackars barn”, sa han, ”står ni här och väntar? Oj, oj, men ser ni, jag måste laga ett stängsel först och sen började det regna och då gick jag in till Östermans och där blev jag sittande, stackars små barn, har ni väntat länge?”

”Änä, inte så värst”, sa Tjorven. ”Och det gjorde ingenting!”

Efter fyra timmars arbete satte Melker belåtet huvudet över sin skrivmaskin och ordnade manuskriptbladen på bordet. Då dök Pelle upp utanför hans fönster.

”Och se där har vi redan lilla Pelle med mjölken”, sa Melker. ”Vad det gick hastigt!”

Melker tog fel. Det var inte lilla Pelle med mjölken, det var lilla Pelle *utan* mjölken. Mjölksflaskan stod kvar vid Janssons lagårdsknut. Men Pelle hade något annat med sig, något som doldes nedanför fönsterkarmen och som Melker inte kunde se.

”Pappa, du har sagt att jag skulle få ett djur nu snart, har du inte det?”

Melker nickade.

”Jo, jo, vi ska nog tänka på det.”

Då satte Pelle sin kanin på bordet framför honom, och Jocke sprätte förskräckt manuskriptbladen åt alla håll.

”Vad säger du om den här”, frågade Pelle.

Malin hade en del att säga hon också, när Pelle och Tjorven kom in i köket och förevisade Jocke.

”Älskade Pelle, vi ska ju fara till stan om en vecka. Vad ska vi göra med Jocke då?”

Men det behövde hon inte ha några bekymmer för. Farbror Jansson hade lovat att Jocke skulle få bo i hans lagård tills det blev sommar igen och Pelle kom tillbaka.

Det här var en stor stund i Pelles liv. Han var stolt över

sin kanin så att det sken om honom och ännu roligare blev det när Johan och Niklas och Teddy och Freddy kom inrusande i köket och ville titta på den. Till och med Tjorven blev lite avundsjuk.

”Jag skulle också vilja ha en kanin”, sa hon.

”Du kan få en bit av honom till din”, sa Pelle. ”Ena bakbenet kan du få!”

”Var har du fått tag i honom”, sa Johan ivrigt. Han skulle nog också ha velat ha en kanin.

”På ett ställe ... dit jag kom”, sa Pelle.

Ingen mer än Knutte Österman och Rulle på Lillasken visste något om deras tilltag med båten, och Pelle och Tjorven hade helt klokt kommit överens om att hålla det hemligt för den övriga delen av mänskligheten. Fast det var ett svårt beslut. På det sättet kunde Tjorven inte få ha sitt samtal om hemliga kojor med Teddy och Freddy som hon hade glatt sig åt så mycket.

Nu satt hon uppkrupen på vedlåren i Snickargårdens kök och såg hur de fyra hemliga trängdes omkring Pelles kanin. Pelle var fullt upptagen med att förevisa honom, annars skulle han ha sett den farliga glimten i Tjorvens ögon och kanske blivit orolig.

”Håååjaja”, sa Tjorven rätt som det var. ”Håll allting hemligt!”

”Vad menar du med det”, frågade Teddy.

Tjorven log ett infamt leende.

”Är ni aldrig i eran hemliga koja nu för tiden?”

De fyra hemliga tittade på varann – kojan, den hade de nästan glömt! Just nu höll de på med vraket ute vid Skatudden, vem hade tid att tänka på kojor då? Det förklarade Johan för Tjorven.

”Då kan ni väl tala om var ni har den där kojan, tycker jag”, sa Tjorven.

Men Freddy bedyrade att den kojan skulle vara för evigt hemlig och ingen som inte hade fyllt tolv år och var med i den hemliga klubben kunde någonsin få veta var den fanns.

Tjorven nickade eftertryckligt.

”Det är rätt! Håll allting hemligt!”

Sedan stirrade hon ut genom fönstret. Det var som om hon såg något långt, långt borta.

”Det är mycket smultron i år”, sa hon. ”Jag undrar om det finns några på Knorken.”

De fyra hemliga tittade hastigt på varann, och där kom oro i deras ögon. Visserligen försökte de hålla den också hemlig, men Tjorven såg den klarligen och det var nog för att hon skulle känna sig ganska nöjd med sin dag.

Pelle såg inget annat än kaninen. Honom kunde hon inte vänta sig mer av nu. Och dessutom var det dags för henne att gå hem.

Men nere vid Södermans stuga såg hon Stina. Hon var ute och drog sin nya dockvagn. Så fina saker hade bara den vars mamma var kallskänka i Stockholm.

Tjorven ilade dit.

”Är du ute och drar Lovisabet? Vill du att jag ska hjälpa dej lite?”

Stina strålade emot henne.

”Ja, det får du gärna.”

Och Tjorven drog dockvagnen. Fram och tillbaka och ända ut på bryggan så långt hon kunde komma. Där lyfte hon upp dockan.

”Lilla Lovisabet, du vill väl gärna komma upp och se dej omkring lite”, sa hon och satte Lovisabet bekvämt till rätta med ryggen mot en pällare.

”Nä, lilla Lovisabet”, sa Stina oroligt och tog ett beskäftigt tag i dockan. ”Småbarn får inte vara på bryggor, det vet du väl?”

Men Tjorven lugnade henne.

”Jo, när hennes mamma är med. Och tant Tjorven. Då får dom.”

Det konstiga med somrar är att de går så fort över

Det konstiga med somrar, skrev Malin i sin dagbok, är att de går så fort över.

Innan Melkersons hade hunnit sansa sig var deras första sommar på Saltkråkan redan förbi, och det var tid att återvända till stan.

”Jag har väl aldrig tänkt mej något vansinnigare”, sa Niklas. ”Varför ska skolorna börja mitt i sommarlovet? Kan inte du pappa skriva till skolöverstyrelsen och be att dom slutar upp med dom där dumheterna?”

Melker skakade på huvudet. Skolöverstyrelsen var stenhård, sa han, det var bara att foga sig.

Alldeles nyss kom vi hit, skrev Malin i dagboken, och nu ska vi redan lämna alltsammans, det känns svårt. Pelle ska lämna sin kanin och sina smultronställen, Johan och Niklas sina kojor och metspön och badklippor och sjunkna vrak, pappa sina gryningsljusa sund, sin eka och sin Snickargård. Och jag, vad ska jag lämna? Mina sommarhagar, mina äppelträd och mina kantarellställen. Mina små ensliga skogs-

stigar. Tystnaden om kvällarna ... inte mer sitta på trappan och se mångatan över den mörka fjärden, inte mer några nattliga simturer under en himmel blossande av stjärnor, inte mer somna i ett litet vindsrum med dyningens vagg-sång i öronen, det kommer att bli svårt. Och så människorna här som har blivit våra vänner, dem måste vi också lämna, å, vad jag kommer att sakna dem!

Men ett ordentligt avskedskalas ska vi ha, det har pappa bestämt, och jag grubblar som bäst på matsedeln. Abborrgryta på Melkers vis, hur vore det? Och så strömmingslåda och kantarellomelett och kanske några små goda köttbullar. Gräddtårta till kaffet ...

Melker gladdde sig mycket åt sitt kalas. Han hade velat att det skulle avslutas med fyrverkeri, det skulle bli sommarens kulmen, påstod han, men Malin satte sig emot det, för hon mindes en kräftskiva när Melker hade råkat bränna av alla pjäserna på en gång.

"Sommarens kulmen, jo, det tror jag nog", sa Malin. "Men här blir inget nytt fyrverkeri förrän ärren har gått bort efter det förra."

Gräddtårta var en lugnare avslutning ansåg hon, och den serverades ute på tomten en varm augustisöndag när fjärden låg som en spegel och allt var 'somrigare än nånsin' påstod Niklas.

Pelle och Tjorven och Stina satt på Snickargårdens trap-

pa, och Malin la för dem gräddtårta så mycket de orkade sätta i sig. Pelle åt, men han ansåg precis som Melker att fyrverkeri skulle ha varit roligare.

"Ja, men tänk om du hade fått se pappa explodera iväg bort över Harskär med eld i håret", sa Malin. "Var inte tår-tan god förresten?"

"Malin, vet du vad", sa Tjorven. "Den är så infernaliskt in i Norden god så man smackar när man äter den."

"Oj oj oj", sa Malin, "Jag skulle ha varit nöjd om du bara sa att den var god."

"Nä, då låter det ju som jag pratade om knäckebröd", sa Tjorven.

Söderman drack tre koppar kaffe, fastän han visste att det inte var bra för magkurret, men han behövde trösta sig, påstod han, nu när Malin skulle ge sig av ifrån honom.

"Ja, om det kan hjälpa, så ska jag be att få en hel balja", sa Björn och sträckte fram sin kopp mot Malin. Hans ögon var dystra, och hon undvek att se på honom.

"Det brukar annars vara så med sommargäster", sa Nisse, "att man har roligt av dom både när dom kommer och när dom far, särskilt när dom far. Men Snickargården utan Melkersons, det blir verkligen tomt!"

"Fast ni kommer ju tillbaka nästa sommar som väl är", sa Märta.

Det var då Melker fick sin ljusa idé.

"Varför skulle vi inte kunna fira jul i Snickargården?"

Haha, vem är världens omtänksammaste – Melker Melker-son! Jag hyrde på ett helt år för säkerhets skull.”

Från alla ungarna kom ett jubelskrän, och Malin vände sig ivrigt till Märta och Nisse.

”Kan man det? Kan man bo i Snickargården mitt i smällkalla vintern?”

”Om vi börjar elda upp den åt er nån gång i mitten av oktober kanske”, sa Nisse.

Melker förklarade att man inte kunde ha en hel stor Snickargård, som man hade betalt hyra för, stående till ingen nytta. Ville man ha valuta för sina pengar, måste man fira jul där, även om man förfrös öronen på kuppen.

Han högg tag i Tjorven och dansade runt med henne.

”Hejsan och hoppсан och fallerallera, på juleaften då ska allesammen vare gla”, skrek han. Och förresten inte bara på julaften utan också nu i avskedets stund, sa Melker, eftersom de alla skulle träffas igen om bara ett par månader.

”Bara glada ansikten vill jag se omkring mej ... hörde du vad jag sa, Båtsman”, frågade han strängt, ty Båtsman låg där och såg sorgmodigare ut än någonsin.

”Malin, ge honom resten av tårtan, så får vi se om det hjälper”, sa Melker.

Och Båtsman åt gräddtårta men med orubbligt sorgsen uppsyn.

”Fast han tycker i alla fall att den är så infernaliskt in i Norden god, det vet jag”, sa Tjorven.

Pelle satt på trappan med huvudet stött i händerna. Han kände sig lika dyster som Båtsman såg ut. Allting tog ju bara slut, gräddtårter och somrar och kanske hela livet, vad visste han!

Men en liten bit gräddtårta hade märkvärdigt nog blivit över, och när kalaset var förbi stod tårtfatet till alla getingars fröjd kvar på trädgårdsbordet vid gaveln. Lyckliga getingar, de fick stanna i Snickargården, för små getingbarn behövde inte fara till stan och gå i skolan, vad de hade det bra, tänkte Pelle.

Tårtbiten gick de emellertid miste om. Tjorven hade upptäckt den, och hon schasade undan getingarna. Tre tårtbitar hade hon ätit förut, men den här såg godare ut än någon annan med sin lilla skära marsipanros, och Tjorven ville ha den. Hon såg sig om efter Malin, ty hon var inte van att ta saker utan lov, men Malin hade försvunnit tillsammans med Björn, och farbror Melker syntes inte heller till. Där fanns helt enkelt ingen att fråga, och när som helst kunde någon annan komma och få syn på tårtbiten, någon som också ville ha den, därför var det bråttom. Och därför knäppte Tjorven sina händer och bad:

”Käre gode Gud, får jag ta tårtbiten?”

Och hon svarade sig själv med den djupaste basröst hon kunde åstadkomma:

”Ja, det får du allt!”

Och sedan var tårtan slut. Kalaset var slut. Sommaren var

slut ... var den inte det?

Nej, inte var sommaren slut bara för att Melkersons lämnade ön. Där kom varma septemberdagar med humlesurr och fjärilsfladder, där kom oktoberdagar stilla och klara som kristall, sjöbodarna vid bryggan speglade sig i ett vatten så blankt att man knappt visste vad som var spegelbild och vad som inte var det. Men Tjorven visste det, och hon förklarade för Båtsman.

”Det som är upp och ner, det är också sjöbodar, fast bara åt sjöjungfrurna, förstår du. Dom simmar in och ut där och leker hela dagarna.”

Och i sjöbodarna som inte var upp och ner lekte Tjorven kurragömma med Båtsman. Utan honom skulle hon ha varit ganska ensam, med Teddy och Freddy i skolan varje dag och med Pelle och Stina långt borta i ett fjärran Stockholm, där hon själv aldrig hade satt sin fot och som hon inte visste något om. Men hon hade Båtsman, och för övrigt fyllde hon sina dagar med ensam barnets sällsamma och underbara lekar. Hon kände ingen saknad.

Och långsamt sänkte sig höstmörkret över Saltkråkan och människorna som bodde där. Det lyste sparsamt ur fönstren om kvällarna, små ensamma ljus i allt det kolsvar-ta. Det bodde så få människor på öarna härute, och när mörkret kom och höststormarna ven kring deras hus och havet ursinnigt tog livtag på deras bryggor och sjöbodar, då

fanns där väl en och annan bland dem som undrade varför man skulle bo så här ytterst i havet, men de visste att det var just där och ingen annanstans som de ville bo.

Båten från stan kom bara en gång i veckan nu. Inga sommargäster fanns ombord, inga människor alls mer än besättningen, men Nisse Grankvist fick sina varor och stod där troget på bryggan för att ta emot. Och Tjorven stod där också med Båtsman bredvid sig, i alla väder och fast det ibland var kolmörkt när båten äntligen kom och fast där ingen Pelle fanns med.

Men han skrev brev, Pelle, för han hade börjat skolan där inne i stan och kunde skriva med tryckbokstäver. Inte till Tjorven skrev han, utan till Jocke. Fast det var Tjorven som fick gå till Jocke i Janssons lagård och tala om för honom vad där stod, sedan Freddy hade läst upp det för henne.

”LILLA JOCKE”, skrev Pelle, ”HÅL UT, HÅL UT, JAG KOMER SNART.”

En morgon när Tjorven vaknade var det is på alla pölar som hon hade plaskat i dagen förut, och hon hade roligt en lång stund medan hon krasade sönder isen under sina pjäxor. Men dagen därpå var det ännu mera is, det blev allt kallare och kallare, och en natt la sig fjärden.

”Aldrig har vi haft is så tidigt något år”, sa Märta.

Isbrytaren fick komma och göra rädda för att båten

skulle kunna ta sig fram, ändå tog det tio timmar för den att arbeta sig genom all issörjan ut till öarna i havsbandet.

Och så blev det äntligen jul. Grankvists handelsbod skyltade med jultomtar, och allt folk från öarna trängdes vid disken för att köpa hem lutfisk och julskinka, julkaffe och julgransljus.

Teddy och Freddy hade jullov och fick hjälpa till i affären. Tjorven gick i vägen överallt.

”Bara några dar till julafton”, sa hon, ”och jag som inte kan vifta med örona än!”

Hon umgicks flitigt med Söderman den här tiden, och han hade inbillat henne att jultomten tyckte särskilt mycket om folk som kunde vifta med öronen ... det såg vänligt ut, påstod Söderman. Själv kunde han konsten, men han skulle fara till Stockholm och fira jul hos Stina, och vem skulle då vifta vänligt med öronen åt jultomten här ute på Saltkråkan?

”Det får bli du, Tjorven”, sa Söderman.

Och Tjorven övade sig tålmodigt och ihärdigt.

Tre dagar före jul kom Saltkråkan I stänkande genom isrännan med familjen Melkerson ombord. De stod vid relingen allesammans och stirrade genom snöglopp och vinterskymning mot sin sommarö som nu låg där, vit och tyst, bäddad i snö, famnad av is, vintrigt skön och underligt främmande, med vita tak på sjöbodarna och med nakna bryggor där inga båtar längre gungade i sina förtöjningar.

Var det verkligen deras sommarö, de kände inte igen den.

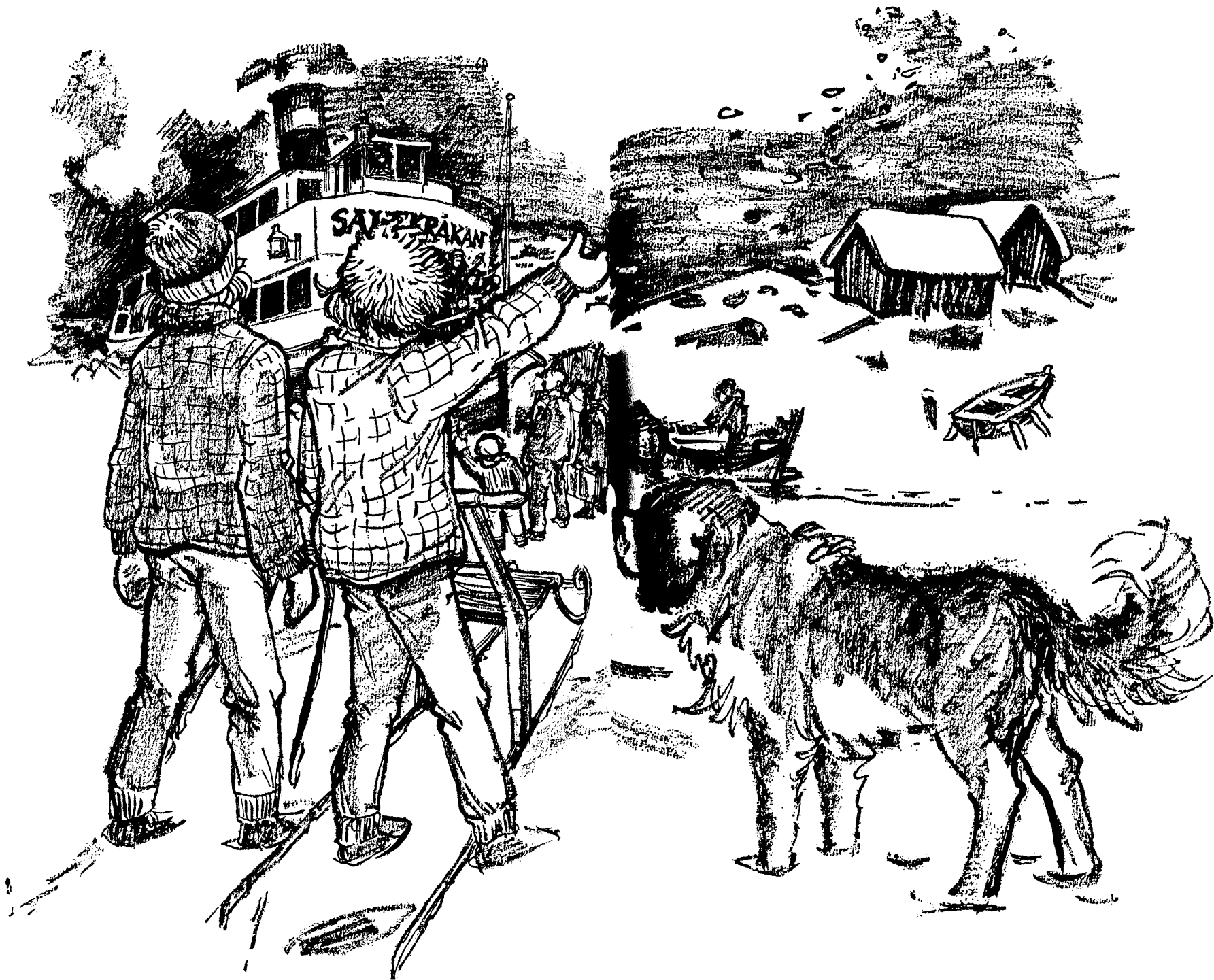
Men de kunde se Snickargården bland snöiga äppelträd, det rök ur skorstenen, och Melker fick tårar i ögonen.

”Det känns i alla fall som att komma hem”, sa han.

Och där stod nu Nisse Grankvist på isen ute vid rännan, där kom Teddy och Freddy pilande med sina sparkstöttingar, där kom Janssons släde med Söderman i och med Jansson på kuskbocken och Tjorven åkande snålskjuts där bak. En spröd liten bjällerklang nådde deras öron, och Pelle kände hur det högg till i honom. Det var jul nu, och han skulle få träffa Jocke, snart, snart skulle han få träffa Jocke igen! Och Båtsman ... där kom han också lufsande på isen. Pelles ögon lyste när han såg honom. Tjorven vinkade och skrek men det märkte han inte. Han såg bara Båtsman.

”Alltihop är olika mot i somras”, det kom Johan och Niklas överens om. Inte Teddy och Freddy förstås, de tjoad och skrek och kraxade som kråkor och var sig gudskelov alldeles lika, men för övrigt var det som att komma till en annan värld. Varken Johan eller Niklas ägnade en tanke åt hur det kunde vara att bo i den världen bland snö och is, ensamt och avskilt. De uppfattade allt det här vintriga och olika bara som något spännande och äventyrligt mer eller mindre tillkommet för deras nöjes skull.

Båten låg stilla i rännan nu. In till bryggan kunde den inte gå. Ville man av fick man klättra ner på isen med hjälp av en stege.

”Äntligen framme vid Nordpolen”, sa Johan. ”Expeditionens medlemmar kliver av!”

Han klättrade ner först av alla, och de andra följde efter. Då såg de Björn komma klivande på en annan stege, en som låg tvärs över ångbåtsrännan. Det var en vinglig och ganska riskabel bro, men det var den sorts bro man måste använda om man bodde på Norrsund och ville över till Saltkråkan. Och till Saltkråkan hade Björn tydligen ärende i dag.

”Varför kommer du, är det nåt särskilt”, frågade Söderman illmarigt.

Men Björn svarade inte, för nu såg han Malin.

”Hejsan och hoppsan och fallerallera, på juleaften då ska allesammen vare gla”, skrek Melker och högg tag i Tjorven, men hon slet sig lös, för hon ville följa med Pelle, och då måste man skynda sig.

Pelle hade inte tid att hälsa på någon mer än Båtsman. Sen gnodde han iväg över isen bort till bryggan så fort benen bar honom, och med samma fart gick det hela bygatan utefter. Tjorven kunde inte hänga med. Hon ropade argt på honom men han stannade inte, och hon såg den dansande tofsen på hans mössa försvinna i skymningen långt framför henne.

Fast hon visste var hon skulle hitta honom.

”Jocke, lilla Jocke, ser du att jag har kommit till dej nu?”

Pelle satt med sin kanin i famnen när Tjorven kom in i

Janssons lagård. Det var skumt så hon knappt såg honom, men hon hörde hur han småpratade med kaninen nästan som om Jocke hade varit en människa.

”Pelle, gissa vad jag kan göra”, sa Tjorven ivrigt. ”Jag kan vifta med örona nu.”

Pelle hörde inte på henne. Han fortsatte att prata med Jocke, och hon fick säga det tre gånger innan han brydde sig om att svara.

”Får jag se då”, sa han till sist. Och Tjorven ställde sig i det sparsamma ljuset vid fönstret och satte i gång. Hon tog i och gjorde de vildaste grimaser, och sedan frågade hon hoppfullt:

”Gick det?”

”Nä”, sa Pelle. Han förstod inte varför man skulle vifta med öronen över huvud taget, men Tjorven förklarade för honom hur mycket jultomten tyckte om folk som kunde det. Då gapskrattade Pelle och sa att för det första så fanns det ingen jultomte, och för det andra så tyckte han inte mer om sådana som kunde vifta med öronen än om andra människor. Därför kunde hon lika gärna lära sig något nyttigare, vissla till exempel. Det kunde Pelle, och med Jocke ömt slutentill sig visslade han ”Nu tändas tusen juleljus” för honom. Och för Tjorven också, om det var så att hon ville höra på.

Pelle visste inte vad han gjorde när han sa det där om jul-

tomten. Tjorvens barnatro fick sig en knäck så att det brakade. Var det möjligt att ingen tomte fanns? Allt eftersom julafton närmade sig blev hon mer och mer orolig för att Pelle kanske kunde ha rätt, och när hon satt vid sin frukostgröt på julaftons morgon var hon så långt kommen i vantro och förtvivlan att hon mer eller mindre hade avskaffat alla tomtar. Det var inte alls roligt, vad skulle det här bli för en sorts julafton? Ingen tomte ... och dessutom gröt till frukost! Hon sköt med avsmak ifrån sig tallriken.

”Ät nu, lilla humla”, sa hennes mor vänligt. Hon förstod inte, varför Tjorven var så mörk i ögonen. Just sådan här gröt var det bästa tomten visste, försäkrade hon.

”Då kan han få min”, sa Tjorven dovt. Hon var rasande nu på den där tomten som dels inte fanns och dels ville att man skulle äta gröt och vifta med öronen, och hon sa harmset:

”Äta mat och tro på tomten, det är visst det enda en unge ska göra.”

Nisse förstod att något var på tok. Han förstod för det mesta när något var på tok med Tjorven och kunde räkna ut varför. Och när Tjorven spände ögonen i honom och frågade rent ut ”Finns det tomtar eller finns det inte”, så visste han att all glans skulle vara borta från hennes julafton om han lika rent ut svarade: ”Nej, det finns det inte!” Därför visade han henne den gamla träskålen som hans egen farmor hade haft och som hon varje julkväll hade fyllt med gröt och

satt ut vid stugknuten åt tomten.

”Tänk, om vi skulle pröva vi också”, sa Nisse. ”Ska vi lägga din gröt här i skålen och sätta ut den åt tomten?”

Tjorven lyste upp som om man hade tänt ett julljus i henne. Visst fanns det tomtar om pappas farmor hade trott det! Och vad det var roligt att de fanns och kom smygande utanför stugknuten på julkvällen! Det var bra att de tyckte om gröt också, så att man slapp äta den själv. Allting var bra nu och det här skulle hon berätta för Pelle.

Först i mörkningen träffade hon honom. Då stod alle sammans nere på Snickargårdens isiga brygga och såg tomtens släde komma farande i snögloppet ute på sjön. Han hade att bloss att lysa sig med och var så riktig en tomte kunde vara. Han hade Janssons häst och släde, det såg Tjorven, men en tomte kunde ju behöva låna sig en häst när han skulle frakta så mycket julklappar.

Till och med Pelle var förstummad. Hans ögon blev större och större, och han tryckte sig tätt intill sin far. Tomten kastade två julklappssäckar på bryggan, en till Melkersons och en till Grankvists. Det gick med samma fart som när gubbarna slängde i land varor från en skärgårdsbåt, och sedan försvann släden i mörkret.

Och Pelle stod där och undrade hur det egentligen hängde ihop med tomtar. Då såg han Johan skratta och blinka lite åt Niklas, och han blev nästan arg. Trodde de verkligen att han var ett småbarn som man kunde smälla i vad som

helst? Men det fick vara hur det ville med tomten, det var roligt ändå, det var alldeles underbart att stå där i mörkret och höra bjällerklängen och se fackelskenet försvinna ute på fjärden. Och ha en hel säck full med julklappar dessutom.

Över huvud taget var det underbart att vara Pelle under dessa vinterdagar på Saltkråkan. Malin såg honom gå omkring och skina av lycka, och en kväll när de var ensamma i köket frågade hon vad det var som var så roligt. Pelle kröp ihop i kökssoffan och funderade ett slag. Och sedan berättade han för Malin vad som var roligt.

”Till exempel ...”, sa han.

Komma ut om morgnarna när det var nysnö och hjälpa till att skotta väg till brunnen och till vedboden. Se spår av olika fåglar i snön. Ha julkärvar uppsatta i äppelträden åt alla sparvar och domherrar och talgoxar. Ha en julgran som man själv hade varit med om att hämta i skogen. Komma hem till Snickargården i skymningen, när man hade varit ute och åkt skidor, och stampa av sig snön i farstun och komma in och se hur det brann i köksspisen och hur fint det var i köket med alla ljusen. Vakna på morgonen medan det ännu var mörkt vid att pappa eldade i kakelugnen. Ligga kvar i sängen och se hur det lyste bakom kakelugnsluckorna. Gå över vinden om kvällen och vara lite rädd för mörkret, men bara lite! Åka sparkstötting på isen ända fram till ångbåtsrännan och vara lite rädd då också. Sitta i köket och prata med Malin precis som nu och äta kanelbullar och

dricka mjölk och inte vara rädd alls. Ja, och så sitta i kalvkätten i Janssons lagård och prata med Jocke, det var nästan det allra roligaste.

”Men har du hört att räven tog en höna för Jansson i natt igen”, frågade han Malin.

Den där räven var Pelle rädd för. Två kvällar i rad hade han tagit höns för Jansson, och den som tog höns kunde också ta kaniner, det var en fasans tanke. Överallt smög räven omkring. Det var förstås han som hade ätit upp Tjorvens julgröt också, fastän hon trodde det var tomten. Vad trodde Malin, undrade Pelle.

”Kanske räven och kanske tomten”, sa Malin.

Pelle låg länge vaken den kvällen och ängslades för sin kanin. Visserligen hade han Jocke i en kalvkätte, men rävar var illsluga, vem visste hur de bar sig åt när de var hungriga och ville in till höns och kaniner?

Rävar skulle skjutas, tänkte Pelle. Så blodtörstig var han aldrig annars men nu låg han där i sängen och såg för sig hur räven lämnade sitt gryt borta i kohagen och smög iväg över snön mot Janssons lagård. Pelle började svettas där han låg, och han sov oroligt hela natten.

Nästa morgon mötte han händelsevis Björn som kom från skogen med en nyskjuten hare. Pelle blundade för att slippa se ... stackars lilla hare, varför sköt inte Björn den där dumma räven istället? Farbror Jansson skulle nog bli glad om han gjorde det. Det trodde Björn också, när han fick

höra hur det förhöll sig.

"Den rävrackarn ska vi väl kunna knäppa. Du kan hälsa Jansson att jag ska försöka nu i natt."

"Hur dags ska vi komma", frågade Pelle ivrigt.

"Vi", sa Björn. "Du ska inte komma alls. Du ska ligga i din säng och sova."

"Det ska jag visst inte", sa Pelle.

Han sa det inte till Björn utan till Jocke en liten stund senare, för det utmärkta med Jocke var att han inte kom med några invändningar.

"Bli inte rädd om du hör att det smäller i natt", sa Pelle.

"För jag är hos dej, det kan du vara säker på."

Och det var han också. Men hur nära var det inte att han hade svikit sitt löfte till Jocke! Hur fick han inte ligga där och klippa med ögonen för att hålla sig vaken tills Johan och Niklas hade somnat! Och hur fick han inte smyga för att ta sig ut köksvägen ... med pappa och Malin sittande framför brasan i vardagsrummet och med dörren till köket öppen. Det var ett under att de inte hörde honom.

Och sedan ... komma ut i natt och månsken och springa längs snöiga vägar alldeles ensam. Komma fram till en mörk lagård som inte var alls så där hemtrevlig som den brukade vara. Smyga in tyst och vara rädd för att Björn skulle märka det, ja, vara ganska rädd och treva sig fram till Jocke. "Å, lilla Jocke, ser du att jag kom i alla fall!"

En lagård om natten är en märkvärdig plats. Där är tyst,

korna sover, men man hör ljud. Då och då klirrar det till i ett bindsel när en ko rör sig lite. Då och då skrockar en höna förskrämt som om hon drömde om räven. Då och då hör man Björn mackla med sitt gevär och vissla tyst borta vid sin glugg. Månen lyser in genom fönstret, det blir en väg av månsken över golvet, och där kommer lagårdskatten tassande. Men strax är han uppslukad av mörkret igen och man ser bara hans gula ögon lysa. Stackars alla lagårdsrätter som är ute i natt! Och stackars Jocke, om inte Pelle vore där och kunde skydda honom för räven! Han trycker Jocke intill sig och njuter av att känna hur len och varm han är. Och han undrar hur länge det ska dröja. Kanske är det nu, just nu, som räven lämnar sitt gryt och smyger över snön mot Janssons lagård?

I varje fall är det nu, just nu, som Melker kommer för att stoppa om sina pojkar. Han hittar i Pelles säng ingen Pelle men ett pappersark med ett budskap, skrivet i stora tryckbokstäver:

JAG ÄR UTTE OCH SKUTER REVAR ÅT JANSSON.

Melker tog papperet med sig ner till Malin.

"Vad säger du om det här? Får Pelle vara 'utte och skuta revar åt Jansson' mitt i natten?"

"Nej, det får han verkligen inte", försäkrade Malin med eftertryck.

Man blir sömnig av att sitta i en kalvkätte med en varm kanin i famnen. Pelle är på väg att somna, men plötsligt rycker han till. Han hör hur Björn osäkrar sitt gevär, han ser honom i månskenet borta vid gluggen, ser hur han lyfter geväret och lägger an. Nu ... nu kommer räven där ute i gläntan, och nu ska han dö, hans liv är slut, han ska aldrig mer komma tillbaka till sitt gryt i kohagen – och det är Pelle som har ordnat den saken!

Med ett skrik slänger Pelle kaninen ifrån sig och rusar fram till Björn.

”Nej, nej, skjut inte!”

Björn blir arg så det gnistrar.

”Vad gör du här? Undan med dej! Jag ska skjuta.”

”Nej”, skriker Pelle och klänger sig fast vid hans ben.

”Du får inte! Rävar kan väl också få leva.”

Och inte behöver någon räv dö i natt för Pelles skull. Det finns ingen räv kvar där ute i månskenet. Istället kommer Malin glidande på sina skidor. Och Björn bleknar, tänk, om han hade slängt iväg ett skott, tänk, om inte Pelle hade hindrat honom!

”Ja, det var bra att du kom”, sa Pelle till Malin när han låg i sin säng igen. Han har lovat henne att aldrig mer ge sig ut på rävjakt om nätterna och Malin har försäkrat honom att räven inte kan ta Jocke, så länge han bor i sin kätte.

Men nu låg Pelle där ändå och skruvade på sig. Det var

något som oroade honom nästan mer än räven.

”Malin”, sa han, ”ska du gifta dej med Björn?”

Malin kysste honom skrattande på kinden.

”Nej, det ska jag inte”, försäkrade hon. ”Räven kan inte ta Jocke och Björn kan inte ta Malin så länge vi håller oss i vår lilla kätte.”

Och dagen därpå hade Pelle glömt all sin oro. För då var slängkälken färdig på isen utanför Grankvists brygga. Varje år när isen låg satte Nisse Grankvist upp slängkälken. Det hade hans far gjort före honom, i alla tider hade man åkt slängkälke på Saltkråkan om vintern.

”Och varför ska man inte fortsätta med sånt som är roligt”, sa Nisse.

Melker höll med honom. Han åkte slängkälke med större fröjd än sina egna barn, och sedan kom de alla hem till middag röda om kinderna som vinteräpplen och fick kokt torsk med senapssås av Malin.

”Pilka torsk på förmiddan och åka slängkälke om eftermiddan – man lever verkligen ett rikt liv”, sa Melker när de hade bänkat sig omkring köksbordet.

”Var du ensam ute och pilkade”, frågade Johan.

”Nej, jag var med Nisse Grankvist”, sa Melker.

”Hur många torskar fick ni”, undrade Niklas intresserat.

”Tio stycken minsann”, sa Melker. ”Inte dåligt!”

”Hur många av dom fick du”, frågade Johan.

”Vi delade lika”, sa Melker kort. ”Det är verkligen kul att

åka slängkälke, tycker ni inte det”, fortsatte han ivrigt. Men Johan var obeveklig.

”Hur många av dom fick du?”

Melker blängde förgrymmad på honom. Den bittra sanningen var att Nisse hade dragit upp nio torskar och han själv en. En liten usel stackare, den minsta av alla. Men det hade han inte tänkt tala om.

”Du kanske inte fick nån torsk alls”, sa Niklas.

Då suckade Melker. Men sedan log han ett soligt leende och pekade på den lilla torsken som låg där så ynklig och bortkommen bredvid de andra.

”Jo ... den!”

Alla tittade medlidsamt på torsken och på Melker, men han försäkrade att det där med fiskelycka var något alldeles outgrundligt, det hade inget med skicklighet att göra, ifall det var så att de trodde det.

”Ibland har man tur och ibland inte. Jag minns en gång för ett par år sen, när jag var ute och pilkade torsk med en gammal god vän. Jag fick tjugosex torskar och hur många tror ni han fick? Inte en enda!”

”Vad var det för en gammal god vän”, frågade Johan.

Melker gav honom en blick.

”Håller du på med nån slags frågesport?”

Sedan la han pannan i djupa veck och tänkte en lång stund.

”Ja, vad i all sin dar var det han hette ... tänk att jag inte

kan komma ihåg namnet!”

”Sss, varför ljuger du inte det också”, föreslog Pelle.

”Hut, unge”, sa Melker. ”Glöm inte att det är din far du talar till.”

Då slog Pelle armarna om hans hals och kramade honom.

”Det är just det jag kommer ihåg.”

Men Malin skyndade till sin fars hjälp. Det var inte så underligt att han inte mindes namnet på sin gamla goda vän.

”Ni vet väl hur det är med pappa ibland? Det enda han kommer ihåg är att han glömt nånting, men han minns inte vad det var.”

”Hut, unge”, sa Melker en gång till.

Vinterdagarna var korta. Det skymde tidigt. Under de långa kvällarna blev köket den varmestuga dit alla samlades. Strängt taget var det den enda riktigt varma platsen i hela Snickargården.

Nätterna var kalla. Pojkarna sov i sitt vindsrum, i flannelpyjamas och ylletröjor. Melker klarade sig hjälpligt i sin lilla kökskammare. Men Malin hade flyttat ner i kökssoffan.

”Två vindsrum att elda brasor i, det bara inte går”, sa Malin, och hon trivdes bra i sin kökssoffa.

”Enda felet är att man aldrig kommer i säng om kvällarna”, sa hon.

Ty i köket samlades de alla. Dit kom Nisse och Märta för

att få en pratstund och en kopp kaffe, Teddy och Freddy satt där och spelade kasino med Johan och Niklas, Tjorven och Pelle ritade och lekte, Båtsman låg i en vrå och sov, Malin stickade, Melker sjöng och pratade och trivdes.

Ute var det vargavinter. Kalla stjärnor lyste över deras isiga fjärd och kölden knäppte i knutarna. Då var det skönt att kura ihop sig i ett varmt kök. Pelle myste och proppade spisen full med ved, precis så här skulle det vara. Alla skulle sitta tillsammans och ha det varmt och sjunga och prata. Ända tills han själv blev så sömnig att han hörde allt som ett enda surr och vacklade i säng.

Annars tillbringade Pelle sin mesta tid i Janssons lagård. Inte bara hos Jocke. Han hjälpte farbror Jansson att mocka också, och han kom hem och luktade lagård så fasansfullt att ingen kunde vara i närheten av honom. Malin blev tvungen att avdela ett par gamla skidbyxor och en urvuxen jacka till lagårdskläder som han fick lägga av sig i farstun så fort han kom innanför dörrarna.

”Sedan får vi väl bränna dom, när vi far härifrån”, sa Malin.

”Nä, dom vill jag ha med mej till stan”, sa Pelle oväntat häftigt. Malin höll ju på att förstöra något som han hade tänkt ut. Och lite generat förklarade han för henne vad det var han hade tänkt ut.

”Jag kan ha dom i ett särskilt skåp”, sa han. ”Och när jag längtar för mycket efter Jocke så kan jag gå dit och lukta.”

Tjorven följde med honom till Janssons lagård ett par gånger, men till sist tröttnade hon.

”Jag vill inte vara bara med kor och kor hela tiden”, sa hon.

I stället åkte hon skidor. Hon hade fått ett par i julklapp, och hon strävade runt i backarna, oförtrutet och ihärdigt. När hon trillade omkull hade hon svårt att ta sig upp själv. Hon låg där och sparkade med benen som en skalbagge, tills Teddy eller Freddy kom och hjälpte henne på rätt köl. Men de var sällan till hands nu för tiden. För det mesta flängde de omkring med Johan och Niklas och var hemliga igen. De hade en hemlig snöfästning som varje människa med ögonen i behåll kunde se nere vid Skatudden. Där hölls de hela dagarna, men ibland tröttnade de på det och gav sig ut på långa skidturer över isen till andra öar eller också pilkade de strömning ihop med Söderman som nu var hemma igen och som svor på att han inte skulle göra någon mer stadsresa i första taget.

Alla höll på med sitt, och Tjorven var fortfarande en ganska ensam Tjorv med Båtsman som sitt käraste sällskap. En smällkall dag när himlen stod isigt grön över Saltkråkan och Snickargårdens oxel var vit av rimfrost kom Malin hem från sin skidtur och hittade Tjorven gråtande i backen bakom Södermans stuga. Hon grät annars bara i vredesmod, men det här var en sorgens gråt som kom sig av nagelspräck i tårna och den känsla av övergivenhet som

uppstår när man har kavat omkring i snön timal och plötsligt märker hur förskräckligt man fryser och det är låst hos Söderman och ingen hemma därhemma och inte i Snickargården heller och när Teddy och Freddy har glömt att de har lovat att se efter en medan mamma och pappa är i Norrtälje. Om man just då får syn på Malin, så kommer gråten, som man förut har haft bara som en klump i halsen, plötsligt sprutande ur ögonen, hur kan livet få vara så här kallt och hemskt och ensamt för ett litet barn ... o, att Malin kom ändå!

Och Malin lyfte upp henne i sin famn och bar henne hem till Snickargården och sjöng för henne medan hon bar.

*Stackars den som liten ä,
som går mälla gålan å tulta.
Händan å fötan ä fulla mä snö,
ögonen ä fulla mä tårar.*

Och sedan, när de kom till Snickargårdens kök, då gjorde Malin något konstigt, något alldeles förskräckligt konstigt, tyckte Tjorven.

"Inte kan man klä av sej och lägga sej mitt på dan heller", sa Tjorven.

"Jo, när man ska värma små barn om tårna, då är det det bästa sättet", försäkrade Malin.

De låg nedkrupna i Malins kökssoffa båda två, och där var

varmt, där var ett himmelrike för den som hade pulsat omkring i snön i fyra timmar. Tjorvens ögon började tindra.

"Känner du mina tår", frågade hon. Och Malin försäkrade med en rysning att hon gjorde det, för detta var säkert de kallaste barnatår som någonsin hade tinats upp i den här kökssoffan.

Tjorven kunde inte upphöra att förvånas över Malins konstiga påhitt. Då och då skrattade hon till. Det här liknade inte något som hon hade varit med om.

"Inte kan man gå och lägga sej mitt på dan heller", sa hon om igen.

"Jo, när 'händan å fötan ä fulla mä snö å ögonen fulla mä tårar', då måste man", sa Malin.

Tjorven gäspade.

"Usch, sjung inte den där sorgliga visan", mumlade hon.

"Sjung en som man blir varm om tårna av."

Malin skrattade.

"En som man blir varm om tårna av?"

Där hon låg kunde hon se frostrosorna på fönstret och den bleka vintersolen som lyste så kallt genom oxelns grenar och som så snart skulle gå ner och lämna Saltkråkan i mörker och knarrande köld. Sannerligen, här behövdes visor som man blev varm om tårna av!

*Ute blåser sommarvind,
göken gal i högan lind,*

sjöng Malin. Men då kände hon med ens så häftig längtan till sommaren att hon inte kunde fortsätta. Och det behövdes inte heller. För nu sov Tjorven.

Far ända in i baljan med alla förtrollade prinsar!

En vårdag trillade Tjorven i sjön från ångbåtsbryggan. Hon hade levat i den tron att hon kunde simma åtminstone fem simtag, men nu märkte hon att det var fel. Ändå blev hon inte rädd, ty innan hon hann bli det var Båtsman där och drog upp henne, och när Nisse kom springande stod hon redan på bryggan och vred vattnet ur håret.

”Var har du din flytväst”, frågade Nisse strängt.

”Pappa, vet du vad”, sa Tjorven. ”När jag har Båtsman behöver jag nästan ingen flytväst.”

Hon slog armarna om Båtsman och la sitt blöta huvud intill hans.

”Du, Båtsman”, sa hon ömt, ”du är min egen lilla lusehund.”

Båtsman såg allvarsamt på henne, och om det var sant att han kunde tänka som en människa, så tänkte han kanske:

Lilla humla, för dej går jag i döden om det är så att du vill det, bara säj ett ord!

Tjorven klappade honom. Sedan skrattade hon belåtet.

”Pappa, vet du vad”, sa hon, men Nisse hejdade henne.

”Nej, Tjorven, inga fler ’vet du vad’ förrän du har varit hemma och bytt kläder.”

”Ja, men jag tänkte bara säga att nu har jag ramlat i sjön tre gånger ... haha, Stina har bara ramlat i två.”

Och Tjorven tågade iväg, stolt och blöt och glad för att visa upp sig för Stina.

På strandslänten nedanför sin stuga höll Söderman på att tjära ekan. Den skulle i sjön nu. Hela Saltkråkan var mitt uppe i stora våryran. Sjön svallade fritt, alla båtar skulle rustas, ön låg i ett ständigt os av tjära och målarfärg och i en ständig rök från brinnande lövhögar, för också på tomterna fejades det. Men över alla andra dofter låg doften av hav, Söderman kände den i näsan och vårsolen värmdes hans rygg, båten såg ut att bli fin, han var ganska nöjd. Men han började bli trött i huvudet. Stina satt på en sten bredvid honom, och hon berättade sagor för morfar, sagor som aldrig tog slut. Stackars Söderman, han kunde omöjligt hålla reda på vilken prins det var som blev förtrollad till ett vildsvin och vilken som blev förtrollad till en örn. Men Stina förhörde honom med jämna mellanrum, och hon tålde inga fel.

”Gissa vem som blev förtrollad mer”, sa Stina. Men då stod Tjorven plötsligt framför henne, blöt som en sjöjungfru.

”Gissa vem som har trillat i sjön?”

Stina tittade på henne under tystnad. Hon visste inte att det var något man kunde skryta med, det där att man trillade i sjön, men nu såg hon Tjorvens triumferande min och hon sa osäkert.

”Gissa vem som tänker trilla i ... om söndag?”

”Inte du i alla fall”, sa Söderman. ”För då skickar jag dej tillbaka till stan när Melkersons far.”

Det var Melkersons som hade haft med sig Stina när de kom. De var ute på ett par dagars vårbesök, för Melker ansåg fortfarande att man inte kunde ha en hel stor Snickargård som man hade betalt hyra för stående till ingen nytta. Och dessutom ... aldrig var Saltkråkan skönare än så här års, när björkarna hade fått sina första späda blad och hela ön var ett hav av vitsippor.

”Gud hjälpe mej för den svenska våren”, brukade Melker säga. ”Kall och fattig är den men skön så att den sliter hjärtat ur bröstet på en!”

Att våren var kall, det kände Tjorven också. Nu frös hon och nu ville hon hem och ha torra kläder. Men när hon kom förbi Snickargårdens brygga satt farbror Melker där i ekan och slet med sin gamla snurra, och då stannade Tjorven, värre bråttom hade hon inte.

Melker tyckte om att prata med Tjorven. ”Det är det roligaste jag vet”, brukade han anförtro Malin. ”Och det är synd att du inte kan höra oss, för våra samtal är verkligen intressanta. Men vi pratar bäst när vi är ensamma.”

De hade ett sådant där litet samtal på tu man hand nu också när Melker höll på med sin snurra, och visst var det synd att inte Malin kunde få höra hur roligt och intressant det lät.

"Farbror Melker, jag har trillat i sjön", sa Tjorven, men hon fick bara en morrning till svar. Melker drog och slet i startsnöret, och han hade nog hållit på ganska länge, för han var röd i ansiktet och håret stod åt alla håll.

"Du har inte den rätta knycken, farbror Melker", sa Tjorven.

Melker tittade upp på henne där hon stod på bryggan, och han log milt.

"Jaså, inte det?"

"Nä, du ska knycka till så här", sa Tjorven och visade med en snärtig armrörelse hur han skulle göra.

"Hör du, jag ska ta och knycka till dej om du inte ger dej av härifrån", sa Melker.

Tjorven blinkade till, förvånad över en så svart otacksamhet.

"Du ska väl vara glad om jag hjälper dej."

Melker hävde sig på snurran igen.

"Jo tack, jag är så glad ... så glad ... så glad", försäkrade han och slet i snöret i takt med orden. Men den fördömda snurran sa bara 'pjutt, pjutt' och teg sedan. Tjorven skakade på huvudet.

"Du är nog en händig karl, farbror Melker, men du

kanske inte förstår dej på just snurror. Vänta ska jag visa dej!"

Då röt Melker:

"Gå härifrån! Gå och släng dej i sjön igen eller gå och lek med Pelle ... försvinn!"

Tjorven såg sårad ut.

"Ja, jag *ska* gå och leka med Pelle, men jag måste hem och byta kläder först, begriper du väl."

Melker nickade gillande.

"Gör det! Sätt på dej allt vad du har! Helst ett par tre livstycken som knäpps där bak!"

"Livstycken", sa Tjorven. "Vi lever väl inte på stenåldern heller." Så brukade Teddy säga om sådant som var gammalmodigt.

Melker hörde henne inte, för nu sa snurran 'pjutt, pjutt' en gång till, och han såg bönfallande på den. Men förgäves. När snurran hade sagt sitt sista 'pjutt' var den alldeles tyst.

"Farbror Melker, vet du vad?" sa Tjorven. "Jag hoppas du är duktigare när du skriver böcker, för det här kan du inte. Var *är* Pelle förresten?"

"Vid kaninburen antagligen", väste Melker, sedan knäppte han sina händer. "Jag ber till Gud att han ska vara vid kaninburen och att du ska gå dit."

"Varför vill du att Gud ska vara just vid kaninburen", frågade Tjorven intresserat.

"Pelle", röt Melker, "Pelle var det som skulle vara vid

kaninburen ... och så du. Framförallt du!”

”Nä, du *sa* att du bad till Gud att *han* skulle gå till kaninburen”, började Tjorven, men farbror Melker såg så vild ut i ögonen, och för att lugna honom sa hon hastigt:

”Ja, ja, jag går nu!”

Melker blev bönhörd. Pelle var vid kaninburen, och dit gick Tjorven när hon hade bytt kläder.

Det var en fin bur Jocke hade fått. ”Gjord av Melker med hanses egna händer”, skröt Melker när den var färdig.

Pelle hade också varit med och spikat, fastän Melker hade varnat honom.

”Du kommer bara att slå dej på fingrarna.”

”Nä då”, sa Pelle. ”Tjorven kan hålla i spiken.”

Lika finurlig hade inte Melker varit.

”Varför slår du dej på tummen ideligen”, frågade Tjorven, när Melker hade fått in två fullträffar efter varandra.

Melker sög på sin tumme.

”För att inte du, min lilla Tjorv, håller i spiken åt mej.”

Men en fin kaninbur var det när den blev färdig, en som det var roligt för en kanin att flytta in i, trodde Pelle. Lycklig så att det sken om honom hämtade han Jocke i Janssons lagård och förde honom till hans nya hem.

Hela anläggningen hade sin plats bakom syrenhäcken i en skyddad vrå, där Pelle kunde sitta för sig själv och vara världens lyckligaste kaninägare. Buren var av hönsnät och

hade en dörr med en liten hasp i ena ändan, så att man kunde ta ut Jocke om man ville hålla honom i famnen. I andra ändan hade Jocke sitt lilla hus, en låda med ett runt hål i.

”Där ska du hoppa in när det regnar och är kallt”, förklarade Pelle för honom.

Han satt med kaninen i famnen när Tjorven kom. De hjälptes åt att mata honom och Pelle undervisade Tjorven i konsten att sköta kaniner, eftersom hon skulle ta hand om Jocke när Pelle for tillbaka till stan.

”Och jag förlåter dej aldrig om du inte ger honom mat ordentligt”, sa Pelle. ”Och så får du se till så att han inte rymmer.”

Det borde Pelle ha sett till själv, för innan han hade talat till punkt spratt Jocke ur hans famn och skuttade iväg tvärs genom syrenhäcken.

Pelle och Tjorven rusade upp och satte efter honom. Det gjorde Båtsman också med ett litet gläfs.

”Nä, Båtsman, du rör inte Jocke”, skrek Pelle ängsligt medan han sprang.

Det var det dummaste Tjorven hade hört på länge.

”Båtsman rör *aldrig* nån, det måtte du väl veta. Han tror bara att vi leker.”

Då skämdes Pelle. Men just nu hade han inte tid att be Båtsman om förlåtelse, nu måste han ha tag i Jocke.

Bakom Snickargården höll Malin och Johan och Niklas på att piska sängkläder, och när Jocke kom skuttande, släng-

de Johan en filt över honom. Jocke rasade runt under filten, den böljade som ett upprört hav, men ut kom Jocke till sist och med tre glada skutt var han försvunnen runt knuten.

Det var Stina som högg honom. Hon satt med Hoppiland-Kalle på sin farstubro och såg Jocke störta förbi, och hon hade lagom fångat honom när Tjorven och Pelle kom springande med andan i halsen.

"Å, vad bra att du kunde ta honom", sa Pelle. Han sjönk lättad ner på Stinas trappa med Jocke i famnen och såg på honom lika ömt som en mor på sitt nyfödda barn.

"Det är roligt att ha ett eget djur", sa han.

Det höll Tjorven och Stina med om.

"Särskilt en korp", försäkrade Stina. Och sedan sa hon triumferande:

"Och nu kan han det!"

"Vad kan han", frågade Tjorven.

"Han kan säga 'Far ända in i baljan', jag har lärt honom."

Det syntes på Pelle och Tjorven att de inte trodde henne, och Stina blev arg.

"Vänta ska ni väl få höra då! Kalle, säj 'Far ända in i baljan', gör det!"

Korpen la huvudet på sned och teg ihärdigt, men när Stina länge hade tjatat med honom lät han höra ett par små krax. Bara någon med livlig fantasi kunde få det till 'Far ända in i baljan'. Stina hade livlig fantasi.

"Hörde ni", sa hon jublande.

Tjorven och Pelle skrattade, men Stina nickade förnumstigt.

"Vet ni vad jag tror? Jag tror att Kalle är en förtrollad prins, eftersom han kan prata."

"Sss", sa Pelle. "Har du hört nån prins som säger 'Far ända in i baljan', va?"

"Ja, den här", sa Stina och pekade på Kalle.

I sagan som hon nyss hade berättat för morfar förekom det inte mindre än tre förtrollade prinsar. De var förvandlade till vildsvin och haj och örnn, så varför skulle inte en korp också kunna vara en förtrollad prins?

"Nähä, det är bara grodor som är förtrollade prinsar", försäkrade Tjorven.

"Säger du, ja", sa Stina.

"Jo, för det har Freddy läst för mej. Det var om en prinsessa, hon kysste en groda och då blev det en prins, pang – så bara stod han där!"

"Det ska jag försöka nån gång då", sa Stina.

Pelle satt där och småskrattade.

"Vad ska du ha prinsen till, om du får nån", frågade han.

"Han kan gifta sej med Malin", sa Stina.

Det tyckte Tjorven var ett utmärkt förslag.

"Så slipper hon gå här alldeles ogift."

De kunde inte ha hittat på något som retade Pelle mera.

"Far ända in i baljan med era förtrollade prinsar", sa han.

"Kom, Jocke, vi går."

Tjorven och Stina tittade långt efter honom.

"Han vill visst inte att Malin ska gifta sej nån gång", sa Tjorven. "Det är nog bara för att han ingen mamma har."

Stina blev allvarlig, och hon rynkade eftertänksamt ögonbrynen.

"Varför är hans mamma död", frågade hon.

Det var inte lätt att svara på. Tjorven funderade, hon visste inte varför människor dog.

"Det är väl som i den där visan du vet", sa hon till sist.

"Det är väl bara så."

Och hon sjöng för Stina:

*Världen är en sorgeö,
bäst man lever skall man dö
och bli mull tillbaka ...*

"Det är ju sorgligt, vetja", sa Stina.

Men Pelle satte Jocke i hans bur och hade sedan en ensam, skön kväll som han ägnade åt vårdiken. Han älskade diken, där fanns så mycket att titta på, insekter och växter av olika slag. Fast det roligaste med vårdiken var nästan att hoppa över dem och se om det gick med ett enda skutt. Ibland gick det inte, och därför var Pelle prickig av gyttja ända upp i pannan när han vände hem den kvällen.

Vid det laget satt Melker i Snickargårdens kök med en

sönderplockad snurra framför sig på bordet. Han tänkte vänja den av med att säga bara 'pjutt, pjutt' och inget mera, och han trodde att en ordentlig rengöring kanske skulle få den på bättre tankar. Men alla små muttrar och skruvar hade en märkvärdig förmåga att försvinna just när han behövde dem, och Melker blev varje gång lika arg.

"Åter ni muttrar", frågade han Johan och Niklas som hängde vid bordet för att titta på, och efter ett par sådana orättvisa beskyllningar sa Johan:

"Kom Niklas, vi går och lägger oss. Pappa får sitta här och kaka upp muttrarna själv."

Och så fort de hade försvunnit hittade Melker vad han sökte.

"Titta, här har jag ju den där lilla manicken som jag har letat efter", sa han.

Just då kom Pelle gyttjestänkt och trött inklivande genom dörren, och Malin sa:

"Och här har jag en annan liten manick som *jag* har letat efter ... men så du ser ut, Pelle!"

Det var inte bara snurran som blev rengjord i Snickargårdens kök den kvällen. Malin fick fram stora tvättbaljan, och där stoppade hon ner Pelle hel och hållen och satte igång en grundlig skrubbing.

"Örona kan du väl låta bli", muttrade Pelle, "dom tvättade jag ju i lördags."

Men Malin försäkrade att man inte kunde stå till svars

med att ha sådana öron som Pelles.

"Tant Märta kommer kanske hit på kaffe i morron, och om hon får se dom här örona ..."

"Kanske, säjer du ... vi kan väl vänta och se först, om hon verkligen kommer", föreslog Pelle.

Malin vädjade skrattande till Melker.

"Är alla killar lika lortaktiga, tror du? Var du likadan när du var liten?"

Melker satt där och plockade bland sina muttrar och han gnolade förnöjt:

"Jag haver den rätta knycken ... det kan Tjorven ge sig attan uppå ... Lortaktig, jag", sa han sedan. "Nej, jag var ett mycket renligt litet barn vill jag minnas."

Pelle tittade drömmande på sin far över balkanten.

"Ja, det är klart att du var ett renligt litet barn, pappa."

"Varför är det så klart", undrade Melker.

"Jo, för du var ju så bra på alla sätt, lydig och hade så bra betyg och ljög aldrig eller nånting."

"Har jag sagt det", sa Melker och log brett. "Då måtte jag ha börjat ljuga lite på gamla dar då."

Pelle skickade iväg en vattenstråle mot honom.

"Nej, Pelle", sa Malin, "du får inte blöta ner hela köket."

"Får han blöta ner sin far då", undrade Melker.

"Ja, det får han", sa Pelle lugnt och trosvisst.

Efteråt, när han satt i Malins knä, insvept i ett stort badlakan, kom han ihåg Stinas dumma förslag om den för-

trollade prinsen som Malin skulle gifta sig med. Han såg forskande på henne, tänk om hon var ledsen för att hon gick här 'alldeles ogift', som Tjorven kallade det?

De hade fått veta en stor nyhet så fort de kom ut till Saltkråkan den här gången. Björn hade förlovat sig med en flicka på Harskär. Pelle hade ängsligt frågat Malin om hon var ledsen för det, men Malin hade skrattat och sagt: "Nej, det var det bästa som kunde hända, det sa jag till honom redan i julas."

Fast därför var det ju inte säkert att hon tyckte om att gå här 'alldeles ogift'!

"Nu är denna lilla snurra färdig och rengjord av Melker med hanses egna händer", sa Melker och skruvade åt den sista muttern, och sedan sjöng han:

"Nu har hon den rätta sprutten, och det skall jag visa eder nu."

Det var i Pelles badbalja som snurran skulle få visa om hon hade den rätta sprutten eller inte.

Det hade hon. Hon hade en sprutt så att det yrde runt väggarna och Melker som ivrigt stod lutad över baljan fick det första skvalpet rakt i ansiktet.

"Årrrsch", sa Melker och sedan sa han hastigt:

"Malin, jag ska själv torka upp efter mej."

Men Malin försäkrade att hon bara var tacksam, tänk att få hela köket rengjort så plötsligt, nog kunde hon torka upp.

"Bara lilla Pelle kryper i säng först. Fryser du", frågade

hon, när hon såg Pelle stå där och huttra.

”Jag fryser som en hedning”, sa Pelle. Och frös gjorde han när han kom i säng också.

”Jag tror att ni har vädrat sängkläderna för mycket”, sa han. ”Fy, vad här är kallt!”

”Tala om nåt nytt”, muttrade Niklas sömnigt.

Pelle låg stilla i sin smala bädd och försökte värma upp en liten plätt åt sig.

”Det skulle vara skönt att ha en varm kanin i sängen”, sa han.

Johan satte upp huvudet.

”En kamin, är du inte klok? Menar du en fotogenkamin?”

”En kanin, sa jag.”

”En kanin ... ja, det vore likt dej”, sa Johan.

Sedan sjönk han tillbaka på kudden och somnade.

Men Pelle låg vaken. Han oroade sig för Jocke så att han inte kunde sova. Tänk om det blev frost till natten och Jocke frös i sin bur? Själv började han få det varmt och skönt nu. Det var orättvist att kaniner bara skulle ha små kalla lådor med lite hö att sova i.

Pelle suckade ett par gånger. Han var i stor själavånda. Till sist klarade han det inte längre. Han klev ur sängen, och på stegen som stod utanför fönstret efter en av Melkers många takexpeditioner klättrade han ut i den kyliga vårkvällen och sprang huttrande till kaninburen. Ingen såg

honom, varken när han kom dit eller när han smög sig därifrån med Jocke i famnen. Ingen mer än möjligen räven som också var ute på en liten kvällstur runt Saltkråkan.

Nu var Jocke inte alls så tacksam som Pelle hade väntat sig över att få slippa sin kaninbur. Han värjde sig vilt när Pelle försökte putta ner honom i sin säng. Det var inte där en kanin skulle sova, ansåg han, och han tog ett långt skutt.

Malin och Melker satt nere i vardagsrummet och hörde plötsligt ett galltjut ovanifrån. De rusade upp för att se vad som stod på och hittade en vettskrämd Niklas som satt i sin säng och skalv i hela kroppen.

”Det spökar här”, sa han. ”Det var ett otäckt, ludet spöke som for på mej.”

Melker klappade honom lugnande.

”Det är sånt som kallas nattmara, när man drömmer så där otäckt, men det är ingenting som du behöver vara rädd för.”

”Nedra mara”, muttrade Niklas, ”hon hoppade rakt i ansiktet på mej.”

Men under Pelles täcke, hårt slutet i hans famn, låg den lilla maran och väntade bara på nästa tillfälle att komma upp och spöka.

Och när hela huset sov klättrade Pelle om igen ut i natten och satte Jocke tillbaka i hans bur.

”Man kan helt enkelt inte ha dej i sängen”, sa han. ”Jag tror nästan det skulle gå bättre med en fotogenkamin.”

Och snart gick en ny vårdag upp över Saltkråkan, en dag som ingen någonsin skulle glömma. För det var just den dagen Moses kom till ön och satte i gång en hel kedja av händelser. Ändå var Moses bara en liten sälunge som Kalle Vesterman hittade ute på Skäret intrasslad i ett nät och som han tog med sig hem till Saltkråkan, eftersom han visste att havsörnarna var svåra mot övergivna sälungar.

"Vesterman är den största bråkstaken som vi har på den här ön", brukade Märta Grankvist säga. Det hände någon enstaka gång att det kom till gräl i handelsboden, när öborna samlades där, och det slog aldrig fel – det var alltid Vesterman som satte fart på det. En orolig ande var han. 'Som vatten kring stenar', sa hans fru. 'Och han har inget förstånd alls i det fulla hela', det talade hon om för vem som ville höra på. En fiskare och en jägare var han, allt annat arbete vantrivdes han med, ändå hade han en gård och ett litet jordbruk, men det fick för det mesta hans fru sköta. Det var ett slit och hon knotade ibland. Dåliga affärer hade han också, Vesterman, och det var till Nisse Grankvist han gick när han kom i knipa. Men på sista tiden hade Nisse sagt ifrån. Han ville inte låna pengar åt en som aldrig betalade när han skulle.

Tjorven stod på bryggan när Vesterman kom från Skäret den här morgonen. Och hon skrek när han la ner framför henne en liten fräsande sälunge som såg på henne med svarta, fuktiga ögon och var det sötaste hon hade sett i sitt liv.

"Å, vad han är söt", skrek Tjorven. "Får jag klappa honom?"

"Gärna för mej", sa Vesterman. Och sedan sa han något otroligt.

"Du kan få honom helt och hållet, om du vill."

Tjorven stirrade på honom.

"Vad sa du?"

"Du får honom. Om du får ha honom för din mamma och pappa förstås. Jag är glad att bli av med honom. Du kan ju föda upp honom och ha'n tills han blir så stor så man kan göra sej nån nytta me'n."

Tjorven kippade efter andan. Vesterman hörde annars inte till hennes favoriter men just nu kände hon att hon dyrkade honom.

"Å", sa hon, och hon funderade vilt – hur kunde man tacka för något så enastående?

"Jag ska sy ett korsstygnbroderi åt dej, vill du ha det?"

Vesterman förstod inte att Tjorven tog till det väldigaste hon kunde åstadkomma, och han sa:

"Nja, jag kan inte påstå att jag precis längtar efter det, men ta du sälen, det törs inte håken komma hem till frun med en sälunge."

Så gick Vesterman och Tjorven stod där alldeles omtumlad.

"Båtsman, det är inte klokt", sa hon, "vi har fått en säl."

Båtsman nosade på sälungen. Något som liknade den

hade han aldrig sett, men var det så att Tjorven ville det, så nog kunde han bli god vän också med det här konstiga lilla kreaturet som låg där och fräste åt honom.

”Nej, skräm honom inte”, sa Tjorven och föste undan Båtsman. Sedan skrek hon så mycket hon orkade:

”Kom hit! Kom hit allesammans! Det är inte klokt ... jag har fått en säl!”

Pelle var den första som kom springande, och han blev så att han darrade när han såg sälungen och hörde det otroliga – Tjorven hade fått det där fantastiska gråspräckliga lilla knytet som fräste och skrek och kavade runt på bryggan med knubbiga underliga små framfötter! Var det verkligen möjligt att någon kunde gå och få en säl!

”Å, vad du är lycklig”, sa Pelle ur djupet av sitt hjärta. Och Tjorven höll med honom.

”Ja, det är inte klokt, jag har då jämt sån tur!”

Men det återstod att övertyga mamma och pappa om hur bra det var att ha en säl.

Så småningom stod de allesammans på bryggan och tittade förundrade på sälungen.

”Snart kan vi öppna djurpark på Saltkråkan”, sa Melker. ”Jag ska bara se om jag kan komma över ett par små billiga flodhästar först.”

Men Märta slog ifrån sig med båda händerna. Hon ville inte ha en säl i huset inte på några villkor. Nisse var också betänksam. Han förklarade för Tjorven vilket besvär hon

skulle få med att föda upp honom. Han behövde mjölk som en kalv och strömming i kilovis när han blev lite större.

"Strömming kan han få av oss", sa Stina. "Det kan han väl, morfar?"

Tjorven tittade förebrående på sina föräldrar.

"Jag har ju fått honom", sa hon. "Det är precis som att få barn, förstår ni väl."

Teddy och Freddy höll med henne.

"Och när man får barn börjar man väl inte genast prata om hur mycket mjölk det ska gå åt och hur svårt det ska bli att föda upp ungen", sa Teddy.

De bestormade Märta med böner. Johan och Niklas och Pelle hjälpte till. De lovade göra en damm åt sälungen, där han kunde vara om dagarna. Det fanns en djup skrevla i klipphällen bakom sjöboden, fyllde man den med friskt sjö-vatten, så fick sälen den finaste bassäng han kunde önska sig. Och i sjöboden kunde han vara om nätterna, sa Freddy. Han skulle inte bli till något besvär alls, bedyrade de allesam-mans.

Sälungen gav till små hjälplösa skrik då och då, och Stina sa triumferande:

"Hör ni att han ropar 'mamma'?"

"Och det är jag det", sa Tjorven och tog upp sälungen i sin famn. Det verkade som om han trivdes där. Han nosade henne i ansiktet, och hans morrhår kittlade henne så att hon måste skratta.

"Jag vet vad han ska heta", sa Tjorven. "Moses! För Vesterman har hittat honom precis som hon som hittade Moses i vassen – det minns du, Freddy?"

"Inte hade jag föreställt mej Faraos dotter precis som Vesterman", sa Melker. "Men Moses är ju ett vackert namn."

Eftersom alla tycktes ta för givet att Moses skulle få stanna gav Märta med sig till sist.

"Du får väl ha honom tills han blir så stor så han kan klara sig själv", sa hon. Och alla ungarna jublade.

"Vet ni vad jag tror", sa Stina. "Jag tror att Moses är en förtrollad prins som har kommit upp ur havet."

"Du med dina förtrollade prinsar", sa Pelle. "Prins Moses, va?"

Tjorven satt på bryggan och Moses låg i hennes knä. Hon smekte honom och han nosade på hennes händer så att hon kände hans morrhår, och då skrattade hon om igen så att det kvillrade i henne.

Båtsman stod där och såg på. Längre stod han stilla och såg på Tjorven med sin vanliga sorgmodiga blick. Men plötsligt vände han tvärt om och lunkade bort.

Tjorven fick en arbetsam vår med både Jocke och Moses att ta hand om. Pelle skrev brev på brev från stan och förmanade henne att se efter hans kanin ordentligt.

GE HONOM MYKE MASKRÅSBLAD, skrev han,

och Tjorven klagade för Stina.

”Mycket maskrosblad, det kan Pelle säga! Jag har aldrig sett en kanin som är så hungrig jämt.”

Men Jocke var i alla fall ett stillsamt djur som bara begärde maskrosblad och vatten för att trivas. Han skrek inte när han blev lämnad ensam. Han kavade inte runt överallt och slet ner borddukar eller drog fram kastruller eller rev sönder pappas tidningar. Det gjorde Moses, han som skulle vara i sin damm om dagarna och i sjöboden om nätterna. Moses ville varken vara i dammen eller i sjöboden. Han följde Tjorven i hälarna var hon gick. Var hon inte hans mamma kanske? Var det inte hon som gav honom den härliga flaskan med varm mjölk och olja i? Då skulle han väl också vara hos henne. Han skrek och protesterade när Tjorven låste in honom i sjöboden om kvällarna, och en gång när han väsnades värre än vanligt tog hon honom med sig in i sitt rum – mamma var på symöte hos fru Jansson, så hon kunde inte säga ifrån.

Båtsman hade sin sovplats på en mattstump bredvid Tjorvens säng. Där hade han legat varenda natt ända sedan han var valp. Men när nu Moses kom och började kava fram och tillbaka över golvet sa Tjorven:

”Båtsman, du får sova inne hos Teddy och Freddy i natt.”

Det dröjde innan Båtsman fattade vad hon menade. Inte förrän hon tog honom i halsbandet och ledde ut honom ur sitt rum begrep han det.

”Det är bara nu i natt, förstår du”, sa Tjorven.

Men när Moses väl hade insett hur trevligt det var att sova i Tjorvens rum ville han inte nöja sig med någon gammal sjöbod.

Nästa kväll när Tjorven låste om honom skrek han så att det hördes över hela Saltkråkan.

”Folk kan ju tro att vi håller på och plågar livet ur honom”, sa Teddy. ”Det är bäst att han får sova inne hos Tjorven.”

Märta tvekade lite men hon gav med sig. Det var svårt att motstå en liten säl som var så tillgiven och som såg på en med sina kloka, vackra ögon ungefär som om han begrep allting.

Den kvällen gick Båtsman självmant och la sig inne hos Teddy och Freddy. Och det fortsatte han med allt framgent. Han slutade att följa Tjorven i hälarna vart hon gick, kanske var han rädd för att trampa på Moses. Numera låg han nästan hela dagarna stilla invid trappan till handelsboden. Med huvudet mellan tassarna låg han där som om han sov och tittade upp bara var gång någon kom och skulle in i affären.

”Min egen lusehund, vad du har blivit sömnig av dej”, sa Tjorven och klappade honom. Men sedan måste hon iväg och repa maskrosblad åt Jocke och värma mjölk åt Moses. Det var strävsamt att vara djurskötare, även om Stina hjälpte henne ibland.

”Du har i alla fall bara Hoppiland-Kalle”, sa Tjorven.

”Men jag har två djur att ta hand om ... och så Båtsman förstås.”

Stina tyckte inte det var något bra alls att hon bara hade Hoppiland-Kalle. Honom kunde man inte mata med flaska som Tjorven gjorde med Moses, lyckliga Tjorven! Stina hjälpte henne att repa maskrosblad åt Jocke och hoppades varje gång lika innerligt på den belöning som hon trängde efter – att få mata Moses med flaskan. Men Tjorven var obeveklig. Moses ville hon mata själv. Han trivdes inte annars, påstod hon. Stina fick sitta där och titta på, fastän det kliade i hennes fingrar att rycka flaskan från Tjorven, vare sig Moses sen trivdes med det eller inte.

Men det kom bättre tider också för Stina. Hennes morfar höll sig med får, bara ett par stycken som han mot en liten betalning fick ha i Vestermans hage. Så här års fick de lamm, och Stina följde varje dag sin morfar till hagen för att se om det hade fötts några nya lammungar.

”Mattisar, mattisar”, skrek Söderman, ”kom, får jag räkna er och se om jag har blivit någe rikare.”

En av hans tackor gjorde verkligen vad hon kunde för att öka hans rikedom. En dag gick hon och fick inte mindre än tre lammungar i det lilla skjulet som Söderman hade spikat upp till skydd för sina får.

”Så många har hon inte mjölk till”, sa Söderman. ”En av dom kommer det att bli synd om.”

Söderman fick rätt. I flera dagar gick han där med Stina

och såg hur den minsta av lammungarna tynade av därför att han inte orkade slåss om mjölken med de andra två.

Och till sist sa Söderman:

”Vi får försöka med flaska.”

Stina spratt till. Ibland hände det mest oväntade och underbara. Hon fick med sig sin morfar till handelsboden i en fart som Söderman tyckte var överdriven. Lammungen låg ju inte för döden precis. Men på Stinas order köpte han en nappflaska likadan som den Tjorven hade åt Moses, och Stina log förväntansfullt. Nu skulle Tjorven få så hon teg!

Tjorven höll på att mata Moses när Stina kom rännande med en fylld nappflaska i handen.

”Vad tar det åt dej”, sa Tjorven.

Moses hade en reservflaska som han brukade få om han var särskilt hungrig, och Tjorven trodde att det var den som Stina hade understått sig att hämta utan att ens fråga om lov först.

”Moses är mätt”, sa Tjorven. ”Han ska inte ha mer.”

”Vad angår det mej”, sa Stina. ”Jag har väl annat att tänka på.”

Tjorven höjde förvånad ögonbrynen.

”Vad då till exempel?”

”Jag ska gå och mata Tottisen”, sa Stina viktigt.

Tjorven teg och funderade.

”Vem farao är Tottisen”, sa hon till sist.

Och så snart hon hade fått veta det, sprang hon med

Stina till Vestermans hage och hjälpte henne ivrigt att mata lammungen. Fast Stina fick hålla i flaskan också.

Tottisen blev snart lika tam som Moses, och Stina gick med mat till honom flera gånger om dagen. Ibland släppte hon ut honom ur hagen och tog honom med på en liten promenad. Han rände efter henne lika tillgivet som Moses följde Tjorven.

"Det är verkligen en syn", sa Nisse Grankvist när han kom ut på sin trappa och såg Tjorven och Stina komma vandrande med Moses och Tottisen efter sig.

Sedan böjde han sig ner och klappade Båtsman.

"Och hur mår du då? Ligger du här och är lessen och får inte vara med och leka?"

Men Stina och Tjorven satte sig på trappan och matade sina djur och jämförde vem av dem som var sötast.

"En säl är i alla fall en säl", sa Tjorven, och det kunde inte Stina förneka.

"Men en lammunge är ändå sötare", sa Stina, och sedan sa hon:

"Jag tror att både Tottisen och Moses är förtrollade prinsar."

"Sss", sa Tjorven, "det är bara grodor som är det, har jag ju sagt."

"Säjer du, ja", sa Stina.

Hon satt tyst och tänkte. Kanske var det inte möjligt för ett vanligt får i Vestermans hage att åstadkomma en för-

trollad prins, men Moses som hade blivit hittad i ett fisknät, det var precis som i sagorna.

"Jag tror i alla fall", sa Stina, "att Moses är sjökungens lilla pojke som har blivit förtrollad av en elak fe."

"Nää, han är *min* lilla pojke", sa Tjorven och kramade Moses.

Båtsman lyfte huvudet och såg på dem. Och om det verkligen var sant att han kunde tänka som en människa, så tänkte han kanske precis som Pelle: "Far ända in i baljan med alla förtrollade prinsar!"

Vill Malin verkligen inte ha en brudgumse?

Nu blommar våra äppelträd igen, skrev Malin i dagboken. I makalös skär ljuvlighet står de omkring vårt hus och snöar sakta lite av sin blom över stigen som leder till vår brunn. *Våra* äppelträd, *vårt* hus, *vår* brunn, jo, vackert! Det är inte vårt ett enda dugg men jag tycker om att föreställa mig det, och det går märkvärdigt lätt. Så här dags för ett år sedan hade jag ännu inte sett Snickargården och ändå känns det som om den vore mitt hem på jorden, å, du min glade snickare, vad jag älskar dig för att du byggde det här huset, om det nu var du som gjorde det, och för att du planterade äppelträd runt omkring det och för att vi får bo här och för att det är sommar igen ... fast det där sista är förstås inte din förtjänst.

"Hur är det pappa", frågade hon Melker, "har du varit lika fiffig den här gången och skrivit kontrakt på ett helt år?"

"Inte än", sa Melker. "Jag går och väntar på den där Mattsson, han har lovat titta hit endera dan."

Och medan de väntade på Mattsson rustade Melkersons

sin Snickargård för sommaren. De räfsade löv på tomten, de piskade mattor och vädrade sängkläder, de tvättade fönster och skurade golv och satte upp rena gardiner. Niklas blankade järnspisen och Johan målade köksstolarna blå, Melker snickrade utan blodvite ihop en bokhylla för familjens vidlyftiga sommarläsning och han satte upp tavlor som han hade haft med sig från stan över den nykritade spisen i vardagsrummet. Malin gav kökssoffans murriga dyna ett nytt överdrag i rödrandigt bomullstyg, Pelle gick bara omkring och njöt. Alltför fula och skamfilade möbler ställdes i boden, och där ute ordnade Pelle dem till ett fult litet rum bara för att de skulle känna att någon fortfarande brydde sig om dem, och dessutom tänkte han sitta där med Jocke när det regnade.

"Det känns som att skapa", sa Malin och såg sig om i sitt sommarfina hus. "Nu vill jag bara ha massvis med blommor också."

Och hon hämtade in den glada snickarfruns gamla lingonkrukor från boden och dammade av dem och fyllde dem med syrener och blommande vildapel, och till sist vandrade hon ut i Janssons kohage där konvaljerna växte i vilt överdåd och plockade famnen full.

På hemvägen mötte hon Tjorven och Stina som kom spetande mellan björkarna under livligt tjatter. De tystnade när de fick syn på Malin och de såg på henne kärleksfullt och belåtet, hon var ju deras Malin och hon var så söt där

hon kom med konvaljerna.

"Du ser ut som en brud", sa Tjorven.

Strax glimtade det till i Stinas ögon och en kär gammal tanke vaknade hos henne.

"Ska du aldrig skaffa dej nån brudgumse, Malin?"

Tjorven gapskrattade.

"Brudgumse, vad är det för slag?"

"Det är nånting som dom har på bröllop", sa Stina osäkert.

Malin bedyrade att hon gärna ville ha en brudgumse så småningom, men än så länge var hon nog lite för ung, sa hon.

Tjorven stirrade på henne som om hon inte trodde sina öron.

"För ung! Du! Du är ju så gammal så det är inte klokt!"

Malin skrattade.

"Man måste hitta nån först som man kan tycka om riktigt, förstår ni väl."

Både Tjorven och Stina måste medge att det var ont om lämpliga brudgumsar på Saltkråkan.

"Men du skulle kunna få en förtrollad prins", sa Stina ivrigt.

"Finns det såna", frågade Malin.

"Ja då, hela diken fulla", sa Stina. "För alla grodor är förtrollade prinsar, säger Tjorven."

Tjorven nickade.

"Du bara kysser en och – pang – så står där en prins!"

"Tänk, är det så enkelt", sa Malin. "Då ska jag nog försöka skaffa mej en."

Tjorven nickade en gång till.

"Jaa ... innan det är för sent!"

Och hon fortsatte:

"Jag tänker i alla fall gifta mej, innan jag blir lastgammal."

"Med en förtrollad prins", frågade Malin.

"Nä, jag ska ha en rörmokare", sa Tjorven. "För dom tjänar så snuskigt med pengar nu för tiden, säger pappa."

Stina ville också ha en rörmokare, det skyndade hon sig att tala om.

"För jag vill ha precis detsamma som Tjorven."

"Ja, då blir det åtminstone två rörmokare som får roligt", sa Malin, och så gick hon. "Ser ni nån förtrollad prins", sa hon, "så säj åt honom att jag har stapplat hem på mina gamla ben."

Varpå Tjorven tog Stina vid handen och skuttade iväg med henne mellan björkarna sjungande för full hals:

*Jag skulle så gärna vilja gifta mej
om jag hade någe på fötterna,
mor min har lovat mej strumpor och skor,
om jag håller mej inne om nätterna.*

De skulle plocka konvaljer precis som Malin, men innan de ens hade hunnit börja med det hände det märkvärdiga – de hittade en förtrollad prins åt Malin! De hittade en groda, kan man bara tänka sig! En som satt vid kanten av kärret och såg tankfull ut.

”Han har nog suttit och lurat på Malin hela tiden”, sa Tjorven och kikade förtjust på den lilla grodan som flämtade mellan hennes kupade händer. ”Kom, vi måste ha tag i Malin så att hon får kyssa honom!”

Men Malin var försvunnen. Ända hem till Snickargården rände de med grodan och när de kom dit sa farbror Melker att Malin just hade gått till Söderman för att köpa strömming.

”Då går vi hem till mej”, sa Stina. Men det fanns ingen Malin där heller. Hon hade köpt sin strömming och gått igen.

”Vi sätter oss på bryggan och väntar”, sa Tjorven. ”Men kommer hon inte snart så får hon vara utan prins, för nu börjar jag bli trött på den här grodan.”

Det visade sig att grodan var minst lika trött på Tjorven, för när hon försiktigt öppnade händerna för att låta Stina titta lite tog grodan ett långt skutt ut på bryggan och skulle ha ramlat över bryggkanten om inte Stina i sista stund hade fångat henne.

Det låg en främmande segelbåt vid bryggan men ingen människa syntes till, varken ombord på den eller någon an-

nanstans. Solen brände, det var varmt och tråkigt att sitta där och vänta, tyckte Tjorven, hon hade inget långt tålamod och hon var van att hitta på utvägar.

”Jag vet”, sa hon, ”*vi* kan ju lika gärna kyssa grodan, vetja. Det kommer väl en prins ändå, förstår du väl, och då kan vi tussa ihop honom med Malin. Sen får han väl göra lite själv också.”

Det tyckte Stina lät förnuftigt. Visserligen var det otrevligt att kyssa grodor, men för Malin gjorde hon vad som helst. Grodan tyckte tydligen inte heller att det där med kyssandet var något trevligt. Hon sprattlade vilt för att komma loss, men Tjorven höll henne stadigt och Stina drog in andan och blundade.

”Gör det”, sa Tjorven.

Och då gjorde Stina det. Hon kysste grodan. Men det eländiga djuret vägrade att förvandla sig till en prins.

”Äsch, nu ska jag”, sa Tjorven. Hon la in lite större kraft i sin kyss men det lyckades ändå inte. Fortfarande satt samma flämtande groda i hennes hand.

”Dumma prins, han vill inte”, sa Tjorven. ”Ge dej iväg då!”

Hon satte grodan på bryggan och glad över sin oväntade frihet tog grodan ett skutt. Rakt över bryggkanten for den och rakt ner i segelbåten.

Och kom sedan och säg att inte grodor är förtrollade prinsar! Pang, bara stod han där! Precis som i sagan! Han

kom utfarande ur segelbåtens ruff och hoppade upp på bryggan och stod där mitt framför Tjorven och Stina med en liten brun hundvalp i famnen.

Tänk i alla fall, en prins! Tjorven och Stina stirrade på honom med ögon som blev allt rundare. Han var inte alls klädd som han skulle, den här prinsen, han hade en vanlig skjorta och en vanlig olle och vanliga blåbyxor, men annars såg han verkligen så prinsaktig ut med blå ögon och vita tänder och ljust hår som låg som en guldhjälms om huvudet på honom, jo, nog dugde han åt Malin.

”Jag trodde han skulle ha en krona på huvudet åtminstone”, viskade Stina.

Utan att ta ögonen från prinsen förklarade Tjorven med låg röst för henne:

”Den har han nog bara om söndagarna. Oj, vad Malin ska bli glad!”

Inte förrän nu kom Tjorven att tänka på Pelle. *Han* skulle bli så lagom glad över det här. Rasande skulle han bli för att de hade gått och skaffat en prins åt Malin. Och, hjälp, där kom Pelle minsann sättande uppe i backen ner mot bryggan och bakom honom kom Malin! Tjorven kände hur skinnet knottrade sig på henne, och hon viskade till Stina:

”Nu börjar det bli spännande!”

Och de spärrade upp ögonen ännu mer. Det var inte varje dag man fick se Malin träffa en prins.

Prinsen tyckte om Malin, det märktes tydligt. Han såg

på henne som om han aldrig hade sett något så makalöst, och Tjorven och Stina utbytte en belåten blick, jojo, nu fick han väl så han teg! Det kändes som om det var deras förtjänst att Malin var så där söt och så där mjuk och att håret och klänningen blåste så trevligt om henne.

Och nu syntes det att prinsen tänkte säga något till henne.

”Nu du, nu börjar han fria”, viskade Tjorven.

Men fullt så rask i vändningarna var inte prinsen.

”Jag har hört att det ska finnas en handelsbod här på Saltkråkan”, sa han. ”Vet du möjligen ...”

Jo, det visste Malin och hon var just på väg dit, ville han gå med, så skulle hon visa honom.

”Å, då *kan* jag väl få passa valpen under tiden”, bad Pelle.

Förtrollade prinsar var en sak, men förtrollade prinsar som hade små söta bruna valpar, det var något annat, dem kunde man lättare stå ut med. Och dessutom visste Pelle inte att detta var en förtrollad prins.

”Han tror att det är en vanlig kille”, viskade Tjorven till Stina, ”så vi behöver inte tala om för honom vad vi har gjort.”

Ändå kändes det lite som ett förräderi mot Pelle. Tjorven tittade skuldmedvetet på honom, men det märkte han inte. Just nu märkte han bara den lilla bruna valpen.

”Vad heter han”, frågade Pelle ivrigt.

”Han heter Jumjum”, sa prinsen. ”Och själv heter jag Petter Malm.”

Det sista sa han till Malin.

"Petter ... far och flyg, ett sånt prinsnamn", viskade Tjorven, och sedan tog hon Stina vid handen. "Kom, vi följer med och ser hur det går!"

Prinsen lämnade över valpen till Pelle.

"Du är väl rädd om Jumjum medan jag är borta", sa han vänligt. Och innan Pelle hann svara, sa Malin:

"Ja, det kan jag försäkra att han är."

Så gick Malin med sin prins. Tjorven och Stina rände fnissande efter till handelsboden och hörde där med stor förvåning prinsen beställa ett halvt kilo blodpudding av Märta.

"Äter prinsar verkligen blodpudding", viskade Stina häpen.

"Nä, det ska han nog ha till sina smågrisar hemma i slot-tet", sa Tjorven.

De höll sig hela tiden så nära Malin de kunde komma för att höra vartenda ord prinsen sa till henne. Han ville aldrig gå ifrån henne, det märktes.

En lång stund efteråt stod de kvar och hängde utanför handelsboden, han och Malin, och bara pratade. Han sa att han hade hyrt en liten stuga under semestern hos Öster-mans på Storholmen och nu hade han lånat en segelbåt och skulle ut och segla. Men han skulle snart komma tillbaka till Saltkråkan, sa han, för det var ju en bra handelsbod de hade där.

”En bra handelsbod, haha”, sa Tjorven till Stina. ”Och en bra Malin också, va?”

Till sist hade Malin inte tid att stå där längre, och då gick prinsen. Baklänges, som om han ville se på henne så länge som möjligt, och han svängde med sin papperskasse och sa:

”Nu går jag med min blodpudding. Men jag kommer tillbaka när den tar slut och jag äter fort. Stå på bryggan då också och se ut som vackert väder, gör det, är du snäll!”

”Hörde du”, viskade Tjorven. ”Det är sånt som kallas prinssnack, förstår du.”

”Nu har vi en groda till i brunnen”, berättade Pelle för Malin när han hade lagt sig den kvällen. ”Jag hittade en i Petters båt, och han sa att jag skulle ta henne därifrån, för grodor tycker inte om att segla, det visste han lika bra som jag.”

Pelle satte sig kapprak upp i sängen och fortsatte ivrigt:

”Han tycker om djur, den där Petter, lika mycket som jag. Och han är vetenskapsman. Han håller på bara med djur hela tiden och tar reda på allting om dom. En sån ska jag också bli när jag blir stor.”

Pelle som inte skulle bli något alls, nu hade han plötsligt fått höra att det fanns yrken för den som bara ville ta reda på allting om djur. Och det var som att släppa in en flod av ljus i ett stort mörker, ty i all tysthet hade Pelle, sju år gammal, gått omkring och ängslats för sin framtid. Hur skulle det gå för honom som inte ville göra någonting alls när han

blev stor? Nu ville han det, och det kändes som en lättnad.

”Petter, han har ett roligt arbete, må du tro”, förklarade han för Malin. ”Gissa vad han har gjort till exempel? Han har satt fast små radiosändare på några sälar för att kunna få reda på vad sälarna gör under vattnet och vart dom simmar och sånt där ... kul, va?”

Sedan slog han plötsligt armarna om halsen på Malin.

”Men å, Malin, om jag kunde få en hund! Det är så roligt med Jocke, men han måste sitta stilla i buren hela tiden. Tänk att ha en sån där valp som Jumjum som följer efter en vart man går!”

”Jag skulle också önska att du kunde få en hund”, sa Malin. ”Men än så länge får du allt nöja dej med Jocke.”

”Och med Båtsman och Tottisen och Moses”, sa Pelle.

Båtsman var fortfarande världens förnämsta hund för Pelle, och när Pelle kom ut till Saltkråkan den här gången hade Båtsman hälsat honom med höga skall. Han visste nog vem som var världens förnämsta Pelle också, och honom följde han numera i hälarna överallt. Ibland gjorde Moses det med och ibland även Tottisen. Pelle vandrade fram som en djurtämjare utan like, och när Tjorven såg det fick hon häftiga ryck av avundsjuka, inte för att Moses följde Pelle men för att Båtsman gjorde det. Då kastade hon sig om halsen på sin hund och rullade runt med honom och sa:

”Båtsman, du är min egen lusehund, så mycket du vet det!”

Och Båtsman såg på Tjorven som om han tänkte:

”Lilla humla, jag vill ju inget hellre!”

Och han lämnade genast Pelle och vem det vara månne för att följa Tjorven i hälarna igen. Ända tills den där Moses kom kavande och trängde sig emellan.

Moses hade till sist blivit alltför bortskämd. Ibland tyckte till och med Tjorven att han var besvärlig. En kväll hade hon dumt nog tagit upp honom i sängen, och sedan ville han inte ligga i sin sovlåda längre utan på Tjorvens fötter. Det hjälpte inte att hon vräkte ner honom, han kavade ihärdigt upp i sängen igen och lika ihärdigt knuffade Tjorven ner honom.

”Vi ligger och knuffas hela nätterna”, sa hon, och hennes mor skakade ogillande på huvudet.

”Den där sälen skulle aldrig ha fått komma i vårt hus!”

Men numera tyckte Moses om att simma i sin damm, och sedan Johan och Niklas och Teddy och Freddy hade spikat upp ett staket runt om den kunde Tjorven hålla honom instängd där när hon av någon anledning ville vara i fred och röra sig fritt utan en sälunge kavande bakom sig.

Men fortfarande krävde Moses mycket av hennes tid och hennes intresse och hennes kärlek, och när hon lekte och nojsade med sälungen lunkade Båtsman bort och la sig vid trappan till handelsboden. Särskilt om Pelle inte fanns i närheten. Särskilt om Pelle satt nere på bryggan och lekte med Jumjum ... och det gjorde han ofta.

Om man bor på Storholmen och tycker mycket om blodpudding, då måste man nödvändigt över till Saltkråkan. Titt och tätt måste man dit, för där ligger ju handelsboden. Och om man varje gång har med sig en liten brun hundvalp, då behövs det bara att man lägger till vid bryggan så kommer Pelle Melkerson rännande för att leka med den. Och när Pelle Melkerson leker med en hundvalp så svarar han snällt på alla frågor utan att ens märka att han svarar på dem.

”Var har du Malin i dag då”, kan man till exempel fråga.

”Hon sitter på trappan därhemma och rensar strömming”, säger Pelle Melkerson.

Eller:

”Hon är borta vid Skatudden och badar med Teddy och Freddy.”

Eller:

”Jag tror att hon är och handlar.”

Och när man har fått veta vad man vill lämnar man sin valp i Pelle Melkersons vård och rusar iväg och stöter händelsevis ihop med Malin och blir för varje gång lite mer bekant med henne. Och lite mer förälskad. Mer förälskad? Precis som om det vore möjligt! Precis som om det inte hade smällt till redan första gången man såg henne stå där på bryggan – hon eller ingen!

En onsdag i juni, en evigt minnesvärd onsdag, hittade

Petter Malm Malin i Saltkråkans handelsbod. Och inte bara henne. Han hittade en säl också. Sannerligen, där kavade en liten sälunge runt på golvet och lekte med två små flickor. Det var inte skryt då av Pelle Melkerson, när han påstod att det fanns en tam säl på ön.

Affären var full av folk och Moses hade roligt. Han bet i alla byxben han kom åt, särskilt i Tjorvens, och hon värjde sig skrattande:

"Nä, Moses, låt bli, annars säger mamma att du inte får gå lös!"

"Är det din säl", frågade Petter med ett leende.

"Ja, det förstås", sa Tjorven.

"Och du vill väl inte sälja honom, kan jag tro?"

"Aldrig i livet", sa Tjorven. "Vad skulle du ha en säl till?"

"Inte jag", sa Petter, "men min institution."

Insti... prinsar använde verkligen krångliga ord!

"En zoologisk institution där jag har mitt jobb", förklarade prinsen utan att Tjorven förstod mera för det.

"Jobb", sa hon efteråt till Stina, "där ljög han så det smällde om det. Prinsar har inget jobb. Men han vill väl slå i Malin att han är en vanlig kille."

Petter klappade Moses.

"Han är en bra lekkamrat, kan jag förstå", sa han.

Och han lekte själv med Moses ända tills han måste gå därifrån, vilket märkvärdigt nog inträffade precis när Malin var färdig med sina inköp.

"Jag bär gärna den där korgen hem till Snickargården åt dej, även om du inte bjuder mej på te eller nånting", sa han till Malin.

"Jag bjuder dej på te", sa Malin, "godhjärtad som jag är. Följ med mej bara!"

Men just då kom Kalle Vesterman ut ur handelsboden, och han ropade på Petter.

"Hör nu herrn", sa han. "Kan jag få tala ett par ord med herrn?"

Petter vände sig om när han hörde den grova, lite pockande rösten och såg den som hade ropat, en grovhuggen, undersäsig karl med ett något vildsint utseende.

"Vad vill ni mej", frågade Petter förvånad.

Vesterman drog honom utom hörhåll för Malin.

"Jo, si, jag råkade höra där inne i bo'n att ni ville köpa den där sälen", sa Vesterman så inställsamt som det var möjligt för en vildman. "Och det är egentligen min säl, om sanningen ska fram. Det var jag som hittade honom ute på Skäret. Hur mycket skulle man kunna få för honom?"

Han kom ända in på Petter och stirrade honom ivrigt upp i ansiktet. Petter drog sig undan. Han ville inte göra några sälaffärer just nu. Det enda han ville var att komma ifatt Malin, och han sa hastigt:

"Tja, ett par hundra kanske ... men priset bestämmer inte jag. Och för övrigt vill man ju gärna veta först vem som verkligen rår om sälen."

"Ja, si, det gör jag", ropade Vesterman efter honom. "Det gör jag."

Och det var precis vad han sa till Tjorven också, när hon och Stina strax efteråt kom utklivande ur handelsboden med Moses i hälarne.

"Hör du, nu vill jag ha tillbaka min säl", sa Vesterman.

Tjorven stirrade på honom utan att förstå.

"Din säl, vad menar du med det?"

Vesterman såg lite besvärad ut och spottade långt framför sig för att visa sig oberörd.

"Jag menar vad jag säger. Du har fått ha honom länge nog, men det är min säl och nu tänker jag sälja honom."

"Sälja Moses, är du inte klok", skrek Tjorven.

Men Vesterman förklarade för henne. Hade han inte sagt kanske att hon skulle få ha sälungen tills han blev så stor så man kunde göra sig någon nytta med honom?

"Far ända in i baljan med allt ditt ljug", skrek Tjorven.

"Du sa att jag skulle få honom till min helt och hållet, det sa du!"

Antagligen skämdes Vesterman någonstans inne i sin snåla själ, och det gjorde honom ännu bryskare. Han behövde inte fråga Tjorven om lov, sa han, för att sälja sin egen säl och säljas skulle den, det var inte vidare med den saken. För Vesterman behövde pengarna så innerligt väl, och var det så att Tjorven inte ville ta reson, så skulle han gå och tala med hennes far.

"Det ska jag minsann göra själv", skrek Tjorven gråtande av förbittring.

"Dumma dej", sa Stina och sparkade med ett litet smalt ben åt Vestermans håll, och då gick Vesterman.

"Vänta bara tills jag får tala med Nisse", sa han.

Tjorven stod där flämtande av raseri.

"Aldrig i livet", skrek hon. "Aldrig i livet får du Moses!" Sedan började hon springa.

"Kom, Stina, vi måste ha tag i Pelle."

Mamma och pappa kunde hon inte tala med just nu när affären var full med folk, men i nödens stund var Pelle en som man kunde ty sig till, det visste Tjorven, och han måste få veta det förfärliga som höll på att hända.

Pelle skakade dystert på huvudet när han hade fått höra den gruvliga nyheten.

"Det hjälper inte om du talar med din pappa", sa han.

"För du kan ju inte bevisa att Vesterman lovade dej att du skulle få Moses till din helt och hållet, och då vet farbror Nisse inte vad han ska göra."

Stina instämde.

"Nä, då får han gå och fråga tant Märta."

Men Pelle skakade på huvudet igen. Det fanns bara ett sätt, sa han, och det var att gömma Moses någonstans där inte Vesterman kunde hitta honom.

"Var då till exempel", frågade Tjorven.

Pelle funderade ett slag, och plötsligt visste han det.

"I Döda viken", sa han.

Tjorven såg på honom full av beundran.

"Pelle, vet du vad", sa hon. "Du kan hitta på bättre än nån annan."

Pelle hade rätt, visst hade han rätt. Mamma och pappa skulle inte blandas in i det här. Om Vesterman sedan kom till dem och frågade efter Moses, så kunde de svara helt sanningsenligt: "Vi vet inte var han är. Ta reda på honom själv du!"

Och det skulle bli svårt för Vesterman, oj, vad det skulle bli svårt!

Förr i tiden, för hundratals år sedan, låg Saltkråkans by inte på sin nuvarande plats utan vid en vik borta på öns västsida. Men en gång under ett krig kom ryssarna och brände hela byn och sedan byggde saltkråkeborna upp nya hus åt sig, för säkerhets skull på motsatta sidan av ön. Av den forna byn fanns inget kvar mer än de gamla sjöbodarna. En hel rad uråldriga grå sjöbodar kantade än i dag den lilla viken där en gång fiskebåtar och segelskutor hade legat förtöjda vid bryggorna och där saltkråkebornas idogt fiskande förfäder hade hängt sina skötar och nät till tork uppe på de kala strandklipporna. Numera fanns här inga farkoster mer än en gammal övergiven trälare som hade funnit sin sista ankarplats i viken. 'Döda viken' kallade barnen den. Och död var den, tyst och död. Det var en egendomlig stillhet över

platsen, och hit kom Pelle ibland på sina ensamma vandringar. Med ryggen mot en solig sjöbodvägg kunde han sitta i timtal och se trolsländorna fladdra mellan bryggorna och räkna ringarna i vattnet när någon abborre spratt till under den blanka ytan.

För Pelle var Döda viken en plats full av frid och drömmar. Men det fanns de som tyckte att tystnaden där var skrämmande, nästan lite spöklik. Man kunde inbilla sig att de svartaste hemligheter doldes i de övergivna sjöbodarnas skumma skrymslen och det kom sällan någon människa hit. Här skulle ingen leta efter Moses. I en sjöbod vid Döda viken skulle han vara säkert gömd.

Tjorven hade en liten skrinna som hon fraktade Moses i, om hon skulle långa vägar med honom och inte hade tålamod med hans kavande. Och nu skulle de långa vägar. Därför lastades Moses i skrindan tillsammans med sin sovlåda och all den strömning Stina hade lyckats tiggat av sin morfar.

De fyra hemliga som höll på att sparka boll bakom Snickargården såg avfärden, och Teddy ropade till Tjorven:

"Vart ska ni ta vägen?"

"Vi ska bara ta oss en liten promenad", förklarade Tjorven. "Nä, Båtsman, det är lika bra att du stannar hemma", sa hon när hennes hund kom lunkande och ville följa med. Promenad brukade betyda långa strövtåg i skog och mark, och det var något Båtsman inte kunde motstå.

Han stannade när Tjorven sa åt honom. Längre stod han stilla och tittade efter henne och Pelle och Stina och Moses i skrinkan. Men sedan gick han tillbaka och la sig på sin vanliga plats bredvid trappan. Hans huvud sjönk ner mellan tassarna, det såg ut som om han sov.

En slingrande, halvt igenvuxen gammal väg ledde till Döda viken. Ungefär halvvägs dit låg Vestermans gård, och eftersom man inte kunde gå i terräng med skrinkan måste de förbi där med Moses, det var otäckt men oundvikligt.

”Om han får syn på oss nu, då är det klippt”, sa Tjorven när de kom mitt för Vestermans grind. ”Då tar han Moses direkt. Snälla Cora, kan du inte vara tyst!”

Det sista sa hon åt Vestermans stövare som stod innanför staketet och skällde. Det fattades bara att Vesterman kom ut för att se vem Cora skällde på!

”Ja, då är det klippt”, sa Stina.

Men Vesterman syntes inte till. Bara hans fru, hon stod med ryggen åt dem och hängde upp tvätt på ett klädstreck utanför knuten och hade som väl var inga ögon i nacken.

De kom förbi Vestermans hage också där Stinas morfar hade sina får, och Stina ropade på Tottisen. Han kom genast sättande och trodde att han skulle få mat.

”Nä, jag skulle bara hälsa på dej och se att du mådde bra”, sa Stina.

Moses mådde också bra. Han åkte så nöjd i sin skrinka hela vägen till Döda viken och trodde antagligen att han var

ute på en lusttur. Men när han plötsligt med sovlåda och allt blev inföst i en helt främmande sjöbod, då började han förstå att det var fråga om ett illdåd mot honom, och det tänkte han inte tåla. Han satte i med ett par av sina ilsknaste skrik, och det lät ruskigt i den ödsliga tystnaden kring Döda viken.

”Moses, du väsnas så det hörs över hela ön”, sa Pelle förebrående.

De satt på huk omkring sälungen alla tre inne i sjöbodens dunkel och klappade honom och försökte få honom att förstå att allt det här var till hans eget bästa.

”Det är bara en liten tid, förstår du”, sa Tjorven. ”Det ordnar sej nog på nåt vis, och då får du komma tillbaka hem.”

Hur det skulle ordna sig kunde Tjorven för sitt liv inte räkna ut. Men det mesta brukade ordna sig förr eller senare och skulle väl göra så den här gången också, hoppades hon.

Och så småningom föll Moses till ro i sin sovlåda med munnen full av strömming.

”Finare sjöbod har du aldrig bott i”, sa Tjorven. ”Här mår du inte illa.”

”Fast här är otäckt”, sa Stina med en rysning. ”Jag tror nästan att det spökar lite.”

Det var en underlig, skum dag i sjöboden som hon inte tyckte om. Men genom springor i väggen föll solen in i

snedra strålar och hon hörde vattnet klucka utanför.

”Jag går ut ett slag”, sa hon och sköt upp den tunga dörren som knarrade i sina gångjärn. Och så var hon borta.

Det Stina tyckte var otäckt var för Pelle bara trivsamt, något som han njöt av så att han kände det i hela kroppen.

”Här skulle jag vilja bo själv”, sa han och såg sig om bland bråten som den siste ägaren hade lämnat kvar i sin sjöbod. Där fanns trasiga fisknät och mjärdar, en illa medfaren fisksump, grå av ålder, och ett par vettar för fågelskytte, ispikar och öskar och åror, tvättholkar och klapprän och ett rostigt ankare, en ålderdomlig sparkstötting med trämedar och längst borta i ett hörn en gammal vagga med ett namn och ett årtal inskuret på gaveln. Pelle stavade. ’Lilla Anna’ stod det på vaggan. Årtalet kunde han inte läsa.

”Men det var nog länge sen lilla Anna låg i den där vaggan”, sa han.

”Var finns lilla Anna nu, tror du”, frågade Tjorven.

Pelle tänkte efter. En lång stund stod han där och tittade på den gamla vaggan och tänkte på lilla Anna.

”Hon är nog död nu”, sa han tyst.

”Nä, det vill jag inte ... det är ju sorgligt, vetja”, sa Tjorven. ”Håååaja”, sa hon och sedan sjöng hon:

*Världen är en sorgeö,
bäst man lever skall man dö
och bli mull tillbaka.*

Pelle slängde upp dörren och rusade ut i solskenet. Och Tjorven skyndade efter så snart hon hade sagt adjö till Moses och lovat heligt och dyrt att komma med strömming till honom varje dag.

Där ute låg Döda viken tyst och drömmande i eftermiddagssolen. Pelle drog ett djupt andetag. Och sedan var det som om ett vanvett hade flugit i honom. Han gav till ett tjut och satte av i språng. In och ut i sjöbodar och båthus rände han som om han vore jagad, han hoppade omkring på murkna bryggor och hala stockar så att Tjorven blev rädd, ändå följde hon honom och skuttade lika våghalsigt som han på vacklande plankor inne i båthusens dunkel, där vattnet låg svart och skvalpade mot bottenstockarna. Pelle hoppade i någon sorts tyst raseri och sa inget. Tjorven teg hon också, för hon var rädd, men följde honom gjorde hon utan betänkande.

Efteråt satt de flämtande på en brygga i solskenet och då sa Pelle:

”Var är Stina?”

De hade inte sett henne på länge, det mindes de nu, och de ropade på henne. Men där kom inget svar. Då började de leta. De ropade och letade och deras rop ekade runt Döda viken och tystnade sedan. Skrämmande tyst blev det.

Pelle var vit om näsan. Vad hade hänt med Stina? Tänk om hon hade trillat i från någon brygga ... om hon hade drunknat? Lilla Stina och lilla Anna ... alla kunde dö,

det visste han.

”Å, varför tog jag inte Båtsman med mej”, sa Tjorven med tårar i ögonen.

De stod där i vända och ängslan, då hörde de plötsligt Stinas röst.

”Gissa var jag är!”

De behövde inte gissa. Nu såg de henne. Högt uppe i mastkorgen på den gamla trälaren satt hon, hur i all världen hade hon kunnat ta sig dit. Tjorven blev rasande och tor-kade ilsket bort sina tårar.

”Eländiga unge”, skrek hon. ”Vad gör du där uppe?”

”Försöker komma ner”, sa Stina ynkligt.

”Var det därför du klättrade opp”, frågade Pelle.

”Nä, för att se på utsikten”, sa Stina.

”Ja, titta på den nu då”, sa Tjorven.

Kunde man tänka sig en sån unge, här klättrade hon omkring och såg på utsikten istället för att ligga i sjön, ja, det var ju tur att hon inte gjorde det förstås, men hon kunde låta bli att skrämmas så där.

”Hörde du inte hur vi ropade”, sa Tjorven argt.

Stina skämdes där hon satt. Visst hade hon hört dem ropa, men det var roligt när de inte kunde hitta henne. Stina hade lekt kurragömma, fast det visste ju inte Pelle och Tjorven. Och nu var det slut med det roliga, det märkte hon.

”Jag kan inte komma ner”, skrek hon.

Tjorven nickade förgrymmad.

”Ja, då får du väl sitta där då. När vi kommer med strömming till Moses kan vi sätta fast våra stycken på ett metspö och sticka opp till dej.”

Stina började gråta.

”Jag vill inte *ha* nån strömming, jag vill komma ner, och det går inte.”

Det var Pelle som förbarmade sig över henne, och han hade en svår pärs. Att klättra upp till mastkorgen var ingen konst, men väl ditkommen förstod han Stina när hon sa: ”Jag vill komma ner, men det går inte.” Det gick nästan inte för Pelle heller. Men han tog ett stadigt tag om magen på Stina, blundade och klättrade och lovade sig själv att aldrig mer ge sig upp högre än köksbordet därhemma.

Så fort Stina stod på bryggan igen var hon lika morsk som vanligt.

”Aktare, vilken utsikt man har där oppe”, sa hon till Tjorven.

Men Tjorven gav henne en förintande blick och Pelle sa:

”Vi måste skynda oss hem, klockan är snart sex.”

”Nä, det kan hon inte vara”, sa Stina. ”För jag skulle vara hemma klockan fyra sa morfar, och det är jag ju inte.”

”Skyll dej själv”, sa Tjorven.

”Ja, inte tror jag morfar märker ett par timmar mer eller mindre”, sa Stina förtröstansfullt.

Men där tog hon fel. Söderman var vid fårhagen för att

ge sina mattisar friskt vatten i holken, och han sa när han såg Stina komma trippande:

”Vad i all sin dar har du gjort hela dan?”

”Inget särskilt”, sa Stina.

Söderman var ingen sträng morfar, han bara ruskade på huvudet.

”Det tar lång tid för dej att göra inget särskilt, tycker jag.”

När Tjorven kom hem såg hon sin far nere vid bryggan, och hon sprang dit.

”Nej, se där har vi äntligen Tjorven”, sa Nisse. ”Vad har du gjort hela dan?”

”Inget särskilt”, sa Tjorven precis som Stina.

Och samma svar fick Malin av Pelle. Han kom inklivande i köket när hela familjen redan satt omkring middagsbordet.

”Nä, jag har inte gjort nåt särskilt”, sa Pelle, och han menade det uppriktigt.

Man lever farligt när man är sju år. I barndomslandet, det hemliga och vilda, kan man vara nära det farligast farliga utan att man tycker det är något särskilt.

Pelle gjorde en grimas när han såg vad de fick till middag – stekt fisk och spenat.

”Jag tror inte jag vill ha nån mat”, sa han.

Men Johan satte upp ett förmanande pekfinger.

”Försök inte! Här hjälps vi åt allihop. Det är pappa som

har lagat middan. Malin hade bara suttit och pratat med sin nya schejk.”

”I tre timmar”, sa Niklas.

”Så så så”, sa Melker. ”Nu låter ni Malin vara i fred.”

Men Niklas gav sig inte.

”Jag bara undrar vad man kan hålla på och prata om i tre timmar?”

”Tjäderleken, förstår du väl”, sa Johan uppsluppet.

Malin log. Hon klappade Johan på skulden.

”Han är inte nån ’schejk’ och vi pratar inte om ’tjäderleken’, tänk för att vi inte gjorde det! Men han tycker att jag är ljuv, det ni.”

”Visst är du ljuv, lilla Malin”, sa Melker. ”Är inte alla flickor det?”

Malin skakade på huvudet.

”Nej, det tycker inte Petter. Han säger att om flickor nu för tiden förstod sitt eget bästa, så skulle dom vara lite mer ljuva.”

”Det är väl bara att säga åt dom”, sa Niklas. ”Var ljuv, annars klipper jag till dej!”

Malin såg på honom och skrattade.

”Jo, det blir roligt att vara flicka när du blir ett par år äldre. Ät nu, Pelle”, sa hon sen.

Pelle tittade kärleksfullt på Melker.

”Har du verkligen lagat middan, pappa? Vad duktig du är!”

"Ja, jag har tinat upp den alldeles själv", sa Melker och snörpte husmoderligt på munnen.

"Kunde du inte ha tinat opp nåt annat än spenat", frågade Pelle och rynkade näsan.

"Hör du, min lille gosse", sa Melker. "Det finns nånting som heter vitaminer, det har du hört talas om, va? A och B och C och D och hela alfabetet! Såna *måste* man ha i sej, det vet du."

"Vad är det för vitaminer i spenat", frågade Niklas vetgirigt.

Det kom inte Melker ihåg.

Pelle tittade på den gröna röran han hade på sin tallrik.

"Jag tror att det är skitvitaminer", sa han.

Det skrattade Johan och Niklas åt, men Malin sa strängt:

"Nej, Pelle, såna ord använder vi inte här i huset."

Då teg Pelle, men när han efter middan kom till kaninburen med händerna fulla av maskrosblad sa han uppmunrande till Jocke:

"Det här är inga skitvitaminer, må du tro."

Han tog Jocke ur buren och satt med honom i famnen. En lång stund satt han så, men då hörde han Malin komma ut på trappan och hon ropade någonting som han inte tyckte om att höra.

"Pappa, jag går ut", skrek Malin. "Petter väntar på mej. Kan du se till att Pelle kommer i säng?"

Pelle sköt hastigt in Jocke i buren. Han rusade upp

och sprang ifatt Malin.

"Ska du inte vara hemma och säga godnatt åt mej när jag har lagt mej", frågade han oroligt.

Malin stannade tveksamt. Petters semester var slut, det här var sista kvällen, och sedan skulle hon kanske aldrig se honom mer. Inte ens för Pelles skull kunde hon stanna hemma i kväll.

"Jag kan säga godnatt åt dej här och nu", sa hon.

"Nä, det kan du visst inte", sa Pelle harmset.

"Jo, om jag tar i riktigt."

Hon kysste honom häftigt, en hel rad små snabba kyssar som hamnade lite varstans, på pannan och på öronen och på det mjuka bruna håret.

"Gonatt, gonatt, gonatt, ser du att jag kunde", sa hon.

Pelle log, men sedan sa han strängt:

"Kom inte hem för sent bara!"

Petter satt nere på bryggan och väntade, och medan han satt där blev han minsann också kysst. Fast inte av Malin.

Tjorven och Stina hade fått syn på honom när de var ute på en liten kvällspromenad med dockvagnen och Lovisabet. Och när Tjorven såg den förtrollade prinsen, greps hon av en helig vrede. Var det inte hans fel kanske att Moses nu låg ensam i sin sjöbod borta vid Döda viken? Det var verkligen inte vad man tänkte sig när man skaffade fram förtrollade prinsar, att de skulle gå omkring och köpa sälar.

"Dumma dej", sa hon till Stina, "varför hittade du på att

vi skulle kyssa den där grodan egentligen?”

”Jag”, sa Stina. ”Det var ju du!”

”Tänk för att det inte var det”, sa Tjorven.

Hon såg ogillande på prinsen som de hade skaffat åt Malin. Han såg rätt snygg ut i sin mörkblå jacka och med håret som lyste. Men han fick se ut hur han ville. Ett stort elände var han i alla fall.

Tjorven funderade. Hon var van att hitta på utvägar.

”Tänk om ...”, sa hon. ”Men det går väl inte.”

”Vad då”, sa Stina.

”Om vi skulle ta och kyssa honom en gång till. Då kanske han blir en groda igen, man vet aldrig.”

Petter satt där och visste inte vad som hotade honom. Med ivriga ögon spanade han bort mot Snickargården, skulle inte Malin komma snart? Det var det enda han frågade efter just nu.

Inte förrän de stod mitt framför honom på bryggan såg han dem, de där två små flickorna som han hade träffat i handelsboden.

”Sitt stilla ett slag och blunda”, sa hon som hette Tjorven.

Petter skrattade.

”Vad är det frågan om ... är det en lek?”

”Det säger vi inte”, sa Tjorven barskt. ”Blunda, har jag sagt.”

Malins prins blundade snällt, och de kysste honom i vresmod, först Tjorven och sedan Stina. Och sedan sprang

de hastigt ifrån honom. Först när de hade kommit på tryggt avstånd borta vid sjöboden stannade de.

”Ja, då får vi ha det som vi har det”, sa Tjorven missmodigt. Och sedan skrek hon till prinsen som inte ville bli en groda:

”Far ända in i baljan med dej!”

Flickor nu för tiden var verkligen inte så ljuva som de borde vara, där hade han sagt ett sant ord, Petter.

Petter tittade förvånad efter de två små arga som hade kysst honom. Men då såg han Malin komma, lika ljuv som junikvällen och han blundade hastigt.

”Vad sitter du här och blundar för”, sa Malin och knäpp-te honom på näsan.

Han slog upp ögonen och sa med en suck:

”Det var bara ett bondförsök. Jag tänkte att det kanske var skick och bruk här på Saltkråkan att alla flickor kysser en bara man sitter stilla och blundar.”

”Är du inte klok”, sa Malin. Men innan Petter hann förklara närmare ropade Tjorven borta vid sjöboden:

”Malin, vet du vad? Akta dej för honom. Han är egentligen bara en groda.”

Den kvällen fick Båtsman tillbaka sin plats på mattstumpen bredvid Tjorvens säng, och när hela familjen kom för att som vanligt säga godnatt åt sin lilla yngsta talade hon om för dem varför Moses var borta och vad Vesterman var för en usling.

"Han är precis som den där farao dom hade i Egypten", sa Tjorven. "Det minns du, Freddy. Och där måste dom också gömma alla sina mosisar."

"*Din* Moses, var har du gömt honom", ville både Teddy och Freddy veta.

"Det är hemligt", sa Tjorven.

Hemliga Teddy och Hemliga Freddy, här fanns det fler som kunde ha hemligheter!

"Jag håller allting hemligt", sa Tjorven. "Var Moses är, det får ni aldrig, aldrig veta!"

Nisse såg lite betänksam ut.

"Men det här med Vesterman måste vi klara ut på något sätt."

Sedan kliade han Båtsman i nacken.

"Nu, Båtsman, är du allt glad."

Och Tjorven lutade sig över sängkanten och såg Båtsman djupt in i ögonen.

"Min egen lusehund", sa hon ömt, "nu ska vi sova, du och jag."

Men kanske var det där en lycka alltför stor för att Båtsman skulle kunna bära den med jämnmod. Han sov oroligt och någon gång vid tolvtiden på natten väckte han Tjorven och ville ut.

Hon öppnade sömndrucken dörren för honom.

"Vad är det med dej, Båtsman", mumlade hon.

Men sedan vacklade hon tillbaka till sängen och sov

redan innan hon hade hunnit dit.

Och Båtsman vandrade ut i juninatten som med sitt bleka ljus skapar oro hos människor och djur. Malin såg honom, både när han gick ut och när han efter två timmar kom hem. För hon stod vid Snickargårdens grind och sa godnatt åt Petter. Ibland tar en sådan sak ungefär två timmar. Och juninätter var inte gjorda för sömn, sa Petter. De var ju så korta och det var så mycket man skulle hinna säga.

"Jo, jag har träffat många flickor", försäkrade Petter, "och några av dom har jag tyckt om. Men kär på allvar, så där så det känns som man skulle dö av det, det har jag bara varit en gång."

"Och henne är du kanske kär i fortfarande", sa Malin.

"Ja, henne är jag kär i fortfarande."

"Är det länge sen det hände", frågade Malin, och det var oro och besvikelse i hennes röst.

"Låt mej se." Petter tittade på sin klocka, sedan räknade han tyst.

"Det är exakt tio dagar och tolv timmar och tjugo minuter sen. Det bara sa pang, och så var det färdigt. Du kan få se det i min loggbok, om du vill. Där står det: 'I dag träffade jag Malin.' Mer står det inte och mer behövdes inte heller."

Malin log mot honom.

"Men om det kom så hastigt, så varar det kanske inte så länge. Pang ... och så är det slut."

Då såg han allvarligt på henne.

”Malin, jag är en sån där varaktig kille, du kan tro mej.”

”Är du”, sa Malin.

Just då hörde de hundskall långt borta och Malin mumlade:

”Vad tar det åt Båtsman egentligen?”

Juninatt eller ej, man kan inte stå vid en grind hur länge som helst. Benen liksom vissnar till sist. Petter kysste Malin, och hon gick dröjande ifrån honom. Han stod kvar och såg efter henne, och då vände hon sig om mot honom.

”Jag tror att du kan skriva en sak till i loggboken”, sa hon.

”I dag träffade Malin Petter.”

Och så försvann hon in i skuggan mellan äppelträden.

Juninätter är inte gjorda för sömn, säger Petter. Det finns fler som tycker så. Fler som är ute och strövar så här dags. Men till sist vänder de alla hem. Båtsman vänder hem just när Malin säger sitt sista godnatt till Petter. Och räven som bor borta i Janssons kohage, nu vänder han också hem till sitt gryt. Och Söderman som har svårt att sova när nätterna är ljusa och har varit en nattlig runda för att se till sina får, nu vänder han hem och han bär Tottisen i sin famn.

Det finn en till som har varit ute och strövat i juninatten. Jocke ... ack, att inte Pelle låste ordentligt om honom! Stackars lilla Jocke har också varit ute på strövtåg. Men han vänder inte hem.

Sorgen och glädjen de vandra tillsammans ...

Sorgen och glädjen de vandra tillsammans – somliga dagar är svarta och fulla av bedrövelse, och de kan komma när man minst anar det.

Tidigt nästa morgon klev Söderman in i handelsboden till Nisse och Märta. Ledsen och bekymrad var han och sorgliga ting hade han att berätta.

”Jag gick en liten runda som vanligt, och vad hör jag? En hund som skäller och mina mattisar som bräker rent förtvivlat, och jag ser på långt håll hur di rusar fram och tebaks som om di var jagade. Och när jag väl kommer ända fram till hagen, vem tror ni jag möter i vilt språng därifrån – jo, Båtsman!”

Söderman såg ut som om han trodde att jorden skulle rämna och öppna sig när han sa det, men Nisse tittade oförstående på honom.

”Jaså ... och vem var det som jagade fåren då?”

”Hör du inte vad jag säger? Det var Båtsman! Och därhemma hos mej ligger Tottisen med ena skanken biten.”

”Mycket ska man höra innan örona ramlar av”, sa Märta. ”Men att Båtsman river får, det kan du aldrig få mej att tro.”

Nisse skakade på huvudet. En så vansinnig anklagelse kunde man knappt svara på. Båtsman, världens fridsammaste hund, ännu hade han aldrig rört någon. Sätt vilka barnungar eller kattungar eller lammungar som helst rakt under gapet på honom, han rör dem inte! Båtsman skulle hetsa får – aldrig i livet!

Men det påstod Söderman. Malin kom för att köpa potatis och strax efter henne kom Vesterman. Han hade tänkt att tala med Nisse om Moses, men nu kom han av sig.

”Det kan ju lika gärna vara Cora som har varit i farten”, sa Nisse när han såg Vesterman.

Det fanns bara två hundar på Saltkråkan, Vestermans Cora och Tjorvens Båtsman.

Men Vesterman försäkrade argt att han i motsats till somliga andra höll sin hund i band, och Malin kunde intyga att det var sant. Åtminstone hade Cora som vanligt stått vid sin koja och skällt när hon och Petter kom förbi där någon gång vid elvatiden i går kväll.

”Och dessutom”, sa Malin motvilligt, ”jag såg Båtsman när han gick ut i natt och när han kom hem också. Och jag hörde hur han skällde, ja, faktiskt, det gjorde jag.”

Söderman tittade bekymrad på Nisse, det var inte roligt att komma med sådana här olycksbud.

”Båtsman som aldrig skäller annars, det vet du, Nisse. Och du hör ju vad jag säger, jag såg honom komma direkt ut ur fårskocken.”

Nisse bet ihop tänderna.

”Om det är som du säger, så finns det ju bara en sak att göra!”

Då började Märta gråta. Hon gjorde inget försök att dölja det, öppet och förtvivlat grät hon, och hon tänkte med ångest på en som skulle ta det här ännu hårdare än hon själv. Hur skulle de kunna berätta det för Tjorven?

Tjorven var inte inne. Just nu sprang hon omkring och letade efter Jocke. Allihop hjälpte de Pelle att leta efter hans försvunna kanin. Johan och Niklas förstår, och Teddy och Freddy och Tjorven. Överallt hade de sökt, men ingenstans fanns Jocke. Pelle letade och grät och var rasande på sig själv. Varför hade han inte lagt på haspen ordentligt i går kväll, varför hade han haft så bråttom, det fick man inte ha när man hade en kanin. Pelle grät. Stackars Jocke, tänk, om han aldrig skulle komma tillbaka!

De hittade Jocke till sist. Teddy gjorde det. Och hon skrek när hon såg den lilla kaninen som livlös och sargad låg under en enbuske vid dikesrenen inte långt från fårhagen.

”Nej”, skrek Teddy, ”nej!”

Det kom någon bakom henne. Hon vände på huvudet och såg att det var Pelle. Då skrek hon vilt: ”Pelle, kom inte hit!”

Men det var för sent, Pelle hade redan sett.

Han hade sett sin kanin.

Och sedan stod de hjälplösa i en ring omkring honom allesammans. Ingen av dem hade ännu mött bitter sorg på nära håll, och de visste inte vad man tog sig till när någon såg ut i ansiktet som Pelle gjorde nu.

Johan grät.

”Jag måste hämta pappa”, mumlade han och sprang så fort benen bar honom.

Melker fick också tårar i ögonen när han såg Pelle.

”Min stackars lille kille ...”

Han lyfte upp honom, höll honom i sin famn, bar honom hem till Snickargården och till Malin. Pelle grät inte, han kröp bara ihop och gömde med slutna ögon ansiktet mot sin fars axel, han ville aldrig mer se något i världen.

Bäst man lever skall man dö ... men Jocke, hans egen kanin, det enda djur han hade, varför kunde inte han få leva? Pelle låg framstupa i sin säng med huvudet nedborrat i kudden, och nu grät han äntligen, en stilla, ynkelig sorts gråt som skar Malin i hjärtat. Hon satt bredvid honom, och hon kände sig också hjälplös. Ingen på jorden var henne kärare än den här gråtande lilla stackarn som låg där, smal och liten, alldeles för liten för en så stor sorg. Det var grymt att inte kunna göra någonting, att inte kunna lyfta ifrån honom åtminstone en liten bit av det som gjorde så ont. Hon strök

honom över håret och talade om för honom varför hon inte kunde det.

”Det är så här i livet, förstår du, att ibland är det svårt. Till och med små barn, till och med en liten pojke som du får gå igenom sånt som gör ont, och man måste igenom det alldeles själv.”

Då satte Pelle sig upp i sängen, vit i ansiktet och våt av tårar. Han slog armarna om Malin, han klamrade sig fast vid henne och sa med skrovlig röst:

”Malin, lova mej att du lever tills jag blir stor!”

Och Malin lovade, heligt och dyrt lovade hon att det skulle hon nog försöka. Och sedan sa hon för att trösta:

”Vi kan ju köpa en ny kanin åt dej, Pelle.”

Men Pelle skakade på huvudet.

”Jag vill *aldrig* ha nån annan kanin än Jocke!”

Det fanns en till som grät, inte tyst och stilla som Pelle utan högt och vilt så att det hördes lång väg.

”Det är inte sant”, skrek Tjorven, ”det är inte sant!” Hon slog sin far för att han sa det. Han fick inte, han *fick* bara inte komma och säga så hemska saker ... att Båtsman hade ... nej, aldrig i livet! Rivit Tottisen och bitit ihjäl Jocke, sa pappa, aldrig, aldrig, aldrig i livet, å, stackars Båtsman, hon skulle minsann ta honom med sig och rymma långt, långt bort och aldrig komma tillbaka mera. Men först skulle hon slå varenda en i skallen som kom och sa att ...

Rasande sparkade hon av sig skorna och såg sig vilt omkring efter någon att dänga dem i huvudet på ... inte pappa ... någon ... någon vem som helst, men hon visste inte vem och därför slet hon med ett skrik tag i skorna och slängde dem i väggen.

”Jag ska ge er! Jag ska ge er”, skrek hon.

Ursinnig stod hon där. Då såg hon att pappa hade kopplat Båtsman vid trappan, och hon flämtade till.

”Menar du att han *jämt* ska vara bunden nu?”

Nisse suckade.

”Tjorven, min stackars unge”, sa han och satte sig på huk framför henne som han brukade göra när han ville få henne att lyssna ordentligt. ”Tjorven, nu måste jag säga nånting som du kommer att bli alldeles väldigt lessen för.”

Tjorven bröt ut i ännu vildare snyftningar.

”Jag är redan lessen.”

Nisse suckade igen.

”Jag vet det ... och det här är svårt för mej också. Men ser du, Tjorven, en hund som river får och biter ihjäl kani-
ner, han kan inte få leva längre.”

Tjorven stod stilla och såg på honom. Det var som om hon inte hörde eller fattade vad han sa, men till sist sprang hon med ett jämmerrop ifrån honom.

Hon flydde till sin säng, och där genomlevde hon med huvudet gömt i kudden den längsta och bittraste dagen i sitt liv.

Teddy och Freddy gick omkring med ögon som var svullna av gråt, de sörjde lika mycket som Tjorven. Men när de såg henne ligga där, värkte det i dem av medlidande. Stackars Tjorven, hon hade det värst ändå! De kom och satte sig hos henne, försökte tala med henne, försökte säga något som kunde göra det mindre svårt, men det var som om hon inte hörde och de fick bara ur henne ett enda ord.

”Gå!”

Då gick de gråtande därifrån. Märta och Nisse försökte också tala till henne, men de fick heller inget svar. Timmarna gick, Tjorven låg i sängen, stum och orörlig. Då och då gläntade Märta på dörren till hennes rum och hörde ibland ett litet kvidande, annars var allt tyst.

”Nu står jag inte ut längre”, sa Märta till sist. ”Kom, Nisse, vi måste försöka igen!”

Och de försökte. De försökte på alla sätt som de i kärlek och förtvivlan kunde tänka ut.

”Lilla Tjorven”, sa Märta, ”tänk om du skulle få fara till stan ett slag och hälsa på mormor, vill du det?”

Det kom inget svar, bara en liten torr snyftning.

”Eller tänk om vi skulle köpa en cykel åt dej”, sa Nisse, ”skulle du vilja det?”

En ny snyftning och inget mera.

”Tjorven, är det *ingenting* som du vill”, sa Märta uppgivet.

”Jo”, mumlade Tjorven, ”jag vill dö.”

Hon satte sig med ett ryck upp i sängen, och plötslig kom orden forsannde ur henne.

”Det är mitt fel alltihop. För jag har inte brytt mej om Båtsman så mycket som jag skulle. Jag har bara hållit på med Moses.”

Hon hade tänkt igenom alltsammans, å, vad hon hade tänkt och med vilken förtvivlan! Så måste det vara. Det var hennes fel. Båtsman hade aldrig förr gjort något ont, och om det verkligen var sant att han hade rivit Töttisen och Jocke, så var det för att Båtsman hade det ont själv och inte längre brydde sig om vad han gjorde.

”Jo, det är mitt fel”, snyftade Tjorven. ”Det är bättre ni skjuter mej och inte Båtsman.”

Sedan sjönk hon ner på kudden igen. Ett kort ögonblick mindes hon Moses borta vid Döda viken, men han var någonting som hörde hemma i en annan värld, och som hon inte orkade tänka på. En enda brydde hon sig om, hon längtade efter Båtsman så att det värkte i henne. Han stod bunden vid trappan, snart skulle pappa ta sitt gevär och gå med honom upp i skogen ...

”Ta hit Båtsman”, mumlade hon med ansiktet i kudden.

Nisse såg olycklig ut.

”Lilla Tjorven, är det inte bättre att du inte ser Båtsman just nu?”

Då röt Tjorven:

”Ta hit Båtsman!”

Teddy kom med honom, och Tjorven körde ut dem alla ur sitt rum.

”Jag vill vara ensam med honom.”

Och sedan var hon ensam med sin hund. Hon kastade sig om hans hals och kved:

”Förlåt mej, Båtsman, förlåt mej, förlåt mej!”

Han såg på henne med ögon som inte rymde något annat än en evig trofasthet, och kanske han tänkte:

Lilla humla, jag förstår ingenting av det här, men jag vill inte att du ska vara så där lessen.

Hon tog hans väldiga huvud mellan sina händer och såg honom in i ögonen för att leta efter svaret på allt det här oförklarliga och hemska.

”Det kan inte vara sant! Å, Båtsman, om du kunde tala ändå och förklara alltihop!”

Ja, om Båtsman bara hade kunnat tala! Om han hade kunnat tala ändå!

Och stackars Moses, inlåst i en sjöbod borta vid Döda viken, vem tänkte på honom? Det gjorde Stina. Hon hade gråtit hon också. Över Tottisen och över Jocke och över Båtsman, alla grät på Saltkråkan i dag. Men Tottisen skulle snart bli bra igen, sa morfar, och även om allting ändå var ett stort elände så kunde ju Moses inte få svälta ihjäl för det.

”Pelle och Tjorven ligger bara och gråter och gråter. Så

det blir jag som får tänka på Moses”, sa hon. ”Ge mej strömming, morfar!”

Hon fick sin strömming i en korg och trippade iväg. Och Söderman fortsatte med sitt. Då kom Vesterman klivande. Han var ursinnig på Nisse Grankvist för det han hade understått sig att säga om Cora.

”Komma å skylla min hunn”, sa han ilsket till Söderman.

Han hade tappat lusten att resonera med Nisse om sälen, vem som rådde om honom och vem som inte rådde om honom. Nu fanns det bara ett sätt, och det var att helt resolut ta sälen och hålla honom i säkert förvar, tills han kunde få tag i den där pojkspolingen som var spekulant på sälar. Men var fanns den usla sälen? Dammen var tom och han fanns ingen annanstans heller, såvitt Vesterman kunde se, och ändå hade han letat hela morgonen.

”Vet du var ungarna har sälen”, frågade han Söderman.

Söderman skakade på huvudet.

”Försvunnen kan han då inte vara. För Stina var här alldeles nyss och fick strömming till honom.”

Så fort han hade sagt det mindes han något som Stina hade pratat om. Att Vesterman tänkte ta Moses från ungarna och sälja honom.

”Sälen har du förresten inget med å göra”, sa Söderman.

”Du ska väl ha nån hut i dej.”

Vesterman svor till och gick. Han var arg och besviken, arg på ungarna och på Nisse Grankvist och på Söderman

och på varenda kotte på den här ön, hela Saltkråkan kunde fara och flyga, ansåg Vesterman. Han knallade hemåt. Då såg han Stina på vägen ett stycke framför sig med strömmingskorgen på armen. Det satte fart på honom. Med långa kliv gick han ifatt henne.

"Vart ska du gå, lilla Stina", sa han inställsamt, för här gällde det att vara listig.

Stina log mot honom, ett vänligt, tandlöst leende.

"Haha, du säger precis som vargen."

Det förstod inte Vesterman.

"Vargen ... vilken varg?"

"Rödluvan och vargen, vet du väl ... vill du höra den sagan?"

Vesterman ville inte höra den sagan och inte någon annan heller, men det hjälpte honom inte. Stina var Saltkråkans envisaste sagoberätterska, och Vesterman fick höra om Rödluvan ända till slutet. Då först fick han en syl i vädret.

"Vem ska ha den här strömmingen", sa han.

"Det ska Mos...", började Stina, men så teg hon hastigt, för nu kom hon ihåg vem det var hon talade med.

Vesterman gav sig inte.

"Vem ska ha den, sa du?"

"Det ska mormor", sa Stina bestämt, sedan flinade hon till. " 'Så stor mun du har mormor', sa Rödluvan. 'Det har jag för att jag ska kunna äta strömming bättre', sa mormor. Haha, vad sa du nu då, Vesterman?"

Hon log mot Vesterman sitt tandlösaste, mest infama leende och så sprang hon.

Men hon var lika oskuldsfull som Rödluvan, när hon visade vargen vägen till mormors stuga. Stina gick obekymrat rakt till Döda viken utan att så mycket som vända på huvudet. Hade hon gjort det, så hade hon kanske sett en skymt av Vesterman där han kom smygande efter henne. Han behövde sannerligen inte smyga. Ingen kunde vara mindre på sin vakt än Stina och nu hade hon bråttom att komma till Moses.

Moses skrek och fräste åt henne så fort hon klev inom dörren, men han teg när han fick sin strömming. Stina satt bredvid honom och klappade honom medan han åt.

"Du kanske undrar varför jag kommer ensam", sa hon. "Men jag talar inte om det, för då blir du bara lessen."

Ledsen, vem var inte redan ledsen? Moses tyckte inte om den här sjöboden och han ville inte vara ensam. Men nu hade Stina kommit, henne tänkte han ha kvar. Han visste nog hur han skulle få henne att stanna, det var bara att sätta sig på henne. Så fort han hade ätit kavade han beslutsamt upp i hennes knä. Där slog han sig till ro, och han fräste åt henne när hon försökte knuffa ner honom. Försök inte, skulle han var i den här sjöboden så skulle minsann hon också! Stina kände benen domna under sig och hon blev orolig. Vem visste hur länge Moses tänkte sitta där? Kanske ända till midsommar? Då skulle de svälta ihjäl både hon och

Moses, det var ingen trevlig tanke, och hon bad bevekande:

”Snälla Moses, kliv av mej!”

Men Moses ville inte. Om igen försökte hon knuffa ner honom, men han bara fräste åt henne.

Då såg hon att det låg en strömning kvar i korgen bredvid henne. Den blev hennes räddning. Hon tog den och höll den högt i vädret så att Moses inte skulle nå den. Och så slängde hon den med all kraft ifrån sig. Långt borta i en vrå hamnade den, och dit kavade Moses glupskt iväg för att hämta den. Han skrek av ilska när han kom tillbaka och såg att där inte längre fanns något knä att sitta i.

”Hej då, Moses”, sa Stina och stängde dörren. Hon la på haspen och gick därifrån ganska nöjd med sig själv. Hon tittade varken åt höger eller vänster, och hon såg inte Vesterman som stod gömd i ett prång mellan sjöbodarna.

Men även om Stina var lika oskuldsfull som Rödluvan ... vilken lycka ändå att hon gick med strömning till Moses just i den stund när hon gjorde det, och vilken tur att han satt på henne så länge som han gjorde, och att hon kom förbi fårhagen på hemvägen just i den stund när hon gjorde det, annars hade hon aldrig sett räven som härjade där. En stor, hungrig räv som inte fick vad han ville i natt, ingen lammunge och inte ens en kanin, därför att en rasande hund jagade honom hem till hans gryt.

Han var hungrigare än någonsin nu och tänkte äntligen få sig en lammstek, men då kom där ett människobarn,

säkert ett av den farligaste sorten, som skrek i himmelens höjd. Det skrämde honom från vettet och han slank skräckslagen genom ett hål i gärdesgården ut på vägen och in mellan granarna i skogsbrynet.

Som en lysande röd strimma for han rakt förbi fötterna på gubben Söderman. Han kom för att se efter att inte Båtsman hade gjort mer ofog bland hans får än vad han hade märkt i natt, och han tvärstannade när han såg räven blixtra förbi.

”Räven”, skrek Stina, ”morfar, såg du räven?”

”Om jag såg’en”, sa Söderman. ”Det var den största bjässe till räv som jag har sett i mitt liv. Jaså, det är den fulingen som härjar bland mina lamm!”

”Och så går du och säger att det är Båtsman”, sa Stina förtrytsamt.

”Ja, så går jag och säger att det är Båtsman”, sa hennes morfar och kliade sig i nacken. Han var gammal och trögtänkt, hur hängde det här ihop egentligen? Han *hade* sett Båtsman i natt. Och aldrig hade han hört att en räv vågade sig in i en fårskock, men det fanns tydligen en och annan bjässe som gjorde det i alla fall. Var räven kompanjon med Båtsman, hjälptes de åt att jaga får kanske ... nej, så kunde det inte vara! Och plötsligt förstod Söderman, mer trögtänkt var han inte. Räven hade jagat Tottisen i natt och Båtsman hade jagat räven! Båtsman hade skyddat hans lamm, det var vad han hade gjort, och till tack hade Söder-

man anklagat honom och ordnat så att han ... ockockock, nu fick Söderman bråttom!

"Stanna här", sa han till Stina, "och skrik om du ser räven!"

Självt måste han ha tag i Nisse, och det genast. Han sprang, Söderman, som inte hade sprungit på många år och kom fram till handelsboden, flämtande och andfådd.

"Nisse, är du inne", skrek han ängsligt, och då kom Märta ut alldeles förgråten.

"Nej, Nisse har gått upp i skogen med Båtsman", sa hon, så slog hon händerna för ansiktet och rusade in igen.

Ockockock! Söderman stod där som om han hade fått ett klubbslag, så satte han i att springa igen. Han jämrade sig och sprang, snart orkade han inte mera, men orka måste han, han *måste* ha tag i Nisse, det fick inte vara för sent.

"Var är du, Nisse", skrek han. "Var är du? Skjut inte!"

Det var en stilla dag och alldeles tyst i skogen. Långt borta gol en gök, men han tystnade han också. Söderman sprang där och hörde bara sitt eget flämtande och sina egna ängsliga rop.

"Var är du, Nisse? Skjut inte!"

Han fick inget svar. Där var tyst mellan granar och tallar, Söderman sprang.

Då kom där ett skott ... å, hur det brakade till och hur det ekade mellan träden! Söderman tvärstannade och tog sig för bröstet. För sent hade han kommit, nu var det hänt!

Ockockock, han skulle aldrig mer kunna se Tjorven i ögonen, en sån jämmerdag, ett sånt elände! Söderman stod stilla och blundade. Då hörde han steg och han tittade upp. Där kom Nisse med geväret på axeln och bredvid honom ... Söderman stirrade och hakan föll ner på honom. Bredvid Nisse lunkade Båtsman!

"Var det inte du som ... sköt", stammade Söderman.

Nisse gav honom en förtvivlad blick.

"Gud hjälpe mej, Söderman, jag *kan* inte göra det! Jag får be Jansson, han är ute och skjuter havstrut i dag."

Sorgen och glädjen de vandra tillsammans och ibland kan allt vända sig lika kvickt som när man nyser. Det behövs bara att där står en andfådd gubbe som med tårar i ögonen berättar om räven i hans fårhage.

Nisse omfamnade Söderman.

"Aldrig har nån människa gjort mej gladare än du, Söderman!"

Och aldrig har en gladare man vänt hem från skogen med sin hund än Nisse Grankvist i dag när han kommer här med Båtsman. Han är glad, ändå kommer han att ligga vaken i natt och minnas den svåra stunden uppe i skogen. Mest av allt kommer han att minnas Båtsmans ögon, när han satt borta vid stenen mellan granarna och väntade på skottet. Båtsman *visste* vad som skulle hända, och han såg på Nisse, undergivet och sorgmodigt och trofast. Minnet av

den blicken kommer att hålla Nisse vaken i natt. Men nu är han glad, och han ropar på Tjorven.

”Tjorven, kom! Lilla humla, kom hit, ska du få höra nånting roligt!”

Nä då, Pelle, världen är ingen sorgeö

”Jag kan inte sluta gråta”, sa Tjorven förvånad. Hon satt på köksgolvet tätt tryckt intill Båtsman, och Båtsman åt köttfärs. Ett helt kilo prima köttfärs hade han fått och alla hade bett honom om förlåtelse. Nu satt hela familjen i en ring omkring honom och dyrkade honom och klappade honom, och allt var himmelskt skönt tyckte Tjorven.

”Men tänk att jag inte kan sluta gråta”, sa hon argt och torkade med näven bort några tårar.

Hon mindes allt vad hon hade tänkt de här sista hemska timmarna. Hon hade tänkt fel, Båtsman jagade inga får om hon så höll sig med tio mosisar. Han var lika godsint i alla fall. Men hon hade tänkt rätt också, och rätt skulle det bli i fortsättningen, allt skulle bli som förr, innan Moses kom och trasslade till det.

Moses, ja! Hon undrade hur han hade det där borta i sin sjöbod. Och plötsligt kom hon ihåg Jocke. Och Pelle, stack-

ars Pelle, varför kunde inte han också få bli glad när hon själv var det, *alla* skulle vara glada nu.

Och visst blev Pelle glad när han hörde att Båtsman var oskyldig, så pass som man kan bli när man är riktigt förtvivlad. Han hade sörjt över Båtsman lika mycket som över sin kanin, och det var en tröst att veta att inte Båtsman var den som hade tagit Jockes liv.

”Det känns mycket bättre för mej att det inte var Båtsman”, sa han till Melker. Men sedan vände han bort huvudet och sa med låg röst:

”Fast för Jocke känns det likadant vem som än gjorde det.”

På natten drömde han om Jocke, en levande Jocke som kom skuttande och ville ha maskrosblad. Men det blev morgon igen och där fanns ingen Jocke mer. Inte ens hans bur fanns kvar. Johan och Niklas hade tagit bort den för att Pelle skulle slippa se den. De var snälla, hans bröder, de hade gett honom saker. Han hade fått en liten fin modellbåt som Niklas hade byggt och Johan hade gett honom sin gamla slidkniv. Pelle var tacksam så att han kunde spricka, men ändå var detta en svår morgon och han undrade om det alltid skulle kännas just så här och hur han då skulle kunna stå ut med sina långa dagar.

Den kvällen begravde de Jocke i Janssons kohage, i en liten glänta med mandelblom i gräset och höga björkar runt omkring.

HÄR VILAR JOCKE

Pelle hade textat det på en träbit, och nu låg han på knä och tryckte till grästorvorna på Jockes grav, medan Tjorven och Stina och Båtsman tittade på. Visst skulle Jocke få det fint här med mandelblommorna vajande över sig och koltrastarna som sjöng för honom om kvällarna precis som nu.

Tjorven och Stina ville också sjunga. Det gjorde man på begravningar, det hörde till. Många gånger hade de begravt döda fåglar och alltid sjungit samma sång. Nu sjöng de för Jocke.

*Världen är en sorgö,
bäst man lever skall man dö
och bli ...*

”Nej, vi sjunger inte den”, sa Tjorven hastigt.

Vad tog det åt Pelle? Varför grät han? Han hade inte gråtit förut, men nu satt han där borta på en sten med ryggen åt dem och de kunde höra några små konstiga snyftningar. De tittade villrådiga på varann och Stina sa ängsligt:

”Han kanske gråter för att världen är en sorgö?”

”Men det är den ju inte”, sa Tjorven. Och hon ropade till Pelle:

”Nä då, Pelle, världen är ingen sorgö, det är bara som vi sjunger för Jocke.” Hon ville inte, inte på några villkor,

att det skulle gråtas mer. På något sätt måste hon få se Pelle glad, och plötsligt visste hon hur det skulle gå till.

"Pelle, du ska få nånting av mej, om du lovar att inte vara lessen längre."

"Vad då", sa Pelle buttert utan att vända sig om.

"Du ska få Moses!"

Då vände han sig om, han som grät, och stirrade miss-troget på Tjorven. Men hon försäkrade:

"Jo, du får honom till din."

Och för första gången sedan den sorgens stund då Jocke försvann log Pelle igen.

"Vad du är snäll, Tjorven!"

Hon nickade.

"Ja, det är jag. Och så har jag ju Båtsman också."

Stina myste.

"Nu har vi djur igen allihop. Men vi måste gå och tala om det för Moses, förstår ni väl."

Det var de överens om. Moses måste få veta vem som rådde om honom nu. Dessutom måste han ha mat, stack-arn!

"Ajö, lilla Jocke", sa Pelle ömt. Och sedan sprang han därifrån utan att se sig om.

Och plötsligt var det som om en kramp hade släppt inom honom. Plötsligt var han en helt annan Pelle, en vild och yr och glad som hoppade och sprang hela vägen till Döda viken och till sist slängde sig på marken och rullade nerför

slänten mot sjöbodarna.

"Det är bara för att du har fått Moses som du är så där glad, va", sa Tjorven.

Pelle tänkte efter.

"Jag vet inte ... kanske. Men ser du, det är så lessamt att vara lessen, så man står inte ut med det hur länge som helst."

"Vänta då tills du får se Moses", sa Tjorven och öppnade dörren till sjöboden.

Och sedan stod de där och stirrade bestörta in i tomheten. Det fanns ingen Moses. Han var borta.

"Han har rymt", sa Tjorven.

"Rymt! Och lagt på haspen själv efter sej, va", sa Pelle.

Moses hade inte rymt. Någon hade tagit honom.

Tjorven vände sig till Stina.

"Var det nån människa som såg dej när du gick hit i går?"

Stina tänkte efter.

"Nej, ingen människa. Bara Vesterman. Han ville äntligen höra om Rödluvan."

"Dej kan man slå i vad som helst", sa Tjorven. "Å, den där Vesterman, en sån bandit!" Tjorven sparkade till Moses sovlåda så att den flög i väggen.

"Jag ska slita håret av honom. Han är en tjuv, jag ska skjuta honom", skrek hon rasande.

"Jag vet vad vi gör", sa Pelle. "Vi rövar tillbaka Moses. Jag slår vad om att han har honom i sin sjöbod, och där är det säkert också bara en hasp på dörren."

Tjorvens ilska kom av sig.

"I kväll ... när Vesterman sover", sa hon ivrigt.

Stina blev också ivrig, det var bara en sak som oroade henne.

"Men tänk om vi somnar före Vesterman?"

"Det gör vi inte", försäkrade Tjorven hotfullt. "Inte när vi är så här arga."

Stina var tydligen inte tillräckligt arg, för hon kunde inte hålla sig vaken. Men Tjorven och Pelle kunde det, och vad som var ännu märkligare, ingen såg när de smög sig ut.

Det hade varit rävjakt på Saltkråkan den kvällen. Alla hade bådats upp för att skrämma fram räven ur hans gömsle. Och visst lyckades de skrämma fram honom, men det blev ändå ingen räv skjuten. För när de hade fått honom i kläm ute på Skatudden och han inte såg sig någon annan råd, då slank han ner i vattnet och simmade bort. Han var en räv som var van att klara sig, och det var inte långt till närmaste ö.

Nisse Grankvist slängde ett skott efter honom, men han bommade.

Pelle var nöjd när han hörde det.

"Jag tycker att rävar också kan få leva", sa han. "Och på Norrsund finns det inga kaniner och inga får och inga höns."

"Så där får han det magert", sa Tjorven belåtet. "Den uslingen, varför skulle han bita ihjäl Jocke?"

"Det gjorde han bara för att han är en räv", förklarade

Pelle för henne. "Och då måste han ju också bära sej åt som en räv."

"Det kan väl hända att han är en räv, men han kunde väl bära sej åt som en människa för det", sa Tjorven och ville inte alls förstå räven.

Fast förresten ... bära sig åt som en människa? Som Vesterman till exempel! Var det så mycket bättre? Gå och stjäla en stackars liten sälunge bara för att sälja honom! Men den saken skulle det inte bli något av med, det kunde Vesterman hoppa opp och sätta sig på, försäkrade Tjorven.

"Bara inte Cora skäller", sa hon.

Det gjorde Cora. Hon stod vid sin koja och skällde så mycket hon orkade när hon fick se Tjorven och Pelle komma smygande. Men det hade Pelle räknat ut på förhand att hon skulle göra. De hade haft kalops till middag i Snickargården. Nu stack han till Cora ett par präktiga kalopsben och talade milda ord med henne. Och då teg hon. Ängsligt var det i alla fall, innan de visste om någon tänkte komma ut och se efter varför hon hade skällt. En lång stund låg de nerkrupna bakom syrenbusken invid grinden och väntade, men när inget hördes av smög de försiktigt in på tomten. Där uppe på en bergknalle framför dem låg boningshuset som de måste förbi för att komma ner till sjöboden. Det var tyst och mörkt. Som en svart, hotfull fyrkant låg huset där på sin stenhäll med den ljusa natthimlen över sig. Ingen syn-tes till.

”Dom sover som grisar”, sa Tjorven belåtet. Men det sa hon för tidigt, för plötsligt blev det ljust i ett fönster där inne, och Tjorven flämtade till. De hann se fru Vesterman just när hon hade tänt fotogenlampan över bordet, sedan sprang de tyst och vilt rakt mot fönstret och kastade sig ner på marken alldeles invid väggen. Förskrämda låg de där och väntade. Hade hon sett dem eller hade hon inte? Kanske hade hon stått där inne i mörkret innan hon tände lampan och kikat ut bakom gardinen och sett dem komma in genom grinden. Ingen kunde gömma sig en ljus junikväll på den här bergknallen där det inte växte så mycket som en buske att krypa bakom.

Men när fru Vesterman inte kom störtande började de repa mod. Här invid fönstret kunde hon inte se dem, ifall hon inte direkt lutade sig ut och kikade ner på dem. De hoppades innerligt att hon inte skulle göra det – för om fru Vesterman satte i med att skälla, så gick det inte att få henne tyst med några kalopsben, det visste de. De vågade inte röra sig, inte viska, knappast andas. De kunde bara ligga stilla och lyssna. Och de hörde fru Vesterman röra sig där inne. Fönstret stod öppet, hon var dem så nära, de skulle kunna sträcka upp en hand över fönsterkarmen och säga ’goddag, goddag’ till henne om de ville. Hon mumlade där inne, och rätt som det var började hon läsa, ja, sannerligen började hon inte läsa högt för sig själv! Tjorven stönade lite där hon låg. Det hade väl gått an om hon hade läst något ur

Norrtäljetidningen eller så, men ligga här hopkrupen som en räka och höra på saker som man inte alls förstod, det var påkostande.

Pelle förstod det inte heller, men det lät som något ur bibeln, tyckte han. Hon hade en entonig röst men hon läste utan att staka sig. Pelle lyssnade. Och rätt som det var kom där några ord som steg fram ur allt det oförklarliga och började skimra så där som ord kunde skimra för honom ibland, å, vad det lät vackert!

”Toge jag morgonrodnadens vingar, gjorde jag mig en boning ytterst i havet ...”, läste fru Vesterman, så suckade hon ett slag, innan hon gick vidare.

Fortsättningen brydde Pelle sig inte om. Det var bara de där orden, dem fick han inte glömma! Och han mumlade dem tyst för sig själv.

”Toge jag morgonrodnadens vingar, gjorde jag mig en boning ytterst i havet ...” Som Snickargården till exempel. Det var en boning ytterst i havet. Och där ville man vara. Dit kunde man längta när man gick hemma i stan, tänk om man hade morgonrodnadens vingar och kunde flyga dit över alla fjärdar och vatten, å, vad det vore bra! Till sin boning ytterst i havet ... till Snickargården!

Pelle var så inne i sina tankar, han låg där och mumlade och märkte inte att fru Vesterman hade blivit tyst förrän Tjorven knuffade till honom. Vad skulle nu ske? Nu släckte hon lampan också, det blev mörkt där inne. Och plötsligt

hörde Pelle någon andas tungt rakt över huvudet på honom. Han vågade inte titta upp, men han begrep att fru Vesterman stod framme vid det öppna fönstret, och det var gruvligt att ligga där ihopkrupen och bara lyssna och vänta. Nu ... nu skulle hon få syn på dem, det var han säker om! Men just när han kände att han inte uthärdade en sekund längre då slog fönstret igen med en skräll så att de hoppade till, både han och Tjorven, och sedan var det tyst. De låg stilla en stund och hörde sina egna hjärtan banka, och sedan sprang de snabbt och hukande runt knuten och ner mot sjöboden.

"Moses, är du där", viskade Tjorven.

Och det var alldeles tydligt att Moses var där, för han skrek som en gast, och Tjorven öppnade dörren.

Stina ryste när de berättade alltihop för henne dagen därpå. Hur Moses skrek och hur de kånkade på honom och hur Vesterman kom ut i bara skjortan och svor efter dem just när de skulle ut genom grinden och hur Cora skällde och hur de äntligen fick Moses i skrinkan och hur de rasade iväg hem till Snickargården med honom, medan Vesterman stod kvar i grindhålet och hojtade efter dem:

"Vänta du, Tjorven, tills jag får tag i dej!"

"Det var bra att jag inte var med", sa Stina, "för jag hade dött på fläcken."

Moses hade sovit bredvid Pelles säng på natten. Johan

och Niklas var häpna men inte alls missbelåtna när de vaknade på morgonen och såg sin nya rumskamrat.

"Jag *måste* ju ha honom här, så att inte Vesterman kan komma och ta honom", förklarade Pelle. "Men nu får ni hjälpa mej att tala med pappa."

Hans far kom mycket riktigt med invändningar.

"Det är nog gott och väl att du har fått Moses av Tjorven", sa Melker, "men i längden är det inte något bra sätt att ni två och Vesterman håller på som ett gangsterband och knycker sälar från varann om nätterna."

Och de försökte allesammans tänka ut ett bättre sätt. Hela familjen satt vid frukostbordet i köket, och de kunde höra Moses kava omkring uppe i pojkarnas rum.

Malin var inte särskilt förtjust i den nya inackordering- en, men för Pelles skull måste hon stå ut med honom. Pelle behövde Moses just nu, det förstod hon, och det fick sannerligen Vesterman också vara snäll att förstå.

"Det är bara pengar han vill ha", sa Johan. "Kan inte du, pappa, sticka åt honom ett par hundringar så att Pelle får ha sin säl."

"Stick åt honom ett par hundringar själv du, så får du se hur gott det är", sa Melker. "Vi får väl hjälpas åt allihop i så fall. Ni brukar inte vara så bortkomna när det gäller att tjäna pengar. Bara sätt i gång!"

Och de satte i gång. Varenda unge på Saltkråkan ville vara med i det som Melker kallade Operation Moses. Det

var som en lek alltihop. Plötsligt var det så mycket roligare att rensa jordgubbsland och bära vatten och ösa båtar och tjära bryggor och känka kappsäckar åt sommargästerna, när man visste att med varje intjänat öre växte summan som skulle köpa Moses fri från Vesterman.

Vesterman flinade när han kom in i handelsboden och fick höra talas om Operation Moses.

"Gärna för mej", sa han. "Mej kvittar det vem som köper sälen. Men tvåhundra ska jag ha, och det ska vara i den här veckan. För annars säljer jag honom på annat håll."

"Far ända in i baljan med dej, Vesterman", sa Tjorven uppriktigt.

Då slängde Vesterman åt henne en tjugofemöring.

"Ett litet bidrag till Moses", sa han. "Det kan nog behövas, för jag tror aldrig ni får ihop tvåhundra till lördan. Längre väntar jag inte."

"Far ända in baljan med dej", sa Tjorven en gång till för säkerhets skull. Men hon tog tjugofemöringen och stoppade ner den i Moses sparbössa som stod på disken.

"Nej, Tjorven, så där säger vi inte", sa Nisse strängt. Och sedan vände han sig till Vesterman.

"Egentligen är du en knöl, Vesterman, vet du om det?" Vesterman bara flinade.

Operation Moses fortsatte. För varje dag alltmer intensivt.

"Här ser du, Moses, att jag har blåsor i händerna för din

skull”, sa Freddy när hon hade piskat mattor en hel förmiddag.

Men Moses levde sitt eget liv och brydde sig inte om någon människa, han struntade totalt i Operation Moses. Tydligt hade han inte farit riktigt bra av sina ensamma stunder i olika sjöbodar. Man kunde knappt känna igen honom. Nu var han nervös och rastlös, rentav lite ilsken. Han skrek och fräste mycket mer än förut. Ibland försökte han bitas.

”Han är inte precis det husdjur jag helst av allt skulle vilja ha”, sa Malin. Men hon sa det inte så att Pelle hörde det.

Pelle dyrkade Moses på samma sätt som han hade dyrkat Jocke, och när Moses fräste åt honom, klappade han honom bara.

”Stackars lilla Moses, vad är det med dej? Trivs du inte hos mej?”

Det verkade inte som om Moses trivdes någonstans numera. I sjöboden ville han absolut inte vara och inte i dammen heller. Helst höll han till nere vid sjökanten, men där tordes inte Pelle ha honom längre, för farbror Nisse hade varnat honom.

”Håll honom i dammen, annars rymmer han endera dan.”

Och Pelle höll Moses instängd i dammen och undrade sorgset hur det skulle vara att ha ett djur som inte ville rymma. Jocke hade rymt – till sitt eget fördärv – men Pelle hade

hoppats att det skulle vara annorlunda med en säl. Stackars Moses, varför hade han blivit så där rastlös?

Töttisen var nu nästan bra i sitt ben men hade ännu inte flyttat tillbaka till fårhagen. Han följde Stina vart hon gick, och Båtsman följde Tjorven. Han hade inte börjat med det utan vidare, för han var inte en hund som trängde sig på innan han visste hur det skulle vara. Tyst och stillsamt hade han lagt sig på sin vanliga plats invid trappan, ända tills Tjorven kom och slog armarna om honom.

”Nä, du Båtsman, här ska du inte ligga längre, aldrig nånsin!”

Då kom han, och sedan vek han inte mer ifrån henne.

Där gick Tjorven och Stina med sina djur efter sig. Men Pelle hade ingen som följde honom i hälarerna.

”Fast det är i alla fall din säl”, sa Tjorven.

Pelle såg tankfull ut.

”Jag börjar tro att Moses är sin egen”, sa han.

Och så blev det lördag, den dag då Vesterman skulle ha sina tvåhundra kronor.

Det var nervöst i Saltkråkans handelsbod. Nu skulle pengarna räknas. Affären var full av folk, för detta var någonting som intresserade hela ön. Ingen av öborna unnade Vesterman ett korvöre. Ge sig på Tjorven, *deras* Tjorven, det skulle han bara låta bli! Henne höll de med allihop.

Det kände Vesterman, och därför såg han morskare ut än

vanligt när han kom inklivande i handelsboden på utsatt klockslag och trängde sig fram till disken. Där bakom stod alla ungarna uppradade och glodde på honom, alla Melkersons och alla Grankvists. Argast glodde Tjorven. För nog var det höjden att Vesterman skulle ha betalt för en säl som han en gång hade gett henne och som hon hade kostat på så mycket mjölk och strömming och omvårdnad.

Vesterman flinade mot henne och var riktigt skämtsam.

"Vad du ser mild ut i ögona, Tjorven. Nå, tror du att du får nån säl eller inte?"

"Det blir det vi får se", sa Nisse och tömde sparbössan på disken. Det blev alldeles tyst när han började räkna. Ingen sa ett knäpp. Man hörde bara pengarna rassla och Nisse mumla.

Pelle hade krupit ihop på en margarinlåda bakom disken. Det var otäckt att höra det där rasslet. Tänk om inte pengarna räckte! Stackars Moses, tänk om Vesterman tog och sålde honom till Petter?

Då kom där en tanke som gjorde lite ont. Vem hade sagt att det skulle vara så mycket sämre för Moses? Det var kanske roligare att simma omkring i havet med en radiosändare på sig än att ligga och plaska i dammen på Saltkråkan. Fast det allra roligaste för en säl, tänkte Pelle, det var förstås att simma omkring i havet alldeles fri, utan någon radiosändare eller någonting, bara som en helt vanlig säl bland andra sälar.

Mitt i sina tankar hörde han farbror Nisses röst:

"167 kronor och 80 öre."

Det gick ett sus av besvikelse genom Saltkråkans handelsbod, och alla blängde på Vesterman som om det var hans fel att där inte fanns mer pengar i sparbössan. Nisse såg honom stint i ögonen.

"Du låter väl pruta med dej lite?"

Vesterman tittade tillbaka lika stint.

"Brukar du låta pruta med dej kanske?"

Då stod Tjorven plötsligt mitt framför Vesterman.

"Vesterman, vet du vad? Jag bad dej aldrig om den där sälungen, jag *fick* honom av dej, minns du det?"

"Börja inte med det där nu igen", sa Vesterman.

Tjorven granskade honom uppifrån och ner.

"Egentligen är du en knöl, Vesterman, vet du om det", sa hon.

Men då ingrep Märta.

"Nej, Tjorven, så får du verkligen inte säga!"

"Ja, men det säger ju pappa", sa Tjorven, och alla skratade hjärtligt.

Vesterman blev röd av ilska. Allting kunde han tåla men inte att man skrattade åt honom.

"Var är sälen? Nu ska jag ha honom!"

"Försök inte, Vesterman", sa Melker som hittills inte hade sagt ett ord. "Jag betalar mellanskillnaden."

Men nu var Vesterman arg och vände alla taggar ut.

”Du gör så lagom heller! Jag har en annan, bättre spekulant.”

Och då hände det egendomliga, att precis i det ögonblicket gick dörren upp och in i affären kom ingen annan än Vestermans spekulant. Petter Malm stod där i dörröppningen. Malins prins var det som kom, och när Malin såg honom började hon darra. Hur hade hon inte längtat efter honom sedan han for, allra mest under de där förtvivlans dagarna med Pelle. Då hade hon längtat efter honom så att hon tyckte han måste känna det, var han än var. Och nu stod han där, han hade kommit tillbaka. Det måste betyda att han hade längtat han också.

”Bor du i den här handelsboden”, frågade Petter. Han tog hennes händer och han lät glad, för han hade letat förgäves efter henne i Snickargården. Nu hade han hittat henne, gudskelov, här var hon, och hennes ögon var varma och glänsande när hon såg på honom. Men det första hon sa lät som en förebråelse.

”Petter, *måste* du verkligen ha en säl?”

Innan Petter hann svara kom Vesterman emot honom, belåtet flinande. Nu kunde öborna få stå här och glo, så skulle han visa dem hur Kalle Vesterman gjorde affärer, Kalle Vesterman som sålde sina sälar till vem han ville utan att fråga någon på Saltkråkan om lov!

”Herrn kommer alldeles lagom”, sa han. ”Det går an te att få köpa den där sälen nu. Trehundra, så slår vi till!”

Petter Malm log vänligt mot honom.

”Trehundra, är inte det lite mycket för en säl? Det har jag absolut inte lust att betala.”

Tjorven och Stina gav honom en blick som visade vad de tänkte om honom. Å, varför hade de kysst den där grodan!

”Nåja, säj tvåhundra då”, sa Vesterman ivrigt.

Fortfarande log Petter lika vänligt, för han var en vänlig själ.

”Jaså, skulle jag kunna få honom för tvåhundra, det var billigt. Men det är bara det att jag inte vill ha nån säl.”

”Vill inte ha ...”

Vesterman gapade enfaldigt.

”Ja, men ni sa ju ...”, började han.

”Tack, jag vill faktiskt inte ha nån säl”, sa Petter Malm. ”Inte den här sälen åtminstone.”

Då bröt ett jubel lös i Saltkråkans handelsbod, och Vesterman gick rasande mot dörren. Men Nisse skrek efter honom:

”Du kan väl ta dom här pengarna i alla fall då och vara nöjd med dom!”

Men nu var Vesterman utled på allt vad säläffärer hette, och skämdes gjorde han också, inte över att han var snål men för att de alla stod där och tyckte att han var det. Därför ville han inga pengar ha och ingen säl och inte någonting. Det enda han ville var att komma ut ur handelsboden och slippa se någon enda människa som hörde hemma på

Saltkråkan.

"Ta din gamla säl, Tjorven", sa han. "Jag ger farao i honom och i er allihop."

Och så var han försvunnen.

Då blev det liv i Pelle.

"Nej, han *måste* ta pengarna, annars kan jag inte känna att det verkligen är min säl."

Och han slet till sig påsen som Nisse Grankvist hade stoppat pengarna i och rände iväg efter Vesterman.

De väntade alla med spänning, och efter en stund kom Pelle tillbaka, röd i ansiktet.

"Jo, han tog dom till sist. För han sa att han behövde dom."

Malin strök honom över kinden. Det var en smekning, full av ömhet.

"Då, Pelle, då är det i alla fall din säl nu."

"Och nu kanske man äntligen kan få en ledig stund", sa Teddy.

Om det som sedan hände skrev Malin i dagboken:

Frid över Moses, där han simmar i havet! Pelle släppte sin säl i går kväll. Vi kom ner till bryggan just när det hade skett, pappa och Petter och jag. Då stod han där, min hjärtans lille broder, blank i ögonen och tittade efter sin säl som han fortfarande kunde se en skymt av långt ute på fjärden.

"Men varför, Pelle, varför i all sin dar ...", sa pappa.

Och Pelle sa med skrovlig röst:

"Jag vill inte att någe djur som jag har ska behöva längta nån annanstans. Nu är Moses där sälar *ska* vara."

Jag fick en klump i halsen och jag såg att pappa svalde ett par gånger. Vi teg. Men Tjorven och Stina var där också, och Tjorven sa:

"Pelle, vet du vad? Det tjänar inte mycket till att ge dej nån säl. Nu har du ju inget djur i alla fall."

"Jag har mina getingar", sa Pelle, och det lät ännu skrovligare.

Det var då det hände, å, Petter, jag ska välsigna dig för det så länge jag lever! Petter stod där med Jumjum i famnen och plötsligt sa han så där stillsamt som han säger allting:

"Men jag tycker inte att Pelle ska ha bara getingar. Jag tycker han ska ha Jumjum."

Och så gick han fram till Pelle och la valpen i hans armar.

"Jumjum kommer inte att längta nån annanstans", sa Petter.

"Nä, för den valpen, han kommer att få det bra", sa Tjorven, när hon äntligen fattade vad det var som hade hänt.

Pelle stod där alldeles blek och tittade ömsom på Petter och ömsom på Jumjum. Han sa inte tack, han sa ingenting. Men jag bar mig åt på ett sätt som jag inte själv begriper nu

efteråt. Jag rusade på Petter och kysste honom, och när jag hade gjort det, så kysste jag honom en gång till ... och sedan en gång till!

Det såg ut som om Petter tyckte om det.

"Tänk att en liten valp kan göra så mycket", sa han. "Varför tog jag inte hit en hel kennel?"

Tjorven och Stina tittade roat på oss. Jag tror de tyckte att det var en intressant föreställning. Men Tjorven sa:

"Kyss honom inte för mycket, Malin, för man vet aldrig, då kanske han blir en groda igen i alla fall."

Små barn har verkligen underliga idéer i sina trinda skal-lar. Och inte vet jag var de har fått det ifrån, men Tjorven och Stina tycks tro på fullt allvar att Petter är en förtrollad grodprins, kommen ur ett dike. I Stinas stackars lilla huvud vimlar det ju av förtrollade prinsar och Askungar och Röd-luvor och jag vet inte vad, och när hon såg Moses försvinna ute på fjärden, så sa hon till Tjorven:

"Jag tror i alla fall att Moses är sjökungens lilla pojke. Där ute simmar prins Moses!"

Ja, det gjorde han, och jag hoppas innerligt att prins Moses är lika lycklig nu som Pelle inbillar sig att han ska vara.

"Du ska få se, Pelle, att Moses kommer och hälsar på dej ibland", sa Petter. "Han är i alla fall en tam säl och rätt som det är kanske han tar sej en liten tur till Saltkråkan igen."

"Om sjökungen släpper honom, ja", sa Stina.

Nåja, vare sig sjökungen släpper Moses eller inte så är Pelle just nu en mycket lycklig Pelle.

Och jag är en lycklig Malin. Visserligen for Petter tillbaka till stan när Saltkråkan I ångade iväg för en stund sedan, men i alla fall ... tänk, nu vet jag äntligen hur det känns! Och det är faktiskt nästan så man tror man ska dö av det. Hur länge kan man känna det så?

Petter är en varaktig Petter, säger han. Är jag en varaktig Malin? Hur ska jag kunna veta det? Men jag hoppas det. Jag tror det. En sak är i alla fall säker. Pelle behöver en varaktig Malin, och det måste han få ha, hur det än går. Pelle tycker om Petter, det gör han, och hur vore det möjligt annat? Men samtidigt är han som vanligt lite rädd, och när han låg i sin säng i går kväll med Jumjum bredvid sig, lycklig så att det sken om honom, så blev han plötsligt allvarsam och slog armarna om halsen på mig.

"Du är väl min Malin i alla fall?"

Ja, min hjärtans lille broder, det är jag. Och visserligen tycker Tjorven och Stina att jag är i lastgamlaste laget för att över huvud taget kunna få en förtrollad prins på kroken, men själv tycker jag nog att prinsen kan vänta på mig ett par år. Och det har han sagt att han ska göra.

Nu skymmer en ny juninatt över Saltkråkan. Och nu ska jag sova. Men i morgon ska jag vakna och vara lycklig då också. Tror jag, tralala!

Tjorven tjänar tre kronor

På måndagsmorgonen vaknade Pelle tidigt vid att Jumjum gnällde, och han tog honom till sig i sängen. Med nosen mot hans hals somnade valpen igen, men det gjorde inte Pelle. Det skulle vara ett vansinne att sova, när man kunde ligga vaken och vara så tvärsigenom ända ner i tårna lycksalig och veta att det där mjuka, varma, som han hade intill sig, var Jumjum, hans egen valp, tänk att man kunde få vara så hemskt förskräckligt lycklig! Mitt i det där lyckliga mindes han Moses. Det kändes lite orättvist att han inte kunde sakna honom så mycket som han borde göra.

”Men”, förklarade han för sin sovande Jumjum, ”Moses saknar inte mej heller, det kan du vara säker på. Han simmar nog omkring och leker med några andra sälpojkar och har hur kul som helst.”

Ett ögonblick tänkte han på Jocke också. Det sved till lite. Inte så mycket för Jockes skull kanske, men för att det påminde honom om vad som *kunde* hända, när världen ibland bestämde sig för att vara en sorgeö. Han sköt ifrån

sig tanken, och det var inte svårt. För nu vaknade Jumjum, och han var genast full av liv. Han nosade Pelle i ansiktet och slickade honom och bet i hans pyjamas och skällde och bjäbbade och hoppade runt i sängen, och Pelle skrattade. Det var ett skratt så fyllt av lycka att Malin fick tårar i ögonen när hon hörde det nere i köket, och hon slutade rosta bröd bara för att njuta av det, å, Pelle, skratta mera så att jag säkert vet att du kan skratta igen!

Vad kunde man inte vänta sig av en dag som började med en pojkes lyckliga skratt och med ett så välsignat vackert väder? Den senaste veckan hade varit odräglig, bara blåst och regn och kyla, och så plötsligt en så här underbar morgon – Malin beslöt att duka frukosten ute på tomten.

Hennes far var vaken och höll på att klä sig inne i köskammaren. Han sjöng medan han gjorde det.

”Det är måndag morron ... och jag känner mej så glada-ad ...”

”Du ska inte sjunga på fastande mage”, ropade Malin till honom. ”Då får du gråta innan kvällen, vet du inte det?”

”Skrock och fjollerier”, sa Melker och han kom sjungande ut i köket.

”Tycker du inte att det har gråtits nog”, sa han. ”Nu får det vara slut på tjutandet!”

De hjälptes åt att duka fram frukosten på trädgårdsbordet vid gaveln. Malin stod inne i köket och langade ut grejorna till Melker genom fönstret, och när allt var färdigt

såg Melker sig omkring.

”Och var har jag nu mina tre små hungriga pojkar?”

De två äldsta kom nerifrån sjön. De hade varit ute tidigt och metat. Någon fisk hade de visserligen inte fått, men sitta vid en abborrgrynnan i morgonsolen det kunde man göra ändå, det var inga förspillda timmar och man fick aptit av det.

”Å, Malin, har du bakat våfflor?”

Niklas såg på sin syster och på våfflorna med innerligt välbehag.

”Ja, det har jag gjort av tacksamhet mot den här lilla snälla måndagsmorgonen, bara för att den uppför sej så fint på alla sätt.”

Melker nickade gillande.

”Ja, det är en underbar morgon och ett underbart frukostbord, dukat av Melker med hanses egna händer. Våfflor, choklad, kaffe, filmjolk, rostat bröd, smör, ost, marmelad, sylt och getingar, vad får det lov att vara?”

”Är det du som har dukat fram getingarna också”, frågade Johan.

”Nej, dom fåna har kommit alldeles själva. Tänk att vi ska behöva dras med det där getingboet i år också!”

Melker schasade bort ett par getingar från marmeladburken. Men även om Pelle satt där med världens underbaraste valp i knäet, så fanns det fortfarande rum i hans hjärta för alla andra djur och insekter under himmelens

fäste, och han sa förebrående:

”Låt bli mina getingar, pappa! Dom vill väl också bo i Snickargården, kan du väl förstå. Precis som vi!”

Och visst förstod Melker att man ville bo i Snickargården. Det förstod de alla.

”Det är konstigt vad man har blivit fäst vid den här gamla skruttiga kåken”, sa Malin.

Väggen bakom henne, Snickargårdens röda gavel, utstrålade en värme som inte kom bara av solskenet, ansåg Malin. Hon uppfattade hela huset nästan som ett levande väsen, ett tryggt och välsinnat och varmt levande väsen som tog dem alla i sitt hägn.

”Skruttig ... åja, ta till lagom”, sa Melker. ”Brädfodringen behöver bättras lite här och var, men huset är av friskt gammalt kärntimmer. Ja, taket är dåligt förstås, men vore det här mitt ställe, då skulle jag rusta upp det och göra det till en boning som skulle få er att baxna.”

Gjorde jag mig en boning ytterst i havet och la nytt tak på den, tänkte Pelle, då minsann, det skulle bli någonting!

”Och så den här tomten”, sa Melker. ”Den hittar man inte maken till nånstans.”

Och de satt där och åt sina våfflor och såg på sin tomt och sin Snickargård och tyckte att alltihop var makalöst. Schersminerna blommade och sände ut sin söta doft, törnrosbuskarna stod fulla med skära knoppar, färdiga att slå ut, tomten var grön och blommande som en paradisäng och

buktade sig mjukt ner mot stranden och bryggan, där måsarna skrånade, visst var det makalöst alltsammans.

”Och tänk att en vanlig enkel snickare kunde placera sitt hus så på pricken rätt”, sa Melker. ”Med bodlängan i vinkel intill. Ser det inte ut som om det hade växt upp ur marken alldeles av sej själv alltihop? Ett gårdstun som det här, det skulle snickaren ha medalj för.”

”Pappa, det är väl säkert att vi ska bo här jämt”, sa Pelle. ”Varenda sommar menar jag?”

”Jajamensan”, sa Melker. ”Och i dag kommer Mattsson, han har ringt och sagt till dom i handelsboden, så nu ska här äntligen bli nytt kontrakt.”

Medan Melkersons satt där och åt sin frukost var Tjorven ute på en morgontur med Båtsman. Hon gick ner till bryggan för att mata svanorna. De kom varje morgon och fick gammalt bröd av henne, en svanpappa och en svanmamma och sju små grå bollar till ungar. Just när hon stod där, kom en stor motorbåt in mot bryggan, en som hon inte kände igen. Det var tre personer ombord. En av dem hade hon sett förut, det var den där Mattsson som brukade komma ett par gånger om året. Men den andra, den stora tjocka karlen med seglarmössan, han som körde båten, han hade då aldrig varit på Saltkråkan förr och inte flickan som han hade bredvid sig heller.

”Ta hit förtampen”, sa Tjorven, och då slängde Mattsson över den till henne och hon förtöjde.

”Ser man på, vad du var duktig”, sa han med seglarmössan när han hade hoppat i land. ”Det där var minsann en riktigt bra knut!”

Tjorven skrattade.

”Knut! Det är ett dubbelt halvslag, vetja.”

”Hm”, sa han med seglarmössan. ”Och när har du lärt dej att göra såna?”

”Det har jag kunnat jämt”, sa Tjorven.

Då tog han upp en blank, alldeles ny enkrona ur fickan och gav henne. Hon stirrade häpet på den och så log hon mot honom.

”Det var bra betalt för ett dubbelt halvslag.”

Men nu hörde han inte på henne längre eller märkte henne över huvud taget.

”Kom, Lotta”, ropade han, och då hoppade flickan i land.

Hon var väldigt fin, tyckte Tjorven, i smala, ljusblå långbyxor och vit jumper och vackert brunt hår som var permanentat. Lyckliga hon som fick permanenta sig, ändå var hon bara lika gammal som Teddy ungefär. Fast hon såg sur ut och hon hälsade inte på Tjorven. Men hon hade en liten vit pudel i famnen och Tjorven tittade sig om efter Båtsman. Det kunde kanske vara roligt för honom att få träffa en pudel någon gång. Men Båtsman hade strövat iväg längs stranden och var halvvägs bort mot Skatudden, ja, då fick han verkligen skylla sig själv, för nu gick den där Lotta

med sin pudel.

Mattsson skulle till Snickargården, det förstod Tjorven. Varför han drog med sig de andra två begrep hon inte, och inte brydde hon sig om det heller, men hon följde dem i kölvattnet, för hon skulle ju också dit och ha tag i Pelle.

”Nå, där har vi äntligen herr Mattsson”, sa Melker när han såg besökarna komma in genom grinden. ”Varsågod och stig fram, vi ska bara röja av bordet, så kan vi skriva på papiren här.”

Mattsson var en liten nervös och viktig herre, och han hade en kostym som fick Malin att rysa. Den var randig och rent underbart ful tyckte hon. Men ändå kunde det inte vara bara för kostymens skull som hon kände ett så tydligt obehag när hon såg honom. Honom och de andra två.

Mattsson presenterade sitt sällskap.

”Det här är direktör Karlberg och hans dotter ... dom skulle gärna vilja titta på Snickargården ett slag.”

”Det går väl för sej”, sa Melker. ”Men varför skulle dom vilja det då?”

Det förklarade Mattsson. Se det var så att fru Sjöblom tänkte sälja Snickargården. Hon var gammal och hade tröttnat på att hyra ut och därför så ...

”Hör nu, sakta i backarna”, sa Melker. ”Jag hyr redan här, om jag inte tar alltför mycket fel. Och jag skulle skriva ett nytt årskontrakt i dag, eller hur, herr Mattsson?”

”Det går tyvärr inte”, sa Mattsson. ”Fru Sjöblom tänker

sälja, det kan man inte säga nånting om. Vill ni bo kvar, så köp stället för all del. Om ni kan komma med ett bättre bud än direktör Karlberg förstås.”

Melker började darra – han kände ett förtvivlans raseri stiga upp inom sig och nästan kväva honom. Hur kunde någon få komma och bara med ett par ord ödelägga allt, precis allt, för honom och hans barn?

För bara två minuter sedan satt de här och var glada och lyckliga, och på ett ögonblick ligger allt i grus och aska och är förbi. Köp stället – vilket hån! Gudsigförbarme, han kunde inte köpa så mycket som en hundkoja med de inkomster han hade! En årshyra i taget, det kunde han skrapa ihop, sämre karl var han inte, och därför hade han med förtröstan sett fram mot en lång rad av år i Snickargården. Äntligen hade han hittat en plats där hans barn kunde få rota sig och där de kunde få ha sina barndomssomrar, sådana som han själv hade haft en gång, somrar att minnas som något lent i själen hela livet igenom. Och så kommer en människa och säger ett par ord, och så är det slut med alltihop! Han vågade inte se på sina barn, men han hörde Pelles darrande röst:

”Pappa, du sa att vi skulle bo här jämt!”

Melker svalde häftigt, ja, vad hade han inte sagt! Att de skulle bo här jämt! Och att det skulle vara slut med tjutandet, det hade han visst också sagt, och här stod han nu och ville helst sätta i och tjuta som en hund av vanmakt och för-

tvivlan! Medan Mattsson stod två meter ifrån honom lutad mot oxeln och såg ut som om det här var en helt vanlig dag och en helt vanlig liten affär.

”Menar ni”, sa Melker förbittrad, ”menar ni verkligen att vi ska ge oss iväg härifrån, jag och mina barn?”

”Inte nu naturligtvis”, sa Mattsson. ”Men om direktör Karlberg köper – han eller någon annan – så får ni väl göra upp med den nye ägaren om hur länge ni kan få bo kvar.”

Direktör Karlberg undvek att se på Melker. Han talade till Mattsson som om ingen annan hade varit närvarande.

”Jo, för all del, jag kunde nog tänka mej att köpa, om vi bara kommer överens om priset. Huset är det ju inget med, det ser jag på rak arm, och det skulle man i så fall riva. Men en sån här tomt hittar man inte varje dag.”

Melker hörde ett dovt mummel från sina barn, och han bet ihop tänderna.

Nu blandade sig Lotta Karlberg också i samtalet.

”Ja, pappa, huset är verkligen hemskt. Men man kunde bygga en sån där tjusig bungalow, du vet, en sån som Kalle och Anna-Greta har.”

Hennes far nickade, men han såg något besvärad ut. Kanske han tyckte det var att gå lite för långt, när Lotta började dra in Kalles och Anna-Gretas bungalow på det här stadiet.

Det tyckte Tjorven också. Hon tyckte att det gick för långt. Det hade hon tyckt länge. Den där Lotta, där satt hon

på Snickargårdens trappa och såg ut som om hon rådde om hela huset! Tjorven ställde sig bredbent rakt framför henne.

”Lotta, vet du vad”, sa hon. ”Jag tycker att du är en bongalo så stor du är!”

Då började Lotta förstå att hon hade fått en fiende. Inte bara en förresten. Alla de där barnen som stod och stirrade på henne var hennes fiender, och hon hade inget emot det. Tvärtom, hon njöt av det, för hon kände sitt övertag. Hennes pappa kunde bestämma om de där barnen skulle få bo kvar här eller inte. Därför var det allt bäst att de passade sig. De behövde verkligen inte blänga på henne som om hon inte hade här att göra.

”Man har väl rättighet att köpa ett ställe om man vill”, sa hon högdraget rakt ut i luften.

”Javisst”, sa Teddy. ”Och bygga en sån där bungalow som Kalle och Anna-Greta har, gör det för all del!”

”Den här gamla lortkåken kan vi ju riva”, sa Freddy. ”Sätt igång bara!”

Teddy och Freddy hade kommit löpande så fort de hörde vad som höll på att ske. I handelsboden visste man på något övernaturligt sätt allt vad som hände på ön nästan innan det hade hänt. Och Teddy och Freddy ville vara hos sina vänner i provningens stund, vad hade man annars vänner till? Aldrig hade de sett Johan och Niklas så nedslagna och så dystra. Och Pelle sedan! Han satt kvar vid frukostbordet,

kritvit i ansiktet, och bredvid honom satt Malin. Hon höll armen om Pelle, hon var vit i ansiktet hon också. Det var hemskt och outhärdligt alltihop, och så kom den där snobbjantan och skrek om att bygga bungalow, undra på att Teddy och Freddy blev rasande!

”Vad är en bongalo egentligen”, frågade Tjorven sina äldre och visare systrar.

”Nånting fånigt antagligen”, sa Freddy.

”Absolut urfånigt, precis som hon där”, sa Teddy och pekade med tummen bort mot Lottas håll.

Det var hemskt att tänka sig att de kanske skulle få henne till granne rätt som det var istället för Johan och Niklas och Pelle och Malin och farbror Melker.

”Man skulle ju kunna titta hur det ser ut invändigt förstås”, sa direktör Karlberg, och för första gången vände han sig till Melker. ”Tillåter herr Melkerson”, sa han och lyckades få det att låta både välvilligt och högdraget.

Jo, herr Melkerson tillät. Vad kunde han annat göra? Han var en slagen man, och han visste det. Men han följde med in, och det gjorde Malin också. Hennes far skulle inte behöva vara ensam med de där två herrarna som ville ta hans Snickargård. Och förresten tänkte hon inte låta någon kliva omkring i deras hem och kritisera sönder allt det som de hade älskat så mycket. Det var ett hem för människor att bo i och trivas i, kom inte och säg nånting annat, och det var deras! De hade hjälpts åt allihop och gjort det till något ljust

och sommaraktigt och vardagsvackert, och Snickargården hade gett dem sin välsignelse, det visste Malin. Snickargården och Melkersons hörde ihop. Men nu kom det andra människor som väl bara märkte att golven gungade här och var och att fönstren var lite sneda och vinda och att det fanns fuktfläckar i taket på ett par ställen. Stackars gamla Snickargården, Malin kände att hon behövde skydda och värna den, och därför var det hon som stod där och höll upp dörren för de objudna gästerna och för sin stackars far. Hon gav honom i smyg en tröstande knuff, och då såg han på henne med ett tacksamt och urskuldande och bedrövat leende som var nästan mer än hon stod ut med.

Lotta följde inte med in. Huset skulle ju i alla fall rivas, om pappa köpte, och hon ville stanna kvar här ute bland ungarna och njuta av sitt övertag. Visserligen var de sex stycken, men det var spännande att se om man kunde klara sex fiender på en gång. Hon brukade sköta sådana saker ganska bra, för hon var säker i korken och hade aldrig haft svårt att skaffa sig fiender, övning hade hon tillräckligt. Dessutom hade hon sin pudel, alldeles ensam var hon inte. Och Musse åtminstone tyckte precis som hon själv att Lotta Karlberg var något mycket fint och framstående, det styrkte henne att känna det.

Hon höll Musse i famnen för att han inte skulle flyga på Pelles valp, och så gick hon sakta nynnande en lov omkring huset liksom för att inspektera, fastän den verkliga avsikten

var att se hur pass hon kunde reta de där som stod och stirrade på henne, alldeles tysta nu. Det ville mod till för att obesvärat gå så fram och tillbaka inför deras ögon, och hon skulle aldrig ha kunnat göra det om hon inte hade känt sig så absolut överlägsen, vad behövde hon bry sig om ett par bondungar?

”Lilla Musse”, sa hon, ”skulle du tycka om att bo här om somrarna – i ett riktigt hus förstås, inte det här rucklet!”

Hon högg tag i ett fönsterbleck för att visa Musse vilket ruckel hon menade. Det var det blecket som hörde till köskammarfönstret och det satt löst. Det visste barnen Melkerson, men det visste inte Lotta, och hon blev lite bestört när hon plötsligt stod där med fönsterblecket i handen. Hon gjorde ivriga och fåfänga försök att få det på plats igen, ända tills Niklas kom och tog det ifrån henne. Han satte fast det med ett vant handgrepp och sa sammanbitet.

”Hör du, du kan ju vänta med att riva kåken tills ni har köpt stället åtminstone.”

Lotta satte näsan i vädret, men hon kände sig inte riktigt lika väl till mods som förut, och för att dölja det försökte hon få i gång ett samtal med Pelle – han hade ju också en hund, och hundar kunde man alltid prata om.

”Jaså, du har en cocker spaniel”, sa hon.

Pelle svarade inte. Det angick inte henne vad han hade, och just nu var han så förtvivlad att det knappt angick honom själv heller.

”Ja, dom är söta, men inte särskilt kloka”, sa Lotta. ”Pudlar är mycket klokare.”

Pelle svarade fortfarande inte, och det kom Lotta att känna sig fånig. Så här tyst fick det inte vara, det gjorde henne osäker, och därför vände hon sig till Tjorven istället.

”Du skulle väl också vilja ha en liten hund, kan jag tro?”

Tjorven blängde på Lotta, argare än någon annan, men nu log hon, det gjorde hon.

”Jag har redan en liten hund”, sa hon, ”vill du se honom?”

Lotta skakade på huvudet.

”Nej, ta inte hit nån mer hund. Musse blir bara arg och flyger på honom.”

”Då är han en bongalo han också”, sa Tjorven. ”Men jag slår vad om att han inte flyger på min hund.”

”Det är vad du tror, ja”, sa Lotta. ”Du känner inte Musse.”

”Ska vi slå vad”, sa Tjorven. ”Om en krona”, sa hon och höll upp slanten som hon hade fått av Lottas far.

”Gärna för mej”, sa Lotta. ”Men skylld dej själv!”

Hon märkte att det gick liksom ett sus av förväntan genom alla ungarna.

Nåja, var de så begivna på hundslagsmål, så skulle hon snart visa dem ett! Visst var Musse liten, men ettrig så att det kokade, och han gav sig utan betänkande i slagsmål med hundar som var mycket större än han själv. Och mindre

också förstås. Stans skräck ansåg tanterna hemma i Norrtälje att han var. "Han går visst omkring och tror att han är en blodhund", var det en av dem som hade sagt senast i går, när Musse rusade på hennes stora boxer. Så för all del, ville de här ungarna se hundslagsmål, då skulle de få det! Musse klarade sig alltid.

"Håll undan din valp", sa Lotta till Pelle. "För nu släpper jag Musse!"

Och det gjorde hon. Hon släppte Musse.

Och så var det bara att vänta på den där hunden som han skulle flyga på.

Båtsman låg och sov i skuggan bakom syrenhäcken, men han reste sig villigt när Tjorven väckte honom. I all sin väldighet reste han sig, och i all sin väldighet kom han runt knuten.

Och mötte där Musse.

Då hördes en flämtning och ett skrik, det kom från Musse matte. Musse själv stod i två fasans sekunder stilla och såg det vidunder som närmade sig. Men sedan gav han till ett tjut och for likt en vit rök ut genom grinden.

Båtsman tittade förvånad efter honom, varför hade den så bråttom? Han kunde väl åtminstone ha hälsat först. Själv gick Båtsman som en artig hund fram för att hälsa på Lotta, och då for Lotta med ett tjut iväg bakom oxeln och tog skydd där.

"Ta bort din hund", skrek hon vilt, "ta bort honom!"

"Vad skriker du för", sa Tjorven. "Båtsman flyger inte på nån, för han är ingen bongalo."

Johan låg framstupa i gräset och kved av skratt. Det kunde lika gärna ha varit av gråt, nästan ännu hellre kunde det ha varit av gråt, men nu skrattade han och han kunde inte sluta.

"Å, Tjorven", kved han. "Å, Tjorven!"

Tjorven gav honom en förvånad blick, men sedan vände hon sig till Lotta.

"Jag vann! Ta hit en krona!"

Lotta hade kommit fram när hon hörde att Båtsman inte var farlig. Men nu var hon generad och arg och ville inte vara med längre. Surmulet fiskade hon upp en portmonnä ur fickan och Tjorven fick sin krona.

"Tack", sa Tjorven. Hon stod där med huvudet på sned och tittade på Lotta.

"Såna som du skulle inte slå vad", sa hon. "Det ska vara såna som jag och farbror Melker."

Lotta såg otåligt mot Snickargårdens dörr. Skulle inte hennes far komma snart så att de fick ge sig iväg? Här ville hon inte vara längre.

"Gissa vad farbror Melker slog vad om en gång", sa Tjorven. "Fast det var för många år sen."

Lotta var inte intresserad av vad farbror Melker gjorde för många år sedan, men det brydde inte Tjorven sig om.

"Han slog vad med en annan farbror att han inte skulle

äta på fjorton dar och inte sova på fjorton nätter, vad ger du mej för det?”

”Så fånigt”, sa Lotta. ”Det kunde han ju inte.”

”Det kunde han visst det”, sa Tjorven triumferande. ”För han sov om dagarna och åt om nätterna, haha, vad sa du nu då?”

”Å, Tjorven”, stönade Johan.

Men sedan slutade han skratta, för nu kom direktör Karlberg ut på trappan i sällskap med Mattsson, och Johan hörde det förskräckliga som han sa. De hörde det allihop.

”Huset är värdelöst, men jag slår nog till ändå. Med den tomten tror jag inte att det är nån dum affär.”

Nedanför trappan snavade han på Tjorven. Han höll på att välta omkull henne, och det irriterade honom. Men Tjorven tog det alldeles lugnt.

”Direktör Karlberg, vet du vad”, sa hon. ”Jag kan en rolig vers, vill du höra den?”

Och innan direktör Karlberg hann svara satte hon i gång.

*Adam och Eva i paradiset
slaktade sin lilla feta gris,
fläsket det sålde di,
rompa behållde di ...*

”Det var väl heller ingen dum affär”, sa Tjorven.

Direktör Karlberg såg förvånad ut.

”Det där förstod jag inte”, sa han. Men han stack handen i fickan och fick upp en enkrona. Det var rart av den här lilla att hon ville läsa verser för honom, dessutom hade han ju trampat henne nyss. Men han hade bråttom och han köpte sig fri från henne genom att stoppa enkronan i hennes hand.

”Tack ska du ha”, sa han.

Och så vände han sig till Mattsson.

”Jag ska bara resonera med min fru först”, sa han. ”Vi kan säga att jag kommer in på byrån klockan fyra i morron eftermiddag, passar det?”

”Det går utmärkt”, sa Mattsson.

De satt i Snickargårdens kök om kvällen, Grankvists och Melkersons. Många kvällar hade de suttit där tillsammans men aldrig så modfälda, aldrig så tysta. Och vad skulle de säga? Melker teg. Han kunde inte tala, där var en värk i bröstet som hindrade honom. Nisse och Märta tittade skyggt på honom. De hade försökt låta honom förstå hur mycket de också sörjde över det här och hur de skulle sakna honom och hans familj, men Melker såg så förstörd ut att de kom av sig. Nu satt de där tysta, medan sommarskymningen barmhärtigt sänkte sig över köket, och i dess dunkel kunde var och en ostört hänga sig åt sina egna dystra tankar.

En sådan underlig sommar, tänkte Malin. Hon mindes

den förra som något lugnt och fridfullt och händelselöst. Men vad tog det åt den här? Vilken berg- och dalbana! Ena stunden Petter och en fullkomligt orimlig lycka över att han fanns, i nästa stund tårar och förtvivlan, först det där med Pelle och Jocke och så det här sista, bittra, outhärdliga, det som skulle bli slutet. Ja, ett bittert slut var det i sanning.

Tjorven låg på golvet med Båtsman bredvid sig, och med ryggen mot vedlåren satt Pelle med Jumjum i knäet. För Pelle var tillvaron även i vanliga fall något av en berg- och dalbana med väldiga kast mellan det som var roligt och det som var sorgligt, och just nu var han trots Jumjum så långt nere i botten han kunde komma. Värst var det att se pappa så förtvivlad. Allt annat kunde han uthärda, men inte att pappa var ledsen. Eller att Malin var det. Eller Johan. Eller Niklas. De *fick* inte vara så där ledsna, Pelle stod inte ut med det, vad som helst men bara inte det! Han höll upp Jumjum mot sin kind och försökte få lite tröst av hans värme och mjukhet men det hjälpte inte mycket.

Tjorven grät tyst och argt. I morse hade hon varit morsk, för då förstod hon ännu inte vad som skulle hända. Nu visste hon det, och det var så man kunde spricka! Hon tyckte så synd om Pelle och om sig själv också. Varför skulle människor ställa till en sådan massa trassel?

Först var det Vesterman och nu den där tjocka Karlberg och hans dumma Lotta, far ända in i baljan med dom allihop! Varför kunde man aldrig få vara i fred? Bara elände

hela tiden! Stackars Pelle, hon skulle vilja ge honom någonting så att han blev glad. Men hon hade ingen säl den här gången. Hon hade ingenting.

Då hörde hon Freddy säga borta i sitt hörn:

”Pengar och pengar och pengar – det är orättvist att det ska få betyda så mycket, nedra Karlberg!”

Och plötsligt kom Tjorven ihåg – vem hade inte pengar? Hon själv hade fickorna fulla. Tre kronor hade hon, ja minsann!

”Pelle, du ska få nånting av mej”, viskade Tjorven så att ingen annan skulle höra det. Och hon smusslade till honom sina tre kronor. Nästan skamset gjorde hon det, för även om det var en faslig massa pengar, så räckte det nog ändå inte långt när någon var så ledsen som Pelle var nu.

”Vad du är snäll, Tjorven”, sa Pelle med skrovlig röst. Han tyckte inte heller att tre kronor hjälpte något vidare när man var så här ledsen, men det hjälpte lite att Tjorven ville ge honom dem.

De fyra hemliga satt för sig själva i ett hörn och var inte hemliga längre utan bara dystra. Det var så mycket de hade planerat för den här sommaren. De skulle rusta upp kojan på Knorken igen. De skulle bygga en ny, mycket större flotte. De skulle ge sig ut på långrodd bland öarna och ha tält med sig och vara borta en hel vecka. De skulle låna snurran och fara ända ut till Kattskär och titta på den stora grottan som fanns där. Och så hade Björn lovat ta dem med på en

fisketur. Och de hade tänkt inrätta ett högkvarter för sin hemliga klubb på Snickargårdens vind. Än var det inte för sent, än bodde Johan och Niklas kvar i Snickargården, så visst kunde de göra allt det där om de ville. Men det kändes inte som något roligt längre. Lusten var borta. Glansen hade gått av alltihop.

"Det är konstigt", sa Johan. "Jag bryr mej inte om nånting längre."

"Inte jag heller", sa Niklas.

Teddy och Freddy suckade.

Det blev natt. Grankvists hade för länge sedan gått hem, och pojkarna sov. Men Melker och Malin satt kvar i köket. Där var mörkt nu. De såg knappt mer än fönstrets ljusa fyrkant mot väggen och skenet från elden som trängde ut bakom järnspisluckorna. Och de hörde veden knastra och brinna, annars var allt tyst. Malin mindes när Melker hade eldat den där spisen första gången. Vad det var länge sedan och vad allting var roligt då!

Melker hade tigit hela kvällen, men nu började han tala. All hans hjärtas bitterhet välldes ur honom.

"Jag är misslyckad, det vet jag. Alldeles misslyckad. Tjorven sa ett sanningens ord ... jag har inte den rätta knycken!"

"Försök inte", sa Malin. "Du har visst den rätta knycken. Det måtte jag väl veta."

"Det har jag inte", försäkrade Melker. "För då skulle jag inte sitta här i kväll och inte kunna göra nånting när en sån här sak händer. En misslyckad författare! Varför blev jag inte byråchef i stället – då hade vi kanske rätt om Snickargården nu."

"Jag vill inte ha nån byråchef i huset", sa Malin. "Ingen av oss vill det. Vi vill ha dej!"

Melker skrattade bittert.

"Mej, vad ska ni ha mej till? Jag kan inte ens ge mina barn en sommar i lugn och ro. Och jag som har velat ge er så mycket, det har jag, Malin, jag har velat ge er allt som är vackert och roligt och underbart här i livet ..."

Hans röst bröts, och han kunde inte fortsätta.

"Men det har du ju gjort, pappa", sa Malin lugnt. "Vi har fått allt som är vackert och roligt och underbart här i livet. Av dej, bara av dej! Och du har brytt dej om oss, det är det enda som verkligen betyder nånting. Vi har alltid kunnat känna hur mycket du har brytt dej om oss."

Då grät Melker. Vad var det Malin hade sagt – han skulle få gråta innan kvällen!

"Ja, det har jag", snyftade han. "Jag har brytt mej om er! Om det betyder nånting så ..."

"Det betyder allting. Och därför", sa Malin, "så vill jag inte sitta här och höra att jag har en misslyckad far. Sen får det bli som det vill med Snickargården."

En boning ytterst i havet

De vaknade alla nästa morgon med en enda tanke – i dag klockan fyra går Karlberg till Mattsson där inne i Norrtälje och köper Snickargården!

Ändå försökte de uppföra sig normalt och låtsa att detta var en alldeles vanlig dag. En helt vanlig dag som började med frukost vid trädgårdsbordet på vanligt sätt och med de vanliga getingarna surrande kring marmeladburken. Stackars getingar, Pelle tyckte synd om dem!

”Tänk när Karlberg river Snickargården, då ryker getingboet också.”

”Ja, det är enda sättet att få bort det”, sa Melker torrt. ”Man river hela huset ... att inte vi har tänkt på det!”

Sedan uppstod en lång, tankfull tystnad och mitt i den kom Tjorven.

”Farbror Melker, hör du dåligt? Hur många gånger måste jag säga att det är telefon till dej?”

Melkersons hade ingen annan telefon än den i handelsboden. Melker satte ifrån sig kaffekoppen och sprang.

Tjorven sprang efter.

Men det dröjde bara ett par minuter, så var hon tillbaka igen. Och nu såg hon förskrämd ut.

”Malin, det är bäst du kommer. Det är visst nåt nytt elände. Farbror Melker är lessen.”

Då sprang Malin och inte bara hon utan också Johan och Niklas och Pelle.

De hittade sin stackars far i handelsboden stående mitt på golvet med Nisse och Märta och Teddy och Freddy i en bekymrad ring omkring honom. Han var alldeles tydligt ledsen, tårarna rann nerför hans kinder, och han sa med låg röst:

”Det kan inte vara sant! Nej, det kan inte vara sant!”

”Pappa, vad *är* det”, sa Malin förtvivlad. Hon orkade inte med mer bekymmer just nu. ”Pappa, säj vad det är!”

Melker drog ett djupt andetag.

”Det är bara det ...”, sa han, så teg han. Och så tog han sats.

”Det är bara det att jag har råkat få ett statsstipendium på 25.000 kronor.”

Sedan var det tyst en lång stund i Grankvists handelsbod på Saltkråkan. Alla stod där som om de hade fått ett klubbslag i huvudet. Tjorven var den enda som hade sansen i behåll.

”Varför har du fått det ... det där som du sa?”

Då såg Melker på henne och han log triumferande.

"Jo, det ska jag säga dej, lilla Tjorven. För att jag har den rätta knycken, förstår du, tänk för att jag har det!"

"Sa dom det, dom som ringde?"

"Ja, nånting i den stilen."

"Vad tjuter du för då", undrade Tjorven.

Och då var det plötsligt som om de allesammans äntligen fattade att det hade hänt någonting roligt.

"Pappa, är vi rika nu då", frågade Pelle.

"Inte rika precis", sa Melker. "Men det är ju i alla fall så pass ..."

Där tvärtystnade han, och hans barn tittade ängsligt på honom. Han tänkte väl inte börja gråta igen, nu fick det verkligen vara slut med tjutandet.

Och Melker grät inte. Men han skrek. Plötsligt skrek han:

"Förstår ni vad det betyder? Vi skulle kanske kunna köpa Snickargården ... om det inte ... *om det inte är för sent!*"

Han tittade på sin klocka och i samma ögonblick hörde de Saltkråkan I tuta till avgång nere vid bryggan.

"Spring, Melker", sa Nisse Grankvist, "spring!"

Och Melker sprang. Sprang och skrek:

"Kom, Johan och Niklas! Kom! Stanna!"

Det sista skrek han åt båten. Landgången hade redan dragits in när han kom ångande, men han såg så vildsint ut och sträckte så bönfällande sina händer mot skyn att kaptenen veknade uppe på sin kommandobrygga. Landgången

las ut igen och Melker rusade ombord.

Han skrek fortfarande utan att vända sig om:

"Kom, Johan och Niklas! Skynda er!"

Först när båten redan var flera meter från bryggan, upptäckte han att han hade fått med sig inte bara Johan och Niklas utan också Pelle och Tjorven.

"Vad tar det åt er", sa Melker förebrående. "Det här är verkligen ingenting för småbarn."

"Sss", sa Tjorven, "vi vill väl också följa med. Det är eviga tider sen jag var i Norrtälje."

Melker insåg att det var ohjälpligt. Han kunde inte kasta ungarna i sjön. Och han hade fått ett statsstipendium i dag, då måste man vara ädel och mild. Förresten flämtade han efter språngmarschen, så att han inte fick fram fler förebråelser.

"Men man löper ju som en hjort", sa han andfått. "Inte som när jag gick i skolan förstås, då sprang jag 100 meter på 12,4."

Johan och Niklas tittade på varann, och Johan skakade på huvudet.

"Det är konstigt med dej, pappa, ju äldre du blir, dess fortare sprang du när du gick i skolan."

Men visst var det bra för Melker att han kunde löpa som en hjort. För löpa fick han göra den här dagen.

Det tar sin rundliga tid att komma till Norrtälje om man bor på Saltkråkan. Först tar man båten till en brygga på

fastlandet och på den bryggan sitter man och väntar ungefär en timme. Då kommer där äntligen en buss, och den bussen går till Norrtälje. Den stannar vid många hållplatser på vägen och gör sig ingen överdriven brådska, men den håller sin tidtabell. Klockan ett ska den vara i Norrtälje, och det är den.

Och vid det laget är man gråhårig, tänkte Melker när han klev av bussen. Varför skulle man inte vara det förresten, han var ju gråhårig när han klev på, kom han plötsligt ihåg, nåja, bara lite vid tinningarna förstås! Hur som helst, man hinner tänka många ängsliga tankar under en så lång färd. Man sitter där och blir mer och mer nervös, och man förmanar sig själv gång på gång: Inbilla dig ingenting, Snickargården får du inte, inbilla dig för all del inte det!

Men ett försök skulle han göra, sannerligen, det skulle han! Och med ungarna i en rad efter sig rände han så fort han kunde till Mattssons Uthyrnings- och Fastighetsbyrå.

Där fanns ingen Mattsson, bara en liten knubbig maskinskriverska som såg snäll ut men inte visste någonting.

"Var är herr Mattsson", frågade Melker.

Hon såg fromt på honom.

"Vet jag det?"

"När kommer han in igen då?"

"Vet jag det?"

Hennes ögon var stora och enfaldiga och det var uppenbart att hon inte visste något om någonting över huvud

taget. Men rätt som det var tog hon fram en liten spegel och synade noga sitt trinda ansikte i den, och det livade upp henne så att hon plötsligt blev riktigt talför.

"Han är ute och ränner jämt. Jag tyckte han sa att han skulle gå och köpa rabarber. Eller om han är vid sitt bygge kanske. Ibland sitter han på Stadshotellet och super."

Mer fick de inte ur henne, och de rusade ut igen lika hastigt som de kom in.

Melker tittade på sin klocka. Den var över två. Och var fanns Mattsson? Var i denna lilla söta stad fanns den eländiga Mattsson? De måste ha tag i honom och det kvickt. Köpa rabarber, det gjorde man väl på torget? Men här är det inte fråga om rabarber, herr Mattsson, utan om Snickargården.

Melker var nervös så att han darrade, och han tyckte inte om att dra på Pelle och Tjorven. Det var hindersamt att vara så många i de här trånga gatorna. Man kunde inte komma en hel skvadron. Melker beslöt sig för en kupp.

"Vill ni ha glass, ungar", sa han.

Det ville de. Melker köpte i en kiosk och med en glassstrut i var hand lockade han med sig Pelle och Tjorven till en liten grön plantering där det stod en bänk.

"Då sitter ni här", sa Melker, "och äter glass ända tills vi kommer tillbaka."

"Men när glassen tar slut", sa Tjorven.

"Så sitter ni här i alla fall."

"Hur länge då", frågade Tjorven.

"Tills det börjar växa mossor på er", sa Melker obarmhärtigt, och så sprang han. Johan och Niklas sprang efter. Pelle och Tjorven satt kvar på bänken och åt glass.

I drömmen springer man ibland och letar. Det är någon man måste hitta. Och man har så bråttom. Det gäller livet. Man springer i ångest, letar mer och mer ångestfullt, men man hittar aldrig den man söker. Allt är förgäves. Precis så upplevde Melker och hans pojkar timmarna när de letade efter Mattsson.

På torget fanns han inte, jo, han hade varit där, sa en av torgfruarna, men det var länge sen. Hans bygge då? Var fanns det? I andra ändan av stan. Ingen Mattsson där heller! Sitter han verkligen på Stadshotellet och super? Nej, det är skamligt förtal, det gör han visst inte. Det fanns inte en skymt av någon Mattsson där.

Och plötsligt insåg Melker att han var ett nöt. Han slog sig för pannan.

"Visst är jag ett nöt", skrek han. "Varför sitter vi inte på Mattssons kontor och väntar, i stället för att ränna runt och få skoskav?"

Just då, precis just då, gjorde han en fasansfull upptäckt. *Hans klocka hade stannat!* Plötsligt såg han att Stadshotellets klocka visade fem över fyra, inte halv fyra som hans eget ondskefulla armbandsur. Det var ett grymt ögonblick.

Jag varnade dig, Melker. Du skulle inte inbilla dig någonting. Hur skulle du kunna köpa Snickargården som inte ens kan hålla reda på hur mycket klockan är? Det är för sent nu, min käre Melker! Just nu sitter direktör Karlberg med cigarr i munnen på Mattssons kontor och är belåten så att det kluckar i honom.

Melker såg alltihop så tydligt framför sig att han stönade. Johan och Niklas tyckte synd om honom, men samtidigt var de rasande. Måste allting verkligen vara bara vrångt och fel och omöjligt och eländigt alltigenom? Johan bet ihop tänderna.

"Han kan ha kommit för sent, han också. Vi tar en taxi, pappa!"

Och de tog en taxi. Tio minuter över fyra var de hos Mattsson.

Men direktör Karlberg var inte en person som kom för sent. Hans klocka gick rätt. Det var precis så som Melker hade föreställt sig det. Han satt där med cigarr i munnen och såg belåten ut, och Melker blev desperat.

"Stopp", skrek han. "Stopp, jag är också spekulant nu!"

Då log direktör Karlberg riktigt vänligt.

"Det är nog lite för sent påtänkt, är jag rädd."

Melker vädjade förtvivlat till Mattsson.

"Ja men, herr Mattsson, ni har väl hjärta i kroppen? Vi älskar ju Snickargården, mina barn och jag. Ni kan inte vara så hjärtlös!"

Mattsson var inte hjärtlös. Han var bara alldeles likgiltig och alldeles affärsmässig.

"Varför har ni inte kommit förr då? I såna här affärer gäller det att besluta sej kvickt. Här hålls inget på hand för någon, den som kommer först får det. Ni är för sent ute, herr Melkerson."

Ni är för sent ute, herr Melkerson – de orden kommer jag att höra i mina öron så länge jag lever, tänkte Melker. Och i sin förtvivlan vädjade han också till direktör Karlberg.

"För mina barns skull ... kan ni inte avstå från det här?"

Då blev direktör Karlberg förnärmad.

"Jag har också ett barn, herr Melkerson, jag har också ett barn!"

Sedan vände han sig till Mattsson.

"Kom nu och låt oss få tag i fru Sjöblom. Nu vill jag ha kontraktet undertecknat."

Fru Sjöblom? Den glada snickarfrun – om det nu var hon? Kanske man kunde bestorma henne med böner, Mattsson bestämde väl inte allting! Melker bet ihop tänderna. Han måste försöka med fru Sjöblom. Inte för att han trodde det skulle hjälpa, men han kunde inte lämna något oförsökt. Sedan, när det sista hoppet hade slagit slint, då var det dags att börja tugga på de där orden – 'Ni är för sent ute, herr Melkerson!'

"Kom, pojkar", viskade han. "Vi följer med till fru Sjöblom."

Tills det växer mossa på er – så länge skulle de sitta på bänken, hade farbror Melker sagt. Tjorven gillade det inte. Det gjorde inte Pelle heller. En glass tar slut så fort och mossa växer trögt, nu hade de suttit här så länge, hungriga hade de blivit, och Pelle var nervös så att han inte kunde sitta stilla. Varför kom aldrig pappa? Det kändes som myror i kroppen och han fick ont i magen också.

Tjorven var missnöjd. Norrtälje som var så roligt, hon hade varit här flera gånger med mamma och pappa, hon visste hur mycket spännande och intressant det fanns att titta på. Och så skulle man sitta här fastspikad vid en bänk och vara hungrig dessutom.

"Är det meningen att vi ska sitta här tills vi svälter ihjäl", sa hon anklagande.

Då kom Pelle ihåg något som livade upp honom lite. Han hade ju pengar, vetja! Han hade tre kronor i byxfickan! "Jag tror jag ska köpa oss var sin glass", sa han.

Det gjorde han. Han sprang till kiosken och köpte glass. Och sedan låg där bara två kronor i hans byxficka.

Men en glass tar slut så fort, tiden gick och ingen kom, och Pelle hade myror i kroppen.

"Jag tror jag ska köpa oss var sin glass till", sa han.

Det gjorde han, han sprang till kiosken igen. Och sedan låg där bara en krona kvar i fickan.

Och tiden gick, ingen kom, glassen var slut för länge sedan.

"Ska du köpa oss var sin glass", föreslog Tjorven då.
Pelle skakade på huvudet.

"Nej, man ska inte köpa upp allt man har. Man ska ha lite kvar till oförutsedda utgifter."

Det där hade han hört Malin säga till pappa så ofta. Vad 'oförutsedda utgifter' egentligen var hade han aldrig fått klart för sig, han visste bara att man inte fick köpa upp allt på en gång.

Tjorven suckade. Hon blev för varje minut mer och mer otålig. Och Pelle blev mer och mer nervös.

Tänk om pappa inte kunde hitta den där hemska Mattsson! Vem vet, det hade kanske blivit ändrat alltihop, Mattsson satt kanske hemma hos direktör Karlberg och sålde Snickargården för fulla muggar, istället för att gå på torget och köpa rabarber och skynda sig tillbaka till sitt kontor och sälja till pappa. Och här skulle man sitta och inte veta någonting! Bara vänta och vänta och känna att man fick ont i magen. Å, vad han tyckte illa om den där Karlberg. Och om Mattsson också! Att fru Sjöblom ville ha en sån till att sköta sina affärer, varför gjorde hon det inte själv istället?

Fru Sjöblom? Hon bodde här i Norrtälje, det gjorde hon. Tänk att hon ville sälja Snickargården, hon kunde väl inte vara klok – man skulle ha lust att fråga henne ... ja, allt möjligt! Faktiskt allt möjligt!

"Känner du fru Sjöblom", frågade han Tjorven.

"Det är klart jag gör. Jag känner väl alla människor."

"Vet du var hon bor då?"

"Ja", sa Tjorven. "Hon bor i ett gult hus och inte långt därifrån ligger en karamellaffär och en leksaksaffär precis bredvid varann."

Pelle satt tyst och funderade. Och han fick mer och mer ont i magen. Till sist reste han sig häftigt.

"Kom, Tjorven, vi går och tar reda på fru Sjöblom. Det är lite jag skulle vilja tala med henne om."

Tjorven hoppade upp glatt överraskad.

"Men vad säger farbror Melker då?"

Det undrade Pelle också, men han ville inte tänka på det just nu. Han ville ha tag i fru Sjöblom. Gamla tanter brukade tycka om honom, det vore väl inte så farligt om man frågade henne ... oj, han visste inte riktigt vad han skulle fråga henne! Han visste bara att han omöjligt kunde sitta stilla längre och inte göra någonting.

Tjorven hade varit med mamma och pappa och hälsat på tant Sjöblom flera gånger. Ändå kunde hon inte hitta det gula huset nu. Men hon hittade en polis och honom frågade hon:

"Var finns det en karamellaffär som ligger precis bredvid en leksaksaffär?"

"Måste du ha alltihop på ett ställe", sa polisen och skratade. Men sedan tänkte han efter och då visste han vad hon menade och kunde tala om för dem hur de skulle gå.

Och de traskade vidare, i smala små gator och förbi söta små hus och hittade till sist en leksaksaffär som låg alldeles bredvid en karamellaffär. Tjorven tittade sig omkring. Och så pekade hon.

”Där! I det där gula huset bor tant Sjöblom!”

Det var ett lågt tvåvåningshus med en liten trädgård omkring och med dörr ut mot gatan.

”Ring på du”, sa Pelle. Själv tordes han inte.

Tjorven satte fingret till ringklockan och höll det kvar där en lång stund. Och sedan väntade de. Längre, längre väntade de, men där kom ingen och öppnade.

”Hon är inte hemma”, sa Pelle och han visste inte själv om han var besviken eller inte. Egentligen var det nog skönt att komma ifrån alltihop, för det var svårt att tala med främmande människor. Men ändå ...

”Varför har hon radion på då”, sa Tjorven och la örat mot dörren. ”Hör du inte att dom spelar ’Tjo, var det var livat i holken i lördags?’”

Hon ringde en gång till och sedan bultade hon kraftigt på dörren. Men ändå kom där ingen och öppnade.

”Hon *måste* vara hemma”, sa Tjorven. ”Kom, vi tittar på baksidan!”

Och de gick runt huset. Där stod en stege upp mot ett fönster i andra våningen. Fönstret var öppet, och där inne spelade en radio med full kraft, nu hördes det alldeles tydligt hur livat det var i holken i lördags.

”Tant Sjöblom”, skrek Tjorven. Men ingenting hände.

”Vi klättrar opp och tittar efter”, sa Tjorven.

Då blev Pelle rädd. Så kunde man väl inte göra? Bara klättra in utan vidare, det var ju vansinnigt! Men Tjorven var obeveklig. Hon föste fram honom till stegen och på darrande ben började han klättra.

Han ångrade sig när han hade kommit halvvägs och ville vända. Men bakom sig på stegen hade han Tjorven, och hon släppte inte förbi någon.

”Skynda dej”, sa hon och trängde honom obarmhärtigt uppåt. Förskrämd klättrade han vidare – vad i all sin dar skulle han säga om det var någon därinne?

Visst var det någon därinne. Hon satt i en stol med ryggen åt honom, och när han länge skräckslagen hade stirrat på hennes nacke hostade han. Först tyst och sedan riktigt högt. Då skrek hon till, hon som satt i stolen, och hon vände sig om och han såg att det var fru Sjöblom, jo, precis så hade han föreställt sig henne. Hon var väldigt gammal och rynkig och hade grått hår och snälla ögon och en liten lustig näsa. Men hon stirrade på honom som om hon hade sett ett spöke.

”Jag är inte så farlig som jag ser ut”, försäkrade Pelle med darrande röst.

Då skrattade fru Sjöblom.

”Jaså, inte det? Är du inte så där hemskt farlig som du ser ut?”

"Nä då", sa Tjorven och stack upp huvudet över fönsterkarmen. "Goddag, tant Sjöblom!"

Tant Sjöblom slog ihop händerna.

"Vad i alla mina dar, är det inte Tjorven?"

"Jo, det syns väl", sa Tjorven. "Och det här är Pelle. Han vill köpa Snickargården, det kan han väl få?"

Fru Sjöblom skrattade, det var visst någonting som hon hade lätt för, och så sa hon:

"Jag brukar inte göra affärer med folk som hänger utanför fönstret. Det är bäst ni kommer in."

Och det var inte alls så svårt som Pelle hade trott att prata med fru Sjöblom.

"Är ni hungriga", var det första hon sa, tänk bara, vilken utmärkt början!

Och sedan tog hon dem med sig ner i köket och gav dem smörgåsar och mjölk, skinksmörgåsar och ostsmörgåsar och smörgåsar med kalvstek och gurka. De kom på ett riktigt kalas utan vidare. Och medan det kalaset pågick berättade de alltihop för henne. Om Mattsson och Karlberg och Lotta och om Vesterman och Jocke och Moses och Tottisen och Jumjum och Båtsman och om allting som hade hänt på Saltkråkan.

Lotta Karlberg talade Tjorven särskilt mycket om.

"Bongalo", sa hon, "tycker du inte att det är fänigt, tant Sjöblom?"

Jo, tant Sjöblom tyckte det var fänigt med 'bongalo'

åtminstone på Saltkråkan, och vad beträffar att riva Snickargården, så hade hon då aldrig hört så dumt!

Skoskav också, tänkte Melker. Skoskav och statsstipendium och jag vet inte vad på en enda dag, det är för mycket! Men han rände beslutsamt vidare med Johan och Niklas i hälar-na. Det gällde att inte tappa Mattsson ur sikte. Hans fula randiga kostym gick före dem genom gatorna såsom en ledstjärna, och den ledde dem till ett litet gult hus bland gullregn och schersminer.

Just när Mattsson ringde på dörren klev Melker fram, ingen skulle hindra honom att ha ett ord med i laget. Direktör Karlberg blev arg.

”Nej, herr Melkerson, nu får ni ge er! Vad i all sin dar har ni här att göra?”

”Jag har väl rättighet att tala med fru Sjöblom om jag vill”, sa Melker förbittrad.

Mattsson gav honom en kall blick.

”Jag trodde herr Melkerson hade klart för sig att jag är ombud för fru Sjöblom? Vad tror ni det hjälper er, om ni pratar med henne?”

Nej, Melker visste nog alltför väl att de inte hjälpte, men ett sista försök *måste* han göra, och han ville se den i vitögat som skulle kunna hindra honom!

Då öppnades dörren, och där stod fru Sjöblom. Mattsson presenterade.

”Det här är direktör Karlberg som skulle köpa Snickargården.”

Melkers närvaro låtsades han inte om. Och fru Sjöblom hälsade på direktör Karlberg, hon tittade på honom uppifrån och ner. Melker hostade försynt. Bara hon ville se honom också, bara han kunde fånga in hennes blick, så skulle hon kanske förstå att här gällde det livet.

Men fru Sjöblom såg inte på Melker, hon tittade på Karlberg, och sedan sa hon lugnt och stilla:

”Snickargården har jag redan sålt.”

Det var som om hon hade släppt en bomb. Mattsson stirrade fåraktigt på henne.

”Sålt?”

”Sålt”, sa Karlberg. ”Vad menar ni med det?”

Melker kände att han blev blek, nå, då var det hoppet förbi, äntligen var det helt och hållet förbi. Det kvittade vem som hade köpt Snickargården, för honom och hans barn var den för evigt förlorad! Och det hade han ju egentligen vetat hela tiden. Det var märkvärdigt att det ändå kunde göra så ont när han fick det bekräftat.

Johan och Niklas började gråta, en tyst, bitter gråt som de förgäves försökte hålla tillbaka. Nu var spänningen över och de var så trötta, vem kan hjälpa om man gråter lite då?

”Vad menar fru Sjöblom”, sa Mattsson när han återfick talförmågan. ”Vem har ni sålt till?”

”Kom ska ni få se”, sa fru Sjöblom och slog upp dörren

på vid gavel. "Ni också", sa hon till Melker och hans två gråtande pojkar.

Melker skakade på huvudet, han ville inte alls se den som hade köpt Snickargården, det var bättre att inte veta vem det var. Men då hörde han plötsligt där inifrån en röst som han kände igen.

"Farbror Melker, han har den rätta knycken, må du tro, tant Sjöblom!"

Det var lite upprört inne i det gula huset den närmaste stunden. Direktör Karlberg var arg och väsnades och skrek, han rök på Mattsson högröd i ansiktet.

"Det här finner jag mej inte i. Det får herr Mattsson klara upp, sen får ni bära er åt hur ni vill."

Stackars Mattsson, han liksom krympte i sin fula, randiga kostym och var plötsligt så liten och beskedlig.

"Det är inget att göra", sa han med låg röst. "Hon är lika envis som en gammal get."

Fru Sjöblom stod med ryggen åt dem, men nu vände hon sig om.

"Hon är det, ja! Och hon hör rätt bra också."

"Fast inte när radion är på", sa Tjorven.

Men i Melkers fadersfamn låg Pelle, hårt tryckt intill hans hjärta.

"Pelle ... min lille kille, vad har du gjort, vad är det du har gjort?"

"Jag har betalt lite i förskott till tant Sjöblom", sa Pelle, "så att det skulle vara säkert. Och jag har fått kvitto på det också."

"Ja, minsann, jag har fått handpenning", sa fru Sjöblom. "Titta här!"

Hon höll upp en blank enkrona i nypan.

"Direktör Karlberg, vet du vad", sa Tjorven. "En hel krona, det är egentligen för mycket för ett dubbelt halvslag, men tack ska du ha i alla fall!"

Då gick direktör Karlberg. Han skred ut genom dörren utan att se sig om åt något håll, och efter honom travade Mattsson.

"Skönt", sa Tjorven. Och det tyckte de allihop.

Johan gick fram och klappade Pelle.

"Och pappa som sa att det här inte var nånting för småbarn! Du är en fin kille, Pelle!"

"En sak måste jag fråga fru Sjöblom, innan vi skiljs åt", sa Melker.

De satt i hennes kök och hon hade brett mera smörgåsar. Deras livs godaste smörgåsar, försäkrade både Melker och Johan och Niklas att det var. Berodde det på att de inte hade ätit något sedan i morse eller var det för att allt plötsligt var en enda stor salighet, så att till och med smörgåsarna fick ett himmelskt skimmer över sig och en himmelsk smak?

"Vad var det ni ville fråga", sa fru Sjöblom.
Melker såg nyfiket på henne.
"Snickargården, varför heter den så?"
"Min man var snickare, visste ni inte det?"
Jo, för all del, tänkte Melker. Säg någonting som inte jag vet! Högt sa han:
"Snickargården ... javisst! Och där flyttade ni in 1908?"
"1907", sa fru Sjöblom.
Melker såg överraskad ut.
"Är ni säker på att det inte var 1908?"
Då skrattade fru Sjöblom.
"Jag måste väl i all sin dar veta när jag gifte mej."
Nåja, ett år mer eller mindre, tänkte Melker, och sedan sa han:
"Får jag fråga en sak till? Er man, hurdan var han, var han en glad själ eller ..."
"Om han var", sa fru Sjöblom. "Han var den gladaste människa jag nånsin träffat. När han inte var arg förstås. För han var det också ibland. Precis som vi alla."

Den kvällen skrev Malin i dagboken:

Ibland är det som om livet plockade ut en av sina dagar och sa:

'Dig ska jag ge allt! Du ska bli en av de där rosenröda dagarna som skimrar i minnet när alla andra är glömda.' Det här är en sådan dag. Inte för alla människor naturligtvis.

Många, många gråter just nu och kommer att minnas den här dagen med förtvivlan, det är underligt att tänka sig. Men för oss, för Melkersons i Snickargården på Saltkråkan är det här en dag så bubblande full av lust och fröjd och glans och glädje, så jag vet inte vad vi ska ta oss till med den.

Melker visste det inte heller. Han satt på en klippa bortan vid Skatudden med fötterna i vattnet för att svalka sitt skoskav. Och han metade. Pelle och Tjorven satt bredvid och tittade på. Pelle med Jumjum i knäet och Tjorven med Båtsman intill sig.

"Du har inte den rätta knycken, farbror Melker", sa Tjorven. "På det där viset får du ju ingen fisk."

"Jag vill inte ha nån fisk", sa Melker drömmande.

"Varför sitter du här då", frågade Tjorven.

Och Melker deklamerade för henne med samma drömmande röst:

*Ty solen skulle just gå ner,
han ville se dess glans ...*

Ja, det ville han! Han ville se alltsammans, solen som brann i det blanka vattnet, de vita måsarna, de grå klipporna och sjöbodarna på andra sidan sundet som speglade sig så klart, allt som var honom kärt ville han se. Helst ville han sträcka ut handen och klappa alltsammans.

"Jag tror jag ska sitta här hela natten", sa Melker. "Ända

tills solen går upp. Och se morgonrodnaden också.”

”Det får du inte för Malin”, försäkrade Tjorven.

Morgonrodnaden, tänkte Pelle, den skulle jag också vil-
ja se! Toge jag morgonrodnadens vingar, gjorde jag mig en
boning ytterst i havet ... tänk att de hade en nu, en som var
deras! Ja ... ja ... *ja!* Det hade de! En boning ytterst i havet.

I Astrid Lindgrens samlingsbibliotek ingår:

Britt-Mari lättar sitt hjärta (1944)

Kerstin och jag, (1945)

Pippi Långstrump (1945)

Pippi Långstrump går ombord (1946)

Pippi Långstrump i Söderhavet (1948)

Mästerdetektiven Blomkvist (1946)

Mästerdetektiven Blomkvist lever farligt (1951)

Kalle Blomkvist och Rasmus (1953)

Alla vi barn i Bullerbyn (1947)

Mera om oss barn i Bullerbyn (1949)

Bara roligt i Bullerbyn (1952)

Nils Karlsson-Pyssling (1949)

Kajsa Kavat (1950)

Mio, min Mio (1954)

Lillebror och Karlsson på taket (1955)

Karlsson på taket flyger igen (1962)

Karlsson på taket smyger igen (1968)

Rasmus på luffen (1956)

Rasmus, Pontus och Toker (1957)

Boken om Lotta på Bråkmakargatan

(Med Barnen på Bråkmakargatan, 1958,

och Lotta på Bråkmakargatan, 1961)

Sunnanäng (1959)

Madicken (1960)

Madicken och Junibäckens Pims (1976)

Emil i Lönneberga (1963)

Nya hyss av Emil i Lönneberga (1966)

Än lever Emil i Lönneberga (1970)

Vi på Saltkråkan (1964)

Bröderna Lejonhjärta (1973)

Ronja Rövardotter (1981)

Gå ner till Strandvägskajen i Stockholm en sommarmorgon och se om där ligger en liten vit skärgårdsbåt med namnet *Saltkråkan I*. Om det gör det, så är det bara att gå ombord.

Prick klockan tio kommer hon att klämta till avgång och backa från kajen för nu ska hon ut på sin vanliga färd, den som slutar vid öarna ytterst i havsbandet. Där ligger Saltkråkan, ön som har gett henne sitt namn.

Och dit kom en dag i juni förra året en sommargästfamilj. Det var en far och hans fyra barn, Melkerson hette de, stockholmare var de, ingen av dem hade varit på Saltkråkan förut. Därför var de nu mycket förväntansfulla.

Blev deras sommar ljuvligare, händelserikare och roligare än den skärgårdssommar som tusentals andra stockholmare upplever varje år? Det är svårt att säga. Familjen Melkerson tyckte nog att den var det.

Boken ingår i ASTRID LINDGRENS SAMLINGS-BIBLIOTEK, en vacker samlarserie som omfattar alla Astrid Lindgrens barn- och ungdomsböcker utgivna av Rabén & Sjögren.

ISBN 978-91-29-65796-8

9 789129 657968